Lilian Harry

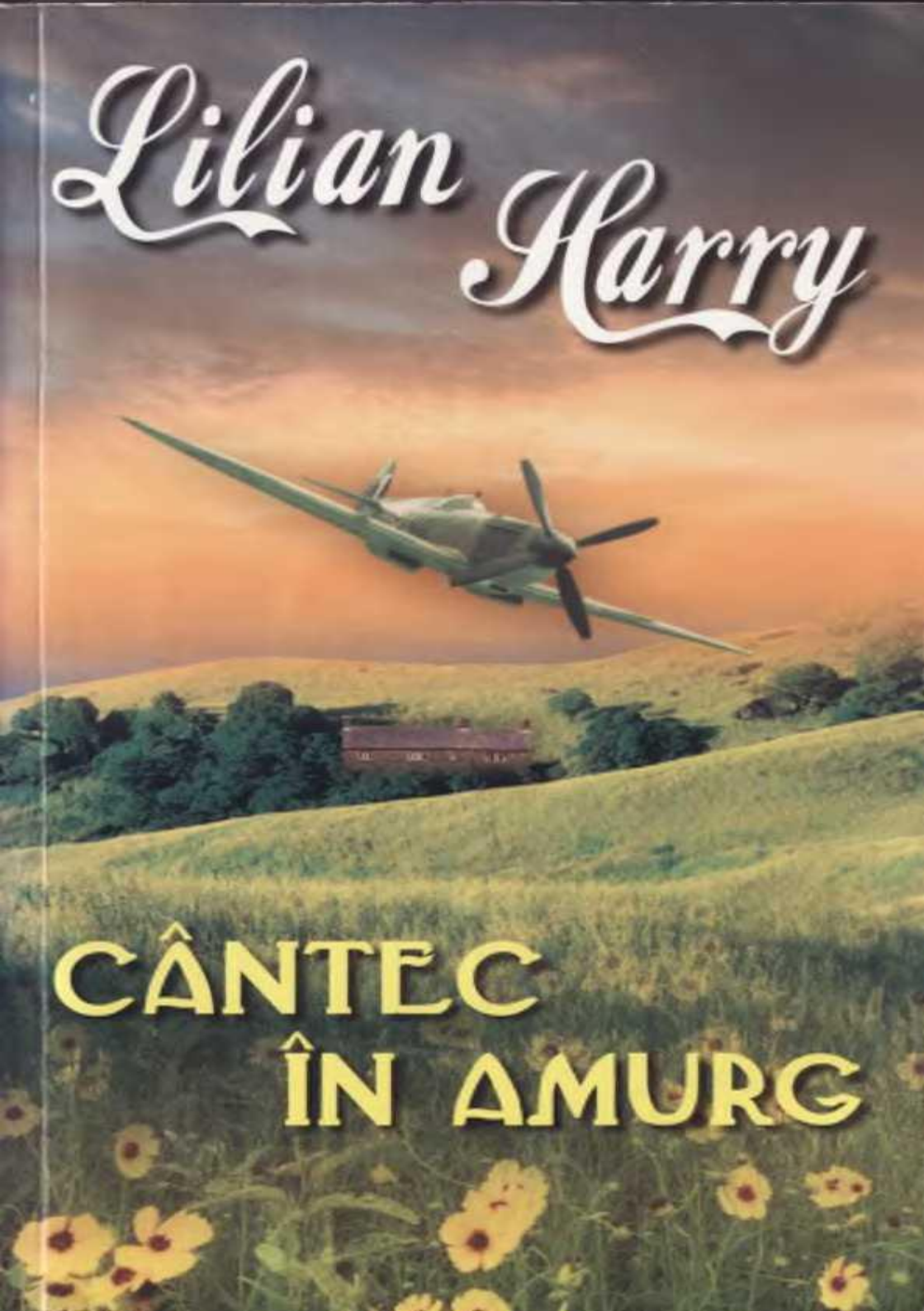

CÂNTEC ÎN AMURG

Descrierea CIP a Bibliotecii HARRY, LILIAN
Cântec în amurg/Lilian Harry; trad.: Ileana Dinu.
— Bucureşti: Lider, 2008
ISBN 978-973-629-207-1
I. Dinu, Ileana (trad.)
821.111-31135.1

Bun de tipar: EMILIA LEANCĂ
Tehnoredactare: MARCELA RADU

A SONG AT TWILIGHT
Copyright © 2006 Lilian Harry
Toate drepturile asupra acestei ediţii în limba
Română aparţin Editurii LIDER,
Editor CASANDRA ENESCU

Bd. Regina Maria, nr. 98, bloc 119, etaj 5, apt. 14, O.R 5 – C.R 15, Sector 4, Bucureşti Tel.: 021.316.32.55; Fax: 031.410.86.48 e-mail: lidere-xtreme.ro; site: www.edituralider.ro

LILIAN HARRY

Cântec în amurg

Traducere: ILEANA DINU

Editura LIDER

1

Octombrie, 1943

Aşadar, acesta este aeroportul Harrowbeer.

Alison Knight coborî din Morrisul 8 şi privi lung spre şoproanele, barăcile şi hangarele ridicate în grabă. În depărtare, se vedeau avioanele pe pistă sub cerul liber, sau camuflate de arcadele protejate cu iarbă. Peste tot erau aviatori, mecanici şi reprezentante ale Forţelor Aeriene Auxiliare ale Femeilor WAAF, care conduceau camioane, mergeau pe jos, pedalau pe poteci, sau stăteau întinşi în lumina soarelui de toamnă, în faţa barăcilor lor. Ridicându-şi privirea, Alison văzu avioane învârtindu-se în aer, făcând acrobaţii deasupra mlaştinilor din Devon. Se auzea foarte puternic huruitul motoarelor. Le privi, întrebându-se dacă bărbatul care i se confesase că pe zi ce trece este tot mai speriat de aceste avioane se află într-unul din ele. Aruncându-se în aer cu aparentă nonşalanţă, ascunzându-şi temerile de confraţii săi piloţi, trăind coşmaruri noaptea.

— Alison? se auzi vocea lui Andrew, care părea

îngrijorat. Eşti bine?

Îşi alungă acele gânduri şi-i zâmbi soţului ei.

— Da, sunt bine. Încercam să cuprind totul cu privirea. Ce a fost înainte aici? Se întoarse să-l ajute pe Hughie să coboare de pe bancheta din spate, iar el rămase lângă ea, un copil mic şi dolofan, cu degetul în gură, agăţat de fusta ei, uitându-se în sus la avioane. Alison îi înlătură o şuviţă blondă de pe frunte, iar el se smulse din mâna ei cu acelaşi gest nerăbdător pe care-l făcea şi Andrew uneori. Chiar dacă era blond ca mama lui, moştenise felul de a acţiona şi manierele tatălui său. Andrew ocoli maşina, se apropie şi-i puse mâinile pe umeri.

— Nu mare lucru, din câte am văzut. Doar mlaştină. Nimic între Yelverton, aflat acolo… îi arătă turla cenuşie a unei biserici, ridicându-se din mijlocul unor clădiri… şi acele sate mici de pe partea asta. Buckland Monachorum, unde se află un han mic, dar decent, Buckstone, care este în realitate doar un cătun, destul de aproape de aici, şi Milton Combe, satul de jos, din vale. Baraca noastră este în afara oraşului, pe deal. Cel mai apropiat oraş este Tavistock, la vreo şase mile distanţă.

— Şi Plymouth este destul de aproape, nu? întrebă ea, iar el încuviinţă.

— Cam la aceeaşi distanţă, dar în direcţie opusă: a

fost mai mult sau mai puţin distrus în timpul raidului. Sper că n-o să te simţi prea izolată aici, draga mea.

— Nu va fi aşa. Nu cu tot ce se întâmplă, iar tu vei veni acasă ori de câte ori vei putea.

Andrew o strânse uşor de umeri.

— Chiar dacă nu voi putea rămâne peste noapte, suntem suficient de aproape ca să vin acasă destul de des. Mă vei vedea cât se poate de mult, nu-ţi face probleme. Apoi ciufuli buclele blonde ale fiul său. Trebuie să-l supraveghez pe tânărul acesta.

Alison îşi rezemă capul de umărul lui.

— Niciodată nu mă voi plânge că te văd prea mult. Îşi ridică din nou privirea spre câmpul de zbor urmărind avioanele pe cer, încercând să nu tremure, amintindu-şi acele săptămâni înspăimântătoare din Bătălia pentru Anglia, când Andrew era mai mult în aer decât pe pământ, luptând undeva deasupra Canalului sau a Franţei. Sfârşise doborât la Kent, dar ajutoarele ajunseseră repede la el: cu toate acestea, piciorul, coastele rupte şi alte răni l-au ţinut în spital aproape trei luni, în timpul bombardamentelor din 1940 şi 1941. Chiar dacă nu mai suferise niciun accident de atunci, în cei trei ani care trecuseră, Alison nu uita că asta s-ar putea întâmpla din nou. Dar Andrew părea să se considere invincibil.

— Eu am avut partea mea de accidente, spunea cu voioşie, n-o să mai am altul. Şi zburase din nou, imediat ce doctorii îşi dăduseră acceptul.

Stând lângă el, privind dincolo de barăcile şi hangarele din Devon, Alison simţea cât de plin de vitalitate este soţul ei. Îşi întoarse capul ca să-i vadă chipul şi observă din nou acel aer absent, care însemna că el se afla cu mintea undeva, în aer.

— O să-mi arăţi unde vom locui?

Andrew reveni cu picioarele pe pământ şi-i zâmbi.

— Desigur, dragă. Sper doar să-ţi placă. Nu este o casă prea mare.

— Nu mă deranjează asta. Oricum nu avem prea multă mobilă. Doar vasele de gătit, aşternuturile, vesela. Ne sosesc mâine, aşa că avem nevoie de un loc de dormit pentru noaptea asta. O, am uitat că îmi soseşte şi bicicleta, să am cu ce să mă deplasez. Privi dincolo de terenul aeroportului, spre Yelverton, cu biserica sa cu turlă pătrată, apoi mai departe spre dealurile de la Dartmoor, cu aflorimentele lor stâncoase. La mică distanţă de locul în care se aflau, era un povârniş abrupt: părea un sfinx ce meditează şi nu-i scapă din ochi pe aceşti invadatori zgomotoşi.

— Voi putea vizita ţinutul cu mărăciniş şi satele. Mă voi distra.

— Sunt multe dealuri în zona asta, o preveni el.

Satul se află în partea de jos a acelei văi cu adevărat abrupte. Şi nu sunt sigur că-mi surâde ideea să cutreieri de una singură pe bicicletă, cu micul nostru Hughie în coş. Închisoarea Dartmoor nu este prea departe, nu uita asta: aminteşte-ţi şi povestea lui Sherlock Holmes. Nu ştii ce primejdii te pot pândi acolo!

— Nu-mi imaginez că pe acolo umblă doar copoi uriaşi, începu ea să râdă. Sunt sigură că voi găsi pe cineva să mă însoţească. Mai vin şi alte soţii aici, nu? Şi tu ai putea face rost de o bicicletă, să mergem împreună când nu eşti de serviciu.

Andrew ocoli maşina şi urcă pe locul şoferului.

— Nu cred! Atâta timp cât voi putea face rost de ceva benzină, vom folosi această mică minune.

Oricum, ţinutul mlăştinos este periculos pe vremea asta. Urcă, să mergem să bem ceva în sat, înainte de a-ţi arăta noua ta casă. Am aranjat să stai la o fermă până pui lucrurile la punct acolo.

Dădu drumul la motor şi maşina pomi pufăind pe drumul acela îngust printre terasamentele înalte, cu iarbă şi garduri vii care creşteau din vârf. În spatele gardurilor, Alison văzu copaci înalţi, câmpuri şi, ocazional, câte o casă. Urmă o curbă din scurt spre stânga şi întoarseră, luând-o pe un drum abrupt spre satul cu un şir de case din piatră vechi pe fiecare

parte şi un râuleţ bolborosind pe lângă drum. Un han vechi se afla la poalele dealului, cu un zid jos în faţă.

— Ce sat drăguţ, zise Alison, când se aflau pe strada îngustă. Auzea vocile copiilor de undeva de aproape şi cântecul păsărilor din copacii care străjuiau valea abruptă. Un bătrân mătura frunzele de pe marginea drumului, iar hangiul rostogolea un butoi aflat în faţa hanului. N-ai zice c-a fost război pe aici, este atâta linişte!

— Mai bine zis, a fost aşa până au construit aeroportul, spuse el cu un zâmbet forţat. Cred că este ceva total diferit de atmosfera rurală de până acum. Ce-ai zice să bem ceva, că tot suntem aici? Putem sta afară cu Hughie, au o grădină micuţă cu câteva scaune. Nu te grăbeşti prea tare să vezi noua casă, nu?

— Trebuie să recunosc că sunt cam însetată după acea lungă călătorie cu trenul, răspunse ea când Andrew aduse pentru el bere, iar pentru ea şi Hughie limonadă. Mai erau şi alţi clienţi în locul acela, tolăniţi pe bănci la soare, piloţi în jachetele de zbor şi două sau trei fete din Forţele Aeriene Auxiliare în uniformele lor moi, albastre-cenuşii. Alison se rezemă de spătarul scaunului şi-şi lăsă privirea să cutreiere de-a lungul pereţilor cenuşii din piatră veche ai hanului şi ai căsuţelor din apropiere,

întrebându-se ce poveşti ascundeau.

Andrew îşi ridică privirea când se apropie unul dintre piloţi.

— Iată-l pe Tubby Marsh, a venit să ne salute. Vino, Tubby, aşează-te aici şi încearcă să te comporţi frumos.

Alison îi urmări privirea şi simţi că inima îi bate un pic mai repede. Bărbatul care se îndrepta spre ei era cam de aceeaşi vârstă cu Andrew, spre treizeci de ani, iar Alison îl cunoscuse înainte de începerea războiului. El şi Andrew zburaseră mult timp în acelaşi escadron, dar acum erau amândoi comandanţi de escadrilă, cu toate că aparţineau de aceeaşi unitate de aviaţie. Nu era căsătorit, dar avusese multe iubite, şi Alison recunoscu atracţia. Chiar dacă era puţin cam durduliu, avea un chip de copil blond, obraznic – părea o relaxare după misiunea foarte serioasă de a lupta în război. Majoritatea piloţilor, mai ales cei care luptaseră în bătălii mari, tratau viaţa cu o aparentă lipsă de seriozitate, care masca adevăratele lor temeri, dar la Tubby asta păruse întotdeauna ceva natural şi firesc.

Pilotul cu chipul de copil o salută pe Alison şi se aşeză lângă ea. Luă o gură din cana cu bere şi-i spuse:

— Văd că tot te mai autopedepseşti, jertfindu-te inutil. De ce te-ai măritat cu acest măscărici, când mă

puteai lua pe mine, asta n-am înţeles niciodată.

Alison zâmbi.

— Poate pentru că, pe atunci, nu te cunoşteam, sublinie ea, iar el aprobă, după un moment de gândire.

— Asta trebuie să fi fost. Am ştiut că ai avut un motiv. Păcat, totuşi. Mai luă o gură de bere şi-i făcu semn cu ochiul lui Hughie. Iar acest micuţ ce mai face? Îl mai ţii minte pe unchiul Tubby?

— S-a măritat cu mine pentru că ştie să recunoască un bărbat cu calităţi, atunci când îl vede, îi spuse Andrew. Şi pentru că în clipa în care am văzut-o, am ştiut că nu voi lăsa pe nimeni altcineva s-o aibă.

Alison se uită de la unul la altul, apoi întoarse capul, de teamă că i s-ar putea citi pe chip ce gândeşte. Făcu un semn cu capul spre indicatorul hanului, desenat pe partea din faţă a clădirii joase.

— Este un nume neobişnuit, acest „Cine s-ar fi gândit? “. Ştiţi de ce se numeşte aşa?

— Probabil pentru că acest sat este ultimul lucru pe care te-ai aştepta să-l vezi când cobori dealul ăsta înfricoşător, spuse Andrew. Este destul de vechi. Francis Drake trăia pe aici prin vecinătate, la Buckland Abbey. Îţi aminteşti că am trecut chiar pe acolo? Pământurile şi acest sat făceau parte din domeniul său. Acest han vechi trebuie să aibă

propria sa poveste şi nu este una oarecare.

— La care se vor adăuga multe, acum că Forţele Aeriene Regale s-au mutat aici, observă Tubby cu un zâmbet forţat. În special polonezii! Am înţeles că jumătate din ei sunt conţi, prinţi sau cam aşa ceva, şi au mare succes la femei. Va trebui să fii foarte atent cu soţia ta atât de frumoasă, Andy. O privi cu admiraţie evidentă. Rochia asta minunată are chiar culoarea ochilor tăi, culoarea pe care o are cerul când zburăm deasupra norilor. Cum reuşeşti să te îmbraci întotdeauna ca o prinţesă, când alte femei îşi refac rochiile vechi?

— Şi eu fac acelaşi lucru, îi spuse ea. Asta a fost una din rochiile mele de debutantă. Într-un an sau doi, va ajunge bluză şi va sfârşi ca eşarfă. Dacă nu chiar ca batistă, adăugă ea cu tristeţe, dacă acest război va continua, aşa cum se pare că doreşte domnul Churchill. Apoi schimbă subiectul: Sunt multe soţii aici?

Tubby lăsă jos halba.

— Nu toţi băieţii sunt însuraţi. N-au avut atâta prezenţă de spirit ca bătrânul Andy, care a pus mâna pe tine. Oricum, nouăzeci la sută din ele au nouăsprezece, douăzeci de ani, n-au avut timp să se lase prinse în mrejele cuiva. Mai sunt şi cele din Forţele Aeriene Auxiliare. Au tabăra chiar sus, pe

drumul de la Buckland Monachorum, satul vecin. Există o cărăruie destul de accesibilă, de aici până la câmpurile de la Drake Manor Inn. Îi făcu semn cu ochiul. Aş spune că unii vor îndrăzni s-o folosească, va fi cărarea îndrăgostiţilor. Probabil o voi încerca şi eu într-o seară frumoasă.

— Tubby! îl mustră ea. Te mai gândeşti la altceva în afară de fete?

— Când mă aflu aici, cu picioarele pe pământ, nu prea, recunoscu el. Totuşi, când sunt în aer, nu mă gândesc la ele.

Alison îşi muşcă buzele. Ea începuse să se relaxeze cu aceste glume, dar vorbele lui Tubby îi amintiră că se aflau încă în războiul în care luptau el şi Andrew. Mai avea coşmaruri legate de accidentul lui Andrew – cu el întârziind să se întoarcă din misiune, aşteptând îngrijorată acel telefon care să-i spună că aterizase cu bine undeva în altă parte, apoi vestea că fusese rănit. Deşi se simţea oarecum vinovată de ceea ce gândea, îndrăznise să spere că soţul ei va fi oprit complet de la zbor, dar imediat ce-l văzuse pe acel pat de spital ştiuse că va zbura din nou imediat ce va fi posibil.

— Uită-te la Douglas Bader, îi spusese. Dacă el poate zbura cu tije de cositor la picioare, pot s-o fac şi eu, cu picioare adevărate. Nu mă vor opri câteva

oase rupte. Doctorii spun că se întăresc după o pauză.

Surprinse privirea lui Andrew, ştiind că înţelegea ce gândeşte. El făcu un semn cu capul şi-i spuse:

— Haide, draga mea, cred că abia aştepţi să vezi noua noastră casă. Hughie e cam obosit. Iar tu ai avut o călătorie lungă cu trenul. Să mergem, da?

— Spui asta pentru că nu vrei s-o laşi să stea de vorbă cu mine, zise Tubby trist. Te înţeleg. Nici eu n-aş avea chef să pierd vremea pe aici cu vechii prieteni, dacă aş fi în locul tău, Andy, cu o soţie aşa de frumoasă pe care trebuie s-o duc acasă. Bău din nou din halba de bere. Fugiţi, copii! Bucuraţi-vă unul de altul. Nu vă faceţi probleme din cauza bătrânului Tubby, rămas singur aici, plângând cu berea în faţă.

— Ar fi pentru prima oară că te-ai afla singur aici, îi spuse Andrew, dând peste cap ultima înghiţitură de bere. Cred că nici nu ajungem la mijlocul străzii, c-o să începi deja să flirtezi cu chelneriţa. Haide, Alison, să-l lăsăm pe acest bătrân mincinos înecat în supărarea lui. Din păcate, o să te tot întâlneşti cu el.

— De asta să fii sigură, zise Tubby făcându-i cu ochiul. Aştept o invitaţie la *castelul* Knight, imediat ce vă instalaţi. Petreceri în fiecare noapte, asta ne-a promis Andy.

— Eşti binevenit oricând, spuse Alison cu

sinceritate, ridicându-se să-l urmeze pe Andrew spre uşă. Apoi îl privi şi-i spuse: Doar ştii asta.

Străzile satului erau cufundate în linişte. Câteva femei stăteau în faţa unui magazin peste drum, cu coşurile în braţe, vorbind. Laturile văii se ridicau spre cerul albastru, copacii erau coloraţi într-o tentă de roşcat şi de auriu. Părea imposibil de crezut că războiul era în plină desfăşurare, că nu departe de aici, în altă ţară, oamenii ucideau şi erau ucişi, că soţul ei, al cărui braţ îl ţinea acum, se va întoarce curând în inima războiului, riscându-şi viaţa şi fericirea lor, că fără acele riscuri, care erau ale tuturor tinerilor, fericirea şi libertatea, ca şi pacea acestui sătuc, s-ar pierde pentru totdeauna.

Se mai uită o dată la Tubby, amintindu-şi când îl văzuse ultima oară, cu o săptămână sau două în urmă, înainte ca ea şi Andrew să se mute de la Manşon, Kent, la acest aeroport nou din Devonshire. Apoi se întoarse spre soţul ei.

— Să mergem să vedem casa, îi spuse. Să vedem unde vom locui de acum înainte.

2

Harrowbeer? John Hazelwood se încruntă uşor, de parcă ar fi încercat să-şi amintească ceva. Unde este asta?

— Aproape de Plymouth, zise Ben. La marginea Dartmoorului. Au avut intenţia să construiască aici aeroportul Plymouth, dar lucrările nu începuseră încă atunci când s-a declanşat războiul, aşa că au construit o locaţie pentru Forţele Aeriene Regale în locul lui. Ştiai, tată?

— Ştiu unde este. Mergeam la Tavistock cu autobuzul când regimentul se afla la Crownhill, Plymouth. Un prieten de-al meu era preot la biserica de acolo. John fusese preot militar, înainte de a se retrage ca vicar în satul Hampshire din Ashdown. Nu este undeva, lângă Yelverton?

— Da. Ciudat loc – aşa cum nu te-ai aştepta să fie un sat din Dartmoor. Arată mai mult ca o staţiune, cu casele în stil georgian, într-o oază de verdeaţă. Le zâmbi. Înspre sud sunt mai mult magazine, şi ce crezi c-au făcut? Au demolat etajele caselor ca să nu fie lovite de avioane la decolare. Acum arată ca o grămadă de cocioabe, în timp ce casele de pe partea cealaltă sunt în stare bună.

— Este un aeroport operaţional? îl întrebă mama. Avea deja doi fii în armată; Ian, care urmase cariera tatălui său şi intrase în armată ca preot militar, şi Peter, acum locotenent-comandor în Marina Regală, în timp ce fiica lor, Alexandra, era asistentă voluntară la un spital al marinei de lângă

Portsmouth. Toţi erau în primejdie din cauza bombardamentelor sau a luptelor, şi ea, ca multe alte mame, trăia cu teama de acel plic portocaliu sau maro, care i-ar putea aduce o telegramă prin care să i se comunice că au murit, sau că sunt daţi dispăruţi. Reveni din gânduri şi scutură din cap.

— Îmi pare rău, a fost o întrebare prostească. Sigur că este operaţional. Nu mă luaţi în seamă. Sper să fiţi bine cazaţi, oricum.

Ben începu să râdă, iar John îşi privi soţia cu înţelegere şi-i luă mâna.

— Se va bucura de un tratament preferenţial în privinţa casei şi a hranei, va fi mai bine tratat decât mulţi alţii aflaţi la casele lor. Serviciile au grijă de oamenii lor, poate numai şi pentru faptul că sunt nişte piese de valoare din dotare!

— Da, ca un avion, sau un camion, spuse Ben cu o grimasă. Nu mă vor lăsa să ruginesc, mamă, nu-ţi face probleme.

— Nu rămâi tu prea mult într-un loc, ca să ai timp să rugineşti, zise Olivia Hazelwood. Îl privi resemnată. Văd că nu regreţi că ai intrat în Forţele Armate Regale.

Nici John, nici Olivia nu voiseră ca fiul lor să se ofere voluntar chiar aşa de repede, dar Ben refuzase să mai aştepte când primise chemarea. Se înrolase

imediat ce terminase şcoala, la optsprezece ani, ambiţia sa fiind să devină pilot, şi trecuse examenele cu succes. De atunci, se pare că dusese o viaţă reuşită, scăpând cu viaţă, când prietenii lui fuseseră ucişi sau grav răniţi. Avusese atunci impresia că este privilegiat, dar nici măcar nu ştiuse câte nopţi nu dormise mama lui gândindu-se la el şi la ceilalţi copii, întrebându-se pe care-l va pierde primul.

Ochii fiului ei străluceau.

— Mamă, este cel mai bun lucru pe care l-am făcut vreodată. Nu-ţi poţi imagina cum este să fii acolo sus, deasupra norilor, singur pe cer. Ca şi cum ai fi în altă lume. Nu cred că există ceva mai bun. Şi să poţi face asta, să-i nimiceşti pe nemţi… ei bine, uneori mă ciupesc singur, să mă conving că este adevărat. Şi colegii sunt grozavi, de aceeaşi vârstă cu mine, nouăsprezece sau douăzeci de ani. Abia aşteptăm să coborâm la Harrowbeer.

— În acest caz, să ne bucurăm din plin de timpul cât mai eşti cu noi, nu? spuse Olivia încet. I-ai spus lui Jean unde pleci?

— N-am văzut-o încă. Am venit direct la tine. E pe aici?

— A dus-o pe Hope la familia Sutton. De ce nu te duci acolo după ea? Cred că este pe drumul de întoarcere de acum, este timpul ca Hope să-şi bea

ceaiul.

— Poate mă duc. Ben îşi ridică trupul zvelt şi înalt de pe fotoliu şi se îndreptă spre uşile duble. Părinţii îl urmăriră cum străbate grădina, cum iese pe poarta înaltă de lemn montată în zidul de piatră, apoi se priviră lung.

— Oh, John, zise Olivia cu vocea tremurându-i puţin, este atât de tânăr. Un copil. Iar felul în care vorbeşte despre ceilalţi care sunt la fel de tineri! Nu înţelege nici măcar acum? Vocea i se întrerupse şi-şi duse mâna la gură ca pentru a-şi controla tremuratul. Nu realizează că este aşa numai pentru că au murit prea mulţi deja?

John Hazelwood îi strânse mâna.

— Ştiu, draga mea. Dar aşa au fost tinerii întotdeauna. Toţi se cred invincibili, chiar şi atunci când sunt dovezi elocvente că nu este aşa. Ben este convins că lui nu i se va întâmpla nimic, şi poate astfel se consideră protejat. De fapt, zboară de doi ani de acum şi n-a avut niciun accident. Cât despre noi, trebuie să ne încredem în voinţa Domnului.

— Câţi n-au făcut asta? spuse ea cu amărăciune Sute, mii, care au făcut acelaşi lucru şi totuşi au fost omorâţi. Tu ai fost în armată, John, ai participat la Marele Război. Ştii câtă protecţie ne oferă Dumnezeu!

Se lăsă tăcerea. Lacrimile umplură ochii Oliviei. Soţul ei îşi ridică încet capul, întâlnindu-i privirea îngrijorată.

— John, îmi pare rău. N-am vrut să spun că…

— E în ordine, îi răspunse el încet. Nu eşti singura care-şi pune asemenea întrebare. Şi singurul răspuns pe care ţi-l pot da este să-ţi amintesc cum a murit propriul Lui Fiu, una din cele mai grele şi mai agonizante morţi. Nu pot spune nimic mai mult. Făcu o pauză, apoi adăugă: Mi-am amintit asta de multe ori în tranşee. Când urmăream tinerii murind în cele mai cumplite situaţii. Încercând să le dau putere. Scriind familiilor lor. De multe, multe ori am făcut asta…

— Dar ţi-ai păstrat credinţa, spuse ea. Nu ţi-ai pierdut-o niciodată.

— Nu? zise el cam neconvins. Oricum, am pierdut-o de câteva ori! Şi mi-a fost foarte greu să o găsesc. Nu puteam face altceva decât să sper că mai am credinţă şi într-o zi am constatat că era la fel de puternică, aşa ca întotdeauna. Moartea, omorurile, suferinţa aproape au distrus-o. Dar curajul, veselia, credinţa, puterea acelor tineri, asta a salvat-o. Şi m-a salvat şi pe mine. După asta am putut continua, mi-am făcut treaba şi am păstrat legătura cu Dumnezeu.

— Şi acum nu te mai îndoieşti de ea.

— O, da, spuse el. Mă îndoiesc. Când aud de bombardamente şi mă gândesc la oamenii inocenţi care sunt omorâţi, când mă gândesc la acea teribilă suferinţă, care se petrece mereu, nu pot să nu-mi pun întrebări. Dar aşa s-a întâmplat întotdeauna, nu? Au fost mereu războaie. Şi atunci la ce-ţi foloseşte credinţa, dacă nu te ajută atunci când ai nevoie de ea? îmi pun şi eu întrebări ca fiecare, şi atunci îmi amintesc de Cruce. Şi cumva, asta mă ajută să merg înainte.

— Şi aşa va trebui să-l lăsăm pe Ben să plece, spuse ea. Şi pe Jan, Peter şi Alexandra. Nu vreau decât să-i protejez, John. Aş vrea să mai fie în leagănele lor, ca micuţa Hope, ca să-i pot proteja. Ştiu că este o prostie, noi i-am crescut să fie independenţi şi puternici, iar acum trebuie să-i lăsăm să plece. Este atât de greu, dar cel mai greu este cu Ben. El este mezinul nostru.

— Nu mai este aşa. Acum este adult, ne putem mândri cu el. Încearcă să gândeşti aşa, iubito. Ne putem mândri cu toţi.

— Eu sunt mândră de toţi, zise ea, zâmbindu-i. Şi de tine sunt foarte mândră. Tu-mi dai putere, John. Şi nu-mi voi mai pune acea întrebare.

— Ţi-o poţi pune ori de câte ori vrei, spuse el şi se aplecă s-o sărute.

Ben hoinări pe stradă cu mâinile în buzunare, fluierând un fragment din melodia lui Glen Miller „Sunt bine dispus “. Îşi ridică privirea spre cer prin frunzişul întunecat, arămiu al fagilor, şi se gândi imediat la zbor. Aşa cum îi spusese mamei sale, acolo, sus, lumea era cu totul alta. Puteai privi în jos la satul acela care se întindea ca o hartă colorată dedesubt, observând lucrurile pe care le ştiai atât de bine pe pământ, avântându-te în zbor ca pasărea şi lansându-te cu avionul pe cer în acrobaţii. Era cel mai mare şi mai grozav joc din lume şi încă se mai considera norocos că îl poate juca. Niciodată nu fusese atât de fericit în viaţă, aşa cum era când zbura.

Ştia, desigur, că asta implica multă seriozitate, îşi dezvoltase deprinderile, putea controla avionul în orice condiţii, putea face „acrobaţii “, salturi peste cap, răsturnări, dar toate acestea făceau parte dintr-un final care implica o componentă mortală: se angaja în luptă cu un inamic bine pregătit, care voia să ucidă Iară a fi ucis. Deja Ben văzuse escadroanele care părăseau aeroportul în formaţie completă şi se întorceau ca un stol de păsări cu penele zburlite. Văzuse piloţii care intrau la popotă cu ochii roşii de epuizare, consumaţi de grija prietenilor care nu se întorseseră. Urmărise cum aşteptaseră telefonul care să le spună că vreunul fusese doborât, undeva, la

distanţă, dar că se va întoarce, sau că fusese rănit, dar că era în viaţă. Văzuse cât de şocaţi fuseseră aflând că unul din colegii lor nu se mai întorcea, citise drama în ochii unui pilot care-şi văzuse cel mai bun prieten căzând în mare, într-o spirală de foc. Suferise şi el toate acestea în ultimii doi ani: epuizarea, şocul, tristeţea. Ştia ce înseamnă toate acestea.

Dar se trecea repede peste asta, aşa trebuia să fie. A doua zi, dacă nu chiar mai repede, erau chemaţi iar la luptă. Nu-şi puteau permite nici timpul, nici energia pentru durere sau teamă. Toate acestea trebuiau să dispară când se duceau să lupte la război.

— Ben!

Se opri brusc în drum, uitându-se prin desişul frunzelor arămii spre albastrul cerului infinit. O tânără se îndrepta spre el, ducând o fetiţă de mână. Ben le zâmbi, făcându-le semne cu mâna.

— Bună, Jeanie. Ce mai faci? Dar micuţa mea Hope? Se lăsă pe vine şi-şi întinse braţele, iar fetiţa alergă spre el. El o aruncă în sus, iar ea ţipă, râzând. Mă mai ţii minte, scumpo? o întrebă, ridicând-o deasupra capului. Îl mai ştii pe unchiul Ben?

— Ar trebui, răspunse Jean. Doar eşti naşul ei. Şi nici n-a trecut prea mult de când ai văzut-o.

— Trei luni. O lăsă jos cu grijă şi-i atinse obrăjorul

cu degetul. Se schimbă mereu. Nu-mi vine să cred că este aceeaşi micuţă, aşa cum era când s-a născut, roşie la faţă şi ridată.

— N-a fost niciodată aşa cum spui! sări Jean indignată. N-a fost niciodată ridată.

— Bine, atunci doar roşie. Se întoarse şi porniră împreună spre parohie. Şi tu, Jean? Cum îţi merge? o întrebă. Ai tăi sunt bine acum? Sunt fericiţi cu Hope?

— N-aş spune că sunt chiar fericiţi. Să ai un copil fără să fii căsătorită, ştii cum pot oamenii să fie uneori. Iar ei mi-au spus întotdeauna că, dacă le fac probleme, trebuie să părăsesc casa. Dar acum s-au mai obişnuit cumva cu ideea: cine ar putea rămâne indiferent la farmecul lui Hope? Fetiţa îi luă pe amândoi de mână şi începu să râdă bucuroasă când o legănară. Uită-te la ea! Este cel mai dulce copil! Iar ai mei ştiu că urma să mă căsătoresc cu Terry. Dacă n-ar fi început războiul şi el n-ar fi trebuit să plece imediat, am fi făcut-o. Dacă n-ar fi fost ucis… Tăcură un moment, apoi ea continuă mai veselă: Părinţii tăi ne-au salvat, m-au adus aici şi m-au lăsat să stau la casa parohială. Sincer, nu ştiu ce aş fi făcut dacă n-ar fi fost ei.

— Cred că şi tu le-ai fost de ajutor, spuse el cu seriozitate. Ştiu că ei n-ar fi vrut ca eu să mă alătur Forţelor Aeriene Regale, oricum, nu aşa de devreme.

Puteam aştepta concentrarea. Dar avându-te pe tine aici şi mai ales pe Hope, au avut şi alte teme de gândire. Sper că vei rămâne aici până la terminarea războiului. Doar nu vrei să te întorci la Portsmouth, deşi se pare că bombardamentele au încetat.

— Voi rămâne aici cât timp mă vor găzdui. Nu pot duce fetiţa înapoi la Pompey, când ştiu ce se petrece acolo. Atinse din nou cu blândeţe părul moale al fetiţei, mângâind-o, iar Ben, privindu-i chipul, îşi aminti cât de jenată, de temătoare fusese când o cunoscuse. Acum observă tandreţea mângâierii de mamă din felul în care îşi ţinea capul aplecat spre copil, cu calm şi mulţumire, aşa cum nu mai văzuse la ea. Totuşi, muncesc în felul meu, adăugă ea ridicându-şi privirea, interpretând greşit ce i se citise în privire. Nu voi profita. Fac tot posibilul s-o ajut pe mama ta, şi mai fac şi muncă de război. Ţes pânză, adun turbă, aşa cum făcea şi Judy când se afla aici. Pot face toate astea. O iau cu mine pe Hope, este cuminte şi ascultătoare.

Ben încuviinţă. O cunoscuse pe Judy, sora lui Terry, când era la Ashdown şi stătea la ferma Sutton, unde verişoara ei mai mică, Sylvie, fusese trimisă să se recupereze de pe urma bombardamentului. Prin intermediul ei, Jean ajunsese la Ashdown, când Terry a fost ucis şi sarcina ei a fost descoperită.

— Dar tu ce mai faci? îl întrebă. Încă mai zbori cu Spitfire şi Hurricane, scăpându-ne de nemţi?

— Doar cu Spitfire zbor, spuse el cu o grimasă. De fapt, din acest motiv mă aflu acasă în acest weekend, merg la un nou aerodrom, la Devon. Merg şi unii din foştii camarazi, dar vom face parte dintr-un escadron nou. Trebuie să fiu acolo luni dimineaţă, la prima oră, aşa că plec duminică noaptea. Cu trenul. El se opri. Nu ştiu cât de mult îţi pot spune…

— Continuă, doar nu sunt spioană! Ea începu să râdă. Totuşi ar fi bine să nu-mi spui prea multe. Ştiu că se spune că pe aici şi pereţii au urechi; atunci, de ce n-ar avea şi copacii? Cred că ştii cântecul cu iarba care şuşoteşte mereu! Ea se uită în jur la pădurea care străjuia acel drum îngust de ţară. Mi se cam face pielea de găină pe aici. Prima oară când am auzit o bufniţă mi s-a părut că este o nălucă, m-am speriat grozav. Apoi, în altă noapte am avut impresia c-a fost ucis cineva, dar tatăl tău mi-a spus c-a fost doar o vulpe. Ce zgomot îngrozitor!

— Eşti obişnuită la oraş, spuse Ben cu înţelegere şi porniră împreună vorbind, legănând-o pe Hope de mânuţe. Din când în când, mai treceau pe lângă cineva cunoscut, un sătean sau un evacuat, toţi le zâmbeau şi-i salutau, sau se opreau să i se adreseze micuţei Hope. La Portsmouth lumea nu se poartă aşa,

zise el după ce a patra persoană li se adresă. Nimeni nu se uită la tine, parcă ai fi invizibil.

— Acolo este prea multă lume, aşa se explică. Nu poţi să-i saluţi pe toţi cei pe care-i întâlneşti. Şi la Blitz oamenii se salutau şi-şi vorbeau, se ajutau între ei. Nu cred că este diferenţă între săteni şi orăşeni, nu când este vorba de asta. Ajunseseră la poarta casei parohiale şi Ben o deschise lăsând-o să între. Ea se opri, privindu-l. Mă bucur să văd că te-ai întors, Ben. Ţi-am simţit lipsa cât ai fost plecat.

Ben se aşează pe o bancă din grădină şi o urmări cum intră în casă. Era adevărat că adusese un suflu nou acestei parohii, mai mult decât că răsplătise bunătatea părinţilor lui, care o primiseră în casa lor când părinţii ei o alungaseră. Şi chiar dacă naşterea copilului îi adusese părinţii aproape, nu putea să nu se întrebe ce se va întâmpla cu ea în viitor. Cât va mai dura războiul, ea va avea un cămin aici, în Ashdown, lucrând ca menajeră, dar ce se va întâmpla după aceea? Va dori să rămână la Ashdown, sau se va întoarce la Portsmouth? Cum va fi viaţa ei atunci, ca tânără mamă necăsătorită, cu o fiică de crescut?

Îşi aminti primele luni când venise Jeanie aici la ei, o tânără speriată, care-şi plângea logodnicul ucis, cu care rămăsese însărcinată. Părinţilor ei le fusese ruşine s-o ţină acasă, iar Judy Taylor, sora celui cu

care Jeanie spera să se căsătorească, îi sugerase să vină la Ashdown. Aici, în această grădină, se născuse Hope, la poalele unui măr.

Jean şi Ben s-au împrietenit chiar de la început şi el fusese mândru să fie naşul lui Hope. Când se celebrase slujba botezului, în acea biserică mică, cenuşie, părinţii lui Jean, acum ceva mai obişnuiţi cu această situaţie, dar tot nemulţumiţi de faptul că fiica lor era o mamă necăsătorită, participaseră la botez, la fel şi familia lui Terry.

Ben îşi aminti cum tatăl său, ţinând copilul în braţe deasupra cristelniţei, le ceruse naşilor să numească acel copil. Toată lumea ştia că numele fetiţei va fi Hope, dar Jean nu spusese nimic despre un al doilea nume. Nu era obligatoriu să aibă şi al doilea nume, dar Ben ştia că dacă ar fi fost băiat, ar fi purtat şi numele tatălui. Familia lui Terry s-a gândit probabil la lucrul acesta când John a pus întrebarea şi Judy Taylor, naşa copilului, făcuse un pas înainte.

— Hope Teresa, spusese ea foarte clar şi urmase un oftat din partea celor prezenţi. Ben îşi văzu mama întorcându-se spre soţul ei cu ochii strălucind, apoi John dăduse drumul unui bănuţ de argint în apă. Apoi turnase apa pe creştetul copilei cu părul des, negru, şi făcuse semnul crucii pe fruntea ei.

— Hope Teresa, te botez în numele Tatălui, şi al

Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Hope se trezise atunci. Trăsese aer în piept şi deschisese gura mare, lăsând să-i scape un ţipăt care putea fi auzit chiar şi în Southampton. Toţi zâmbiseră, Judy chicotise şi Jean roşise de ruşine şi voise să ia copilul înapoi, dar John îşi ridicase o mână şi scuturase din cap, încurajând-o. Cu copilul în braţe, el continuase slujba pe un fond crescendo de ţipete, apoi, când terminase, îi permisese lui Jean să-şi ia copilul din nou şi să-l calmeze.

— Îmi pare tare rău, domnule Hazelwood. S-a speriat când şi-a simţit capul ud, asta a fost.

— Nu este nicio problemă, Jean. Se presupune că este semn bun când plânge copilul. Este semnul că bătrânul Adam a fost alungat, sau, mă rog, aşa se spune.

Jean îl privise cu reţinere şi, întorcându-se, îl văzuse pe Ben lângă ea.

— Ei bine, de acum eşti naşul ei, Ben. Sper că-ţi vei face datoria faţă de ea, să mă ajuţi s-o cresc cum se cuvine şi toate celelalte.

Ben îşi aminti cum se uitase în ochii ei, văzând în ei tristeţea şi nevoia de ajutor. Deja exista o legătură între el şi fata aceasta, între el şi fiica ei.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă, spusese el încet. Voi face tot posibilul să te ajut.

Asta fusese cu doi ani în urmă şi întotdeauna o căuta din priviri pe Jeanie când ajungea acasă. Prietenia lor se consolidase şi simţea o afecţiune specială pentru fetiţă. Uneori, când se plimbau prin pădure şi pe câmpuri sau mergeau la picnic jucându-se cu Hope, se simţea ca şi cum ar fi format o familie.

Mama lui ieşi din casă şi-l văzu acolo. Se aşeză lângă el pe bancă.

— Jeanie pare foarte fericită, spuse ea. S-a întâmplat ceva, Ben?

EI o privi, întrebându-se ce-ar spune dacă i-ar răspunde afirmativ. Ştia c-o place pe fată, dar oare ar primi-o cu braţele deschise ca noră? Nu ştia. Mama nu era snoabă, nici tatăl lui, cu toate acestea nu ştia cum ar reacţiona.

— Nu, îi răspunse. Nu s-a întâmplat nimic. Este doar fericită că se află aici.

3

Căsuţa aleasă de Andrew era una din cele două, aflate lângă drum, la mică distanţă de vârful dealului care ducea în sat. Alison rămase în faţa porţii, privind casa.

— Am crezut că va avea acoperiş de stuf, ferestre foarte mici şi trandafiri la intrare.

— Nu există stuf pe aici, îi spuse Andrew. Şi mă

tem că nu este deloc adăpostită, aşa cum sunt casele de jos, din vale, toate vânturile dinspre Plymouth Sound vor bate încoace. Dar are electricitate şi apă curentă. Majoritatea căsuţelor folosesc o ţeavă colectoare şi cred că nu ţi-ar fi plăcut să aduci apă cu găleata!

Alison îl privi lung.

— Nu, nu cred că mi-ar fi plăcut. Se afla în grădina mică din faţa casei şi se uita pe drum. Dincolo de casă se vedea o privelişte care se întindea până departe spre sud-vest, unde curgea un râu, iar în direcţia opusă se vedeau dealuri şi sate îndepărtate, înconjurate de ceea ce păreau nişte coşuri înalte.

— Sunt fabrici acolo? îl întrebă încruntându-se. N-am ştiut că există atâta industrie pe aici.

— Cred că sunt mine vechi. Priveşti spre Cornwall, peste estuarul Tamar. Este plin de mine de cositor, mai ales, deşi nu cred că se mai lucrează acum în ele. Acele coşuri sunt ale lor. El lăsă jos valiza pe alee şi deschise uşa, apoi se întoarse s-o ridice pe Alison în braţe. Trebuie să fac totul aşa cum se cuvine. O lăsă pe podeaua de piatră şi se întoarse să-l ridice şi pe Hughie. Ce zici?

— N-am putut să văd mare lucru, deocamdată, spuse Alison, îndepărtându-şi părul blond de pe frunte, privind în jur cu interes.

Uşa dădea spre un hol mic, pătrat, care la rândul lui se deschidea într-o cameră lungă, care, probabil, fusese cândva două încăperi mai mici, dar acum ajungea până în mijlocul casei, şi Ia fiecare capăt avea ferestre. În partea din faţă se afla un cămin vechi din piatră, cu un coş de fier unde lemnele aşteptau deja, gata să fie aprinse, şi în spate un cămin mai mic, ce părea neîntrebuinţabil. Tavanul era traversat de grinzi de stejar, atât de vechi, încât lemnul se înnegrise.

— Un pian! Ochii lui Alison se aprinseră când văzu instrumentul într-una din nişe. Ridică imediat capacul şi atinse câteva clape. Nu mi-ai spus de el.

— Am vrut să fie o surpriză. Oricum, nu este nimic special.

— Totuşi, nu este nici rău că există. Alison îşi trecu mâinile în sus şi-n jos pe clape. Voi putea exersa, iar la petreceri va fi grozav. Închise capacul la loc. Ce altceva mai este?

— Bucătăria – mai degrabă un loc unde să speli vasele, dar are aragaz electric şi apă curentă. Afară este un spălător. Avem şi fosă septică, aşa că nu vor fi probleme în privinţa asta. Andrew deschise uşa din spate şi o duse în curte. Şi nici acea mică grădină nu este rea deloc. Este un pic de iarbă unde să se joace Hughie şi să plantăm legume. Dar aşteaptă să vezi ce

este sus.

Alison urcă după el pe scara îngustă, cu Hughie atârnat de mâna ei. Până acum era plăcut surprinsă de ceea ce văzuse. Se făcuseră îmbunătăţiri şi casa fusese îngrijită, camerele de jos erau tocmai potrivite pentru petrecerile pe care Tubby îi spusese că le aştepta. Aveau şi mobilă, o sofa şi două fotolii în partea din faţă a camerei, o masă mare de bucătărie cu şase scaune în spate şi pianul.

— Aici este dormitorul nostru. Andrew deschise uşa camerei din faţă şi îi făcu loc să între. Alison trecu pe lângă el şi lăsă să-i scape un strigăt de încântare.

— Andrew, e grozav!

— Am ştiut c-o să-ţi placă. Radia, de parcă el mobilase casa.

— Ador grinzile astea. Şi draperiile albastre, spuse Alison, străbătând încăperea să privească pe fereastră. Ce privelişte! Este mai încântătoare decât cea din grădină. Este o cameră cu adevărat frumoasă, însorită, nu-i aşa? Se întoarse spre el cu ochii strălucindu-i. O să-mi placă să locuiesc aici.

Andrew o îmbrăţişă.

— Asta este bine. Pentru că sper că vom rămâne aici mai mult timp. De fapt, cât va staţiona escadronul.

Urmă o pauză, pentru că amândoi se gândeau la motivul pentru care se aflau aici. Alison îşi rezemă capul de pieptul lui, iar el îi ridică încet bărbia şi o sărută.

— Nu-ţi mai face probleme, iubito. Va fi bine. Eu am avut deja partea mea de accidente, aminteşte-ţi.

— Ştiu asta. Alison nu era la fel de convinsă că soţul ei este invincibil. Alţii fuseseră doborâţi de mai multe ori şi de obicei a doua oară fusese şi ultima. Se depărtă de el. Câte dormitoare mai sunt?

— Două. Unul este mobilat, aşa că vom putea primi oaspeţi, iar celălalt va fi camera copilului. Trebuie să-ţi cumpărăm un pat, i se adresă fiului său, care se uita prin casă cu ochii mari. Dar pentru început poţi dormi în camera de oaspeţi. Se duseră în dormitorul din spate, cu două paturi de o persoană, tapiţate într-un material cu dungi, ca acela din camera din faţă. Poţi alege unde vrei să stai.

— Aici! Hughie sări pe patul de lângă fereastră. Îl vreau pe ăsta!

— Şi eu tot pe acesta l-aş alege, ca să te pot vedea de pe perna mea, spuse mama lui. Vederea spre grădină este frumoasă. Apoi se duse înapoi pe palier. Ce este în camera asta?

— A! Andrew se dădu un pas îndărăt şi făcu un semn larg cu mâna. Asta este piesa de rezistenţă a

casei. O altă facilitate pe care nu te-ai aştepta s-o găseşti aici.

— O baie! exclamă Alison încântată. O, ce minunat! Am crezut că va trebui să aducem o cadă de cositor în fiecare vineri seara. Andrew, ai fost foarte inspirat să găseşti casa asta. E grozavă!

— Şi eu am fost încântat de ea, admise el. Nu este prea departe de aeroport. Am primit toţi biciclete, aşa că voi ajunge imediat acasă. Este puţin cam mare zgomotul aici pentru tine, cu toate avioanele care zboară deasupra.

— Nu mă deranjează zgomotul. Sunt obişnuită cu avioanele. Se duse înapoi în dormitor şi se uită spre fereastră. Abia aştept să mă mut!

— Ne putem muta imediat ce ne sosesc lucrurile. Apoi se uită la pat. Păcat că nu le avem aici, acum. Nu cumva ai nişte aşternuturi cu tine, iubito?

— Nu, nu am, spuse ea cu regret. Şi cred c-ar trebui să mergem acolo unde voi dormi cu Hughie în noaptea asta. Dar dacă bagajul soseşte mâine, pregătesc casa aşa cum trebuie în timpul zilei şi ne vom putea petrece noaptea aici, în propria noastră casă. O să-ţi pregătesc şi cina, chiar! îl recuperă pe Hughie din dormitor şi-l goni jos pe scări. Vino, vreau să merg prin toată zona asta, ca să văd exact unde vei fi tu. Apoi mergem la fermă. Bine?

— Da, domnişoară, zise Andrew ascultător, ca un copil. Nu, domnişoară. Trei valize pline. Dar nu voi uita ce mi-ai promis pentru mâine noapte. Nu cred că voi uita.

— Şi ce ţi-am promis? întrebă ea cu inocenţă. Nu-mi amintesc decât că ţi-am promis că voi pregăti cina.

— Nu, zise Andrew blocând-o în cadrul uşii. Mi-ai promis mai mult. Şi ştii prea bine. Îşi trecu încet degetele peste faţa ei, începând de la sprâncene spre gât. Nu mai trebuie s-o spui: ochii tăi spun totul. Şi buzele. Se aplecă şi o sărută încă o dată.

Alison îl prinse cu braţele după gât şi-i şopti:

— Aş fi vrut să fi avut aşternuturile cu noi. Sincer.

— Mâine, murmură el. Mâine, în noua noastră casă. Vom avea tot timpul din lume.

Mai târziu, când stătea la fereastra fermei ascultând respiraţia regulată a fiului ei care dormea, Alison reveni cu gândul la cele întâmplate în timpul zilei. Aşa cum spusese Andrew, fusese o zi lungă, începând cu drumul cu trenul de la Kent până la Devon, şi era obosită. Cu toate acestea, nu se culcase imediat şi coborâse din pat ca să se mai uite o dată pe fereastră la pajiştea argintată de lumina lunii. Nu uita privirea lui Tubby, felul în care se uitase la ea în faţa hanului din sat. Şi nu uitase nici discuţia cu el cu

o săptămână sau două în urmă, în casa închiriată de la Manston.

— Simt ceva, ca o umbră mare, neagră, care planează asupra mea, îi spusese el. Şedea comod în fotoliul acela încăpător din faţa şemineului.

Majoritatea bunurilor lor, cărţile, câteva ornamente, trofeele de caiac ale lui Andrew, fotografiile de la nunta lor şi acele picturi ale lui Alison pe care le comandase tatăl ei când ea ajunsese la majorat fuseseră împachetate, gata de mutare la Devon, iar încăperea părea goală şi dezolantă.

Alison ambala paharele şi porţelanul când sosise Tubby, dar când îi văzuse chipul le lăsase jos imediat.

— Ce s-a întâmplat?

— Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să vin aici, să te deranjez. Dar trebuia să discut cu cineva. Chipul lui vesel şi îmbujorat de obicei era palid şi tras, iar privirea îi era abătută. Nu ştiu ce voi face. Nu ştiu…

— Tubby! îngrijorată cu adevărat, veni lângă el şi-l conduse spre fotoliu. Stai aici şi spune-mi despre ce este vorba. Linişteşte-te, nu te grăbi. Hughie doarme, iar Andrew se întoarce târziu. Spune-mi ce s-a întâmplat.

— De fapt, nu s-a întâmplat nimic. Stătea aplecat în faţă, cu palmele între genunchi. Numai că… la naiba, nu ştiu cum să încep. Îşi duse pumnul la gură, apoi

vru să se ridice. Îmi pare rău, n-ar fi trebuit să vin aici. Mai bine plec.

— Nu. Ea îl forţă cu blândeţe să se aşeze la loc. Nu pleca, Tubby. Uite, nu trebuie să-mi spui, dacă nu vrei. Mai stai însă puţin aici. O să-ţi pregătesc un ceai. Sau cafea, ce preferi? Mai este o sticlă de lichior pe care n-am ambalat-o încă. Sper că pot găsi un pahar pe undeva. Se uită la cutia pe care o ambala la sosirea lui, dar el scutură din cap.

— Mai bine, nu. O, Dumnezeule, Alison, am uitat cu totul de bunele maniere. Intru în casa ta şi înjur. Uită că am venit. Figura îi era foarte mobilă şi văzu picături de sudoare pe fruntea lui. Încă o dată, îl forţă să se aşeze.

— Stai aici. O să-ţi fac un ceai. Chiar se vede că ai nevoie să vorbeşti cu cineva. Ezită, apoi spuse: Cu mine, secretul tău este în siguranţă, Tubby. N-o să suflu o vorbă, indiferent ce se întâmplă.

El o privi pe sub sprâncene.

— Nici măcar lui Andrew?

— Păi… ea ezită din nou. N-am avut secrete faţă de el niciodată.

— Tocmai asta este, zise el trist. Andrew este cel care nu trebuie să afle vreodată. De asta nu pot să-ţi spun: trebuia să mă gândesc la asta înainte de a veni aici. Umerii i se lăsară dintr-odată. O să beau o ceaşcă

de ceai şi o să plec. Te las să continui împachetatul.

— Şi atunci, cui îi vei spune? îi întrebă ea calmă.

Tubby nu mai zise nimic câteva clipe, lăsând ochii în podea. Apoi îşi ridică umerii şi o privi.

— Nimănui.

Alison aşteptă o clipă. Apoi se lăsă în genunchi în faţa lui, şocată de întunecimea ochilor lui. De obicei, erau albastru-deschis, râdeau tot timpul, dar acum păreau aproape negri de disperare. Trase aer în piept şi-i spuse:

— Tubby, cred că este ceva foarte grav. Dacă vrei să-mi spui ce este, promit să nu spun nimănui. Mai trase o dată aer în piept. Nici lui Andrew.

— Nu pot face asta, spuse el. Nu-ţi pot cere să păstrezi secrete.

— Suntem în război, zise ea. Oamenii trebuie să păstreze secrete tot timpul. Şi Andrew este forţat să aibă secrete faţă de mine, ştiu asta. Tubby, sunt convinsă că nu-mi vei spune ceva ce n-ar trebui să-i spun lui Andrew. Ai încredere în mine.

— Asta este, spuse el foarte nefericit. Tocmai că este ceva ce ar trebui să-i spui. Dar dacă ar afla… El o privi din nou, apoi trase aer în piept. O, la naiba cu asta! Mi-e teamă, Alison. Asta este. Sunt speriat de moarte. Şi dacă ar şti Andrew, dacă ar şti oricine de la aeroport, m-ar opri la sol imediat. Fără discuţii,

zise el, cu o încercare nereuşită de a face haz de necaz.

Alison se lăsă pe călcâie şi se uită la el. Apoi se încruntă.

— Ţi-e teamă? De zbor?

— Exact. Mi-e teamă să zbor, să mă confrunt cu nemţii, să lupt. Mi-e teamă c-o să fiu împuşcat, c-o să-mi ia foc avionul, sau c-o să mă înec în Canal. Mi-e frică de orice, Alison, dar cel mai rău este că mi-e teamă să spun cuiva. De asta nu trebuie să-i spui lui Andy. Nu trebuie să spui nimănui. O fixă cu privirea. Nu vreau să fiu oprit de la zbor, Alison, n-aş putea suporta asta.

— De ce nu? îl întrebă ea disperată. Dacă este chiar aşa de rău… Tubby, ştii ce se spune. Un pilot care se teme este un pilot în primejdie. N-ar mai trebui să zbori.

— Nu este adevărat, zise el. Nu sunt în primejdie. Şi, de fapt, zbor mai bine. Este ca şi cum ai merge pe sârmă… Sunt mai atent ca niciodată. Sunt un pilot bun, Alison.

— Ştiu asta. Andrew mi-a spus. Unul dintre cei mai buni cu care a zburat vreodată. Dar în acelaşi timp… Ea clătină din cap, apoi îl întrebă: De când simţi teama asta?

— De câteva săptămâni. Patru sau cinci. A apărut

ca din senin, într-o zi. Nu s-a întâmplat nimic deosebit. M-a lovit un val de teamă, un val uriaş care a venit peste mine. Nici măcar nu eram în luptă, ci doar zburam deasupra Canalului. Nu mai luptasem aşa de mult în ultimul timp, ştii asta. Mi s-a părut o prostie, nici n-ar fi trebuit să iau în seamă. M-am gândit că sunt doar obosit, ştii.

— Şi eu sunt înclinată să cred la fel, zise ea. Ai nevoie de odihnă. Nu crezi că asta este, Tubby? Nu crezi că dacă i-ai spune lui Andrew, comandantului de escadron, sau te-ai duce la doctor, nu ţi-ar recomanda tot asta? O săptămână sau două fără să zbori, probabil asta este tot ce-ţi trebuie.

— Nu pot. Odată ce voi începe să vorbesc despre asta vor şti, mă vor vedea tremurând. Uită-te la mine acum. Într-adevăr, începuse să tremure, mai ales mâinile îi tremurau violent, trupul i se zgâlţâia. Dinţii îi clănţăneau, o privea disperat pe Alison, iar ea îl privea la rându-i speriată.

— Tubby, trebuie să te vadă cineva…

— Nu! El scutură din cap cu hotărâre. Ţi-am mai spus, nu pot. Aş fi oprit pentru totdeauna de la zbor şi nu trebuie. Asta nu are legătură cu zborul. Pot să-mi fac datoria. Numai că n-o mai fac cu plăcere, încheie pe un ton descurajat.

Tremuratul încetase subit, aşa cum începuse.

Alison îl privea plină de îndoieli.

El făcu o grimasă şi spuse:

— Parcă spuneai ceva de un ceai?

Ea se ridică încet, şi-i mai aruncă o privire îngrijorată când se duse la bucătărie să umple ibricul cu apă. În timp ce căuta ceştile şi farfurioarele şi încălzea ceainicul, se întrebă ce-ar trebui să facă. Instinctul îi spunea să-i aducă soţului ei la cunoştinţă, cu toate că-i promisese lui Tubby că n-o va face. Se întoarse în sufragerie, aducând tava cu ceai.

Tubby se afla tot în poziţia în care îl lăsase, privind deznădăjduit în podea. Puse tava jos şi turnă două ceşti de ceai.

— Uite. Bea asta. O să te simţi mai bine.

El îi aruncă din nou acea privire confuză.

— Dacă ar fi aşa uşor! Dar luă ceaşca şi o duse la gură, şi-n obraji îi reapăru puţină culoare. Alison se aşeză pe podea lângă el sorbind din cana ei. Era afectată şi nu se simţea prea bine. Ridică privirea spre el.

— Tubby. Te rog, n-ai vrea să-i spun lui Andrew?

El făcu o grimasă.

— Nu te pot opri în niciun fel?

— Sigur că poţi! Doar ţi-am promis! Nu-mi voi trăda promisiunea, dar te rog să-mi permiţi s-o

încalc. Te rog. Pentru binele tău. Mă îngrijorează să te văd aşa.

— Sunt un nemernic, spuse el. N-ar fi trebuit să vin. Să te încarc şi cu problemele mele. Nu este cinstit.

— Nu-ţi face probleme în privinţa asta, spuse ea. Vreau să te ajut. De ce nu vrei să te odihneşti puţin? Sigur ţi-ar fi mai bine. Andrew te-ar înţelege, ştiu c-ar face-o. Toţi ar face-o. Se mai întâmplă. Chiar şi celor mai buni piloţi.

— Ţi-am spus, zise el plictisit. Dacă m-ar vedea cum sunt acum, m-ar scoate imediat de la zbor. N-aş mai zbura niciodată, aş rămâne la sol tot războiul. Aş fi un inutil. O privi din nou şi ea îi citi hotărârea din priviri. Dacă s-ar întâmpla asta, n-aş vrea să mai trăiesc.

Alison simţi fiori. Lăsă ceaşca pe masă.

— Nu trebuie să spui asta.

— Nu trebuie să mai spun nimic, zise el, decât adevărul.

Se lăsă o scurtă tăcere. Apoi, simţindu-se ca şi cum ar fi mers pe sârmă, ea îi spuse cu grijă:

— Dar tot nu înţeleg motivul. Nu trebuie să-ţi fie ruşine, spune-mi-l.

Tubby nu-i răspunse imediat. Apoi începu:

— Poate că n-ar trebui s-o fac. Nu este vorba

despre mine, ci despre familia mea. Mama şi tata.

— Sigur că te vor înţelege, vor să fii în siguranţă.

El oftă.

— Da, cred că da. Dar dacă ar fi să mor, ar prefera s-o fac ca un erou, nu ca un laş.

— Nu te înţeleg.

— Când am spus că nu vreau să continui, începu el, am vrut să spun că nu mai vreau să trăiesc. Pentru că indiferent cât s-ar strădui ai mei să mă înţeleagă, n-ar putea. I-am dezamăgit întotdeauna. În adâncul sufletelor lor m-ar considera un laş.

— Dar…

— Am avut un unchi, continuă el, tăcând un gest cu mâna, din care ea înţelese că trebuia să se oprească şi să-l asculte. Fratele mic al tatălui meu. A murit în Primul Război Mondial. Trase aer adânc în piept. A fost executat pentru laşitate.

— O, Tubby…

— Era pe front doar de câteva zile. N-a putut suporta. A încercat să fugă. Ofiţerul lui l-ar fi împuşcat chiar acolo, dar el a compărut în faţa curţii marţiale. A fost executat acolo a doua zi. Le-a scris bunicilor mei din celulă, spunându-le c-a fost condamnat la moarte. Avea doar cincisprezece ani.

— Cincisprezece? Dar era doar…

— Mulţi băieţi au minţit în privinţa vârstei de

încorporare, zise Tubby. Nimeni nu se obosea să verifice. Voiau doar bărbaţi, tot mai mulţi. Nu le păsa că erau nişte puşti.

Alison îşi acoperi faţa cu mâinile şi-şi simţi obrajii plini de lacrimi. Scutură din cap.

— Este îngrozitor. Îngrozitor.

— Înţelegi, aşadar, că nu mai poate exista încă un laş în familie.

— N-a fost laş, ci doar un copil.

— Dar eu nu mai sunt copil. Şi zbor deja de zece ani. Îşi termină ceaiul şi o privi. Ei bine, Alison… îi vei spune?

— Nu ştiu, murmură ea, apoi se controlă. Nu, sigur că nu. Dacă nu vrei, nu spun. Dar… oh, Tubby, nu suport să te ştiu acolo sus, aşa cum eşti acum.

— Îmi pare rău, zise el grav şi întinse mâna spre ea. Privind-o foarte atent, spuse: Dacă vreodată va fi prea mult pentru tine, îi poţi spune lui Andrew. Nu vreau să porţi povara asta. Dar dacă mi-ai putea păstra secretul, ţi-aş fi recunoscător. Vezi tu, simt că, atâta timp cât pot să zbor, sunt de folos. Pot ucide vreun neamţ, care altfel ne-ar face rău. E posibil, nu?

— Da, presupun că da, zise ea abia auzit. Apoi înclină din cap. Foarte bine, Tubby. Voi păstra secretul cât voi putea. Nu spun o vorbă până nu va fi cazul. Se mai priviră o dată cu înţelegere, apoi el îi

eliberă mâna şi vru să se ridice.

— Plec acum. Şi… mi-a fost de folos să discut cu tine. Eşti o scumpă, Alison. Mulţumesc.

Îi sărută capul plecat, iar ea închise ochii. Încă o dată, lacrimile începură să i se prelingă pe obraji, iar când redeschise ochii, el plecase.

Încet, reluă împachetatul lucrurilor, pregătită să se mute la Harrowbeer.

Andrew îşi lăsă soţia la ferma unde se cazase pentru noapte şi pomi înapoi spre aeroport. Aşa cum îi ceruse ea, o plimbase prin zonă. Se auzea peste tot zgomotul avioanelor care aterizau şi decolau, vedeau Spitfire, Hurricane şi Blenheim pe pistă sau sub şoproane, protejate împotriva rafalelor puternice de vânt de buncărele acoperite cu iarbă înaltă. În interiorul buncărelor, îi spusese Andrew, erau adăposturi antiaeriene şi mai erau şi altele risipite printre clădiri. Zona era total diferită de ceea ce fusese cu un an sau doi înainte.

Popota ofiţerilor se afla într-o clădire mare de la marginea aerodromului, faţă în faţă cu tumul de control. Când ajunse, majoritatea celor din escadronul său erau afară, întinşi sub razele soarelui de toamnă, ori în interior pe fotolii, discutând sau citind ziarele. Unii jucau cărţi într-un colţ. Tubby Marsh ridică privirea când intră el şi-şi scoase pipa

din gură. Fumul pomi leneş în sus.

— Au apărut indivizii cei noi. Se aranjează puţin. Le-am spus să vină încoace imediat ce sunt gata. I-am prevenit că eşti un căpcăun.

— Asta e bine. Andrew se uită pe fereastră spre avioanele care erau pregătite pe pistă. Escadronul avusese două zile permisie, dar de a doua zi se întorceau la lucru, iar noii membri aveau nevoie de puţină practică înainte de a li se permite să zboare împreună cu restul escadronului. O să-i luăm sus, să vedem din ce aluat sunt făcuţi. Cum ţi s-au părut?

Tubby ridică din umeri.

— Cum să mi se pară nişte nou-veniţi? Consideră c-au venit să salveze universul. Tubby spuse acestea cu resemnarea prudentă a unuia care văzuse toate acestea înainte: piloţi tineri, care abia terminaseră instructajul, disperaţi să zboare, să dovedească ce buni piloţi sunt, să salveze escadronul, ţara, toată lumea. Îi văzuse sărind în avioane la prima lor misiune: îi văzuse în aer, plonjând, prăvălindu-se, le auzise glasurile pline de entuziasm când erau cu avioanele pe cer. Văzuse apoi cum fuseseră ochiţi în plin, cum se rostogoliseră în spirale de flăcări spre mare, sau spre pământ. Fuseseră ucişi înainte de a fi avut şansa să trăiască: incapabili să se salveze pe ei înşişi, ca să nu mai vorbim de întreaga lume.

Cu toate acestea, unii reuşiseră să supravieţuiască. Deveniseră buni piloţi. Unii ca Andrew păreau invincibili. Poate că şi aceşti doi tineri vor fi la fel.

Tubby simţi cum acel coşmar începe iar să-i dea târcoale, şi-l alungă aşa cum făcea de obicei, cu o glumă.

— Cred că ne vor învăţa ei tot ce trebuie să ştim.

Uşa se deschise şi cei doi intrară: erau doi băieţi de douăzeci de ani, sau cam aşa ceva, care păreau încă pe băncile şcolii, deşi aveau doi ani de experienţă de zbor. Tot atunci Tubby auzi pe cineva care pufnise înfundat, iar altul murmurase cuvântul grădiniţă. Cel mai înalt dintre nou-veniţi, un flăcău cu o figură proaspătă, cu părul blond, ondulat, roşi şi se hotărî să îndrăznească.

Andrew făcu un pas în faţă, întinzându-i mâna.

— Bună ziua. Tu trebuie să fii Hazelwood, iar tu, Sinclair. Eu sunt comandantul escadronului, Andrew Knight. Nu trebuie să luaţi în seamă aceste personaje.

Şi ei au fost începători cândva, unii mai sunt încă. Făcu un gest de dizolvare a adunării din jurul lui din popotă, iar ceilalţi piloţi izbucniră diabolic în ovaţii.

— Ei bine, să vedem din ce aluat sunteţi făcuţi, bine? Tubby, ridică-te. Tu ia unul, eu pe celălalt.

Tony Sinclair şi Ben îl priviră.

— Urcăm în avion acum, domnule? Chiar acum?

— Sigur, doar n-aţi venit să conduceţi autobuze. Avem şansa să ne jucăm puţin. Mâine reluăm operaţiunile, aşa că nu va mai fi timp. Andrew se îndrepta deja spre uşă. Veniţi. Să profităm de timpul pe care-l avem.

Cei doi tineri se priviră jumătate nervoşi, jumătate încântaţi de ce-i aştepta. Tubby le rânji, puse mâna pe spatele fiecăruia, împingându-i spre uşă.

— Aţi mai fost la Dartmoor? E puţin diferit de Lincolnshire. Trebuie doar să fiţi atenţi la oi şi la cai când zburaţi la mică altitudine, asta-i tot. Şi încercaţi să nu loviţi tumul. Avem turnul nostru propriu la capătul pistei, ca să exersăm.

Erau deja afară, îndreptându-se spre avion. Ben îşi simţea inima bătându-i tare în piept. Zborul nu era ceva nou pentru el: dovedise deja că este competent şi că stăpâneşte avionul. Dar nu depăşise încordarea nervoasă că zbura pentru prima oară cu bărbatul care urma să-i fie comandant de escadron, cel care-l va conduce în operaţiunile împotriva inamicului, aşteptând ce era mai bun de la el. Acest bărbat care ţinea soarta escadronului în mâinile sale, a cărui viaţă depindea uneori de acţiunile escadronului. Sau de ale lui Ben.

Înghiţi în sec, simţind acea greutate familiară pe care ţi-o dă responsabilitatea, în timp ce bărbaţii se

apropiau hotărâţi şi totuşi nepăsători de avioanele lor. Brusc, încrederea lui Ben păru nepotrivită. Ce ştia el despre zbor, chiar şi după doi ani? Ce ştia el în general?

Tony Sinclair, care mergea lângă el, îi şopti:

— Asta este, Benjamin. Într-o oră am putea fi înapoi la Cranweel, s-o luăm de la început.

— Mulţumesc, zise Ben cu o grimasă. Ca de obicei, apreciez umorul tău.

Se despărţiră, îndreptându-se spre cele două avioane aflate la mică distanţă de turn. Ben se duse cu Andrew, iar Tony cu Tubby. Mecanicii aşteptau pregătiţi să îndeplinească corvezile de ultim moment, să-i ajute să-şi lege centurile, să balanseze elicele, îndepărtând repede saboţii de sub roţi. Ben îşi simţea inima în gât.

Andrew nu zise nimic. Urcă în carlingă şi-i făcu un gest lui Ben să ocupe locul din faţă. Încet, îşi fixară căştile şi ochelarii, iar Ben se uită la aparatele de control. Pe moment, fiind lovit de panică, acestea începură să se balanseze sub ochii lui, apoi vederea îi reveni la normal şi realiză cu uşurare că le recunoştea şi le înţelegea. N-ar fi trebuit să aibă probleme.

Elicea începu să se învârtă, păru că ezită, c-o ia în direcţia opusă, apoi se stabili într-o umbră

întunecată. Încă tremurând un pic, Ben începu să ruleze pe pistă şi aşeză botul avionului înspre direcţia vântului.

— Să fii atent la stâncă, auzi vocea laconică a lui Andrew.

— Stâncă? Cercetă rapid pista din priviri, apoi o văzu: un afloriment stâncos care aproape bloca capătul pistei. Părea enormă: o masă uriaşă crestată, ca o mână care-şi ridică degetele cu unghii murdare spre cer. Apăsă pe acceleraţie, iar botul avionului se ridică la timp, atât de aproape de acea stâncă, încât parcă simţi granitul dur cum zgârie burta avionului. Clătinându-se puţin se ridicară mai sus, apoi simţi cum avionul îşi găseşte echilibrul şi răsuflă uşurat.

— Ai reuşit, remarcă Andrew. Bine executat.

— Nu poate fi mutată de aici? întrebă Ben, relaxându-se vizibil. Este chiar în drum, la naiba.

— S-o mutăm? Ne-ar trebui jumătate de tonă de dinamită. Şi apoi de ce am muta-o? Este tocmai bună pentru antrenamente. Piloţii sunt astfel forţaţi să-şi păstreze atenţia încordată. Mai bine să folosim câteva picături de benzină în plus decât să aducem buldozerele aici. Ţine-o spre sud, să aruncăm o privire la Plymouth.

Aeroportul era destul de aproape de zona de turbărie şi curând ajunseră deasupra Plymouth-ului.

Ben îşi lăsă privirea în jos, brusc întristat de dezastrul pe care-l vedea. Tot centrul oraşului fusese bombardat. Acolo unde-şi imagină că fuseseră magazine, case şi străzi, nu era acum decât moloz. Biserica rămăsese în picioare, iară acoperiş însă, şi mai exista încă un singur turn cu ceas, la mică distanţă, dar în afară de ele, aproape nimic.

— Dumnezeule! spuse el. Când a fost bombardament aici? Nu-mi amintesc.

— Au fost prea multe bombardamente, nu le mai ştim numărul, zise Andrew posomorât. A fost în aprilie 1941. Se auzeau zgomotele distrugerii, au fost câteva nopţi de bombardamente grele. Se spunea că focurile au fost atât de puternice, încât s-au topit caturile ferestrelor, iar aurul din magazinul unui bijutier curgea pe stradă şuvoi. N-a mai rămas cărămidă pe cărămidă când au terminat.

— Dar vor curăţa molozul, zise Ben, uitându-se în jos.

— Da, şi o să-ţi mai spun ceva: foarte mult moloz a fost cărat la construirea aeroportului nostru. Andrew râse nervos: Se spune că este un vânt rău, care nu suflă bine pentru nimeni!

Apoi au zburat peste Sound. Devonport era aglomerat de vapoarele aduse pentru reparaţii şi pentru aprovizionare. Ben, a cărui casă era aproape

de porturile Portsmouth şi Southampton, privi în jos cu interes. Toate porturile marinei erau în general la fel, dar, existau şi diferenţe. La Portsmouth se afla un bazin natural uriaş, în care înainta o fâşie îngustă de apă printre bastioanele gemene de la Sallyport şi Fort Blockhouse. Portul se afla în estuarul larg al râului Tamar, cu malurile înverzite ale Cornwall-ului în depărtare, iar protecţia venea de la un dig lung, care se întindea peste gura de vărsare.

Imediat, ajunseră deasupra Canalului, uitându-se în jos la marea albastră, înspumată. Câteva vase se mişcau sub ei şi văzură câteva avioane de patrulare, dar totul părea liniştit.

— De ce nu s-a construit aeroportul mai devreme? întrebă el, iar vocea lui Andrew pocni prin căşti.

— Nu s-au gândit că nemţii vor ajunge atât de departe şi n-au putut să-l facă până n-au luat Franţa şi toate câmpurile lor de zbor. Dunkerque a schimbat totul. Vocea lui era foarte sobră. Ia-o spre interior. Aruncăm o privire la Dartmoor, apoi să-mi arăţi ce ştii să faci.

Dartmoor era o zonă întinsă de mlaştină, acoperită de un covor de ferigi maronii şi buruieni roşietice. Pe dealuri se aflau acele piscuri stâncoase pentru care era renumit Dartmoor, iar râurile înspumate şerpuiau printre văi. Câteva sate erau cuibărite între

crestele adânci, iar turnurile bisericilor cenuşii străjuiau ca nişte faruri, înconjurate de câmpii şi de păduri, înainte ca pantele lor să se ridice din nou spre mlaştina deschisă. Aproape, în mijlocul acestei întinderi, se afla un cerc întins de clădiri cenuşii, ameninţătoare, tivite de un zid înalt, alb.

— Închisoarea Dartmoor, zise Andrew scurt, iar Ben se cutremură amintindu-şi povestirile auzite despre acest loc, despre criminalii închişi acolo, care uneori mai şi evadau. Într-adevăr, deşi însorit cum era în această zi, Dartmoor avea un aer întunecat, sinistru, străin pentru băiatul crescut la marginile pădurii New Forest din Hampshire. El se gândea la mlaştini şi la mocirle care puteau înghiţi omul, la ceaţa care forma vârtejuri, Ia zăpada care bătea cu toată puterea, la sunete ciudate, la obsesii şi locuri bântuite. De aceea, a fost o uşurare pentru el când Andrew i-a spus că se vor întoarce la Yelverton.

— Mi-ai putea arăta câte ceva acum, îi spuse comandantul lui de escadron. Câteva răsuciri, orice vrei. Numai să nu fie deasupra câmpului de zbor. Este strict interzis, nu uita asta.

Ben se concentră să-şi amintească tot ce învăţase atât în timpul zborului de instruire, cât şi al operaţiunilor. Luptele încrâncenate dintre el şi ceilalţi piloţi erau aproape o formă de *wrestling* pe

cer, plonjând unul spre celălalt, zburând cu capul înainte, apoi luând-o în direcţie opusă chiar în ultimul moment, toate figurile de acrobaţie menite să le sporească îndemânarea, când era vorba de lupta adevărată. *Alege un punct pe cer la orizont, apoi rotește-te în jurul lui. Asigură-te că botul avionului este deasupra punctului ales, mărește viteza, împinge maneta tare și doar atinge cârma, apoi rotește-te cu totul și acum ești acolo, atârnat de carlingă, ținut doar de chingile legate de scaun…* Acesta era momentul în care avea străfulgerări de teamă că va uita ce avea de făcut în continuare, dar de acum le făcuse de atâtea ori, încât reacţiona Ia fel de uşor cum ai deschide o uşă, folosindu-se de direcţia opusă, împingând maneta tare în faţă, apoi ieşind din răsucire, revenind în poziţie normală.

— Nu e rău, zise Andrew, iar Ben făcu a doua răsucire pe spate, apoi continuă cu alte manevre de care era atât de mândru, încă îngrijorat că nu va trece testul cu acest nou comandant de escadron.

Nu trecu mult şi se întoarseră spre Harrowbeer. Ben văzu avionul lui Tony venind la aterizare chiar în faţa lui şi aterizară împreună, rulând pe pistă şi coborând cu picioarele tremurând.

Când se apropiară destul, Ben şi Tony se priviră, apoi îşi priviră mentorii. Spre uşurarea lor, Andrew

şi Tubby încuviinţau râzând.

— Merge, spuse Andrew, bătându-l pe spate pe Ben. N-a fost rău deloc. Mai sunt câteva lucruri de cizelat, dar cu puţină bătaie şi înfometare o să meargă. Veniţi la popotă să bem ceva. Vă voi prezenta celorlalţi.

Pe când mergeau împreună înapoi spre popotă, Ben se uită peste umăr la cele două avioane, acum intrate încă o dată în proprietatea mecanicilor. Va fi bine, se gândi el. Va fi foarte bine la Harrowbeer.

4

Al ison se acomoda repede în noua ei casă, aflată deasupra satului Milton Combe. Acest sat este ca o ilustrată, se gândi ea, cu căsuţele adunate în acea vale îngustă, cu râul care curge prin centru. Era acolo şi o bisericuţă cu un clopot mic într-o turlă deschisă, o capelă metodistă şi două magazine, în afară de cel pe care îl văzuse Alison în prima zi, care era şi ceainărie. Micul oficiu poştal era de fapt o cutie de carton, ţinută sub o masă, şi când Alison veni în prima ei vizită să cumpere timbre pentru scrisorile pe care le trimitea acasă, află că tot stocul consta dintr-un singur exemplar din fiecare fel.

— Noi nu scriem prea multe scrisori, fetiţo, spuse bătrâna care ţinea magazinul. Trăim aici. Iar aviatorii

şi marinarii primesc timbre de la NAAFI.

— Dar trebuie să fie şi oameni care au plecat la război. Familiile lor au nevoie să le scrie.

— O, eu ştiu câte exemplare să ţin. Astea sunt doar de rezervă.

Alison şi Hughie se plimbară prin sat. Puteai merge până la capătul celălalt al satului, apoi să ieşi pe drumul principal, urcând dealul înapoi pe coamă. De aici, drumul era atât de abrupt, încât părea aproape vertical în capăt, iar Hughie, speriat, făcu o grimasă. Alison îl luă de mână, încurajându-l.

— Cred că acesta este dealul de pe care au căzut Jack şi Jill, nu? Ţi-i poţi imagina rostogolindu-se până jos. Nici nu au avut prea multă apă când au ajuns acolo!

Urcară încet, oprindu-se la fiecare cinci minute să admire câte ceva din gardul viu, aluviunile înălţate în anumite zone, ascultând zgomotul motoarelor de avion, aflate la o milă sau două distanţă, şi întrebându-se ce gândeau localnicii despre felul în care le fusese răpită intimitatea şi liniştea. Trebuie să fi fost atât de multă linişte şi pace aici, pe aceste pajişti înfrunzite, unde doar oile şi caii rătăceau prin mlaştinile goale; acum, cu câmpul de zbor întins pe o suprafaţă aşa de mare, cu toate colibele şi hangarele şi alte clădiri întinse pe toată pajiştea, cu avioanele

aterizând şi decolând tot timpul, ziua şi noaptea, cu aviatorii dând buzna în hanuri şi cârciumi, sătenii trebuie să se simtă ca şi cum ar fi transportaţi brusc în mijlocul unui oraş. Şi nu erau în siguranţă, se gândi ea. Această zonă trebuie să fi fost sigură cândva, ea ştia că refugiaţii se furişaseră din Plymouth în fiecare noapte, preferând să doarmă prin hambare, şoproane sau chiar sub garduri, decât să rămână în oraşul acela ameninţat de bombardamente; cu toate acestea, faptul că se afla aici un câmp de zbor putea să atragă atenţia germanilor.

Soarele părea să aibă o strălucire specială în dimineaţa asta, se gândi ea când ajunseră în vârf în cele din urmă, iar aerul era foarte curat. Noaptea a plouat puţin, iar culorile roşietice şi aurii ale copacilor aflaţi de-a lungul drumului îngust păreau nuanţele unei tapiţerii elaborate. Erau acolo afine umflate de ploaie, coapte de soare, crescând pe gard, iar Alison culese câteva pe care i le dădu lui Hughie; în timp ce le mâncau, ea îşi dori să fi avut un coşuleţ să adune mai multe. Când făcu o pauză, observă că se afla cineva de cealaltă parte a gardului şi un minut mai târziu, un chip rotund, frumos, se ivi dintre crengi şi o voce caldă, cu accent din Devon, îi spuse:

— Salut! N-am crezut că mai este cineva pe aici.

Culegi şi tu afine?

— Doar câteva, spuse Alison. Mă gândeam ce bine ar fi să pot lua câteva acasă, dar n-am adus niciun coş. Soţului meu îi plac afinele şi plăcinta cu mere.

— Ia câteva de la mine, dacă doreşti, se oferi fata. Am destule.

— Nu pot să le iau de la tine! Locuiesc la mică distanţă de aici, aş putea reveni mai târziu cu un coşuleţ.

Fata dispăru, dar, după câteva secunde, Alison o văzu venind spre ea pe poarta dinspre câmp. Făcură câţiva paşi pentru a se întâlni, iar Alison se uită la coşul pe care fata îl avea pe braţ. Era aproape plin de fructe negre care luceau în lumina soarelui.

— Vom face gem, spuse fata. Şi vom pune şi fructe Ia sticlă. Nu poţi irosi hrana în zilele noastre. Îi zâmbi lui Hughie. Îţi plac murele, frumuşelule? Aşa se pare!

Alison lăsă privirea în jos şi începu să râdă. Faţa lui Hughie era murdară de suc roşiatic.

— Îi plac toate fructele, dar nu prea găseşti multe pe vremurile astea, doar dacă ai o grădină. Ar trebui să fac şi gem, anul trecut am făcut destul de mult. Aş putea culege fructe de aici?

Fata încuviinţă, veselă. Părea cu un an sau doi mai tânără ca Alison, mică şi plinuţă, cu părul negru, obrajii roşii şi ochii căprui, care aruncau scântei.

— Sigur că da, sunt pentru toată lumea. O privi curioasă pe Alison. Aţi venit să locuiţi aici? Sunteţi refugiaţi?

— Nu, soţul meu este pilot. Am închiriat o căsuţă, mai jos pe drum. Tu eşti de aici?

— Da, am trăit aici toată viaţa, într-o căsuţă la fermă. Îi indică drumul. Mă cheamă May. May Prettyjohn.

— Ce nume frumos, zise Alison, întinzându-i mâna. Eu sunt Alison Knight, iar el este Hughie.

May se uită la propria-i mână pătată cu suc de mure şi râse din nou.

— Sunt prea lipicioasă ca să-ţi întind mâna. De ce nu vii cu mine să-ţi împrumut un coş pentru mure? O s-o cunoşti şi pe mama. Aşteaptă să înceapă prepararea gemului.

— Da, mi-ar plăcea. Se întoarseră şi porniră pe drum, Hughie zburdând în faţa lor. Două avioane zburau deasupra şi se uitară amândouă la ele. Alison observă că nu erau obişnuitele Spitfire sau Hurricane, şi-şi aminti că Andrew îi spusese că în acea zi urmau să vină avioane noi, Hawker Typhoon, şi se întrebă dacă era deja în ele, testându-le. Opiniile escadronului erau împărţite în privinţa noilor avioane – îşi doreau ceva nou, deşi parcă nici n-ar fi vrut să renunţe la îndrăgitele Spitfire, dar ea ştia că

soţul ei ar urca imediat în avioanele noi.

— Cred că aeroportul a schimbat mult aceste locuri, remarcă Alison, încercând să treacă peste încordarea pe care o simţea când ştia că el este „sus “. Te-a deranjat zgomotul?

— La început. De acum, ne-am obişnuit. May ridică din umerii rotunzi. E război doar. Cel puţin e bine că nu ne-au bombardat casele, ca bieţilor oameni din Plymouth. Este îngrozitor ce s-a întâmplat acolo, îngrozitor.

— Ştiu. Merseră în tăcere un moment sau două, apoi Alison spuse: N-ar fi trebuit să faci muncă de front?

May scutură din cap.

— Nu, pentru că am părinţi pe care trebuie să-i îngrijesc. Tata a muncit la fermă până la accidentul care i-a prăpădit spatele, mama nu-l poate îngriji singură, iar bunicul locuieşte cu noi, aşa că am fost scutită. Dar contribui aşa cum pot. Am cusut pentru barăcile marinei din Plymouth, am adunat turbă şi lână de oaie pentru hainele de câmp. Turba este bună pentru cicatrizarea rănilor.

— Adevărat? Alison nu prea ştia ce este turba. Nu cred că la Lincolnshire, de unde sunt, există turbă.

— Lincolnshire? May făcu ochii mari. Este tocmai în cealaltă parte a ţării! Diferă cu mult de ce este pe

aici?

— Foarte mult. Este o zonă joasă, fără dealuri, şi nu există nici mlaştini. Dar este frumoasă în felul ei. Se uită în jur, cuprinzând cu vederea Cornwall-ul, cu coşurile înalte ale minelor care se ridicau spre cer ca nişte stâlpi. Este frumos aici, cu toate acestea. Ar fi fost mai bine ca nu războiul să mă fi adus aici.

May o privi cu înţelegere.

— Cred că eşti mereu îngrijorată pentru soţul tău, care luptă în aer. Ori de câte ori este vreo alarmă, mă doare inima.

— Şi cu mine se întâmplă la fel. Dar trebuie să ne obişnuim. Este bine totuşi că soţii noştri vin acasă noaptea. Făcu o pauză, nevrând să continue să spună: dacă au norocul asta. Nu sunt ca soldaţii şi ca marinarii, care lipsesc tot timpul.

May încuviinţă.

— Am doi veri în marină. Niciodată nu ştim pe unde se află.

Ajunseseră în faţa unei case cu grădină de legume şi de flori în faţă, iar May puse mâna pe poartă.

— Am ajuns. Părinţii mei se vor bucura să vadă figuri noi.

Casa era puţin retrasă faţă de drum, cu grădina în faţă. În spate, valea cobora spre sat, dar Alison zări câţiva pomi fructiferi în spatele casei şi-şi imagină că

şi acolo era o grădină. Fără îndoială, fiecare inch de pământ era cultivat şi Alison se gândi la grădina ei, singura parte a casei pe care o neglijase, şi-şi spuse că va trebui să facă ceva să schimbe lucrurile cât mai repede.

Îşi însoţi noua prietenă până la uşă. Aleea era pavată cu piatră cenuşie din partea locului, iar florile se revărsau de pe fiecare parte a aleii cu parfumul lor. Deşi era aproape toamnă, grădina era încă plină de culoare, începând cu macii galbeni şi daliile care creşteau printre rândurile semănate de curând cu legume, pentru iarnă. Pe o parte se aflau tufişuri cu fructe moi şi doi meri cu fructele roşii şi galbene, ca nişte lanterne, aplecaţi unul spre celălalt deasupra porţii.

— Cine îngrijeşte toate acestea? întrebă ea.

— Tata este invalid, aşa că bunicul face cam tot.

May arătă spre peretele casei şi Alison observă acolo un bătrân care stătea pe o bancă, sprijinit de un toiag. Se opri, şi el o privi. Arăta ca şi cum ar fi fost sculptat cu multă dragoste dintr-o bucată de stejar bătrân.

— Cine este, fetiţo? Vocea îi era surprinzător de profundă şi de gravă, ca sunetul făcut de copitele calului pe pietriş.

— Este o doamnă de la aeroport, bunicule, şi

băieţelul ei, Hughie. Soţul ei este pilot. May îi arătă coşul cu mure. Uită-te la astea.

El dădu din cap în semn de aprobare.

— A, sunt foarte bune. Ar fi bine să culegi cât poţi de multe până la sfârşitul lunii. De atunci încolo scuipă diavolul pe ele. Trebuie să fie şi multe porumbe, le-ai văzut?

— Da, este o recoltă bună. După ce termin murele le adun şi pe ele. Mama este înăuntru? Se întoarse spre uşa destul de joasă, iar Alison îi zâmbi bătrânului şi o urmă pe May în casă, clipind des din cauza întunericului.

Uşa de la intrare ducea direct în livingul mai mare decât te-ai fi aşteptat, cu pereţii din piatră şi un şemineu cu deschiderea foarte largă. În spate, zări bucătăria cu mobilier şi o chiuvetă albă, adâncă. Pe perete, văzu dulapuri cu rafturile luminate de ustensile de gătit, iar o cană cu crizanteme se afla pe pervazul unei ferestre, lângă o plăcintă aburind, cu crusta aurie, abia scoasă din cuptor.

O femeie solidă curăţa zarzavaturile la chiuvetă şi, când se întoarse spre ele, Alison observă că semăna cu May, rotundă şi rozalie ca un măr, dar cu bucle albe, nu negre. Imediat îi zâmbi şi Alison se simţi ca acasă.

— Draga mea! exclamă mama lui May, ştergându-şi

mâinile pe şorţul înflorat când apărură. Nu mi-ai spus că aduci musafiri, May. Intră, draga mea, şi ia loc. O să fac un ceai. Iar acestui tânăr i-aş oferi un pahar cu lapte, nu-i aşa, frumuşelule?

— O, nu, protestă Alison. Nu vrem să vă luăm raţia de lapte. Dar un pahar cu apă…

— Nu este ceva mai bun decât apa noastră, spuse doamna Prettyjohn. Proaspătă, din fântâna noastră. Dar de ce nu vrei puţin lapte de la vaca noastră? Arăţi de parcă ar trebuie să te întremezi puţin, dacă nu te superi.

— O, nu pot rezista când mi se oferă lapte, zise Alison râzând. În special laptele pe care-l aveţi aici. E foarte bun, nu este de mirare că are atâta caimac.

— Încă mai reuşim să facem totul în casă, spuse femeia aceea de la ţară, turnând lapte dintr-o cană mare, cu dungi albastre şi albe. Trebuie să iei puţin lapte când pleci. Îi întinse lui Alison o ceaşcă plină ochi şi luă o farfurie din dulap. Tocmai am scos o prăjitură din cuptor. Iată, tinere, poţi lua aceste plăcinte să le mănânci împreună cu bunicul lui May. Aş spune că va găsi lucruri interesante să-ţi arate. Voi duce eu laptele, să nu-l verşi. Hughie se uită la Alison care încuviinţă, apoi pomi în urma femeii spre grădină. Întorcându-se, spuse: Am auzit-o pe May spunându-i bunicului că sunteţi de la aeroport. Cred

că locuiţi în casa familiei Coombe. Ştiu c-a închiriat-o cineva.

— Da, aşa este. Am crezut că vor fi mai multe soţii aici, care să închirieze case, dar n-am întâlnit pe nimeni. Majoritatea piloţilor nu sunt căsătoriţi. Sunt atât de tineri… Vocea îi pieri când se gândi la băieţii care alcătuiau escadronul, şi nu aveau mai mult de optsprezece-douăzeci de ani. Mulţi au fost deja ucişi, Iară să fi avut ocazia de a se căsători. Foarte puţini erau mai în vârstă ca Andrew şi ca Tubby, care fuseseră în Forţele Aeriene Regale înainte de începerea războiului.

— O, dar mi-e rece! exclamă doamna Prettyjohn. S-a dus soarele. Vino să stăm lângă foc.

— Deocamdată nu mi-e frig, deşi simt răcoarea pe piele. Alison sorbi din lapte. May mi-a spus că veţi face gem de mure.

— Aşa este. Ştii că guvernul ne-a mărit raţia de zahăr pentru gem. Am făcut multe în vara asta. Deschise uşa dulapului. Uite, gemuri de căpşuni, zmeură, agrişe, sunt aici pe raftul acesta, iar prunele şi renglotele pe acela. Iar acolo avem fructe cu zahăr la sticlă. Ar trebui să ne ajungă toată iarna.

— Arată grozav. Alison se gândi la dulapurile ei aproape goale, cu excepţia unor cutii şi borcane luate de la magazinul din sat. N-am făcut prea multe

conserve anul ăsta. Aş mai putea face ceva gem, dacă aş face rost de zahăr.

— Sigur că da, draga mea. Este târziu pentru fructele moi, dar poţi culege nişte mure, ca May a noastră. Merg destul de bine amestecate cu mere, ca să iasă gemul mai consistent. Ai putea lua câteva mere din pomul nostru, sunt destule. Şi când pleci, te rog să iei un borcan cu gem de zmeură. Luă unul din dulap şi-l puse pe masă.

Alison o privi uimită.

— Sunteţi atât de bună. Dar nu vă pot lua gemul. Chiar nu pot.

— Draga mea, este doar un borcan cu gem, sigur că-l poţi lua. Doamna Prettyjohn se opri şi o privi cu gravitate. Este şi aşa prea puţin, pentru că soţul tău luptă şi pentru noi. Ia-l, şi fii bine-venită la noi.

— Vă mulţumesc. Alison simţi că ochii i se umplu de lacrimi. Privi borcanul cu gem rubiniu care strălucea. De afară se auzea glăsciorul lui Hughie şi vocea profundă a bătrânului. Înţelese brusc cât de singură se simţise în ultimele zile, atât de departe de cei cunoscuţi, şi-şi duse mâna la frunte.

Doamna Prettyjohn o privi cu înţelegere. Vocea ei era blândă şi caldă, ca o prăjitură cu unt.

— Este în ordine, draga mea. Eşti bine-venită aici, ori de câte ori doreşti să ne vizitezi. Întotdeauna este

cineva acasă. Auziră nişte lovituri în plafonul de deasupra capului şi-şi ridicară privirea.

— Ăsta este soţul meu. Vrea să ştie cine a venit la noi. Poate mai târziu, dacă nu te superi, vei trece şi pe la el. Abia aşteaptă musafiri.

— Da, desigur, spuse Alison puţin nervoasă. Nu avea experienţă cu oamenii bolnavi şi nu ştia cât de bolnav este tatăl lui May. Cu toate acestea, nu putea să refuze, mai ales după ce mama lui May fusese atât de bună.

— N-a fost un om bolnăvicios, spuse doamna Prettyjohn de parcă i-ar fi citit gândurile. Dar a căzut dintr-o căruţă şi şi-a rupt coloana. Este paralizat de la mijloc în jos, dar mintea îi funcţionează normal. Am fi vrut să-l aducem aici jos, să stea cu familia, dar dacă punem un pat aici nu mai este loc pentru noi, ceilalţi.

— Sigur că mă voi duce, spuse Alison simţindu-se brusc ruşinată de felul în care gândise. Lăsă ceaşca jos şi vru să se ridice.

— Nu trebuie să mergi chiar acum, zise doamna Prettyjohn, făcându-i semn să se aşeze. Ai timp destul să-l vezi în altă zi. Poate vrei să te duci acasă să pregăteşti cina. Soţul tău vine să mănânce acasă?

— Nu, el mănâncă la popotă. Dar aveţi dreptate, ar trebuit să plec să pregătesc masa pentru noi doi. Se

ridică şi ezită o clipă. Faceţi gem după-amiază?

— Da. Vino la noi dacă doreşti, ne poţi ajuta. Apoi, dacă ai nevoie să culegi fructe, May te poate ajuta, dacă vrei. Nu vrem să te obosim.

— O, nici vorbă! spuse Alison întorcându-se spre fată. Ai putea face asta, May? Nu ţi-ar răpi prea mult timp? Ştiu că ai treabă.

— Pot să găsesc timp să te ajut, se oferi fata cea brunetă, zâmbindu-i. Dar trebuie să te asiguri mai întâi că ai zahăr. Şi trebuie s-o faci repede, pentru că sezonul murelor se termină, la sfârşitul lunii.

— Ştiu, scuipă diavolul pe ele, spuse Alison îndreptându-se spre uşă. Mi-a făcut multă plăcere să vă cunosc şi vă mulţumesc pentru lapte. Voi reveni după-amiază. Ieşi în lumina puternică a soarelui şi-i găsi pe Hughie şi pe bătrân măturând frunzele de pe cărare, adunându-le grămadă într-un colţ al grădinii. Vino, Hughie, trebuie să plecăm acum. Mulţumeşte. Vom mai veni, domnule Prettyjohn.

Bătrânul care stătea aplecat se îndreptă de spate.

— Sunteţi bine-veniţi oricând, le spuse el. Vom fi fericiţi că vii să ne vezi, fetiţo, împreună cu acest băieţel. Omul clătină din cap, iar ea simţi încă o dată cum i se umplu ochii de lacrimi.

Pornind înapoi spre pajişte, simţi că soarele arde tot mai tare. N-am realizat cât de singură m-am

simţit, se gândi Alison. Deşi Andrew venea acasă cam în fiecare seară şi aducea şi prieteni cu el, nu avea cu cine să discute peste zi. Şi nici nu fusese în altă casă până astăzi.

Se mai uită o dată la acele garduri pline de ciorchini de mure negre, zemoase. O să mă duc la magazin imediat ce se deschide după-amiază, se gândi ea, să întreb de zahăr. O să iau un coş cu mine, când mă întorc acasă. Cel puţin o să am cu ce să fac o budincă pentru Andrew.

Zgomotul uşor al unui avion o făcu să ridice capul şi văzu două avioane Typhoon venind la aterizare. Dacă Andrew se afla într-unul din ele era în siguranţă, cel puţin pe moment. Când deschise poarta micii ei grădini, simţi că poate răsufla uşurată.

Spera ca în celălalt avion să fi fost Tubby.

— Gem făcut în casă! exclamă Andrew uitându-se la rândul de borcane pline cu gemul roşiatic. E grozav, draga mea! Şi plăcintă cu mure şi cu mere! Ce nevastă grozavă am!

Cuvintele lui erau pline de voioşie, dar se simţea o uşoară şi ciudată nervozitate şi Alison îl privi curioasă, realizând brusc că se întâmplase ceva pe câmpul de zbor. O clipă se gândi să-l întrebe, dar renunţă la idee. Andrew îi va spune singur când va veni momentul, dacă va dori s-o facă. Ştia că erau

lucruri pe care nu le va afla niciodată de la el, lucruri pe care nu putea să i le spună şi-şi aminti şi secretul lui Tubby.

Fusese dezamăgită că până acum pilotul cel cu chip de copil nu profitase de invitaţia ei să vină s-o vadă. Fusese o dată sau de două ori acasă la ei cu alţi piloţi, dar nu avusese ocazia să rămână singură cu el niciun moment, să-l întrebe dacă mai avea acele coşmaruri, sau dacă, odată cu schimbarea aeroportului, acestea îl părăsiseră. Încercase să-i atragă atenţia ultima oară, dar el îi zâmbise vesel, de parcă n-ar fi existat acea discuţie între ei, iar ea ştia că nu putea aduce vorba despre acea temă. Trebuia să lase totul la latitudinea lui Tubby.

Luă unul dintre borcanele cu gem.

— Anul viitor voi face mai multe. Şi o să pun şi fructe la sticlă. Mă gândeam, Andrew, că am putea săpa curtea din spate, ca să plantăm legume acolo. Nu asta ar trebui să facem? Să săpăm pentru Victorie. Crezi că proprietarii s-ar supăra?

— Pot afla asta. El o sărută şi o trase în living. Încă mai simţea acea supărare în vocea lui, îi simţea tensiunea din corp. Ce te gândeşti să plantăm acolo? Şi cine să sape? Nu-ţi pot promite că…

— Ştiu că n-ai putea face asta, zise ea repede. Nu ai destul timp nici să stai acasă, acesta este adevărul.

Andrew venea doar seara acasă, dar rareori rămânea toată noaptea. May spune că bunicul ei ar putea veni să sape la început, apoi m-aş descurca singură. Tot el îmi va spune ce să plantez şi când.

— Se pare că ţi-ai tăcut prieteni aici, observă Andrew, care se aşezase pe un scaun, şi o trase în poala lui. Va trebui să mă duci să-i cunosc şi eu într-o zi.

— Abia aşteaptă să te cunoască! Ei chiar apreciază ce faceţi tu şi ceilalţi aici, cu toate că aeroportul le-a cam tulburat liniştea. Alison se rezemă de pieptul lui. Mai vine cineva în seara asta? Tubby, sau piloţii cei noi?

— Nu, m-am gândit să avem puţin timp doar pentru noi. Andrew o strânse în braţe. Nu petrec destul timp cu tine, ca să vreau să-l împart cu alţii. Vreau doar câteva ore liniştite, să fim singuri, ca un cuplu de mult căsătorit.

— Este grozav! Alison îşi dorea ca el să discute cu ea, să-i spună ce nu era bine în viaţa lui. Şi ea avea ceva să-i spună, dar n-o putea face atâta timp cât exista tensiune între ei. Încercă să vorbească pe un ton vesel. Asta vreau şi eu. Şi o să-l las pe Hughie să stea mai târziu în seara asta, e grozav pentru el să-şi ştie tatăl acasă. Se rezemă de pieptul lui. Mă întrebam dacă să dăm o petrecere la sfârşitul

săptămânii, dacă nu va fi nicio alarmă. Ce crezi?

Andrew făcu o pauză înainte de a-i răspunde, apoi încuviinţă.

— Da, este o idee bună. Aceşti tineri noi, Hazelwood şi Sinclair, ar avea nevoie de o pauză. Au lucrat mult pe Typhoon. El se încruntă. Colegilor nu le prea place acest nou avion. Au fost multe probleme cu el, monoxid de carbon în carlingă, de parcă n-ar fi fost şi aşa prea cald, au cedat şi motoarele. Se vor rezolva problemele, dar deocamdată ne simţim ca nişte porcuşori de guineea. Cu toate astea, e bine să zbori pe avioane de luptă. Asta-ţi oferă tot ce este mai bun din ambele lumi.

Alison ascultă toate acestea cu oarecare neliniște. Andrew, de obicei, îşi ţinea problemele doar pentru el. Poate că acum era conştient că ea sesizase ceva în neregulă şi spera să-i distragă atenţia cu problemele noului avion. Decise să nu comenteze şi-l întrebă:

— Cei doi nu sunt încă pregătiţi să meargă cu escadronul?

— Săptămâna viitoare o vor face. De asta ar fi bine să le oferim puţină distracţie. Nu că băieţii nu-şi fac de cap la popotă seara, dar ar merge ceva mai civilizat. Ce-ai plănuit?

— M-am gândit c-o pot aduce pe May să mă ajute cu mâncarea. Am putea coace câte ceva dinainte,

dacă am reuşi să ne luăm raţiile.

— Asta este. Ţi-ar putea vinde nişte bucăţi de unt, ouă şi nişte smântână?

— Cred că da. Mi le-ar oferi, chiar. Nici nu ştii cât de generoşi sunt, Andrew. Ştiu că au vaca lor şi găini, dar din asta trăiesc. Nici nu apuc să vorbesc despre ceva, că doamna Prettyjohn îl împachetează şi mi-l oferă.

— De ce nu ajungeţi la o înţelegere? Spune-le că accepţi orice îţi oferă, numai să nu fie prea mult, dar dacă le ceri ceva, le vei plăti. Nu le da oricum prea multe ocazii să-ţi ofere!

Alison începu să râdă.

— O voi face. Şi o să-i plătesc lui May pentru ajutor. Câte persoane să invităm?

— Păi, desigur, tot escadronul. Robin şi Jackie şi restul, îi ştii deja. Curând vor veni şi nişte polonezi, i-am putea invita şi pe ei, dacă ajung aici în weekend.

— Polonezi? Alison îl privi descumpănită, apoi chipul i se lumină. O, vrei să spui soldaţi polonezi! O, sigur, invită-i şi pe ei! Sper doar să avem spaţiu pentru toţi.

— Nu-ţi trebuie prea mult spaţiu pentru o petrecere, spuse el. Cu cât ai mai puţin, cu atât distracţia este mai mare. Va fi chiar o sărbătoare de bun venit pentru cei noi.

— Mda. Alison îl privi cu un zâmbet în colţul gurii. De fapt, ar putea fi o sărbătoare mai mare decât îţi închipui.

— De ce? Andrew întoarse capul să se uite la ea. Ce se petrece? Vine cineva să stea cu noi? Părinţii tăi sau ai mei? Nu mi-ai spus nimic de asta.

Alison îi aruncă o privire misterioasă.

— Cineva va veni, dar nu e vorba nici de părinţii mei, nici de ai tăi. Nu e ceva sigur încă. Ai răbdare şi vei vedea. Îl sărută pe nas şi-şi lăsă picioarele pe podea. Iar acum te poţi duce în grădină să te joci cu fiul tău, în timp ce eu pregătesc masa. Şi voi începe să mă gândesc la petrecere. Sper că înţelegi că suntem pe raţiile noastre. Nu va fi chiar abundenţă.

— Va merge foarte bine pâinea doamnei Prettyjohn cu nişte gem, zise el, încercând fără succes s-o mai ţină pe genunchi. Şi vreau să ştiu cine vine să stea aici. Nu este cinstit să mă ţii în întuneric. N-ar trebui să am astfel de probleme când zbor cu noul Typhoon. Tonul lui plângăreţ nu avu efect asupra lui Alison, care îi ciufuli părul negru, des.

— Nu este ceva pentru care să-ţi faci probleme, îi spuse din inimă. Vei fi mulţumit, crede-mă, dar asta este tot deocamdată. Aşteaptă şi o să vezi.

Îşi făcu vânt la bucătărie, lăsându-şi soţul să stea în fotoliu, încălzit de afecţiunea ei.

Nu ştiu ce-aş face dacă n-aş veni acasă seara, se gândi el. Nu ştiu ce s-ar întâmpla dacă Alison n-ar face lucrurile suportabile.

Făcuse un efort considerabil să vină acasă seara ca un bărbat obişnuit, după o zi de lucru normală. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. De parcă i-ar fi făcut plăcere fiecare moment, tot aşa cum Alison păruse că s-a bucurat de fiecare moment al zilei respective, culegând mure, făcând gem şi plăcinte, planificând o petrecere. Şi acest vizitator surpriză care se presupune că va veni la timp la petrecere.

Ei bine, oricine ar fi fost, ea se hotărâse să-l transforme într-o surpriză plăcută şi numai Dumnezeu ştia că i-ar fi prins bine o surpriză în momentul acela. Şi cumva, îi va spune ce i se întâmplase în ziua aceea, închise ochii văzând totul cu ochii minţii, încercând să găsească vorbele potrivite. Ştia ce şoc va produce vestea. Seara lor plăcută se va termina într-o notă de tristeţe; în cel mai bun caz, ea va dori să anuleze petrecerea. Dar Andrew ştia că va trebui să continue ce începuse. Nimeni nu avea dreptul să jelească prea mult, altminteri, nu vor mai zbura niciodată. În acea după-amiază, el şi Tubby patrulaseră de-a lungul Canalului şi fuseseră surprinşi de două avioane duşmane, Heinkels. În lupta care urmase, Tubby Marsh

prăbuşise unul în mare. Dar chiar dacă strigătul lui de victorie răsunase în urechile lui Andrew, un al treilea se năpustise asupra lui Tubby parcă venit direct din soare. Avionul lui Tubby se dezintegrase într-o minge de foc şi se prăbuşise în valuri.

— Tubby? spuse Alison cu un glas pierit, de parcă nu-i venea să creadă. Se uita la el ca şi cum îl suspecta că joacă un joc crud. Nu poate fi adevărat. Nu poate fi Tubby.

— Din păcate aşa este, spuse Andrew. Alison revenise pe genunchii lui, el o ţinea în braţe, dar ea părea rigidă, nu răspundea. L-am văzut cum s-a prăbuşit. N-a avut nicio şansă.

— Aţi fost împreună de când ai început Ia Cranwell, şopti ea. El n-a avut niciodată accidente. Era un aviator excelent, aşa ai spus mereu.

— Lui nu i-am spus-o niciodată, zise Andrew, gândindu-se la insultele şi persiflările pe care el şi Tubby şi le adresaseră de-a lungul anilor. Luă cu blândeţe capul soţiei sale pe care şi-l apropie de umăr şi o mângâie pe păr. Dragă, nu contează cât de bun pilot eşti când apare unul ca din cer şi te loveşte.

Andrew se opri, întrebându-se dacă nu spusese deja prea mult. Alison ştia ce pericole înfruntă el, dar le discutau foarte rar. Ca şi piloţii, ea le ignora, pretinzând că nu există. Dar când se întâmpla aşa

ceva, era greu să mai pretindă asta şi uneori nu-şi puteau reveni. Andrew cunoscuse piloţi excelenţi care capotaseră într-un moment anume şi nu-şi mai reveniseră. Unii sfârşiseră într-un spital, alţii lucrau acum în birouri, unul chiar se împuşcase.

Fusese foarte greu pentru soţii şi familie, dar nu puteau controla situaţia în niciun fel. Se presupune că trebuiau doar să îndure.

— În privinţa mea nu trebuie să-ţi faci probleme, ştii asta, spuse el. Eu am avut acel accident.

Alison nu spuse nimic un moment. Apoi zise:

— Ştii că asta nu este o garanţie. Îşi ridică privirea spre el cu seriozitate. E în ordine, Andrew. Înţeleg riscurile. De fiecare dată când îmi iau rămas-bun de la tine mă întreb dacă nu este ultima oară. Orice ar fi, mergem înainte. Făcu o pauză. Şi petrecerea? N-o mai putem ţine acum. Îl privi acuzator. Ai ştiut asta şi m-ai lăsat să discut despre petreceri. Oh, Andrew!

— Nu, zise el cu convingere. Trebuie s-o organizăm. Dacă o anulăm, vom face foarte multă lume nefericită, şi asta este un pericol. Un pilot nefericit nu este atent cum ar trebui să fie şi dacă suferă pentru ce i s-a întâmplat lui Tubby, va fi şi mai speriat. Reacţiile lui nu mai sunt bune, nu judecă bine şi este supus chiar la riscuri mai mari. Un pilot speriat este unul în pericol. De câte ori m-ai auzit

spunându-ţi asta?

Alison îl privea, amintindu-şi cum îi spusese aceste cuvinte lui Tubby. Cum încercase în zadar să-l convingă să-şi mărturisească temerile, să-i spună lui Andrew sau medicului aeroportului. Dar în cele din urmă, nu teama îl ucisese. După cum spusese Andrew, nu conta cât erai de bun pilot, dacă apărea un avion din senin şi te dobora.

Dacă Tubby avusese timp să ştie câte ceva, asta ar fi trebuit să ştie. Ştiuse oricum că nu murise ca un laş. Spera ca asta să-i fi alinat acele ultime momente teribile.

— Trebuie să organizăm petrecerea, repetă Andrew încet.

— Bine. Foarte bine, o vom organiza. Ea îl privi, încercând să înţeleagă profunzimea suferinţei lui. O, Andrew, este îngrozitor! Bietul Tubby! Era cel mai bun prieten al tău.

— Ştiu. Dar el era tot crispat, durerea era ca o minge compactă de elastic în sufletul lui. Ea ştia că Andrew nu va reveni aşa de repede la normal. Era prea obişnuit să-şi ţină emoţiile sub control când era ucis vreun pilot. Şi se întâmpla cam des.

Dar de data asta era vorba despre Tubby. Alături de care îşi începuse cariera la Forţele Aeriene Regale, cel cu care fusese zi de zi toţi aceşti ani, bărbatul

care-i era ca un frate.

Se hotărî. Din când în când el trebuia să audă şi veştile ei, poate l-ar ajuta dacă le-ar auzi chiar acum. Îl prinse cu braţele după gât şi-i zâmbi un pic timid.

— Poate este mai bine să nu aştept până atunci să-ţi spun cine este musafirul nostru. Îţi voi spune acum. Deşi nu sunt sigură că-i putem spune musafir. Lui sau ei.

— Vrei să spui că sunt doi? El păru uşurat că schimbaseră subiectul. Atunci de ce nu-i putem numi musafiri? Cât vor sta? Brusc îi veni o idee. Vom primi evacuaţi?

— Nu, şi nici nu sunt doi. Oricum, nu după ce ştiu eu. Buzele îi tremurară. Numai că nu ştiu dacă va fi un el sau o ea.

— Nu ştii? El o privi lung. Ce încerci să-mi spui? Pentru numele lui Dumnezeu, trebuie să ştii cine este! O privi suspicios. Haide, spune-mi. De ce râzi?

— Nu ghiceşti? îl întrebă ea fierbând de durerea pe care o simţea pentru Tubby. Vine cineva la noi, nu este musafir, va locui cu noi şi nu ştiu dacă este un el sau o ea. Alison accentuă cuvintele. Nu ştiu dacă va fi fetiţă sau băiat!

Se lăsă o scurtă tăcere. Apoi, Andrew zise:

— Îmi spui că vom mai avea un copil?

— Da! Zâmbetul îi cuprinse toată faţa. Andrew! Va

veni în mai. Sau la începutul lui iunie. Zâmbetul ei se transformă în râs. Ce zici? Nu este minunat?

— Este grozav! spuse el. Da, este. E minunat! Andrew o sărută şi-şi rezemă obrazul de capul ei. Alt copil! Un alt băieţel sau fetiţă a noastră! Este o veste extraordinară, draga mea. Şi cel mai bun motiv pentru a organiza o petrecere.

5

Alison n-a fost singura care s-a întrebat dacă se cuvenea să organizeze o petrecere la un timp atât de scurt de la moartea lui Tubby. Ben şi Tony au dezbătut problema la popotă, cu o bere în faţă. Ei nu fuseseră în acea acţiune, dar au aflat imediat ce s-a întors escadronul că au pierdut pe cineva. Adesea, când se mai întâmpla ceva asemănător, pilotul telefona din altă parte, din ţara unde fusese forţat să aterizeze, şi se întorcea cu sau fără avion, fiind batjocorit şi huiduit. Dar de data asta, toţi ştiau că Tubby nu se va întoarce.

— A fost cel mai bun prieten al lui Andrew, spuse Tony. Nu ştiu cum mai poate să râdă şi să glumească cu ceilalţi. Nu ştiu cum s-ar mai putea glumi în situaţia asta.

— Ştiu, dar trebuie să continuăm la fel, îi răspunse Ben. Ştii asta la fel de bine ca mine. Nu este timp să

stăm şi să ne văicărim. Trebuie să ne ridicăm şi să luptăm cu gândul la ce i s-a întâmplat lui Tubby şi la ce ni se poate întâmpla nouă. N-o să meargă altfel.

— Ştiu. Au tăcut un moment sau două, apoi Tony l-a întrebat: Ai pierdut pe cineva, Ben? Prieteni, cineva din familie?

Ben scutură din cap.

— Am avut noroc până acum. Dar din familia noastră luptă patru bărbaţi… Vocea îi pieri gândindu-se dacă vor reuşi toţi să scape nevătămaţi din război. Dar tu?

— Am avut un văr în marină. S-a dus la Hood. Mătuşa mea, mama lui, a murit la scurt timp. Rămăsese văduvă după epidemia de gripă din 1918, iar el era singurul ei copil. Nu părea că va mai trăi după asta.

Ben nu ştia ce să spună. În spatele fiecărei morţi se ascunde câte o tragedie. Nu era vorba numai despre bărbaţii morţi, soldaţi, aviatori, marinari, ci de golul pe care-l lăsau în urma lor, în vieţile celor care-i iubeau. Şi unii dintre aceştia nu-şi mai reveneau niciodată.

— Cunosc o fată al cărei logodnic a fost ucis, spuse după un minut sau două. Era însărcinată, urmau să se căsătorească, dar el a plecat la război, fără a afla despre copil. Părinţii au alungat-o de acasă, iar acum

a ajuns să locuiască la ai mei, ca menajeră.

— Presupun că ar fi trebuit să renunţe la copil, interveni Tony. Aşa se întâmplă de obicei, nu?

— Dar ea n-a făcut asta. L-a păstrat, are o fetiţă şi încă mai locuieşte la părinţii mei. Ben ezită, apoi spuse: De fapt, sunt naşul fetiţei. Mama ei este o fată foarte drăguţă. Iar Hope, o mică comoară.

Tom îl privi curios, dar înainte ca vreunul din ei să spună ceva, Andrew reveni alături de un bărbat înalt, blond, cu uniformă de pilot polonez. Avea o ţinută frumoasă, care atrăgea atenţia, atunci când se opri lângă scaunele lor.

— El este Ştefan Dabrowski, le spuse Andrew, şi toţi se ridicară să dea mâna cu el. Va fi în escadrila noastră. Nu mai era nevoie să adauge: în locul lui Tubby. Cei trei bărbaţi se salutară, încercând să găsească ceva de spus.

— Eşti de mult în Anglia? îl întrebă Ben în cele din urmă.

— De la începutul războiului. Imediat după invazia lui Hitler, am venit aici să luptăm împotriva lui, ca să ne luăm ţara înapoi. Engleza lui era foarte precisă şi corectă şi vorbea cu o fermitate care-l surprinse uşor pe Ben. Era obişnuit cu felul jovial de a brava al piloţilor canadieni şi englezi pe care-i cunoscuse, cu felul lor degajat de a se bucura de zbor, de parcă ar fi

participat mai degrabă la un joc, uitând că era unul mortal, care le decima tovarăşii de luptă în mod regulat şi el le împărtăşea dorinţa de a înregistra cât mai multe morţi posibile. Dar acest polonez părea să aibă o motivaţie mai profundă. Ca şi cum ar fi înţeles mai multe despre război şi implicaţiile sale decât Ben.

— Nu-mi pot imagina cum ar fi, zise Ben în cele din urmă. Să-ţi pierzi ţara, vreau să spun. Ştiu că luptăm să-l oprim pe Hitler să ne invadeze şi mai ştiu c-a fost o dată sau de două ori foarte aproape de a o face, dar n-a reuşit şi sper că nici de acum înainte nu va reuşi. Dar în ceea ce te priveşte…

Ştefan Dabrowski clătină din cap.

— Este cu totul altceva când ţi-ai văzut vecinii cotropiţi şi ştii că vine rândul tău. Am văzut soldaţii lor mărşăluind pe străzile voastre, raidurile, crimele, oamenii care nu aveau unde să se ascundă. Ochii lui cenuşii scânteiau. Sunt hotărât să ucid cât mai mulţi dintre ei, mai zise el încet. Şi prietenii mei gândesc la fel. Chiar dacă ne-au luat ţara, ne-o vom lua înapoi şi nu numai atât.

O scurtă tăcere, apoi Andrew spuse:

— Îţi doresc noroc, Ştefan. Iar acum, primul motiv pentru care te-am adus să-i cunoşti pe aceşti noi colegi a fost parţial atins, dar te voi invita acasă la

mine la o petrecere, sâmbătă seara. Este timpul să te întorci Ia civilizaţie. Soţia mea ne va oferi pâine cu gem, poate vom avea şi nişte cârnaţi, dar cu siguranţă va fi muzică şi vom da covorul la o parte ca să dansăm. Nu că am avea prea mult spaţiu, dar cred că ţi-ar face bine să te cuibăreşti la pieptul cuiva.

— Asta dacă vei invita şi nişte fete, interveni Robin Fairbanks, apropiindu-se cu berea în mână.

— O, vor fi fete, spuse Andrew voios. Am invitat câteva de la Forţele Aeriene Auxiliare. Dar fără nebunii. Va fi o petrecere rafinată, nu ceea ce se vede la popotă.

Ben zâmbi. Fusese uluit la prima întâlnire de o încăierare la popotă între piloţi, care se aruncaseră unul asupra altuia, aşa cum îşi aruncau avioanele pe cer, sărind peste rânduri de scaune şi de mese, terminând într-o luptă pe podea. Acest mod de manifestare îi păruse cam juvenil acelui tânăr de optsprezece ani, care abia terminase şcoala şi se aştepta la mai multă maturitate din partea ofiţerilor mai în vârstă. Dar curând aflase că asta era o formă de detensionare, şi era vitală pentru ei; astfel îşi reveneau după încordarea şi stresul zborului, când urmăreau cum avionul pe care-l doborâseră exploda sub ei, dar descoperind că încă unul din tovarăşii lor îşi pierduse viaţa.

— Pe soţia ta n-o deranjează să-i fie casa invadată de atâţia idioţi? îl întrebă Robin cu seriozitate. Realizează la ce se înhamă?

— O, da, şi are destulă experienţă. Suntem căsătoriţi de patru ani şi am mai fost la Manston şi Tangmere şi în alte aeroporturi. Este obişnuită.

— Şi cu toate astea încă mai vrea să ne accepte în casă? zise Robin scuturând din cap de uimire. Aşa să fie. O să fac tot posibilul să păstrez ordinea.

Andrew râse forţat.

— Nu va fi cazul. Alison poate să facă singură ordine. Ar fi un comandant de escadrilă foarte bun. Acum îl las pe Ştefan pe mâinile tale cele capabile. Tratează-l cu blândeţe, fii atent, polonezii sunt piloţi foarte buni. Plecă lăsând micul grup să se aşeze pe fotolii şi să se privească.

— De când zburaţi? îi întrebă polonezul pe Ben şi pe Tony. Păreţi foarte tineri.

— Eu am douăzeci de ani, spuse Ben cu demnitate. Iar Tony este un bătrân de douăzeci şi unu, şi-a sărbătorit aniversarea la ultima noastră locaţie. Zburăm de doi ani.

— Dar aici abia am aterizat, adăugă Tony. N-am început încă operaţiunile de zbor. Sperăm s-o facem săptămâna viitoare.

— Cred că nu este nicio problemă în asta, observă

Robin, umplându-şi pipa cu tutun. Veţi zbura toţi trei. Se uită la Ştefan. Mi se pare neobişnuit să zburăm avându-vă alături de noi. De obicei zburaţi cu escadrila voastră.

Ştefan privi spre colţul opus al popotei, unde se aflau ofiţeri purtând aceeaşi uniformă şi bând cu convingere, de parcă se întreceau pentru vreun premiu.

— Andrew a întrebat dacă-l poate împrumuta pe vreunul din noi. M-am oferit eu voluntar.

— Voluntar! exclamă Robin. Se vede că nu eşti englez. Primul lucru pe care-l învăţăm când ne înrolăm este ca niciodată să nu ne oferim voluntar pentru nimic.

— M-am oferit pentru că escadrila voastră este cea mai bună din Harrowbeer şi eu vreau să zbor cu cei mai buni. Aşa am ocazia să ucid mai mulţi nemţi.

— Da. Desigur, încuviinţă Robin, uşor surprins de ardoarea pilotului. Asta vrem să facem toţi. Se uită la ceilalţi doi şi spuse: Ar fi mai bine să plec şi eu. Am multe de făcut. Am nevoie de o cămaşă curată pentru sâmbătă seara. Îşi puse pipa în gură şi plecă, lăsându-i împreună pe cei mai noi membri ai escadrilei.

Ştefan îl urmărea.

— Mă tem că prietenul vostru nu mă place. Iau lucrurile prea în serios, las să se vadă ce gândesc. Nu

am acea sobrietate englezească. Sorbi din pahar, apoi îl lăsă jos cu un zgomot înăbuşit. Vocea îi tremura un pic. Dar dacă ar fi văzut şi el ce am văzut eu – oameni forţaţi să poarte stele galbene pe mânecă şi să trăiască în spatele pereţilor de cărămidă, oameni ucişi pe stradă doar pentru că au avut îndrăzneala să meargă la pas cu nemţii –, atunci poate că ar avea aceeaşi atitudine. În ţara asta, voi nu prea ştiţi ce este războiul. Nu aveţi nici cea mai vagă idee.

— Stai puţin, protestă Ben. Poate că nu am fost cotropiţi, dar am trecut prin momente urâte. Oraşele noastre aproape că au fost şterse de pe faţa pământului, au fost mii de victime dintre civili, marinarii s-au pierdut pe mare. Şi Dunkerque, unde am fi putut pierde toată armata, dacă n-am fi reuşit s-o salvăm. Ca să nu mai vorbim de Bătălia pentru Anglia. Cred că asta ne îndreptăţeşte să ştim prea bine ce este războiul.

Se priviră un moment, apoi Ştefan îşi înclină capul blond.

— Da, aveţi idee, desigur. Dar ştiţi cel puţin că familiile voastre sunt în siguranţă, ca toată lumea. Nu trăiţi cu teama că ar putea fi duşi în lagărele de concentrare. Le scrieţi şi ei vă răspund. Puteţi ridica receptorul şi vorbi cu ei. Vocea îi tremură puţin, dar se ridică şi salută: îmi pare rău. Nu este locul pentru

asemenea discuţie. Aici se presupune că ne relaxăm, nu ne supărăm unul pe altul. Mă duc în camera mea.

Se întoarse şi plecă rigid, de parcă ar fi avut o tijă metalică în spate. Cei doi se priviră, apoi Ben izbucni:

— Bine, ştiu că are dreptate, dar nu este chiar compania pe care o vrei pentru o petrecere, nu? Sper să-şi abandoneze aura asta de nefericire până sâmbătă.

Se ridicară şi porniră spre alt grup de piloţi care râdeau cu Duncan Aird, un scoţian înalt cu simţul umorului şi un fond inepuizabil de glume murdare. O vreme încercară să uite moartea lui Tubby Marsh şi forţa cuvintelor lui Ştefan. Dar nu trecu mult şi Tony plecă, iar după câteva minute îl urmă şi Ben şi-l prinse din urmă pe drumul spre barăcile unde locuiau.

Deasupra capetelor lor stelele răsăriseră pe cerul imens care arăta ca o farfurie întoarsă, de un albastru închis. Nu era lună şi, în afară de ţipătul ocazional al vreunei bufniţe, noaptea era liniştită. Nu se vedeau lumini nicăieri, nici măcar în sălbăticia mohorâtă a mlaştinei, nici la Tavistock, aflat la nordul ruinelor din Plymouth. Întunericul părea compact.

Cu toate acestea, nu se simţea liniştea în aer. Ca şi cum întunecimea profundă şi tăcerea erau mai

degrabă o ameninţare şi nu aveau darul de a linişti, de a calma. În orice moment, putea să sune alarma, să-i trimită pe toţi bărbaţii în grabă la avion. Sau o formaţiune inamică putea să apară brusc, din acea farfurie inversată care părea cerul, împrăştiind bombe şi gloanţe pe tot câmpul de zbor. Bărbaţii pe care începuseră să-i cunoască, cu care vor zbura, ei înşişi ar putea fi ucişi chiar în clipa în care-şi imaginau această scenă.

— Cred că ştim şi noi ce este războiul, spuse Ben în cele din urmă.

May era încântată să-şi ofere ajutorul pentru petrecere şi acceptase să fie plătită, fără discuţii. Alison înţelese că situaţia dintre ele era foarte clară: pe de o parte, prietenia cu favoruri oferite şi acceptate de fiecare parte, iar pe altă parte, o simplă relaţie de lucru. Merele, ouăle şi smântână puteau fi oferite în dar sau solicitate şi plătite, dar munca lui May trebuia plătită.

— Nu că m-aş gândi la tine ca la o servitoare, completă Alison repede. Am avut o bucătăreasă şi două menajere acasă, la părinţi. Dar asta a fost înainte de război. Mama nu mai are niciun ajutor acum, cu excepţia unei femei din sat care vine trei zile pe săptămână. Majoritatea dau o mână de ajutor la război.

Cele două tinere făceau pâine în bucătăria Familiei Prettyjohn şi discutau. Era un proces lung, istovitor, dar care le oferea şi satisfacţii, şi în timp ce aluatul „se odihnea”, puteau face altceva, cum ar fi să pună prune la borcan sau să facă gem.

Deşi Alison cunoştea familia lui May de mai puţin de două săptămâni, se simţea aproape ca acasă. Camerele erau confortabil orânduite cu decoraţiuni de modă veche şi porţelanuri pe rafturi şi un şir de potcoave de alamă atârnate de poliţa căminului de stejar. Fotolii adânci se aflau de fiecare parte a şemineului, cu perne moi pe ele, adesea ocupate de cele două pisici, Ginger şi Blackbird. În bucătărie era cald întotdeauna şi mirosea a mâncare sau a pâinea pe care o făceau ele, a zahăr şi fructe pentru gem, sau orice altceva se pregătea pentru masa din ziua aceea.

Şi lui Hughie îi plăcea în casa familiei Prettyjohn. Se împrietenise cu bătrânul Prettyjohn şi petreceau ore întregi în grădină măturând, săpând sau doar stând la soare şi purtând discuţii lungi. Alison se gândea că Hughie este ca şi bătrânul cu care discuta foarte deschis despre viaţa păsărilor şi a animalelor sau despre alte mistere ale lumii naturale.

— Tatăl meu zboară sus pe cer, îl auzi spunându-i într-o zi. Ajunge până la soare. Luptă cu nemţii.

Alison se opri din treabă, întrebându-se cum

ajunsese copilul să afle asta. Ea şi Andrew nu discutau niciodată despre război în faţa copilului, gândindu-se că la trei ani era prea mic ca să înţeleagă. Dar, probabil, reţinuse ceva din discuţiile care se purtau în jurul lui, de la oamenii pe care-i întâlneau pe uliţele satului şi de la aviatorii care veneau acasă la ei la ceai, sau poate de la radioul unde se puteau auzi nenumărate discuţii şi programe de comedie ca ITMA şi spectacolul lui Charlie Chester. Chiar dacă nu le înţelegea, le asculta şi le repeta. Probabil nici nu ştia ce era un neamţ.

Alison îl cunoscuse pe tatăl lui May, William Prettyjohn, care-şi petrecea viaţa în camera de sus. Răsuflase uşurată când constatase că nu era nicidecum o cameră de bolnav – soţia şi fiica lui făcuseră tot posibilul s-o înfrumuseţeze, aşezând chiar şi scaune pentru ca restul familiei să aibă pe ce să se aşeze, când veneau să stea cu el de vorbă. Patul era aproape de fereastră, pentru ca el să poată vedea grădina şi câmpul, să admire priveliştea de la valea Tavy până la Cornwall. Lângă pat, se aflau o măsuţă şi un raft cu cărţi, fiind evident că era un mare cititor. Supraveghea şi munca în grădină, planificând ce trebuia semănat şi discutând cu tatăl său, bătrânul noduros care făcea toată munca.

— Chiar dacă sunt paralizat, i-a spus lui Alison

când a cunoscut-o prima oară, asta nu înseamnă că nu pot să iau parte la munca de aici. O privise cu ochii săi inteligenţi. Îndrăznesc să spun că sunt un cititor împătimit.

— Şi mie îmi place să citesc, spuse Alison surprinsă de unele din titlurile din biblioteca lui. Avea toate cărţile lui Dickens, ale lui Trollope şi Jane Austen, ca şi Wilkie Collins şi Conan Doyle. El îi surprinse privirea şi schiţă un zâmbet.

— Din fericire, am avut un profesor la şcoala din Buckland care ştia ce înseamnă o carte bună. Nu ce se citeşte astăzi, comicăriile şi Enid Blyton. Şi am recuperat de când m-am îmbolnăvit.

— Le-aţi citit pe toate? îl întrebase ea. Ea citise Jane Austen şi unele din cărţile lui Dickens, dar nu încercase niciodată Collins sau Trollope şi îi era ruşine.

— De mai multe ori, răspunsese el. Poţi oricând să reciteşti o carte bună.

De atunci au discutat de multe ori. Alison a împrumutat de la el *Barchester Towers* şi-i promisese să-i caute cărţi noi. El voia alt gen de cărţi, ca ale lui Eden Philpotts, explicându-i că era un autor din Devon, care scria povestiri foarte frumoase despre Dartmoor.

— E bine să citeşti despre locuri pe care le cunoşti,

spuse el. Şi are ce spune. Înţelege lucrurile. Te face să gândeşti puţin. Iar eu am tot timpul ca să gândesc.

Şi ea avea timp pentru asta când culegea mure, făcea gem şi pâine, când se juca cu Hughie şi încerca să-şi imagineze mâncăruri interesante pentru serile în care se întorcea Andrew acasă. Nu era uşor întotdeauna, pentru că nu ştia sigur dacă Andrew va veni acasă. Uneori escadrila zbura aproape toată ziua, iar imediat ce mecanicii se asigurau că avionul este apt de zbor, se întorceau iar pe cer. De obicei, patrulau Canalul păzind navele marinei şi pe cele comerciale, dar în caz de alarmă trebuiau să fie acolo în câteva minute, apoi bătălia începea şi cei de la sol nu puteau face altceva decât să aştepte îngrijoraţi ca avioanele să se întoarcă. De când Rusia fusese invadată de Hitler, erau mai puţine raiduri deasupra Angliei, iar munca aviatorilor se reducea la patrulare, la protejarea navelor şi însoţirea bombardierelor în raidurile lor.

Cu toate acestea, se întâmpla ca unul sau mai mulţi piloţi să fie daţi lipsă la întoarcerea escadrilei. Şi deşi uneori, cum era acum, pierderea era prea dureroasă pentru a fi suportată, ea învăţase, ca toţi ceilalţi, de altfel, să-şi alunge tristeţea şi să se bucure.

Asta era tot ce puteau face.

6

N-au fost alarme sâmbătă seara, deşi escadrila a zburat toată ziua, iar când Andrew ajunse acasă Hughie adormise, iar Alison şi May făcuseră sendvişurile şi pregătiseră chifle cu cârnaţi. Era bere destulă, două sticle de sherry şi două căni mari cu suc de portocale. Gramofonul era pregătit, avea ac nou şi un maldăr de discuri, iar covorul din partea din faţă a livingului fusese dat Ia o parte şi se vedeau duşumelele pe care May insistase să le cureţe.

— Nu vreau să vii aici ca să cureţi şi să freci podelele, protestase Alison, încercând să-i ia cârpa din mână, dar May o ţinea bine.

— Dacă tot mă plăteşti ca să fiu aici, trebuie să fac ceva. Nu vreau să fiu plătită degeaba. Ochii ei negri scânteiară când o privi pe Alison. Tu n-ar trebui să faci asta în starea ta.

— În starea mea! exclamă Alison, simţind cum roşeşte. Ce tot spui?

— Ei bine, n-am vrut să spun nimic pentru că poate nu este cazul, dar mama spune că eşti însărcinată. Ea ştie întotdeauna când femeia este în luna a treia. Poţi să-mi spui că nu este treaba mea dacă vrei, dar…

— E în ordine. Numai că sunt puţin surprinsă. Alison se uită la talia ei încă subţire. Sunt sigură că

nu se vede nimic deocamdată şi nu mi-a fost rău; de fapt, nu cred că pot spune că sunt gravidă până nu mă vede un doctor. Dar tu ai dreptate. Poate că trebuia să discut cu mama ta mai întâi!

May se lăsă pe călcâie, apoi se plecă în faţa ei.

— Ei bine, asta este o veste bună. Cred că este bine dacă-i spun mamei. Va fi fericită, la fel şi tata. Va fi grozav să mai avem un micuţ prin preajmă. Ezită, apoi adăugă un pic îngrijorată: Cred că eşti fericită. Şi domnul Knight?

— O, da, suntem fericiţi. Nu aveam intenţia să mai avem un copil acum, văzând cum merg lucrurile cu războiul şi celelalte. Te întrebi dacă este bine să ai copii acum, nu? Dar totul pare să fie de durată, aşa că n-am mai aşteptat ca să-i oferim lui Hughie un frate sau o surioară. Şi iată-mă! Alison puse mâna pe abdomenul plat. Numai că mi se pare greu de crezut. Că o nouă fiinţă începe să se dezvolte. Este un miracol. Începu să râdă uşor jenată. Aşa crede toată lumea, dar cu toate astea se întâmplă zilnic. Şi oricum, la mine nu este prima sarcină.

— Asta nu înseamnă că nu este un miracol. May termină curăţenia şi se ridică. Dacă mă întrebi pe mine, toată viaţa este un miracol şi de aceea trebuie să avem grijă de ea. De la noul-născut până la lumea întreagă. Duse cârpa şi cutia cu detergent la

bucătărie şi le puse în dulap. Gata, zise ea, arată mai bine. Miroase mai bine.

— E grozav. Mulţumesc, May. Alison se îndreptă spre fereastră şi se uită spre câmp. Ar trebui să apară de acum. O, uite-l pe Andrew!

Andrew venea pe bicicletă, şi când ajunse, o rezemă de partea din faţă a casei. Morrisul 8 era parcat într-un colţ, sub un şopron la ferma vecină, pentru a fi folosit doar la sărbători şi zile importante, atunci când putea obţine benzină. Tot timpul, ca şi ceilalţi bărbaţi, el folosea bicicleta.

Venise încet spre casă în seara aceasta. Nu se gândea decât la prietenul pe care-l pierduse şi la golul care apăruse în viaţa sa. Fusese dezorientat de profunzimea sentimentelor faţă de Tubby Marsh, şi nu ştia cum să facă faţă durerii resimţite. Era obişnuit să piardă piloţi, în special în Bătălia pentru Anglia, când fusese şi el rănit, dar de atunci… reuşise să-şi stăpânească sentimentele. Dar cu Tubby fusese altceva. Pierzându-l pe Tubby, îşi pierduse cel mai bun prieten, sau, cum spunea Alison, un frate, o parte din sine.

Pentru a înrăutăţi lucrurile, văzuse şi ultimele lui clipe de viaţă, când se prăbuşise în mare. Şi-l auzise strigând după ajutor în căşti.

Venind pe bicicletă pe câmpul întunecat, Andrew

se trezi că începe să tremure atât de violent încât a fost forţat să se oprească şi să se sprijine de un gard. Şi-a pus braţele pe partea de sus a porţii şi şi-a aplecat capul, întrebându-se dacă i se va face rău. Greaţa i-a trecut încet şi şi-a ridicat capul din nou, uitându-se la peisajul acela la asfinţit. Pe garduri, păsările se agitau, pregătindu-se de noapte, şi se întrebă într-o doară ce însemna războiul pentru ele. Înregistrau zgomotul sau se obişnuiseră cu el? îi invidiau pe oameni pentru că îşi pierduseră supremaţia asupra terenului mlăştinos când se construise aeroportul, sau se bucurau că aveau mai multă mâncare prin resturile de la cantină şi din bucătării? Vreunul din lucrurile pe care adulţii le făceau lumii, sau şi le făceau între ei, avea importanţă pentru ele, sau pur şi simplu se adaptau?

Brusc, deveni conştient de un sforăit şi de o răsuflare anevoioasă pe câmp. Venea din zona unde se ţineau porcii care ofereau carnea pentru Harrowbeer şi raţiile de carne pentru locuitori. Un fermier şi fiii săi adunau resturile din bucătăriile de pe câmpul de zbor, iar Alison îi spusese că fermierul găsea adesea tacâmuri amestecate cu resturi. Auzea porcii jucându-se cu cuţitele şi furculiţele în troacă, atunci când mâncau lăturile. Uneori, când se schimba direcţia vântului, se simţea că porcii nu sunt prea

departe, dar de obicei mirosul se ducea în altă direcţie.

Stând în acel loc, sprijinindu-se de poartă, Andrew încercă să-şi mute gândurile de la Tubby, să se gândească la lucrurile obişnuite cum ar fi păsările, porcii, câmpul Ia asfinţit, strălucirea mării, departe, la Plymouth Sound. Dar oricât era de obosit nu putea să uite. Chipul îmbujorat, plin de viaţă, îi revenea în minte, odată cu acele umbre pe care le sesizase uneori în tresărirea ochilor albaştri.

Andrew ştiuse întotdeauna. Ştiuse că Tubby se temea şi nu făcuse nimic pentru asta.

Intră în cele din urmă în casă, frecându-şi mâinile.

— Totul este gata? Ceilalţi vor fi aici curând. Mi se pare că totul arată grozav. Aş putea mânca o chiflă cu cârnaţi acum?

— Nu, spuseră cele două femei la unison, iar Alison îi înlătură mâna întinsă. May roşi confuză şi spuse:

— Îmi pare rău, domnule Knight. Imaginaţi-vă că am ridicat vocea în propria dumneavoastră casă! Nu ştiu ce m-a apucat!

Andrew începu să râdă, conştient că râdea forţat.

— Am meritat-o. Şi nu-mi mai spune domnule Knight, Andrew este de ajuns. Astfel reuşi să treacă peste acest moment de stânjeneală. Lui Alison îi spui pe nume.

J

Se auzi soneria şi May se duse să răspundă, încă roşie la faţă. Se auzi imediat o explozie de râsete şi de voci când primii piloţi intrară în încăpere, scuturându-şi încălţările pe covoraş, apoi Robin Fairbanks şi Brian Summers îşi făcură loc spre cameră. Spre uşurarea lui Alison, erau la fel de vioi şi degajaţi ca întotdeauna: probabil fuseseră de acord că nu trebuie să strice această seară.

— Alison, eşti tot mai frumoasă de fiecare dată când te văd, declară Robin, când tot mai mulţi tineri se îngrămădeau să între. Andrew ne-a spus vestea cea mare. Iar dacă tot te-ai măritat cu unul ca el, ar trebui să profiţi de asta şi să aduci şi întăriri.

— Atâta timp cât copilul nu va semăna cu el, stipulă Brian Summers. Va trebui să aibă o şansă în viaţă.

— Va arăta ca Alison şi va avea mintea mea, am căzut de acord în această privinţă, le spuse Andrew întinzându-le căni cu bere, dar ceilalţi scuturară din cap.

— Să semene atât fizic, cât şi la minte cu ea, asta ar fi bine. Brian ridică paharul. Ei, oricum ar fi, să închinăm pentru micuţul Knight. Care este numele adecvat pentru fiul unui cavaler, viconte sau altceva?

— Nu fi mai idiot decât poţi suporta la alţii, zise

Andrew uitându-se spre locul în care Ben şi Tony tropăiau nesiguri la uşă. Intraţi o dată, voi cei de acolo, faceţi ca acest loc să pară dezordonat. Dar ce se vede în spatele vostru?

— E Ştefan. Ben îl împinse pe polonez înăuntru, iar Andrew îşi făcu loc prin mulţime şi-l prinse de ambele mâini.

— Vino să ţi-o prezint pe Alison. Şi tu, Tony. Apoi îşi croi drum înapoi, aducându-i cu el pe cei trei. Uită-te la aceşti trei novici, draga mea, şi speră să nu-i mai vezi vreodată! Ben Hazelwood, Tony Sinclair şi Ştefan Dabrowski. L-am împrumutat de la escadronul polonez. E un tip de treabă, o să-ţi placă. Mai manierat decât ai noştri.

Alison întinse mâna şi cei doi i-o strânseră, iar Ştefan se plecă în faţa ei. Ea le zâmbi.

— V-a oferit Andrew ceva de băut? Aici aveţi şi mâncare, vă puteţi servi dacă doriţi. Este prima voastră misiune?

Ben clătină din cap.

— Eu zbor de doi ani. Recent, am fost la nişte cursuri. Abia aştept să-i lovesc pe nemţi. Ştefan este un as, a omorât deja o duzină.

— M-am antrenat înainte de începerea războiului cu Forţele Aeriene Poloneze, îi spuse Ştefan cu seriozitate. Mă bucur că mă aflu aici, aţi fost foarte

amabili să mă invitaţi la petrecere. Vă mulţumesc.

— O, este extraordinar, spuse Alison roşind uşor din cauza seriozităţii lui. Părea mai matur decât toţi ceilalţi, probabil avea aceeaşi vârstă ca Andrew, se gândi ea. Se întrebă dacă familia lui se mai afla în Polonia, dar decise că este mai bine să nu întrebe cel puţin până îl cunoştea mai bine. Vrei ceva de băut, da? Şi de mâncat.

— Sigur că vrea să bea ceva, interveni un alt pilot întinzându-i paharul. Ne va fi greu să-l oprim. Aceşti polonezi învaţă şi peştii să bea, după cum bine ştiţi. Şi mănâncă destul, deşi nu s-ar spune după cum arată. L-am aşezat ieri în dosul unui felinar şi n-a făcut umbră!

Pilotul ridică paharul spre ea.

— În sănătatea ta, Alison, cu mulţumiri pentru organizarea acestei petreceri. Mă tem că suntem o gaşcă cam gălăgioasă, pe care nu merită s-o primeşti în propria casă! Nu sunt sigur că soţia mea ar face la fel.

— N-am ştiut că eşti însurat, Ozzie, spuse Alison surprinsă, iar pilotul începu să râdă.

— Nu sunt! Şi nici n-am de gând, decât dacă prind vreo biată fată uitându-se în direcţie greşită. Dar dacă aş fi însurat, nu sunt sigur că soţia mea ar fi de acord ca o asemenea gaşcă să-i invadeze casa. Dar

mai bine să înhaţ ceva înainte ca aceşti gamelişti flămânzi să înghită tot. Dispăru printre ceilalţi, lăsând-o pe Alison faţă în faţă cu Ştefan. Ben şi Tony dispăruseră şi ei şi parcă se făcu o oază de linişte în toată zarva aceea.

— De când ai venit în Anglia? îl întrebă Alison.

— Imediat ce a început războiul. Trebuia să fiu acolo unde se putea lupta. Ştefan o cerceta. Privirile li se întâlniră şi ea îşi ţinu respiraţia o secundă, simţind o urmă de pasiune sub acel aspect rece al ochilor lui albaştri. Cu greutate se desprinse de sub privirea lui, se uită în altă parte, dar, fără să vrea, se simţi atrasă din nou de el.

— Dacă doreşti vreodată un loc liniştit, îi spuse ea, eşti binevenit aici.

Privirile li se întâlniră din nou, iar el încuviinţă cu acea plecăciune rigidă cu care o salutase la început.

— Vă mulţumesc. Sunteţi foarte amabilă. Adesea este cam mult zgomot la popotă. Am camera mea, desigur, dar chiar şi aşa… Apoi ezită. Numai să nu se supere soţul dumneavoastră.

— Andrew nu se supără, spuse ea. Vrea ca toţi piloţii să vină aici, să se simtă ca acasă. Apoi zâmbi. Desigur, uneori este şi aici zgomot!

— Chiar cu toţi ceilalţi adunaţi aici, tot este plăcut. Cred că dumneavoastră sunteţi genul de persoană

care aduce pacea şi liniştea oriunde s-ar afla. Mama mea este… Se opri, apoi reluă fraza: Mama mea este acest gen de persoană.

O scurtă tăcere, apoi el se uită înjur şi spuse:

— Aveţi şi un pian!

— Nu este al nostru, face parte din mobilierul cu care am închiriat casa. Dar îmi place să-l am aici, cânt câteodată după-amiaza.

— Sunteţi pianistă? o întrebă el cu o privire brusc interesată.

Alison începu să râdă.

— Nu m-aş numi chiar aşa! Dar am învăţat la şcoală şi am avut pian acasă, desigur. Cântaţi la pian domnule…?

— Ştefan, spuse el. Voi, englezii, nu ne puteţi pronunţa corect numele. Da, cânt. Suntem o familie de muzicieni. Ridică o mână flexându-şi degetele, iar ea observă cât erau de subţiri. Avem pian şi la popotă. Mai cânt uneori, dar ceilalţi… vor ceva mai facil, mai neserios. Pentru ei cânt jazz.

— Puteţi veni să cântaţi la acesta, dacă doriţi, se oferi ea, iar ochii lui se aprinseră.

— M-aţi lăsa? Trebuie să vă previn totuşi, cânt muzică serioasă, dar şi jazz – Bach, Beethoven şi Chopin. Poate nu veţi vrea să auziţi.

— Ar fi grozav! spuse ea cu sinceritate, atingându-i

uşor braţul. Dar înainte ca vreunul să mai spună ceva, au fost întrerupţi de Andrew.

— Au venit şi câteva fete de la Forţele Aeriene Auxiliare. Vor să pună discuri ca să dansăm. E în regulă, draga mea?

— Desigur. Alison îi mai aruncă un zâmbet lui Ştefan, apoi porniră să le cunoască pe invitate. Erau tinere toate, nu aveau mai mult de douăzeci de ani, ghici ea, şi stăteau timide într-un colţ. Li se adresă, întrebându-le care le erau numele, de unde erau şi nu trecu mult până ce discutau ca nişte prietene vechi.

Ştefan o urmărea încă, iar Andrew îi observă privirea.

— Alison ştie să facă oamenii să se simtă bine. Este exact genul de persoană care-ţi oferă un ceai şi multă înţelegere, poţi vorbi orice cu ea.

— Ştiu, spuse polonezul încet. Se vede asta din privirea şi din zâmbetul ei. Eşti un om norocos, Andrew. Apoi se depărtă spre masa unde sendvişurile şi chiflele cu cârnaţi dispăreau văzând cu ochii. Un om foarte norocos.

Un om norocos. Andrew îl urmări cum se depărtează, cuvintele lui răsunându-i încă în minte. Ştiu că sunt, se gândi. Ştiu că este adevărat. Cu toate acestea, pe moment parcă nu-i venea a crede. Era ca

şi cum acel Andrew Knight cu care discutase Ştefan era altcineva, o persoană cu totul diferită.

Goli paharul şi se duse să-l umple din nou.

*

— Nu este prea mult spaţiu de dans, nu? spuse Ben ţinând-o pe May cu oarecare timiditate. Era foarte conştient de trupul ei cald şi de curbele atât de apropiate de el. Se uită la Tony, dorindu-şi să fi fost la fel de plăcut şi de sigur de sine ca el. Tony se ducea întotdeauna la dans şi părea să aibă câte o prietenă nouă de fiecare dată.

— Nu chiar, încuviinţă May. Totuşi este frumos din partea doamnei Knight, adică a comandantului de escadron… îşi aminti apoi indicaţiile lor şi spuse: *Andrew* şi Alison au fost amabili să ne invite aici. În special pe mine.

— De ce spui asta? o întrebă el. Doar eşti prietena lui Alison, nu?

— Da, ne-am cunoscut doar de câteva săptămâni şi în seara asta am venit s-o ajut. Nu sunt chiar o invitată. Nu ştiu dacă se cuvine să dansez.

— Sunt sigur că ei vor să te distrezi puţin. Ai pregătit toată mâncarea, şi tocmai spălai acum, meriţi o mică pauză. O trase puţin mai aproape şi, întrucât ea nu părea că va obiecta, o strânse şi mai mult. Ea se simţea foarte bine cuibărită la pieptul lui.

Locuieşti aproape?

— Pe strada aceasta, puţin mai jos. May îi vorbi despre familia ei şi despre căsuţa în care locuiau. Familia Prettyjohn a trăit aici dintotdeauna. Tata a muncit Ia ferma Barton până la accident, dar moşierul nu ne-a dat afară din casă. Bunicul mai ajută cu cirezile şi la muls, iar mama munceşte câteva dimineţi pe săptămână.

Ben încuviinţă. Şi casa lui se afla într-un sătuc şi ştia cum se derulau lucrurile cu fermele şi casele care aparţineau moşierilor. În general, în astfel de situaţii proprietarul fermei permitea familiei să rămână în casă, dar dacă îi trebuia casa pentru alt muncitor, le dădea un preaviz. O familie ca Prettyjohn ar fi fost în mare necaz dacă se întâmpla asta.

Muzica se opri şi aşteptară ca Andrew să schimbe placa. Pusese până atunci discurile lui Victor Sylvester, dar acum puse un disc al lui Ambrose, cu Vera Lynn care cânta despre rândunelele albastre de pe stâncile albe din Dover. Invitaţii începură să cânte, iar Ben auzi vocea blândă a lui May.

— Ai glas frumos, îi spuse el când discul se termină. Ştiai că este un cântec destinat nouă – Forţele Aeriene? Noi suntem păsările albastre, noi şi avioanele noastre.

— N-am ştiut asta! exclamă ea surprinsă. Am crezut că se referă la păsări adevărate.

— Nu, la noi. Sau, asta ni s-a spus.

Rămaseră amândoi în mijlocul camerei. Se întunecase de acum, iar Andrew trăsese draperiile şi aprinsese câteva lămpi care aruncau o lumină blândă. Grupuri mici se adunaseră în colţurile camerei, sau stăteau pe treptele scării. May aruncă o privire spre masă şi se desprinse din braţele lui Ben.

— Nu pleca, spuse el încercând s-o oprească. Andrew pune alt disc.

— Trebuie să mă ocup de mâncare.

— Nu mai este nimic. S-a mâncat tot. Hai să mai dansăm.

— Mesele trebuie curăţate şi vasele spălate. De asta sunt aici.

— Atunci, haide să facem toată treaba împreună. Ţinând-o de mână, el o conduse spre bucătărie şi închise uşa în urma lor.

Andrew, care pusese un nou disc al lui Glenn Miller, văzu când plecară cei doi. Îl văzuse pe pilotul cel tânăr dansând cu prietena lui Alison, şi observase cum o privea. Nu era un tip uşuratic ca Tubby, sau unul care le ştia pe toate, ca Tony Sinclair; era un băiat serios, genul care se îndrăgosteşte pentru toată viaţa, aşa cum făcuse el cu Alison. Şi asta era

periculos.

Neliniştit, Andrew îşi umplu din nou paharul. Nu mai ştia câte beri băuse, de fapt nici nu le numărase. Nu mai conta. Nu aveau mai mult efect asupra lui decât apa, de fapt şi-ar fi dorit să aibă. L-ar fi ajutat să uite.

Ieşi pe coridor, apoi afară din casă. Grădina era liniştită şi răcoroasă, întunericul ca o perdea aşternută peste câmpuri. Rămase acolo o clipă, trăgând în piept aerul rece al nopţii, gândindu-se la Tubby.

Ştiam că se teme, se gândi el. Am ştiut asta, dar n-am tăcut nimic. Şi totuşi, ce puteam face? Nu mi-ar fi mulţumit dacă făceam ceva. N-ar fi vrut să fie oprit la sol. M-ar fi urât dacă i-aş fi făcut-o. M-ar fi urât.

Dar ar fi fost şi acum în viaţă.

Andrew trase aer adânc în piept. Îşi dădu capul pe spate şi se uită pe cer căutând o stea, o lumină anume, de parcă ar fi aşteptat un semnal. Pe moment, începu să râdă de propria-i idee, că Tubby i-ar putea trimite un semnal. Cu toate acestea, continuă să se uite pe cer.

Nimic. Lăsă apoi capul în jos şi sorbi din pahar. Era aproape gol. Berea dispăruse de parcă ar fi turnat-o pe pământ.

Lăsă să-i scape câteva cuvinte cam neortodoxe, din

cele mai frecvent folosite. Apoi se întoarse în casă să-şi umple paharul din nou.

În mica bucătărie, May dădu drumul la robinet, iar Ben luă o tavă şi se întoarse în sufragerie. Aproape toate farfuriile erau goale de acum, şi Ben le aşeză pe tavă, adăugă şi câteva pahare şi le duse la bucătărie. Le spălară împreună în acea bucătărie unde se simţeau bine.

— Nu trebuie să faci asta, spuse May după câteva clipe. Se presupune că ai venit să petreci.

— Îmi place aici. Mă simt ca acasă.

Ea începu să râdă.

— Nu mai spune! Pariez că acasă n-ai spălat niciun vas! Ai o menajeră probabil.

— Nu chiar. Sau, într-un fel, poate. Îi vorbi despre Jeanie. Ea se ocupă de casă, iar noi o întreţinem, şi mama o şi plăteşte, aşa că presupun că este un fel de menajeră. Dar pare mai mult de-a casei. Iar eu sunt naşul copilei ei, adăugă cu mândrie.

— O, e grozav! Sunt convinsă că eşti un naş formidabil!

— Aşa ar trebui. Tatăl meu e preot.

Terminară spălatul vaselor. Muzica era ceva mai lentă acum şi i se păru că lumea plecase. Uşa se deschise şi Alison intră cu o altă tavă cu pahare.

— Dumnezeule! Nu mi-am închipuit că sunteţi aici.

May, ai muncit destul, ca o sclavă, toată seara. Ar fi mai bine să te duci acasă de acum, altfel mama ta va crede că te-am sechestrat.

— N-am muncit tot timpul, zise May. Am şi dansat cu Ben.

— Şi a fost foarte plăcut, spuse el împăturind prosopul şi punându-l pe un raft de lemn. Te conduc acasă.

— O, dar nu este nevoie! Nu mă tem să merg pe drum noaptea, sunt obişnuită. Şi apoi nu este departe, cel mult zece minute de mers.

— Oricum, eu te conduc, spuse Ben pe un ton care nu suferea contrazicere, aşteptând ca May să-şi ia haina. O privi apoi pe Alison şi-i zise: E în regulă, voi avea grijă de ea.

— Sunt sigură că vei avea, spuse Alison cu o încercare de zâmbet. May cunoaşte zona ca propria-i palmă, aşa că probabil ea va avea grijă de el. Dar îi zâmbi călduros şi-i conduse la plecare.

Andrew veni lângă ea, prinzând-o după umeri. Era greoi, se cam rezema de ea şi Alison îl privi îngrijorată.

— A ieşit bine, nu? Vocea lui era înceată şi nedesluşită.

— Cred că da. Ea hotărî să nu-i observe starea. Sper că toţi au înţeles că pot veni aici oricând doresc.

Cred că este bine pentru ei să simtă că există o casă unde pot veni, în loc să stea tot timpul la popotă.

— O, nu cred că vor veni! spuse el cu un zâmbet. Au pus stăpânire pe cârciuma Leg o' Mutton, pe Drake Manor şi pe Rock of Yelverton. Nu duc lipsă de localuri. Dar mă aştept ca unii din ei să ne bată la uşă din când în când.

Plecaseră toţi de acum şi Andrew o conduse în casă. May şi Ben făcuseră treabă bună curăţând şi spălând totul, iar Tony şi Robin puseseră covorul la loc şi scaunele mai mult sau mai puţin pe locul în care fuseseră. Când Alison vru să le pună la locul lor de dinainte, Andrew o prinse de mână.

— Lasă-le aşa, deocamdată, draga mea. Pot aştepta până mâine. Să mergem la culcare.

Ea îl privi cu îndoială.

— Andrew, te simţi bine? Pari…

— Par beat, zise el. Poate chiar sunt. Dumnezeu ştie cât am încercat… berea asta a avut prea multă apă în ea, n-ar ameţi niciun copil.

El se clătina puţin şi Alison îl rezemă de un scaun. Andrew se prăbuşi cu capul îngropat în mâini.

— Dumnezeule, mă simt îngrozitor.

— O, Andrew, exclamă ea, îngenunchind la picioarele lui. Dragul meu, ce s-a întâmplat? Nu te-am văzut niciodată aşa.

— Pentru că n-am vrut să mă vezi, zise el cu glas profund. Nu că s-ar întâmpla des, dar… când se întâmplă… am atâta înţelepciune să nu vin acasă. Dar în seara asta… Scutură din cap, apoi gemu încet: O, la naiba! La naiba!

— Te gândeşti la Tubby, nu? zise ea încet după câteva clipe.

Andrew nu răspunse imediat. Stătea rezemat de spătarul scaunului cu ochii închişi. Faţa albă îi era marcată de durere. Îl mângâie şi aşteptă plină de compasiune.

— Tubby se temea, zise el în cele din urmă. Era speriat. Ştiam asta şi l-am lăsat să zboare. Puteam să-l opresc de la zbor, dar n-am făcut-o. L-am lăsat să zboare în continuare şi acum e mort. Vru să se ridice, cu faţa îngropată în palme. Nu este ceva nou, pentru numele lui Dumnezeu. Câţi piloţi am văzut murind, împuşcaţi sau ale căror motoare au cedat, au rămas fără combustibil, s-au rupt la aterizare sau decolare, unii ucişi de tunurile noastre antiaeriene. Am suferit pentru fiecare. Dar nu poţi lăsa asta să te afecteze. Trebuie să dai totul deoparte, să te concentrezi pe munca ta. Făcu o pauză, apoi adăugă cu o voce plină de durere: Numai că de data asta nu pot. Cu Tubby este altceva.

— Andrew, murmură ea. Dragul meu…

El continuă ca şi cum ea n-ar fi fost acolo, vorbind mai mult pentru sine decât pentru ea:

— Îl caut şi acum. Îl caut în aer, la popotă, tot timpul când sunt pe bicicletă. Îl caut în cârciumi. De fiecare dată sufăr alt şoc când nu-l găsesc. Este pe fundul mării, cu epava avionului.

Alison îl strânse de mână. Îi îndepărtă palmele de pe faţă şi privi în ochii lui, văzând durerea, regretele. Acum ştia ce-l chinuise în ultimele zile. Era mai mult decât durere pentru prietenul său, pierderea grea a unui om care-i fusese ca un frate, era remuşcare, cea mai grea dintre toate. Remuşcarea că-l lăsase să zboare în loc să-l oprească la sol.

— Andrew, spuse ea. Nu-ţi mai face probleme. N-a fost vina ta că Tubby a murit. Da, ai ştiut că se temea şi poate, dacă ai fi respectat regulamentul, l-ai fi oprit la sol. Dar n-ai făcut-o, ştiind că el nu îşi dorea asta. Nu conta cât îi era de frică, tot voia să zboare. Îşi dorea asta mai mult ca orice. Iar dacă ar fi ştiut că ai realizat ce simte şi l-ai fi lăsat să zboare, ţi-ar fi fost recunoscător.

— Poate că ai dreptate, spuse el sobru. Dar nu vom şti niciodată, nu? Nu vom şti niciodată pentru că n-a spus nimănui. Nu vorbea niciodată despre asta.

Alison trase aer adânc în piept. Îşi spuse că nu mai avea rost să-şi ţină promisiunea, sau că Tubby ar fi

vrut s-o încalce; că ar fi vrut să ridice această povară de pe umerii lui Andrew.

— Mi-a spus mie, zise ea. A discutat cu mine despre asta.

Andrew o privi uimit.

— Cu tine? Dar de ce cu tine? Când a fost asta?

— Chiar înainte de a ne muta aici, spuse ea. A venit să mă vadă. N-a vrut să-mi spună la început, apoi adevărul a ieşit la iveală. Era într-o stare jalnică: tremura, aproape plângea şi mi-a spus tot. Cât era de speriat, cum a realizat brusc că se teme când patrula deasupra Canalului… S-a gândit c-o să-i treacă, dar s-a înşelat. Situaţia s-a înrăutăţit.

— Dar de ce nu mi-a spus nimic? întrebă Andrew uluit. L-aş fi lăsat să se odihnească.

— Tocmai asta a vrut să evite. Era îngrozit c-ar putea să fie lăsat la sol. Spunea că, dacă se va întâmpla asta, n-ar vrea să mai trăiască. M-a făcut să-i promit că nu-ţi spun. Nu puteam face nimic.

— Ar fi trebuit să-mi spui. El o acuză din priviri. Dacă mi-ai fi spus…

— Ştiu! strigă ea. Ar trăi acum. Sau, poate nu. Poate s-ar fi întâmplat ceva şi mai rău. Vorbea serios când spunea că n-ar vrea să mai trăiască, Andrew.

— Vorbe goale! Oamenii nu vorbesc serios câteodată.

— Ba uneori o fac, spuse ea încet. Cred că Tubby era unul dintre ei. Nu suporta ca părinţii lui să-l considere laş. Apoi îi relată pe scurt povestea spusă de Tubby despre unchiul său care fusese executat în Primul Război Mondial. Avea doar cincisprezece ani, n-ar fi trebuit să se afle în armată, dar a fost acuzat de laşitate. Acest lucru a afectat întreaga familie. Iar dacă pe Tubby l-a ucis ceva, în afară de război, a fost chiar asta. Nu putea suporta gândul că şi el ar putea fi considerat laş. Nu tu l-ai ucis, Andrew. Crede-mă. Ţi-a fost recunoscător că nu l-ai oprit de la zbor. Asta voia, să zboare.

— Bietul de el, zise Andrew, frecându-şi fruntea. Bietul de el. Se îndreptă de spate şi o privi în ochi. Se pare că mai pot face un singur lucru, adică să zbor în continuare. Să mai omor nişte nemţi, să se termine odată cu războiul ăsta blestemat.

7

Probabil, se gândi Andrew, era bine că escadronul urma să reînceapă zborurile de noapte, într-o săptămână sau două. Cu toate că escadronul avea experienţă de zbor şi făcuse ore de antrenament, el şi Tubby nu făcuseră zboruri de noapte împreună, aşa că nu avea amintiri de acest fel care să-l distragă. Neatenţia era ceva periculos pentru un aviator:

putea fi semnul că acesta trebuia să se odihnească, dar Andrew nu voia asta. Voia să fie în aer, să-şi conducă escadronul în război, ajutându-l să câştige. Voia să aducă pacea pentru ţara şi pentru familia sa, iar acum, când urma să mai aibă un copil, îşi dorea asta şi mai mult.

Cu o zi înainte de petrecere, îi dăduse vestea despre zborurile de noapte lui Alison. Discutaseră toată noaptea, bând ceai ca să înlăture efectele berii, apoi dormiseră atât cât le permisese Hughie. După-amiază făcuseră o plimbare lungă pe vale, pe malul râului, prin pădurea cu stejari vechi, imenşi, castani şi fagi. Hughie alergase în faţa lor lovind cu piciorul covorul adânc de frunze aurii şi maronii.

— Zboruri de noapte? repetă Alison care ţinea o coajă de castană în mână. Privirea ei îi spunea că este conştientă de pericol, dar era prea controlată ca să lase să se vadă asta. Îl întrebă: Şi eşti încântat?

— Mă încântă orice ne ajută să terminăm mai repede cu războiul ăsta. Îl privi pe Hughie care tropăia prin frunze, după care se aruncă pe o grămadă formată pe un mal. Nu vreau să crească copiii aşa cum am trăit în ultimii patru ani. Vreau să trăiască în pace şi în tot ce am crezut că Primul Război Mondial urma să ne aducă. Apoi pufni într-un râs scurt. Războiul care le va termina pe toate

celelalte, aşa i-au spus. Ei, n-a fost aşa, dar acesta trebuie să se termine, altminteri ne va fi tot mai rău, iar lumea va fi tot mai periculoasă, mai mult decât ne-am imaginat.

Alison îl privi şocată. Nu-l mai auzise niciodată vorbind aşa. Întotdeauna el debordase de energie şi de dorinţa de a zbura, dar la început avusese o anume exaltare, o adevărată plăcere în actul zborului, în folosirea capacităţilor pe care şi le dezvoltase şi le folosea într-un scop bun. Treptat, această exaltare devenise hotărârea profundă de a obţine tot ce se putea de la avionul său, de la oamenii săi, şi nu în ultimul rând de la sine. Se confruntase cu moartea, cu distrugerea, îşi jucase propriul rol şi, numai continuând aşa putea face ca războiul să se sfârşească.

Apăruse o nuanţă nouă în glasul lui, o furie amară pe care ea n-o mai sesizase. Se gândi că era din cauza morţii lui Tubby. Andrew suferise pentru toţi piloţii care muriseră, dar de fiecare dată mersese înainte, păşind ca pe treptele unei scări. Dar moartea lui Tubby îl afectase prea tare. Îl şocase mai profund decât fusese vreodată şocat.

Asta îl făcea mai periculos în aer, se gândi Alison, mai periculos pentru duşman. Dar îl putea face şi vulnerabil?

Îşi mută privirea de la el la fiul lor care ridica frunzele în braţe, râzând de plăcere când cădeau în jurul lui ca un duş strălucitor de roşu şi auriu.

— Să mergem acasă, să ne bem ceaiul, spuse ea luându-l cu blândeţe de braţ. Vom aprinde focul şi vom petrece o seară liniştită.

Zborul de noapte era ceva cu totul diferit. În loc să se avânte pe cerul albastru deasupra norilor, căutând din priviri avioanele inamice, piloţii pluteau într-o cupolă imensă, neagră, punctată cu stele. Uneori, întunericul era străbătut de fascicule de proiectoare ca nişte săbii strălucitoare care despicau cerul: alteori era un întuneric absolut, o umbră deasă, care ascundea avioanele duşmane aflate la pândă. La răsărit sau la apus, trebuia să te situezi pe poziţie pentru a putea vedea avioanele duşmane pe fondul strălucirii luminii la orizont, sau dacă era lună le observai zburând în jos pe o cărare strălucitoare spre suprafaţa mării, sau conturate pe fondul unui nor uriaş.

Principala misiune a aviatorilor era să însoţească bombardierele până în Franţa sau Germania. De multe luni, Aliaţii duceau o ofensivă înverşunată împotriva Germaniei industrializate. Dar pierderile au fost foarte grele până când americanii au învăţat ceea ce Comandamentul de Bombardiere englez ştia

deja, că nici măcar fortăreaţa zburătoare nu putea supraveghea Germania fără ajutorul şi protecţia luptătorilor. Urma să fie aduse mai multe escadroane pentru a asigura escorta, iar Harrowbeer să fie unul din aeroporturile alese.

Andrew era pe deplin satisfăcut. Îşi adunase piloţii şi discutaseră despre noile lor sarcini.

— Avem ocazia să le arătăm din ce suntem făcuţi, le spusese el. Ne-am odihnit, ne-am jucat pe cer, am mai văzut câte un avion de recunoaştere, acum revenim în miezul problemei. Este şansa noastră să punem mâna pe unii din aceşti nemernici, să le dăm o lecţie. Privirea i se opri asupra lui Ben şi Tony. Voi aţi făcut zbor de noapte, nu?

Ei încuviinţară. Ben spuse:

— Am fost la Med o vreme. Am văzut ce i-au făcut Maltei. Aş fi fericit să fac ceva să scăpăm de ei.

— Şi eu, spuse Ştefan, iar ceilalţi îşi exprimară adeziunea.

Atmosfera de la popotă se schimbase deja, iar Andrew înclină din cap încântat. Nu se săturaseră de meseria lor şi, deşi aveau nevoie de odihnă, când şi când îşi cam pierdeau răbdarea şi abia aşteptau să revină la acţiune. Lupta era ce-şi doreau, să-şi verifice şi să-şi folosească abilităţile pe care le dobândiseră; lupta care-i ajuta să câştige războiul,

aşa cum câştigaseră Bătălia pentru Anglia.

— Aveţi cu toţii patruzeci şi opt de ore, înainte să începem, le spuse Andrew în final. Dacă puteţi să vă duceţi acasă, duceţi-vă. Deşi veţi găsi cum să vă treacă vremea şi altfel! Ei începură să râdă, iar el îi fixă cu privirea uşor, ridiculizându-i, înainte de a adăuga: Să nu vă imaginaţi că veţi veni la mine acasă. Şi eu sunt în permisie!

— Te duci acasă? îl întrebă Tony pe Ben pe când stăteau într-un colţ al popotei cu berea în mână.

— O, da. Părinţii abia aşteaptă să mă vadă. Toţi încercăm să ne întoarcem acasă, ori de câte ori se poate, deşi pentru fraţii mei nu este chiar aşa de uşor. Mai este şi Jeanie, adăugă ca pentru sine.

Tony îl privi intrigat.

— Tânăra cu fetiţa, nu? N-am realizat că este iubita ta.

— Nu este! Răspunsul lui Ben veni foarte repede şi simţi cum roşeşte. Numai că face parte din familie acum, ambele fac, pentru că eu sunt naşul micuţei Hope. Vocea îi pieri şi Tony îl privi ridicând din sprâncene.

— Mi se pare că ar fi ceva mai mult. Mai bine ai fi atent, tinere Benjamin, să nu intri în ceva regretabil. Ştii ce se spune despre regretele târzii.

— Pentru Dumnezeu, Tony! Nu mă gândesc să mă

însor cu ea!

— Atunci la ce te gândeşti? îl întrebă Tony cu şiretenie. Sigur, ai trecut-o pe lista celor pe care îi vei revedea.

— Şi pe a ta pe cine ai scris? ripostă Ben, conştient că atacul era cea mai bună formă de apărare. Jumătate de duzină de fete, presupun. Vei avea timp să le vezi pe toate?

— Nici măcar nu voi încerca. Tony termină băutura şi se şterse la gură cu dosul palmei. Este prea departe pentru mine să mă duc acasă pentru patruzeci şi opt de ore, aşa că voi pierde vremea pe aici. Mă duc cu trenul la Plymouth sau la Tavistock, să văd ce se întâmplă pe acolo. Şi poate să caut nişte fete. Acum am plecat să-mi caut agenda. Ne vedem mai târziu.

Plecă, iar Ben, după ce clătină din cap, îşi termină şi el berea. Se uită Ia ceas încercând să-şi amintească graficul trenurilor de la Yelverton la Plymouth. Dacă-şi punea patinele, ajungea acasă la ora ceaiului.

8

Ce surpriză plăcută! exclamă Olivia Hazelwood, retrăgându-se un pas pentru a-şi privi fiul. Ar fi trebuit să ne anunţi, să pregătim ceva special la masă.

— Un viţel îngrăşat, poate? spuse el, iar mama îi răspunse cu un zâmbet trist.

— Ei bine, măcar câteva ouă! Ele sunt echivalentul unui viţel în zilele noastre. Oricum, nu eşti un fiu risipitor. Îl luă de braţ şi-l conduse în casă. Se întâlniseră când ea se întorcea spre casă de la întrunirea de la Institutul Femeilor. Săltându-şi rucsacul, el ieşise din gara mică pornind pe uliţele bine cunoscute, simţind mirosul de lemn ars care ieşea pe coşurile caselor, ascultând croncănitul corbilor care reveneau de la câmp în cuiburile lor de pe crăcile ulmilor înalţi din curtea bisericii. Ştia că era mama, când o auzise păşind uşor pe frunzele căzute, şi o aşteptase la poartă, fluierând încet, ca să n-o sperie.

— Am ştiut că eşti tu, imediat ce-am auzit fluieratul, spuse ea cu dragoste. Cât ai primit liber?

— Patruzeci şi opt de ore. Asta înseamnă că poimâine trebuie să plec imediat după micul dejun. Este un tren bun care mă duce la Plymouth, ca să prind legătura spre Yelverton. Ezită, apoi decise că putea să-i spună imediat. Începem zborul de noapte.

— Oh! Ea tăcu o clipă sau două. Rămaseră în hol, scoţându-şi hainele şi mănuşile, apoi ea îşi ridică privirea. Ştia prea bine ce pericol îl aştepta şi că nu avea ce să facă, aşa că, după un minut, i se adresă în

felul ei energic: Mai bine să mergem la bucătărie, să vedem ce face Jeanie. Găinile au ouat bine în perioada aceasta, numai azi-dimineaţă am căpătat şase ouă proaspete. Mâine dimineaţă ai putea mânca unul la micul dejun. Vorbea trecând pe lângă el, apoi după ce ieşi, o auzi spunându-i lui Jeanie: Ghici cine a venit? Du-te şi vezi cine este acolo, Hope. Unchiul tău, Ben.

— Ben! Jeanie îşi vârî capul pe uşă cu ochii strălucind, cu faţa ei mică şi rotundă luminată de bucurie. Se opri la mică distanţă întinzându-şi mâinile, iar el i le luă zâmbind bucuros.

— Ai făină pe nas, constată el, apoi îi dădu drumul la una din mâini ca să se şteargă.

Jeanie roşi şi-i spuse:

— Făceam o plăcintă cu verdeaţă pentru masă. Cât rămâi?

— Toţi îmi pun aceeaşi întrebare, se lamentă el. Este doar o altă cale de a spune: când pleci odată? Abia aşteptaţi să scăpaţi de mine.

— Exact, protestă ea şi roşi din nou, când el începu să râdă. O, ştii ce vreau să spun. Vrem doar să ştim cât te putem avea aici.

— N-o mai necăji, Ben, zise Olivia apărând în cadrul uşii cu Hope, care imediat începu să scâncească şi se aruncă spre el, îngropându-şi faţa în

genunchii lui. Ben începu să râdă şi o ridică în sus.

— Ce face fetiţa mea preferată? Ce face mica mea prinţesă?

Jeanie se duse înapoi la bucătărie.

— Ar fi bine să mă întorc la plăcinta mea. Şi cred că vrei o cană cu ceai.

— Una imensă, încuviinţă el şi veni după ea cu Hope în braţe. Olivia îşi făcu de lucru punând ibricul pe foc, scoţând ceşti şi farfurioare. Se uită apoi în dulap.

— Mă tem că nu avem prăjiturele, dar am adus nişte sfărâmătură de biscuiţi de la magazinul din sat. Puse cutia pe masă, iar Ben o deschise.

— Sfărâmătură de biscuiţi! Sunt şi cu ciocolată? Sau cu cremă de lapte?

Ridicase capacul, iar Jeanie spuse imediat:

— Nu umbla prin toţi ca să-i sfărâmi şi mai mult, căutându-i pe cei mai buni. Cât despre cei cu ciocolată, n-am mai văzut aşa ceva de ani întregi. Nu cred că se mai fabrică.

— Nu-i nimic. O să meargă cu un ceai concentrat. Şi mai este un pic de cremă pentru Hope.

Urcase fetiţa pe genunchi şi o hrănea cu sfărâmătură de biscuiţi, apoi se rezemă de spătarul scaunului, iar privirea lui rătăci prin bucătăria mare, caldă. Perdelele erau trase, draperiile de camuflaj la

fel, iar lămpile aprinse, creând o atmosferă foarte plăcută, cu miros de prăjitură. Jeanie făcuse nişte fursecuri crocante şi o plăcintă cu bureţi, care se răceau pe un stativ de lemn, bine lustruit, şi acum întindea aluatul pentru plăcinta cu came de iepure. Carnea se afla pe o farfurie emailată lângă ea.

— Am venit acasă exact Ia momentul potrivit, spuse el sorbind din ceai, fără a o scăpa din priviri. Nimic nu se aseamănă cu ceva gătit în casă, ca să astâmperi foamea hoardelor.

— Continuă, spuse ea înfăşurând aluatul în jurul sucitorului, apoi aşezându-l peste carne. Sunt convinsă că acolo vă hrănesc ca pe nişte cocoşi înainte de luptă. Am tot auzit despre asta, ouă şi şuncă la micul dejun în fiecare zi, friptură la prânz. Majoritatea celor din Pompey au uitat cum arată un ou în realitate.

— Trebuie să ne hrănească bine, dacă vrem să câştigăm războiul. Nu putem lăsa să ne huruie stomacul când zburăm, l-am putea confunda cu arma inamicului. Se opri, amintindu-şi că voia să minimalizeze pericolele pe care le întâmpina în aer. Nu că am întâlni prea multe în timpul patrulei de zi.

— Vă veţi confrunta cu ele la zborul de noapte, spuse John Hazelwood, intrând în bucătărie. Venise pe uşa din spate, iar Olivia îi ieşise în întâmpinare

când îşi scotea cizmele lângă spălător. Îl bătu pe Ben pe umăr. Mă bucur să te văd. Cât vei sta?

Ben şi Jeanie pufniră în râs.

— Vezi? îi spuse el, apoi îi zâmbi tatălui său. Până poimâine. Apoi reîncepem programul. Abia aştept! Zborul de noapte are ceva fascinant, ţi se pare că eşti în altă lume, o lume doar a ta, cu luna şi stelele în jur, dedesubt doar întunericul. Asta cu excepţia ţărilor neutre, desigur. Este ciudat să le vezi luminile aprinse, când restul este în întuneric. Dar este greu să realizezi, totuşi, că se poartă un război. Dacă n-ar fi aşa, cred c-aş putea zbura numai noaptea.

Ochii îi străluceau când vorbea şi Olivia înţelegea că gândurile lui se aflau departe, la zborul printre stele, cercetând căile strălucitoare ale lunii, de deasupra mării, departe de lumea rămasă dedesubt… Olivia se înfioră. Pe timp de pace, putea să-i înţeleagă încântarea, să simtă aceiaşi fiori, să se imagineze în acea lume diferită, unde el se simţea acasă. Dar era vreme de război şi ea ştia că moartea pândea din acel întuneric, că pacea eterică era falsă şi că ascundea primejdii amare.

John sesiză umbra din privirea soţiei şi zise repede:

— Am şi eu o surpriză pentru tine. Mâine vine şi Alexandra acasă.

Se întoarseră spre el, vorbind toţi deodată:

— De unde ştii? Când vine? Cât stă? De ce nu ne-ai spus până acum? Până când el ridică o mână, cerându-le să se liniştească.

— A sunat când erai la întrunirea de la Institutul Femeilor, îi spuse Oliviei. Apoi m-am dus la bătrânul Norman Stanley, ştii că e bolnav, iar când m-am întors l-am găsit pe Ben aici. Abia intrasem pe uşă, oricum. N-am avut ocazia să vorbesc.

— Atunci, spune-ne acum, zise Ben. N-am mai văzut-o pe Alexie de la mijlocul verii. Cum se descurcă?

— Are multe pe cap, ca de obicei. Asistentele voluntare sunt destul de ocupate la Haslar, şi multe dintre ele au plecat în Egipt. Oricum, ea ne va spune mai multe. Va veni pe la unsprezece, crede ea, şi va pleca înapoi seara.

— O, va fi grozav s-o vedem, oftă Olivia. Numai dacă ar putea veni şi Peter şi Ian. A trecut aşa de mult de când familia n-a mai fost împreună.

— Ştiu. John îi luă mâna. Mă tem că va mai trece ceva timp până ne vom reuni. Războiul ăsta o să mai continue, deşi încep să cred că se vor schimba lucrurile. Rusia se descurcă bine alungându-i pe nemţi, iar cu Italia întoarsă împotriva lor, nu le va fi prea uşor. Cred că abia anul viitor ne putem aştepta

să se termine.

— Încă un an! exclamă Olivia. John, durează deja de patru ani. Este mai mult decât Primul Război Mondial.

— Ştiu, spuse el. Dar l-am câştigat, nu? O să-l câştigăm şi pe ăsta. Veţi vedea.

Olivia nu mai zise nimic, dar toţi ştiau că era cu gândul alături de toţi cei care luptau, de copiii ei în special: de fiul ei, Ben, care începea zborul de noapte, ceea ce putea însemna că doar însoţea bombardierele în misiunile lor disperate din inima Germaniei, şi de ceilalţi fii ai ei – Ian, preot militar undeva, în Italia, care se afla în primejdie încă, deşi ţara îşi schimbase politica, şi Peter, care comanda un vas în apele Pacificului.

Chiar şi Alexandra, care lucra la spitalul Regal Naval Haslar din Gosport, fusese în primejdie din cauza bombardamentelor neîncetate de la Portsmouth şi Gosport, de la începutul războiului. Cu toate că bombardamentele încetaseră, se discutase despre o armă secretă şi toată lumea se temea că bombardamentele ar putea să înceapă din nou, chiar mai rău decât înainte.

Jeanie pusese plăcinta în cuptor pe când vorbeau şi acum se ocupa de legume. Olivia îşi terminase ceaiul şi se dusese s-o ajute, iar Ben o ridică pe Hope din

poala sa şi o puse pe podea.

— O să-mi duc rucsacul sus. Dormitoarele fuseseră pregătite pentru oricare venea pe neaşteptate, deşi trecuse mult timp de când Ian şi Peter dormiseră acasă. Urmat de Hope, care se ţinea scai de el, îşi duse rucsacul sus, în camera pe care o ocupase în copilărie, şi înainte de a aprinde lumina rămase o clipă privind în grădină. Era încă destulă lumină ca să poată vedea straturile de legume, acolo unde mama cultiva flori de obicei, peticul de livadă cu mica pajişte şi mărul unde o văzuse pe Judy Taylor prima oară, asurzit de suflul bombei, locul unde se născuse Hope. Îşi aminti cum se urca în copac când era mic, mâncând atâtea mere doborâte de vânt, încât îl durea stomacul toată noaptea, mai apoi când avea voie să le culeagă pe cele coapte de pe ramuri. Întotdeauna rămâneau câteva prea sus, pe care nu le putea ajunge, şi stăteau acolo toată iarna să se coacă şi să strălucească precum lampioanele stacojii spre cer.

Îşi petrecuse ore întregi sub acel copac, la început copil fiind în căruciorul său, apoi întins pe o pătură cu o carte în mână. Îşi făcuse aici temele pentru vacanţă, jucase dame şi şah, X şi Zero cu fraţii săi, sau stătuse întins sub soarele ale cărui raze băteau în alb, fără să se gândească la nimic, moţăind.

Cunoştea grădina asta, pentru el era întruchiparea Angliei, chintesenţa luptei sale.

Hope îl apucă de jachetă; trase draperiile de camuflaj şi se întoarse de la fereastră ca să aprindă lumina. Îşi aruncă rucsacul pe pat şi, după ce-i zâmbi micuţei, începu să-şi desfacă cravata.

— Ştiu ce aştepţi. Să vedem ce putem găsi, nu? Scotocind prin rucsac, scoase o bucată de ciocolată. Uite, asta voiai?

— Ciocolată! exclamă ea cu ochii mari. O luă imediat cu amândouă mâinile, iar Ben începu să râdă.

— Ar fi bine să n-o mănânci înainte de masă, ca să nu am probleme. Începu apoi să despacheteze cele câteva lucruri pe care le adusese.

Hope o luă la fugă strigându-şi mama, să-i arate ce-i adusese Ben, iar el se aruncă pe pat şi rămase aşa înconjurând încăperea cu privirea.

Era cea mai mică din toate încăperile casei parohiale, în afară de aceea unde familia punea lucrurile care nu aveau loc în altă parte. Pe Ben nu-l deranja. Era bucuros că nu trebuia să aibă camera în comun, aşa cum aveau Ian şi Peter. Aici îşi putea întinde lucrurile cum îi plăcea, tară teama că i le va deranja vreunul, sau că se va plânge că ocupă prea mult spaţiu.

În afară de faptul că era mai curată acum decât când locuia el acasă, camera era aşa cum o lăsase. Acolo pe dulap erau comorile lui, fosilele pe care le culesese pe plaja de lângă Swanage în timpul unei vacanţe cu familia, cochilia ca un urcior de mare pe care o adusese mama din Cornwall, şi modelul cioplit în lemn al unui Spitfire făcut de el la şcoală, imediat după începerea războiului, când începuse să viseze că va fi pilot.

Bâta de crichet era tot proptită într-un colţ şi pe poliţa micului şemineu se găseau fotografiile echipelor în care jucase la şcoală, cele de crichet şi de rugby, vâslele. Pe pereţi, trei fotografii ale bunicilor săi, care păreau cam ţepeni în hainele lor victoriene, o fotografie cu toată familia, chiar înainte de începerea războiului, o imagine cam întunecată în care puteai distinge trei vite Highland îngropate până la genunchi într-o mocirlă printre munţii umbroşi. Tocmai era pe punctul de a fi dusă la un târg de vechituri din sat, când Ben, băiatul de zece ani, o salvase şi insistase s-o ia în camera sa.

Pe rafturile bibliotecii se afla un rând de cărţi din copilărie, de care nu suporta să se despartă publicaţii anuale, alte cărţi pe diferite subiecte cum ar fi albinele, motoarele cu ardere internă, vulcanii şi setul de povestiri Biggle ale căpitanului W.E. Johns,

care-i trezise dorinţa de a zbura.

Ben închise ochii pentru un moment. Auzea vag discuţiile din bucătărie sau din hol. Bolboroseala lui Hope era întreruptă de vocea uşoară a lui Jeanie şi de tonul mai profund al lui John Hazelwood. Vocile lor îl îmbărbătau, asigurându-l că exista o altă lume în care oamenii nu luptau şi nu omorau alţi oameni. Cu toate că Ben trăia pentru zbor şi pentru a-şi perfecţiona calităţile de pilot, undeva, în inima sa, sălăşluia faptul că aceste cunoştinţe erau folosite pentru a semăna moartea printre oamenii pe care nu-i cunoscuse niciodată şi poate că, dacă ar fi făcut-o, i-ar fi plăcut.

Aceste scurte vizite îi aminteau că pacea era scopul lui final, chiar şi scopul războiului. Pacea şi libertatea de a trăi în armonie şi mulţumire.

O bătaie în uşă îl readuse la realitate şi auzi vocea lui Jeanie.

— Masa e gata, Ben. Sper că n-ai adormit, nu?

— Nu, dar eram pe aproape. Coborî din pat şi deschise uşa. Când o văzu acolo, mică şi drăguţă în acel şorţ înflorat, simţi dintr-odată afecţiune faţă de ea. O prinse în braţe, o sărută grăbit, iar ea scăpă un strigăt de uimire.

— Ben! Ce faci?

— Te sărut, spuse el privind-o. Şi mai mult chiar, te

mai sărut o dată.

De data asta sărutul a fost prelungit şi blând. Când o eliberă, se priviră brusc serioşi. Apoi Jeanie începu să râdă şi se depărtă.

— Hai, Ben. Se răceşte plăcinta. Se întoarse şi porni în fugă pe scări, iar el o urmă încet, cam îngândurat.

Stând la masa din bucătărie şi mâncând plăcinta cu came de iepure, Ben se simţi înconjurat de căldură şi afecţiune. Se uită o dată sau de două ori la Jeanie, amintindu-şi sărutul lor, şi o surprinse privindu-l printre gene. De fiecare dată ea roşi, şi-i evită privirea, iar inima lui tresări. După-masă, o ajută să spele vasele şi simţi aceeaşi stare plăcută ca atunci când o ajutase pe May Prettyjohn la aceeaşi treabă.

— O să ascultăm radioul în sufragerie, spuse Olivia. Te invităm şi pe tine, Jeanie.

— O, nu, poate vreţi să-l aveţi pe Ben doar pentru voi. Eu oricum trebuie s-o culc pe Hope şi mai am unele lucruri de cârpit. Spuse acestea pe un ton cam emoţionat şi agitat şi Olivia o privi curioasă. Când îşi urmă fiul în sufrageria spaţioasă şi plăcută, ea îi spuse:

— Sper că n-ai supărat-o cu nimic pe Jeanie, Ben.

— Sigur că nu! Cum aş fi putut?

— Nu ştiu, spuse mama, dar trebuie să-ţi aminteşti că a trecut prin momente grele. N-ar trebui s-o laşi

să-şi facă o impresie greşită.

Ben simţi cum roşeşte. Se aplecă să pună un lemn pe foc şi lăsă căldura să-i cuprindă obrajii, apoi se îndreptă de spate. Îi spuse Oliviei:

— E în ordine, mamă. Nu voi face asta. Îi întâlni ochii cenuşii. Îmi place Jeanie. Asta este tot.

— Nu m-ar deranja să nu fie totul, zise Olivia, atâta timp cât eşti cinstit şi cu capul pe umeri. Şi eu ţin mult la ea. Nu vreau ca vreunul din voi să fie afectat.

Se aflau în acelaşi loc când uşa se deschise din nou şi intră John, care aducea ziarul. Îi privi şi le spuse repede:

— N-aţi deschis radioul, încă? Pierdem jumătate din program. Se duse la aparat şi începu să învârtă butoanele.

Când sunetele şi fluieratul radioului umplură camera, Olivia şi Ben se despărţiră. Ben se aşează într-un fotoliu, iar mama pe canapea. Melodia care anunţa programul lor preferat se auzi imediat, îşi zâmbiră şi se pregătiră să se amuze.

Jeanie n-a mai coborât. A rămas în camera ei, cosând şi ascultând la aparatul ei de radio, gândindu-se la logodnicul ei mort, Terry.

9

Alexandra sosi a doua zi dimineaţă, cu trenul de

unsprezece şi un sfert de la Portsmouth şi din vagon aproape căzu în braţele lui Ben. Exclamă surprinsă şi-l îmbrăţişă:

— De ce nu mi-a spus nimeni că vei fi aici?

— Se temeau că nu mai vii dacă afli asta, îi spuse el zâmbindu-i, iar ea făcu o grimasă.

— Probabil aveau dreptate. Ce s-a întâmplat? Cei din Forţele Aeriene Regale şi-au venit în fire şi te-au dat afară?

— Nicidecum, răspunse el cu demnitate. Am primit o permisie de patruzeci şi opt de ore, înainte de a primi o nouă misiune. Zborul de noapte.

— Oh! Din tonul ei înţelese că, la fel ca mama lor, ea pricepuse exact sensul. Cred c-o să-ţi placă.

Porniră împreună pe uliţele care duceau spre casa preotului. Alexandra ridică încet capul şi trase aer în piept.

— E grozav să simţi din nou aerul curat de ţară. Nu că n-am avea aer curat la Haslar, fiind chiar pe malul mării, dar aerul de ţară e altceva.

— Mai mult miros de bălegar pentru început, zise Ben ferindu-se de o grămadă din faţa lor.

Alexandra începu să râdă.

— Ei bine, asta este. Dar nu miroase aşa de urât. Doar mirosul care răzbate de la porci este o excepţie, desigur. Şi eu am parte de asta la Haslar, de la ferma

de porci din preajmă. Îţi place noul aeroport, Ben?

— Da, e în ordine. La marginea Dartmoorului este mult aer curat. Foarte multă mâncare proaspătă. Primim multe de la fermele vecine şi sunt chiar locuri de unde luăm bucăţi de brânză.

— Brânză adevărată? îl întrebă ea, iar el încuviinţă. N-am mai mâncat brânză ca asta de când am fost în Cornwall în vacanţă, înainte de izbucnirea războiului.

— Pentru asta ar trebui să vii la Devon în permisia viitoare, spuse el. Sunt nişte sate drăguţe în jurul aeroportului Harrowbeer. Sunt sigur că ţi-aş putea găsi un loc unde să stai. Este acolo o fată… Se opri brusc, iar sora lui îl privi întrebător.

— Observ că te cam interesează.

— Nu este ceea ce crezi! spuse el repede. Este doar o fată pe care am cunoscut-o la o petrecere în casa şefului nostru de escadron. O ajută pe soţia lui, sunt prietene. Oricum, ei nu au loc în casă, încheie el, amintindu-şi situaţia din casa familiei Prettyjohn. Dar cred că sunt alte locuri.

— Ar fi o idee, spuse ea gânditoare, numai dacă mama nu se va supăra. Ştiu că-i place să vin acasă de câte ori se poate.

Ajunseseră la poarta casei preotului şi intrară. Jeanie, care curăţa holul, se înclină când îi văzu. De la bucătărie răzbătea miros de pâine proaspăt scoasă

din cuptor şi o auzeau pe Olivia discutând cu Hope, care se urcase pe un scaun şi urmărea cum amesteca aluatul într-un vas de pământ alb cu maro. Se uită în jur când intrară şi lăsă aluatul ca să vină să-i întâmpine, îmbrăţişându-şi fiica.

— Alexie! Arăţi bine. Vino şi stai aici, ca să-ţi fac o cafea. Am doar Câmp, asta putem obţine de multă vreme. Nu pune mâna pe aluat, Hope. O să te las să cureţi bolul după ce termin.

— O, credeam că eu o să fac asta, zise Ben, iar Jeanie se repezi din hol şi luă fetiţa.

— Vino, obraznico. Te voi duce în grădină, ca s-o laşi în pace pe doamna Hazelwood. Nu, zise ea, când Hope se arătă dezamăgită, nu are rost să ţipi la mine. Mergem să hrănim găinile.

— E în ordine, spuse Ben când cele două plecară, o să las bolul pentru tine. Se duse şi puse ibricul pe foc, iar Olivia se reîntoarse la aluatul ei. Alexandra se aşeză pe scaunul lăsat liber de Hope, şi-şi ridică braţele deasupra capului.

— Ce bine este să fii acasă! Am fost foarte ocupată la spital. Au venit foarte mulţi pacienţi de pe acel vas care s-a scufundat în Canal acum o săptămână sau aşa ceva, şi am muncit aproape fără oprire în sala de operaţii. Suntem cu toţii epuizaţi, niciodată n-am fost aşa de aglomeraţi de la Dieppe. Ai pus ouă adevărate

în aluat?

— Doar unul, spuse Olivia. Restul sunt uscate. Ben a mâncat două la micul dejun.

— Nesătulul, zise sora lui automat. Găinile nu mai ouă?

— Ba da, dar am vrut să strâng câteva, să le iei cu tine la plecare. Sunt în vasul acela. Olivia îi arătă un vas cu trei ouă maronii, iar Alexandra duse mâna la chipiu, în semn de salut. Ai unde să le fierbi, nu?

— Avem o sobiţă în dormitor. Eşti un înger, mamă, dar mai ai şi pentru micul dejun de mâine al lui Ben?

— Nu te gândi la asta! interveni el turnând câte o linguriţă de cafea lichidă Câmp în fiecare ceaşcă, apoi adăugând apă fiartă. De fapt, te interesează dacă le poţi lua şi pe astea. Sigur că poţi, noi suntem hrăniţi destul de bine. Nu este o problemă să renunţ la un ou într-o dimineaţă.

— Amândoi sunteţi nişte îngeri, le spuse Alexandra. Provin dintr-o familie de îngeri. De asta probabil sunt şi eu aşa de drăguţă. Dar tata unde este?

— La biserică, doar este şi el un înger, zise Ben, iar ea îşi bău cafeaua şi pescui din cutia cu biscuiţi sfărâmaţi, apoi împinse scaunul şi se ridică.

— Mă duc să-l caut. Vii, Ben?

Ben o privi. Fiind singura fiică a familiei, Alexandra

avea o relaţie specială cu tatăl ei şi Ben ştia că fata vrea să fie singură cu el. Zâmbi şi scutură din cap.

— Du-te la el şi fiţi îngeri amândoi, surioară. O să vin să vă anunţ când este gata masa. Se aşează pe scaunul eliberat de ea şi întinse degetul spre bolul cu cremă.

Olivia îl lovi peste mână.

— Ben, îţi spun cu toată sinceritatea că eşti mai rău decât Hope. Oftă uşor, iar el ştiu că ea se gândea la ceilalţi doi fii ai ei, dorindu-şi să-i fi avut şi pe ei aproape. Uneori îmi doresc să mai fiţi mici, să vă jucaţi la picioarele mele, certându-vă care să cureţe bolul de cremă. Atunci totul era atât de liniştit. Nimic rău nu părea să se întâmple. Marele Război se terminase, anii ’20 erau în plin avânt şi nu existau semne de depresie. Erau nişte vremuri minunate.

— Nişte vremuri ireale, spuse el. Nimic nu mergea rău, dar totul mocnea la suprafaţă aşteptând să se întâmple ceva. Ca un pulover cu un ochi care se tot duce. Odată pornit, nu poţi face nimic să-l opreşti.

— O, Ben, asta sună cam lugubru. Puse crema într-o formă de prăjituri şi deschise uşa cuptorului. Chiar şi un pulover care se deşiră poate fi reparat.

— Da, presupun că da. El îşi trecu degetul prin bol şi-l linse. Totuşi nu sunt sigur în privinţa lumii care se destramă.

Olivia închise uşa cuptorului, se îndreptă de spate şi se întoarse spre el.

— Tu nu crezi că este rău, nu? Eu ştiu că este îngrozitor, războiul este îngrozitor. Dar se poate îndrepta, nu? Trebuie să se termine într-o zi. Nimic nu poate continua aşa la nesfârşit.

Ben o privi. Îşi dori să nu fi spus nimic, nici nu ştia de ce o făcuse. Gândurile pe care le exprimase erau cele care-i veneau în minte noaptea când nu putea să doarmă, când temerile sale legate de pericolele cu care se confrunta de fiecare dată când zbura depăşeau bucuria zborului. Iar oameni ca Tubby Marsh fuseseră omorâţi. Tubby şi toţi ceilalţi pe care-i văzuse murind în ultimii doi ani.

— Nu, zise el în cele din urmă. Sigur că nu. Se va termina într-o zi, vom sorta totul şi vom îndrepta totul atunci. Nu mai poate dura mult. Nu după câte am îndurat.

— Sper că nu, zise Olivia uitându-se cu privirea îndurerată la masa aflată în dezordine. O, Ben, sper că nu.

John şi Alexandra se întoarseră la timp la masă, mergând braţ la braţ pe cărarea care pornea din curtea bisericii. Jeanie şi Hope mâncaseră primele şi plecaseră la plimbare, în ciuda protestelor Oliviei.

— Vrei să fii singură cu familia ta, îi spusese Jeanie.

Este firesc. Ne ducem la ferma Sutton s-o vedem pe Sylvie şi pe ceilalţi. Ne întoarcem la ceai. Îşi îmbrăcă puloverul, puse un fular la gâtul lui Hope şi plecară.

Olivia clătină din cap.

— Nu trebuia să facă asta. Ea face parte din familie.

— Adevărat? zise Alexandra. Nu o văzuse prea mult pe Jeanie, aşa ca Ben. Mănâncă mereu cu voi?

— Sigur că da. Ea găteşte, şi de obicei mâncăm în bucătărie. N-ar avea sens ca ea şi Hope să mănânce separat.

— Presupun că aşa este. Cu toate astea, e bine să fii şi singur. Alexandra se aşează la masă. O, avem ghiveci! Miroase grozav, mai bine decât mâncarea de la Haslar.

— Este mai greu întotdeauna să găteşti cantităţi mari. Olivia luă o lingură din sosul de carne cu morcovi şi ceapă. Avem tot came de iepure, Ben, dar este aproape imposibil să faci rost de altceva acum, poate doar în cantităţi foarte mici. Nu ştiu ce-am face dacă Percy Fry nu ne-ar mai aduce iepuri. Ne-a adus două exemplare foarte mari săptămâna asta, probabil ştia c-o să vii.

— Mie îmi place carnea de iepure, spuse Ben, servindu-se cu piure de cartofi. Iar plăcinta pe care a făcut-o Jeanie aseară a fost grozavă. A devenit o foarte bună bucătăreasă, mamă, datorită ţie.

— Gătea destul de bine de când a venit aici. Numai că nu avusese şansa să se afirme. Olivia servi restul ghiveciului şi se aşeză. Alexandra părea impacientată.

— Chiar trebuie să vorbim tot timpul despre Jeanie? De fapt, nu este decât o menajeră, nu? Iar dacă n-ar fi avut copila aceea, ar fi trebuit să meargă pe front, ca noi toate.

Se lăsă o scurtă tăcere. Ben vru să comenteze plin de indignare, dar înainte de a o face tatăl său spuse:

— Noi n-o considerăm menajeră, Alexie, dar sunt sigur că Jeanie n-ar vrea să se discute despre ea. Spune-ne mai bine ce faci în timpul tău liber.

Ben se uită la sora sa şi observă că roşise. Ştia că nu-i place ca tatăl ei s-o pună la punct şi spera să nu se bosumfle. Şi aşa timpul pe care-l aveau de petrecut împreună era prea scurt. Trecu peste propria-i supărare provocată de remarca ei şi spuse încurajator:

— Ce filme ai mai văzut? Sau ai dansat în timpul liber?

Alexandra mâncă în tăcere un minut sau două, apoi spuse cam fără chef:

— Am văzut *Jane Eyre* cu Joan Fontaine şi Orson Welles. A fost bun. Şi pe Ingrid Bergman în *Pentru cine bat clopotele.*

— Şi eu l-am văzut, spuse Ben. Mi s-a părut destul de bun.

— Am fost şi la dans de câteva ori, continuă Alexandra. De cele mai multe ori ne ducem la Southsea. Îl au pe John Loss uneori, şi Ambrose, acele orchestre mari. Uneori dăm paturile la perete şi dansăm pe muzică de jazz. Una dintre fete a adus un gramofon. Iar eu colecţionez discurile lui Frank Sinatra. Am „Nu vei şti niciodată", „Inima şi eu ".

— Mie îmi place cel mai mult Glenn Miller, interveni Ben. Ai ascultat „American Patrol"?

Au continuat să discute şi subiectul Jeanie a fost dat uitării pe moment. Mai apoi, când s-au aşezat lejer în fotolii în faţa focului, bând ceai şi citind ziarele, au auzit vocea lui Hope pe cărare, iar după un moment sau două s-a deschis uşa. Alexandra şi-a ridicat privirea din ziar şi a spus:

— Peste tot se simt ca acasă? Adică, vor veni aici?

— Nu mă aştept să fie aşa, spuse Ben. Jeanie înţelege că mama şi tata vor să fie doar cu noi. Cred că stă cu ei doar când sunt singuri. Este firesc, de fapt. Nu are rost să ţii două lumânări aprinse.

— Presupun că nu. Sper că realizează ce noroc a avut, pentru că a căzut tot în picioare.

— Eu cred că îşi câştigă existenţa, zise Ben calm. Apoi îşi privi sora şi-i spuse: Eşti puţin geloasă?

— Geloasă? Nu, nu sunt! Alexandra lăsă ziarul deoparte şi-l privi. De ce aş fi?

— Nu ştiu de ce, zise el, dar ai putea avea un motiv. Cum ar fi că ea este aici tot timpul, în timp ce tu nu eşti. Iar tu n-a trebuit să împărţi casa, pe mama sau pe tata cu vreo altă fată înainte.

— Să împart? Nu împart nimic! Ea este doar o menajeră şi este păcat că nu-şi cunoaşte locul! Nu am de ce să fiu geloasă pe ea!

— În acest caz, totul este în ordine, nu? zise Ben, care reuşea cu greu să se controleze. Pentru că se întâmplă ca Jeanie să-mi placă. Chiar foarte mult. Şi nu este doar o servitoare. Aşa că sunt bucuros că nu eşti geloasă pe ea.

Alexandra îl fixă cu privirea.

— Doar nu te îndrăgosteşti de ea, Ben?

— Consider doar că este o fată drăguţă, care-i ajută şi-i alină pe mama şi pe tata, şi care nu merită să fie tratată aşa cum o tratezi tu.

— N-o tratez nicicum! Nici n-am vorbit cu fata asta!

— Bine, atunci nu-mi place cum vorbeşti despre ea.

— Asta înseamnă că este mai uşor să rezolvăm lucrurile, nu? Nici n-o să mai pomenesc de ea. Alexandra luă ziarul şi-l ridică în dreptul feţei.

Mâinile îi tremurau, iar Ben se întinse şi i-l luă.

— Îmi pare rău, surioară. Să nu ne certăm, avem doar câteva ore de petrecut acasă şi nu vreau să-i supărăm pe ai noştri. O imploră din priviri, iar ea strâmbă din nas şi ridică din umeri.

— Presupun că nu. Dar sincer vorbind, Ben, nu crezi că i s-a dat prea mult nas? Ei şi bastardei…

— Care este botezată de mine, spuse el încet, simţind că din nou va exploda când Alexandra oftă exasperată.

— Ei, vezi? Foarte bine, nu reîncep. O să uităm de ea, dacă se poate. Şi să nu-ţi faci probleme, nu voi fi aspră cu ea. Ce-ai zice de un joc de dame?

— Bună idee! El luă tabla, aşezară piesele şi începură jocul. Treptat, enervarea lor se diminuă, iar când Olivia deschise uşa să le aducă tava cu ceai proaspăt şi o bucată de pâine pe care s-o taie în felii şi s-o prăjească, îi găsi râzând.

— Mă bucur să vă văd aşa, zise Olivia punând tava jos. Copiii mei jucându-se împreună, aşa cum făceau când erau mici. Numai dacă ar fi aici lan şi Peter, ca altădată.

Ben şi Alexandra se priviră. El îi zâmbi mamei, iar ea îi răspunse ridicând din umeri. Cearta era încheiată, dar diferendul rămăsese în minţile amândurora, iar Ben se întrebă din nou ce ar face

Jeanie dacă s-ar termina războiul.

Vizita lor s-a terminat prea repede. Au pornit prin sat mai târziu în seara aceea ca s-o conducă pe Alexandra la trenul de ora zece, iar a doua zi dimineaţa, după un mic dejun copios, Ben s-a dus cam fără chef sus, în cameră, să-şi aducă rucsacul. Părinţii, alături de Jeanie şi de Hope care se agăţase de fusta mamei, erau în hol, aşteptându-l.

— Îmi pare rău că nu te pot conduce la gară, spuse John Hazelwood deja în sutană, dar bătrâna doamnă Turnbull nu m-ar ierta dacă nu m-aş întoarce la timp pentru slujbă.

Ben zâmbi.

— Nu trebuie să te pui rău cu bătrâna doamnă Turnbull. Viaţa nu ţi-ar mai fi la fel, ar deveni un calvar.

Toţi au izbucnit în râs, deşi râsul lor era un pic amar. Despărţirea era întotdeauna dificilă, la gândul că putea fi ultima oară când se vedeau.

Ben şi tatăl său îşi dădură mâna, iar preotul pomi prin grădină spre poarta bisericii. Ceilalţi se îndreptară spre gară.

Era o zi rece de noiembrie, nu ploua, chiar dacă era o ceaţă deasă care parcă se atârnase de copaci şi transformase frunzele căzute într-o masă vâscoasă, alunecoasă. Câţiva corbi zburau deasupra capetelor

lor croncănind, iar o ciocănitoare traversă câmpul prin faţa lor. Jeanie o urmări şi răsuflă uşurată când mai văzu încă una.

— Sunt două, pentru amuzament. Ştiu că nu eşti superstiţioasă, i se adresă ea Oliviei, dar n-ar fi rău să fim sigure.

În afară de bătrânul portar, în gară nu mai era nimeni. Când ajunseră, el îşi târî picioarele afară din sala de aşteptare cu o găleată în mână, şi începu să încarce cărbune dintr-o stivă de la capătul peronului.

— Bună dimineaţa, doamnă Hazelwood. Vocea lui suna precum cărbunele cu care făcea alimentarea.

Bună dimineaţa, tinere Ben. O privi pe Jeanie şi dădu din cap, iar chipul lui schiţă un zâmbet la vederea lui Hope. Şi micuţa domnişoară? Aţi venit să-l conduceţi pe tânărul stăpân, Ben, nu?

Hope era ocupată cu bătrânul motan care îşi petrecea timpul întins pe peron sau moţăind în faţa focului în biroul şefului gării. Îl găsi ghemuit lângă o mică gaură în pământ, sub o tufa de trandafir, şi imediat îl luă în braţe.

— Nu, zise Jeanie încercând să-i desfacă degetele copilei. Nu-i place asta.

— Ba îi place. Hope strânse braţele, iar pisica se agită şi obiectă tare. Jeanie desfăcu degetele fiicei sale şi pisica sări pe pământ, apoi dispăru oprindu-se

la o distanţă apreciabilă să se spele, de parcă ar fi fost contaminată.

— I-a plăcut, zise Hope la fel de rebelă. Mă place.

— Era prea ocupat ca să fie luat în braţe. Aştepta un şoarece. Se uitară de-a lungul liniei pe care venea pufăind un tren. Amândouă femeile se întoarseră spre Ben, Olivia trase aer în piept, iar Jeanie o luă de mână pe Hope.

— Nu era ocupat.

— Taci, Hope, spuse Jeanie cu gândul aiurea, dar cei doi nu auzeau. Olivia luase mâinile fiului ei în palmele sale, iar el o asculta cu gravitate. Ar fi vrut să fie vesel, să se despartă de mama cu un zâmbet, făcându-i semne cu mâna, dar acum când venise vremea era prea trist. Era ca o premoniţie, îşi spuse, dar apoi îşi alungă gândul din minte.

Trenul trase la peron în dreptul lor, aburul şi fumul de la locomotivă îi învălui într-un nor cald şi umed. Când începu să se împrăştie, portarul deschise uşa unui vagon şi puse rucsacul în interior. Mai rămăsese doar un minut, sau cam aşa ceva, până la plecarea trenului. Ben se uită la Jeanie şi văzu că ochii ei străluceau de lacrimi. Se întoarse grăbit spre mama sa şi o îmbrăţişă:

— Rămas-bun, mamă. Vei avea grijă de tine, da?

— Tu trebuie să ai grijă de tine, spuse ea. Ştiu că nu

trebuie să spun asta, dar îmi fac griji pentru tine, Ben.

— Știu. El nu-i mai spuse că nu era cazul să-și facă probleme, cu toții știau că trebuia. Toți își făceau probleme permanent. Chiar dacă uneori grija era ascunsă, ea totuși exista. Războiul aducea grijile cu el, ca o creatură cu multe gheare care se înfige în inimă și nu se mai lasă scoasă de acolo.

Se întoarse apoi spre Jeanie și ezită, amintindu-și sărutul lor de pe palier. O privi pe Hope, care se uita la el cu ochii ei mari, negri, și se aplecă s-o ia în brațe.

— Rămas-bun, mică prințesă. Își îngropă fața în gâtul ei cald și moale, apoi o lăsă pe picioarele ei, iar acum i se păru natural s-o ia și pe Jeanie în brațe și s-o sărute încet pe obraz: Rămas-bun, Jeanie.

— Drum bun, Ben, șopti ea și întoarse fața pentru a-l săruta Ia rândul ei.

Urmă un moment de tăcere, după care el le mai zâmbi o dată tuturor și urcă în compartiment. Apoi se aplecă peste fereastră și ele se ridicară să-i atingă mâna. Locomotiva pufni și slobozi un jet de abur înainte de a porni din nou la drum. Ben se aplecă mai mult, dar le dădu drumul la mâini și le făcu semne încă o dată.

Cele trei rămaseră acolo alte câte momente, apoi Olivia se îndreptă de spate și spuse:

— Ei bine, asta este. Trebuie să mă întorc. Este prea târziu pentru biserică, dar pot începe pregătirea mesei. Vii cu mine, Jeanie, sau te duci cu Hope la plimbare?

— Vin cu dumneavoastră, zise Jeanie, intuind că Olivia nu voia să fie singură. Se simţea pustiită şi tristă, de parcă i-ar fi fost luat ceva drag. Sărutul pe care i-l dăduse Ben pe palier îl simţise tot weekendul: pe jumătate se temuse, dar şi sperase că se va repeta. Acum nu mai ştia dacă trebuia să se bucure sau să-i pară rău că nu se repetase, dar ştia că nu-l uitase pe Terry, încă.

Porniră pe drum împreună, fiecare absorbită de gândurile ei. Hope îşi trăgea mama de mână căutând motanul. Când apăru un băiat de după colţul uliţei, dinspre casa vicarului, pe bicicleta sa roşie, niciuna nu realiză la început ce însemna asta.

Apoi, Olivia îşi duse mâna la gât. Îl privi fix, uitându-se la plicul pe care i-l întindea acesta.

— Nu, zise ea cu un murmur uscat, deznădăjduit. Te rog… Nu…

10

Peter fusese dat dispărut. Vasul lui naufragiase în Orientul îndepărtat, doar câţiva marinari fuseseră salvaţi şi luaţi prizonieri de japonezi. Nu se

cunoşteau numele supravieţuitorilor, dar, ca şi familia Taylor, când auzise că vasul *Hood* s-a scufundat, familia Hazelwood ştiu că şansele lui Peter erau minime.

— Chiar dacă a fost salvat, zise Olivia, cu vocea sugrumată de emoţie de parcă lacrimile i-ar fi uscat gâtul, a fost luat prizonier. Şi ştiţi ce se spune despre prizonierii de război luaţi de japonezi. Îi tratează îngrozitor. Îşi acoperi faţa cu mâinile. Nu suport să ştiu că Peter este torturat.

— Nu ştim cu siguranţă. John o luă în braţe şi ea se rezemă de el, lacrimi noi izvorându-i de parcă ar fi descoperit o nouă sursă. Aşa se spune, dar nu ştim adevărul. Rostise acestea fără convingere. Olivia, draga mea, nu trebuie să disperăm. Peter este în mâinile lui Dumnezeu.

— La fel au fost şi ceilalţi, strigă ea plină de amărăciune, luându-şi mâinile de la ochi ca să se uite la el. Toţi cei care au murit, au murit în chinuri, toţi cei care suferă acum, nu contează de ce parte se află. Şi nemţii sunt creştini, sau aşa se presupune, toţi sunt în mâinile Lui? Şi chiar japonezii, şi pe ei îi veghează, chiar dacă nu cred în El? Spui că este milostiv cu toţi, dar cine primeşte mila Lui pe pământ când oamenii se luptă unul cu altul ca păianjenii într-un borcan? O să lase să moară alte mii

de oameni şi să-l salveze pe Peter, numai pentru că este fiul nostru? îmi pare rău, John, dar nu cred asta. Îşi acoperi din nou faţa cu mâinile.

John oftă. Nu găsea cuvinte de alinare sau de îmbărbătare; de fapt, el însuşi se simţea mult prea rău. Nu putea face nimic decât să se agaţe de propria sa credinţă, cea care fusese atât de greu încercată în Primul Război Mondial, iar acum şi el simţea că este aproape să-i scape printre degete. Era ca un om care se îneacă, atârnându-se de vesta de salvare, simţind cum valurile furioase i-o smulg dintre degetele lipsite de vlagă.

Olivia căută batista şi-şi suflă nasul.

— Îmi pare rău, n-ar fi trebuit să cedez în felul acesta. Ar fi trebuit să semăn mai mult cu tine, să fiu puternică, sigură pe mine şi pe Dumnezeul meu. Ar fi trebuit să am curaj, să dau exemplu. Nu sunt singura mamă care şi-a pierdut fiul în dimineaţa asta. Sau în orice altă dimineaţă, fiindcă tot veni vorba. Clătină din cap cu tristeţe. Oamenii primesc zilnic astfel de telegrame. În fiecare zi.

— Da, spuse el, şi mulţi sunt din acest sat. Tânărul Billy Watson nu era pe acelaşi vas cu Peter?

Olivia îl privi îngrozită.

— O, sigur că da! John, acea biată femeie, era unicul ei copil. Iar anul trecut şi-a pierdut şi soţul. O,

trebuie să mergem imediat la ea.

— Mă duc eu, spuse el. Când te vei simţi mai bine. O voi ruga pe Jeanie să-ţi mai facă ceai.

— Nu, vin cu tine. Îşi şterse lacrimile. Măcar asta să pot face. Lasă-mă un minut, să-mi spăl faţa. Se ridicase în picioare, teribil de palidă, dar hotărâtă. Este în ordine, John. Mă voi simţi mai bine dacă voi face ceva.

El o urmări cum pleacă, cu spatele drept din nou, şi simţi cum dragostea şi admiraţia înfloresc iarăşi în sufletul lui. Indiferent ce simţea, Olivia punea suferinţa celorlalţi înaintea propriei suferinţe. Veştile primite despre Peter erau cele de care se temuseră de când începuse războiul: că fiul lor cel mare era dispărut, presupus mort. Ştia ce mult suferea Olivia pentru că suferea şi el în aceeaşi măsură. Dar pentru că menirea lui era să-i consoleze pe cei din jur, ea va da uitării propria-i suferinţă şi va merge cu el. Iar pentru că durerea ei era profundă şi ascuţită, Olivia era cu atât mai capabilă să înţeleagă durerea altei femei.

La un moment anume, el va trebui să încerce s-o ajute, ca să nu-şi piardă credinţa. Dar, din păcate, se temea că nu avea şanse de supravieţuire, ca şi fiul lor, Peter.

Ben a aflat vestea când a revenit la Harrowbeer.

Andrew l-a chemat în biroul său imediat ce a apărut la popotă, iar Ben, întrebându-se ce putea fi, l-a urmat în încăperea mică de la etajul întâi al acelei case mari, frumoase.

— N-am întârziat, nu? întrebă el. Trenurile au sosit la timp.

— Nu, nu este legat de asta. Andrew se afla la biroul său şi-l privea cu gravitate pe tânărul pilot din faţa lui. Ia loc un minut, Ben, şi scoate-ţi chipiul. Mă tem că am veşti rele.

— Veşti rele? repetă el privind la hârtia pe care o avea şeful său de escadrilă. Am fost trimis la altă escadrilă?

— Nu, nu este nimic de genul acesta. Andrew ezită. Nu suporta să dea veşti ca acestea, era şi mai rău decât atunci când era ucis un pilot. Cel puţin atunci toată lumea ştia şi nu trebuia să spună nimic pe acel ton formal, rece. Mă tem că sunt veşti de acasă de la tine. Se opri. Ben se ridicase îngrijorat în picioare.

— De acasă? Ce este? Cine este? Mama? Tata? Alexie? Jeanie? Sper că nu este Hope…

Andrew nu ştia cine erau toţi cei menţionaţi. Avea în faţă dosarul lui Ben şi ştia că are o soră, dar numele celorlalte două fete îi erau necunoscute. Clătină din cap.

— Niciuna din ele, Ben. Este fratele rău, Peter. Este

în marină, am înţeles.

— Da. Ben se aşează la loc pe scaun. Pălise îngrozitor şi-şi strângea cascheta în mâini. Comandă o fregată în Orientul îndepărtat. Întâlni privirea lui Andrew. Ce s-a întâmplat?

— Mă tem că s-a scufundat vasul, zise Andrew încet. Sunt câţiva supravieţuitori luaţi prizonieri de japonezi, dar…

— Dar Peter nu este printre ei, zise Ben pe un ton amorţit, neclar. El era la comandă. A fost ultimul care a părăsit nava. Probabil s-a scufundat cu ea.

— Nu se ştie.

— Îmi cunosc fratele. Ben continuă să-şi privească boneta câteva clipe. Apoi se uită la Andrew şi-i spuse: Trebuie să mă duc acasă.

— Da, ar trebui. Poţi pleca mâine, mai ia o permisie de douăzeci şi patru de ore. După aceea, mă tem că va trebui să te întorci. Vom avea multe de făcut, după cum ştii.

— Ştiu. Aş putea să plec în seara asta? Este un tren de noapte de la Plymouth şi probabil voi găsi o ocazie de la Southampton. Sau voi merge pe jos, dacă va fi nevoie. Cu cât ajung mai repede acolo, cu atât mai bine. Doar eu şi sora mea suntem în ţară.

Andrew se gândi un moment.

— Da, poţi pleca. Te duc eu până la Plymouth. Sau,

şi mai bine, ai permis de conducere? Ia maşina mea, o să găsim benzină pe undeva. Ai putea ajunge acolo în câteva ore. Trase sertarul, găsi o legătură de chei, apoi scoase una de pe inel. Iat-o. Ştii care este maşina?

— Da, un Morris 8. Ben se uită la cheia pe care i-o oferea Andrew. Domnule, sunteţi sigur? Nici măcar nu ştiţi dacă sunt un şofer bun.

— Ştiu că eşti un pilot bun, îi spuse Andrew şi asta este de-ajuns pentru mine. Mănâncă ceva înainte de plecare şi opreşte-te să te odihneşti puţin, dacă te simţi obosit. Şi întoarce-te neapărat marţi la opt, ai înţeles?

— Da, domnule, spuse Ben ridicându-se şi salutând. Vă mulţumesc foarte mult. Vă mulţumesc din suflet.

Întorcându-se pe călcâie, ieşi grăbit din încăpere. Andrew mai rămase un moment la birou uitându-se în urma lui, apoi oftă şi închise sertarul.

Pentru băiat era mai bine să plece cu maşina la părinţi pe timpul nopţii. I-ar da convingerea că face ceva, deşi, de fapt, nu era nimic de făcut. Va fi o mângâiere pentru toată familia.

La fel ca John şi Olivia, el se gândea la toate familiile din susul şi din josul acestei zone, care aveau nevoie de alinare în noaptea aceea.

— Bietul Ben, îi spuse Alison lui May după-amiaza următoare. A trebuit să se ducă din nou acasă. Andrew i-a împrumutat maşina lui. Îmi pare atât de rău pentru el.

— Părea un tânăr de treabă, confirmă May. Mi-a plăcut. Sper că nu va fi prea afectat de această pierdere.

Cele două femei se aflau în bucătăria familiei Prettyjohn, croşetând mănuşi şi fulare din lână albastră pentru Forţele Aeriene. Doamna Prettyjohn era plecată la întâlnirea de la Institutul Femeilor, iar Hughie era sus cu cei doi bărbaţi, jucând „Familii fericite “. Afară, ceaţa de noiembrie era rece şi mohorâtă, aşa cum fusese şi cu o zi înainte, dar în casă lemnele ardeau vesel şi bucătăria mirosea ca întotdeauna, a pâine coaptă şi mâncare gătită. Alison se simţea învăluită de căldură şi de prietenie.

— El este mezinul familiei, aşa mi-a spus, zise ea. Are doi fraţi mai mari şi o soră, înrolaţi cu toţii, desigur. Biata lui mamă cred că trăieşte un coşmar.

— Mama a pierdut un frate în războiul trecut, spuse May îngândurată. Numele lui este pe monumentul funerar, acela din colţ. Nu vorbeşte niciodată despre el, dar cred că îi simte lipsa. Ne gândim de obicei la părinţii noştri, mai puţin la fraţi şi la surori, dar trebuie să fie o lovitură grea şi pentru

ei.

— Da, aşa este. Alison nu avea nici fraţi, nici surori, deşi îşi dorise întotdeauna să fi avut, iar gândul că şi-ar fi putut pierde aceşti membri ai familiei pe care nu-i avea o făcea să simtă o durere în inimă. Andrew are un frate, dar este mult mai mic, are doar şaisprezece ani. Cu toţii sperăm că se va termina războiul până va face el serviciul militar, dar continuă deja de prea multă vreme şi, dacă va fi tot aşa, va trebui să se înroleze şi el. Mama lui Andrew se teme de asta, pare atât de tânăr, este un copil, de fapt.

— Da, este teribil, spuse May cu sobrietate, apoi lucrară în tăcere o vreme, iar singurele sunete care se auzeau erau trosnetul focului, vocea lui Hughie, alături de cele două voci profunde, care răzbăteau din camera de sus. După o vreme, May lăsă deoparte tricotajul. Voi pune ibricul pe foc. Se întoarce mama curând şi ne prinde bine o ceaşcă de ceai.

— Iar eu voi pleca după asta. Se întunecă atât de devreme acum. Alison se uită la calendarul de pe perete. Îţi dai seama, astăzi este 5 noiembrie. Ar fi trebuit să facem focuri de artificii şi focuri în aer liber.

— O, îmi plac focurile de artificii! May era ocupată la chiuvetă. Tata şi unchiul Ted cumpărau artificii în

fiecare săptămână, imediat ce le aduceau la magazin. Cumpărau o rachetă pe săptămână, roata Caterinei sau petarde, şi noi, copiii, eu şi verii mei, ne adunam în jurul lor şi ne uitam cum erau aşezate în cutia metalică, imaginându-ne cum ar fi aprinse.

Era la fel de bine ca în noaptea în care le aprindeam.

— Hughie n-a văzut niciodată focuri de artificii, spuse Alison, cu gândul departe. Sper că nu va creşte prea mult până ce vom avea artificii din nou.

May puse ibricul pe foc.

— Cu toate acestea, nu cred că acestor copii le vor plăcea aşa cum ne-au plăcut nouă, nu? Ei au văzut prea multe bombe. Câteva rachete sau lumânări romane nu li se vor părea prea mult.

Alison îşi lăsă lucrul în poală.

— Ce gând trist! Sper că te înşeli, May. Dar cel puţin vor şti că nu sunt făcute ca să rănească oamenii.

May veni şi se aşeză din nou ca să mai tricoteze un rând sau două, aşteptând să fiarbă apa din ibric.

— Aşa este. Dar ştii, nu cred că la terminarea războiului copiii vor mai fi la fel. Au văzut şi au auzit prea multe. Dacă mă întrebi, chiar după ce se va termina războiul, el se va perpetua într-un fel. În minţile oamenilor. Ceea ce s-a întâmplat cu ei, cu cei

mici în special, va mai dura ani de-a rândul.

Alison o privi. Figura rotundă, frumoasă, a lui May era gravă, şi ochii ei veseli de obicei erau trişti acum. Pentru un moment, căldura casei păru că dispare, ca şi cum cineva ar fi deschis o uşă şi ar fi lăsat să pătrundă ceaţa neplăcută, de noiembrie. Şi apoi uşa s-a deschis cu adevărat. Un vârtej de ceaţă s-a strecurat înainte ca uşa să se închidă la loc, iar vocea doamnei Prettyjohn a rupt vraja:

— Dragele mele, este o după-amiază mizerabilă, fără îndoială! Trebuie să stai în casă, departe de frigul de afară. Ai pus ibricul pe foc, May? Abia aştept o ceaşcă de ceai. Voiam să bem un ceai la şedinţă, dar n-am putut pune boilerul în funcţiune. Sunt îngheţată până la oase. Se apropie de foc şi-şi întinse mâinile spre căldură. Şi tu, Alison, ce faci? Păreţi foarte serioase, amândouă. Sper că n-aţi discutat în contradictoriu?

— De parcă s-ar mai fi întâmplat! exclamă Alison, râzând. Nu, am pus lumea la cale, ca de obicei. Şi am primit şi nişte veşti proaste de la aeroport ieri. Unul din piloţi, Ben, a trebuit să plece imediat acasă pentru că fratele lui a fost ucis. Zâmbetul îi pieri. Vestea asta ne-a cam afectat.

— O, draga mea. Doamna Prettyjohn se întoarse şi-şi puse mâna pe umărul lui Alison. Ce trist! Iar eu

trăncăneam despre ceai şi apă fiartă, de parcă în toată lumea n-ar fi fost nimic mai rău decât frigul. Îmi pare rău.

— Nu trebuie să vă cereţi scuze, spuse Alion care înfăşură lâna în jurul andrelelor pe care le înfipse apoi în ghem. May făcuse ceaiul imediat ce intrase mama ei şi-l turnase în ceşti. O să beau ceaiul, apoi voi pleca, aşa cred. Aveţi dreptate, nu este prea plăcut afară şi nu vreau ca Hughie să răcească.

Băură ceaiul împreună, apoi Alison le duse ceştile şi celor doi bărbaţi de sus, după care îl luă pe Hughie care nu avea chef să plece. Îl îmbrăcă bine în haina de iarnă făcută de mama ei, îi legă fularul în jurul gâtului, apoi îşi îmbrăcă şi ea haina, punându-şi mănuşile înainte de a porni pe uliţă.

Nu se auzea niciun zgomot dinspre aeroport; ceaţa făcea zborul mai periculos şi mai dificil. Era întuneric beznă, doar mici luciri din cerul plumburiu care s-o ajute să vadă drumul. Ţinându-l strâns pe Hughie de mână se grăbi pe drumul îngust.

Când puse mâna pe poarta din faţă care ducea în mica grădină, o umbră se desprinse din tufişurile din preajmă şi o voce i se adresă în acea linişte profundă, de nepătruns:

— În sfârşit, ai venit acasă, doamnă Knight, auzi glasul cuiva care vorbea o engleză foarte corectă. Te

aşteptam. Te rog, pot intra să-ţi vorbesc?

11

Ştefan! exclamă ea după un moment de teamă şi de consternare. M-ai speriat teribil! Ce te aduce aici?

— Aşteptam să-ţi vorbesc. EI se apropie, iar ea, instinctiv, făcu un pas în spate. Îmi cer scuze, doamnă Knight. N-am vrut să te sperii. Am crezut c-o să mă vezi.

— Să te văd? E întuneric beznă! Alison scotoci după cheie. Ar fi bine să intri ca să pot trage camuflajul.

Îl remorcă pe Hughie după ea şi se aflară toţi trei neplăcut de aproape pe holul îngust. Ştefan Dabrowski intră ultimul şi închise uşa, iar Alison trecu pe lângă el ca să tragă perdeaua de camuflaj, atingându-se de el în treacăt. Simţindu-se tot mai jenată, aprinse lumina şi se depărtă.

— De când aştepţi?

— Nu ştiu. De jumătate de oră, cred. Nu contează, ştiam că te vei întoarce repede.

— Jumătate de oră? Cred c-ai îngheţat! Uite, du-te în camera din faţă, iar eu voi face ceaiul. Hughie, nu-ţi dezbrăca haina până nu aprind focul. E rece aici.

Se duse Ia bucătărie. Hughie pomi după ea puţin cam nervos din cauza acestui străin înalt, care

apăruse subit din întuneric. Alison nu se simţea în largul ei. Poate este din cauză că m-a luat prin surprindere, se gândi ea. Nu este nimic rău legat de el; este unul din piloţii lui Andrew, a venit la petrecerea noastră. În acelaşi timp, omul acesta avea ceva care o tulbura puţin şi-şi dori să afle de ce venise. Cu toate că era obişnuită cu felul de a fi al piloţilor, s-ar fi simţit mai bine dacă l-ar fi cunoscut într-un cadru oficial.

Când se întoarse, focul ardea, iar Ştefan stătea pe un fotoliu cu ochii închişi. Rămase nemişcată un moment şi-l privi. Picioarele lungi erau întinse înainte, faţa îi era palidă, părul des, blond. Pleoapele lui aveau o uşoară tentă albăstruie şi erau atât de delicate încât se vedea culoarea ochilor prin ele, buzele lui frumos conturate erau crispate de parcă ar fi simţit o durere undeva, în interior.

Starea de stânjeneală a lui Alison pieri. Simţea o profundă compasiune pentru acest bărbat nu mult mai în vârstă decât ea, care se afla atât de departe de ţara pe care se lupta s-o apere. De ce venise aici în această după-amiază nu ştia, poate pentru că acceptase invitaţia deschisă făcută tuturor piloţilor. Şi o aşteptase în frig, părea obosit şi nefericit. În acel moment, inima ei era alături de el.

Puse tava pe o măsuţă, iar la acel sunet el deschise

ochii şi se ridică.

— Îmi pare rău. Cred că am aţipit.

— Nicio problemă. Alison se aşează pe un scaun aflat de partea cealaltă a focului şi începu să-i scoată lui Hughie haina şi fularul. Încăperea nu se încălzise bine, dar lui nu-i era frig pentru că se aşezase lângă foc.

Alison puse grătarul în faţa şemineului şi aşeză apoi jocul de construit pe covorul din faţă pentru ca Hughie să se joace.

— Am adus ceai, bea-l cât e cald. Nu i-am pus zaharină, dacă doreşti, este în sticla aceea mică.

— Nu, îmi place aşa cum este. El luă ceaşca şi sorbi, închizând din nou ochii. Am învăţat să agreez ceaiul de când am venit în Anglia. Noi nu bem ceai acasă. Preferăm cafeaua.

— Aş putea să-ţi fac una. Este Câmp, dar…

— Nu! Ceaiul este bun. Ţi-am spus, am învăţat să-mi placă. Cât despre Câmp… strâmbă din nas… nimic nu se compară cu cafeaua!

— Nici mie nu-mi place prea mult, mărturisi Alison, zâmbind. Dar este mai bună decât ghinda. Am auzit că asta folosesc nemţii.

— A, zise el. Nemţii. Întoarse faţa şi privi în foc.

Alison aşteptă un moment, apoi spuse:

— Ai primit vreo veste proastă?

Ştefan nu-i răspunse imediat. Apoi se întoarse din nou spre ea şi-i spuse:

— Nu am veşti proaste. Tocmai asta este problema. Nu am veşti deloc. Uneori simt ca şi cum aş muri de inaniţie, tânjesc să aflu ceva despre familia mea, să ştiu că sunt bine, dar nu primesc nimic. O privi intens şi ea observă, nu fără stupefacţie, că ochii lui străluceau, de parcă în spatele lor s-ar fi aflat un foc. Nimic! Tata, mama, surorile, mătuşile, verii şi nepoţii – nimic. Nici nu mai ştiu dacă mai sunt în viaţă. Rosti ultimele cuvinte pe un ton atât de jos, încât Alison îşi încordă auzul.

— O, Ştefan… spuse în cele din urmă, simţind că reacţionase nepotrivit. Întinse mâna spre el. Ştefan, îmi pare rău. Teribil de rău.

El înclină capul, dar nu răspunse. Avea chipul încordat şi rece, doar linia aspră a gurii şi focul din priviri îi trădau chinul. Încercă să-şi imagineze ce trăia el. Cum s-ar simţi ea exilată într-o ţară străină, departe de Andrew, de părinţi şi prieteni. Departe de Hughie… Instinctiv, îşi aşeză mâna pe creştetul fiului ei şi începu să tremure, simţindu-i părul moale sub degetele ei.

— Ai vrea să-mi vorbeşti despre familia ta? îl întrebă. Sau vrei doar să stăm aici în tăcere?

El nu-i răspunse direct. Fixând focul cu privirea, îi

spuse:

— Eram la popotă când a venit Ben. Era aşa de fericit după acea permisie când s-a dus acasă. Apoi Andrew l-a chemat în biroul său şi i-a spus despre fratele lui. Când a ieşit arăta cu totul altfel. Îmbătrânit. Totul pierise: viaţa, bucuria, totul. Ucise de acest război împuţit, care i-a omorât fratele.

— Îngrozitor, spuse Alison, dorindu-şi ca vorbele ei să nu pară nepotrivite. Îmi pare atât de rău pentru mama lui. Cred că şi-a făcut probleme permanent. Ştiu cum este.

Ştefan se întoarse cu faţa spre ea şi vocea lui căpătă accente amare:

— Nu ştii cum este, îi spuse. Habar nu ai cum este.

Alison vru să riposteze.

— De fapt, ştiu. Îmi fac probleme întotdeauna când Andrew este în misiune. A avut un accident cu doi ani în urmă, ştii, cred. Era să moară. Ştiu prin ce primejdii treceţi cu toţii când zburaţi. Ştiu prea bine.

El pocni din degete.

— O, da, ştii asta. N-am vrut să spun că nu înţelegi ce înseamnă îngrijorarea. Îmi pare rău. Vorbeam despre propria-mi familie. Se rezemă din nou de spătarul scaunului şi închise ochii care-i ardeau. Mama nici nu ştie unde mă aflu. N-a mai auzit nimic de mine de când am părăsit Polonia. Nu ştie dacă

sunt viu sau mort, nu mai mult decât ştiu eu despre ea, sau restul familiei.

Alison îşi muşcă buzele.

— Îmi pare rău. Ai dreptate, de fapt, eu nu ştiu ce înseamnă asta. Dar cred că pot să-mi imaginez un pic. Îl privi cum stătea acolo, epuizat de durere. Dacă vrei să-mi vorbeşti despre asta voi încerca să înţeleg mai mult, îi spuse cu blândeţe.

— Ştiu c-o vei face. Am citit în ochii tăi în seara petrecerii.

Urmă o scurtă tăcere. Focul trosni şi Hughie spuse ceva doar pentru sine, în timp ce construia un castel din cuburile sale. Ştefan aprinsese o lampă de pe masă când intrase şi aceasta îi arunca o lumină blândă pe faţă. Simţi cum o cuprinde mila şi pentru un scurt moment intui lumea aceea întunecată aflată dincolo de acele pleoape palide: amintirea acelor evenimente teribile care-l făcuseră să plece de acasă, să lupte pentru ţara sa, evenimente care, deşi începute cu mult timp în urmă, se perpetuau şi acum.

Se auzi un zgomot la uşa din faţă. Alison o auzi cum se deschide şi se închide la loc, apoi vocea lui Andrew pe hol. Hughie sări dărâmând cuburile cu zgomot, iar Ştefan deschise ochii şi se ridică brusc.

Andrew deschise uşa şi intră luându-şi fiul în braţe.

— Bună, iubito! Ce după-amiază neplăcută! îl văzu pe Ştefan şi se opri. Dabrowski, n-am ştiut că eşti aici. Ai venit la ceai? Se uită spre tavă. Mai este?

— Abia l-am făcut, spuse Alison ridicându-se să-l sărute. Apoi îi zâmbi polonezului cerându-şi scuze din priviri pentru întrerupere. O să-l mai încălzesc un pic. Mai vrei o ceaşcă, Ştefan?

— Nu, mulţumesc. El se pregăti de plecare.» Trebuie să plec. N-am vrut să deranjez.

— Nu te prosti, zise Andrew, forţându-l să se f aşeze la loc. Eşti binevenit. Mai bea un ceai. Rămâi la masă. Nu ştiu ce avem de mâncare. O privi pe Alison: Norocul tău!

— Nu pot rămâne.

— Poţi, spuse Andrew pe un ton care nu suporta contrazicere. V-am spus tuturor că aceasta este o casă deschisă. Cred că mai târziu vor veni şi alţi piloţi, pentru că astăzi nu sunt zboruri. Nu are rost să te duci înapoi, doar ca să ai de unde să te întorci. Vom asculta nişte discuri.

Ştefan se uită la Alison, care încuviinţă:

— Da, te rog, stai. Şi vino ori de câte ori doreşti. După cum spune Andrew, uşa îţi este permanent deschisă. Îi zâmbi, sperând că el va înţelege că era dispusă să-l asculte oricând va vrea să-i vorbească despre familia lui. Ai putea cânta la pian, dacă

dorești.

Și întrucât el încuviință și făcu acea plecăciune doar pe jumătate, care-i era caracteristică, ea știu că a înțeles-o și că va reveni.

Când reveni la Harrowbeer, Ben era schimbat.

— Sunt atât de furios, îi spuse lui Tony. Știu că am văzut mulți morți, prieteni de-ai mei cei mai mulți. I-am văzut prăbușindu-se pe pământ sau în mare. I-am văzut loviți de dușman și eu am fost foarte aproape să fiu nimerit. Toate acestea m-au îndârjit împotriva acelor ticăloși care au făcut-o, sau a unora ca ei. Trebuie să câștige cineva; ori noi, ori ei. Dar de data asta a murit fratele meu. El m-a învățat să mă urc în copaci și să înot. El m-a învățat să joc fotbal și să țin o bâtă de crichet. Mă ducea să adun dovleci și-mi arăta stelele noaptea. Cunoștea toate păsările pe care le vedeam și stătea ore întregi noaptea urmărind viezurii. Era căpitan la crichet și șef de clasă. A fost primul la Oxford… Mâna cu care ținea cana cu bere îi tremura; puse paharul pe masă și strânse pumnii. Iar acum a pierit. Totul s-a dus odată cu el. S-a dus pentru totdeauna. Numai pentru că un nebun vrea să controleze lumea. Numai pentru că nu l-am putut opri mai devreme. Iar acum, toate aceste vieți au fost irosite în van, risipite înainte ca acești oameni să fi avut șansa de a trăi.

Tony îl privi. Chipul lui Ben exprima un dispreţ profund, tot trupul îi era încordat de mânie. Îl întrebă:

— Dar ai tăi? Cum au primit vestea?

— Cum crezi? Mama aproape şi-a pierdut minţile. De fapt, a ştiut întotdeauna că s-ar putea întâmpla, dar până acum toţi am scăpat cu bine. N-a pierit niciunul, iar acum se teme că s-ar putea întâmpla asta cu oricare din noi. Asta când nu-l plânge pe Peter până la epuizare. Tony, este terminată. Nici măcar la biserică nu se mai duce.

— Dar tatăl tău e preot, nu? El n-o poate ajuta?

— Se pare că nu, zise Ben trist. Şi el este foarte afectat, dar se pare că pe el credinţa îl ajută. Era de aşteptat, nu? Dar mama, ea pare furioasă. De parcă s-ar considera abandonată.

Tony ezită. El mergea la biserică pentru că asta se voia de la el, dar nu din convingere. Nu ştia ce simte Ben şi nu discutaseră despre religie niciodată. După un moment sau două, el spuse:

— Dar tu? Tu ce crezi?

— Cred doar, zise Ben pe un ton îndârjit, că aş vrea să ajung pe cer şi să omor toţi nemţii. Mi-aş dori să omor şi japonezi, doar ei l-au scufundat pe Peter şi vasul lui. Dar pentru că n-o pot face, pornesc împotriva hunilor. Ei au început totul.

Andrew observase schimbarea lui Ben şi-l urmărise cu atenţie.

— Este ca un fir de iarbă subţire şi fragil, îi spuse lui Alison. S-ar putea frânge oricând. Sau ar putea să se îndârjească. Ar putea deveni pilot în toată regula.

— Mi se pare că spui un lucru îngrozitor, zise Alison. De parcă uciderea fratelui lui ar fi ceva bun.

— Nu spun asta, dar când un bărbat simte înverşunarea lui Ben de acum, se pare că uneori îl ajută să se concentreze şi mai mult. Am mai văzut asta. Îl transformă pe un pilot bun într-unul de excepţie. Făcu o pauză. Am simţit asta pe propria-mi piele. Am văzut mulţi piloţi murind, dar cu Tubby a fost altceva. Am fost mult mai afectat de moartea lui şi asta m-a făcut mai hotărât.

— Mai hotărât să ucizi, zise Alison.

Andrew o privi.

— Da, pentru asta suntem aici. Este război, draga mea, ştii asta. Nu-ţi spun ceva nou.

— Ştiu. Ea se simţi brusc obosită. Numai că durează de prea mult timp, asta este problema. Îşi aşeză mâna pe abdomen. Nu se bombase încă, nu se simţea nici cea mai mică mişcare, dar ştia că acolo se află deja o nouă viaţă. Asta mă face să mă simt altfel. Le înţeleg pe toate mamele, a lui Ben şi a lui Tubby şi ale celorlalţi. Nu ştiu însă cum aş putea suporta ca

propriii noştri copii, Hughie şi cel care vine acum, să se ducă la război. Chiar nu ştiu, Andrew.

I se simţeau lacrimile în glas şi Andrew o luă în braţe.

— Draga mea, lucrul acesta nu se va întâmpla. Războiul acesta se va fi terminat cu mult înainte ca ei să fi crescut. Chiar înainte să înceapă şcoala. Viaţa se schimbă, ştii asta. Este doar o chestiune de timp.

— Şi crezi că acesta va fi ultimul război? întrebă ea. Au fost deja două în secolul acesta. Cine poate spune că nu vor fi mai multe şi mai rele? Când Hughie va avea douăzeci şi unu de ani, iar cel care se naşte acum optsprezece, vom fi în 1961. Cine poate spune că nu va mai fi un război şi atunci?

— Să sperăm că nu, răspunse el. Şi noi trebuie să ne asigurăm că nu va mai fi. Trebuie să terminăm ce n-a fost terminat cum trebuie în 1918, ca să ne asigurăm că nemţii nu vor mai avea o şansă. Asta înseamnă să omorâm acum cât mai mulţi.

— Da, spuse ea cu tristeţe, la asta se reduce totul, nu? Să ucideţi cât mai mulţi oameni. Nu contează cine sunt: bărbaţi, femei, copii, bebeluşi. Pentru ca în cele din urmă una din părţi să cedeze fiindcă nu mai are pe cine să ucidă. Trupul ei subţire tremura în braţele lui, apoi ea îi spuse: Iartă-mă, dragul meu. Ştiu că trebuie s-o faci şi sunt mândră de tine, chiar

sunt. Numai că uneori totul mi se pare în zadar. O clipă, ea rămase cu privirea aţintită spre foc, apoi se retrase din braţele lui şi se ridică. Sunt puţin deprimată. Cred că mă voi duce la culcare.

Părăsi încăperea în liniște şi închise uşa. Andrew îi auzi paşii pe scară, apoi intrând în camera lui Hughie să vadă dacă adormise şi dacă era învelit. După câteva minute o auzi intrând în baie, apoi în dormitorul lor.

El mai rămase o jumătate de oră, urmărind cum se stinge focul. Mâine noapte va avea zboruri, va escorta bombardiere care omorau oameni nevinovaţi şi provocau distrugeri oraşelor străine. Fără îndoială, vor fi şi ei atacaţi, iar el va face tot posibilul să doboare avioanele inamice. Şi să ucidă. Şi foarte posibil să fie ucis.

Alison ştia toate acestea la fel de bine ca el. Iar Andrew ştia că ea îl sprijină în munca lui. Şi ea ştia că războiul trebuie câştigat, şi mai ales ce trebuia făcut pentru victorie. Cu toate acestea, el îi putea înţelege sentimentele, temerile şi angoasele. Erau parte din povara de a fi femeie. Pentru el nu conta că trebuia să distrugă orice avion inamic care intra în raza lui de acţiune.

12

Până la Crăciun, Comandamentul de Bombardiere îşi întinsese aripile cenuşii peste toată industria germană, iar escadrilele de luptă erau ocupate cu escortarea formaţiilor de bombardiere în misiunile lor aducătoare de moarte.

Andrew şi Ben, amândoi înverşunaţi împotriva duşmanului, nu aveau milă de piloţii pe care-i trimiteau la moarte, nici de cei de la sol, care primeau şi ei din plin furia bombardamentelor. Erau conştienţi că mulţi dintre cei pe care-i ucideau erau nevinovaţi, că nu puteau influenţa mersul războiului, dar nu ţineau cont de această informaţie, ca şi cum ar fi împins-o într-o încăpere întunecată şi ar fi trântit o uşă metalică grea în urma lor. Ignorau asta tocmai pentru că trebuiau s-o facă, pentru a-şi îndeplini misiunea şi pentru că voiau să-i răzbune pe cei pe care-i pierduseră. Într-o zi, poate vor reveni în această încăpere întunecată, tăcută, şi vor reconsidera această informaţie, dar ziua aceea era undeva, departe, în viitor, sau, poate, nu va veni niciodată.

În dimineaţa zilei de Crăciun, Andrew a venit acasă epuizat, tocmai la timp să-l vadă pe Hughie desfăcându-şi ciorapul cu daruri. Urmări chipul

încântat al copilului când scoase de acolo cele câteva jucării pe care le putuseră găsi pentru el, un Typhoon din lemn, un săculeţ de bile pentru joc, plastilină, câteva dulciuri şi o portocală ascunsă în călcâiul şosetei. Avea şi nişte daruri mai mari, introduse într-o faţă de pernă, de sub care se conturau, incitant, câteva cărţi cu poze, un tren de jucărie care fusese al lui, o minge de tenis, nişte creioane şi o carte de colorat. May îi tricotase un pulover roşu-aprins, din lâna unui vechi pulover al tatălui ei pe care-l deşirase, şi o pereche de mănuşi asortate, iar băiatul insistă să le poarte pe toate deodată, când Alison îl duse la slujba de la biserică.

— Eu nu merg cu voi, dacă nu te superi, spuse Andrew. O să dorm puţin, altfel nu voi fi bun de nimic.

— Foarte bine. Alison se uită la chipul lui pământiu şi la ochii cu cearcăne roşii. Invitaseră o parte din escadron să vină seara la ei şi, fără îndoială, îşi vor petrece în pat a doua zi. Dormi cât vrei. Mâncăm când te trezeşti.

Nu aveau anul acesta curcan. Nici măcar un pui. Guvernul promisese că fiecare american care servea în armată va primi curcan, ca să le amintească de acasă şi să le mulţumească astfel pentru prezenţa lor, dar cantităţile aduse de civili au fost atât de mici,

încât chiar şi măcelarii din oraş au primit mai puţin de o duzină de păsări. Familia Prettyjohn tăiase una din păsările crescute de ei, îngrăşată special, şi se scuzase că nu-i pot oferi lui Alison una, dar ea îi linişti:

— Nu ne putem aştepta să ne hrăniţi şi pe noi. Ne cunoaşteţi doar de câteva luni.

— Am promis o pasăre unchiului John şi mătuşii Betty, apoi verişoarei mamei de la Sampford Spiney, căreia ne-am obişnuit să-i dăm una în fiecare an; dar n-am avut decât trei cocoşi în plus. Nu mai avem nici măcar o găină bătrână.

— Ţi-am spus nu este nicio problemă. Trebuie să vă gândiţi întâi la familia voastră. Noi ne vom mulţumi cu ce avem. Iarăşi came de iepure, se gândi ea, dar era recunoscătoare şi pentru atât. Bine că erau iepuri din belşug în această zonă şi că se adăugau la raţiile şi aşa mici de came. Sunetul clopotului din turla bisericii îi invita pe Alison şi pe Hughie la slujbă. Sunetul clopotului bisericilor fusese interzis imediat după începerea războiului, dar interdicţia fusese ridicată odată ce ideea invaziei fusese dată uitării, iar după câteva luni se anunţase că bisericile îşi pot folosi clopotele la ocazii speciale. Chiar şi aşa, unele biserici nu se folosiseră de această invitaţie, pentru că nu mai existau clopotari, dar

astăzi la Milton Combe abia aşteptau să se tragă clopotul bisericii, iar băieţii din cor se îngrămădeau care mai de care. În această zi, fiul mai mic al unui fermier local trăgea clopotul cu un zâmbet vesel, iar enoriaşii urcau cărarea spre biserică, urându-şi unul altuia Crăciun fericit, iar Alison le zâmbi şi ea bucuroasă de prietenia lor.

Majoritatea celor de la aeroport trebuiau să fie la Yelverton, unde se afla o capelă metodistă şi o biserică romano-catolică, Sf. Paul, dar ei îi plăcea să participe la evenimentele satului. Se întreba deja dacă ea şi Andrew s-ar putea stabili aici la terminarea războiului, când el va părăsi Forţele Aeriene Regale, dar ideea părea mult prea îndepărtată pentru a se gândi serios la ea. În acelaşi timp, cocheta cu gândul că aparţine acestui loc, acestui sătuc drăguţ cu casele din piatră şi că aceşti oameni care cântau colinde odată cu ea îi erau vecini şi prieteni.

May, mama şi bunicul ei se aflau de cealaltă parte a bisericii. Îi răspunseră la salut înclinând capul şi zâmbiră când Alison şi Hughie se aşezară, iar ea simţi pacea şi căldura umplându-i inima. Ceva din această biserică îi insufla liniştea, deşi se afla într-o lume tot mai tulburată, şi îngenunche să se roage, cu Hughie alături. După slujbă, urcă dealul abrupt cu familia

Prettyjohn. Se despărţiră la colţ sărutându-se, făcându-şi urări de bine, apoi ea şi Hughie porniră singuri spre casă.

— Unchiule Ştefan! exclamă Hughie brusc, iar ea, ridicându-şi privirea, îl văzu pe pilotul înalt, blond, venind spre ei. Ea mări pasul şi se opriră faţă în faţă.

— Crăciun fericit, îi ură Alison, iar el îi mulţumi, înclinând din cap uşor.

— Şi eu îţi doresc un Crăciun fericit, Alison. Apoi îşi coborî privirea spre Hughie: A venit Sfântul Nicolae la tine noaptea trecută?

Hughie îl privi cu îndoială.

— Este acelaşi cu Moş Crăciun? Chipul i se înseninã când Ştefan încuviinţă, şi-i spuse cu înflăcărare: Da, a venit. Mi-a adus o mulţime de daruri. Uite, am şi un Typhoon. Scoase jucăria de lemn din buzunar şi simulă un atac în picaj prin aer. O să am unul adevărat când o să fiu mare ca tata.

Ştefan îl privi cu gravitate, iar Alison îi citi gândurile:

— Ştiu, spuse ea încet. Sper că nu va fi aşa. Ezită o clipă, apoi spuse: N-ai zburat azi-noapte? Am crezut că dormi acum, recuperând noaptea pierdută.

— Am dormit câteva ore. Apoi m-am trezit şi m-am gândit: este Crăciunul. Gândurile mi-au zburat spre casă… Făcu o pauză. Când se întâmplă asta, este mai

bine să fac o plimbare.

— Oh! Alison îl privi. Chipul lui palid era epuizat, iar ochii lui frumoşi erau umbriţi. Te gândeai la Crăciunul alături de familia ta.

El înclină din nou din cap.

— Ştiu că n-ar trebui, dar nu pot să nu-mi amintesc momentele fericite când petreceam Crăciunul împreună. Decoraţiunile, muzica. Totul pare atât de îndepărtat.

Alison puse mâna pe poartă. Era o dimineaţă rece. Pământul era dur şi îngheţat şi un vânt aspru sufla dinspre sud. Se uită la pilot şi-i spuse:

— Nu vrei să intri? O să fac cafea. Va trebui să păstrăm liniştea pentru că Andrew doarme, sau cel puţin asta făcea când am plecat, dar putem discuta în camera de zi.

El ezită.

— Nu vreau să vă tulbur Crăciunul.

— Nu gândi aşa, îi răspunse ea cu afecţiune. Oricum, ai fost invitat după-amiază şi îi aştept şi pe ceilalţi. Sperăm să dăm o petrecere în seara asta. Va fi frumos să auzim cum vă petreceţi Crăciunul acasă; asta dacă nu te deranjează să ne vorbeşti despre ai tăi.

Privirile li se întâlniră. Ochii lui erau de culoarea mării îngheţate, un gri-pal, cu irizaţii verzui şi

albastre în profunzime. Imediat, îşi luă privirea de la Alison, ridicând-o spre orizontul larg, rece, şi-i spuse simplu:

— Nu mă deranjează să vorbesc despre felul în care ne petreceam Crăciunul acasă. Poate asta îmi va aduce familia aproape pentru câteva momente.

Intrară, iar Hughie îl prinse imediat de mână pe Ştefan ducându-l în camera de zi, unde Alison împodobise un pom mic de Crăciun. Nu avea becuri, doar câteva jucării de la sărbătorile anterioare de Crăciun; făcuse biscuiţi de turtă dulce şi-i atârnase printre crengi, laolaltă cu câteva resturi de hârtie colorată tăiate în formă de stea. Încăperea era plină de lanţuri de hârtie pentru confecţionarea cărora ea şi Hughie petrecuseră ore întregi în ultimele două sau trei săptămâni; se mai afla acolo un rând de felicitări de Crăciun fixate pe grinda de stejar de deasupra şemineului.

Când reveni de la bucătărie cu o tavă cu cafea şi lapte cald, Hughie încă îi mai arăta lui Ştefan darurile sale. Puse tava jos.

— Şi voi împodobiţi brazii?

— O, da, zise el. Avem brazi foarte înalţi în toate pieţele publice şi ceva mai mici în casele noastre. Toţi sunt luminaţi şi decoraţi – şi noi folosim biscuiţi ca aceştia, ciocolată ambalată, fructe şi nuci. Iar în

vârf punem o stea strălucitoare. Steaua este o parte importantă a Crăciunului, ea i-a condus pe Cei Trei Magi la staulul unde se născuse Iisus.

— Şi voi puneţi daruri în brad? întrebă Hughie. El aruncă o privire plină de dor spre pomul aflat pe pervazul ferestrei. Şi noi avem daruri în pomul nostru, dar tata spune că nu deschidem pachetele până mâine.

— Asta pentru că el crede c-ar fi bine să putem spera la altceva, spuse Alison, iar el făcu o grimasă, dar nu spuse nimic.

Apoi, Ştefan le spuse, încercând oarecum să se scuze:

— Şi noi avem daruri în pom la Ajunul Crăciunului. Atunci vine Sfântul Nicolae, îmbrăcat ca Moş Crăciun al vostru, dar noi îi spunem Omul cu Steaua. Atunci este marea noastră sărbătoare, *Wigilia.* Se adună toată familia ca să mănânce bine. Începem imediat ce apare prima stea pe cer. Vă amintesc că în Polonia este ger în această perioadă, zăpada este destul de mare la Crăciun, aşa că invitaţii vin cu sania.

— Cu reni adevăraţi? întrebă Hughie, făcând ochii mari în timp ce-l asculta, iar Ştefan începu să râdă.

— Nu, noi folosim cai cu clopoţei la frunte.

— *Jingle bells!* strigă Hughie, sărind în sus entuziasmat. Ştiu cântecul!

— Şi eu îl ştiu, spuse Ştefan. Ceilalţi piloţi l-au cântat la popotă.

— Şi voi aveţi colinde? Noi le-am cântat la biserică. Îmi place „Cândva în oraşul regelui David “, pentru că este vorba despre un băieţel, spuse Hughie, apoi, când se simţi privit de amândoi, adăugă impacientat: Băiatul acela, *David,* a omorât un uriaş.

— Ei bine, n-a făcut-o de Crăciun, începu Alison, dar Ştefan râdea şi ea hotărî să pună capăt deocamdată instruirii religioase a lui Hughie.

— Da, avem şi noi colinde. Le spunem *Koledy.*

— Mai povesteşte-ne, cum spuneai că se numeşte Crăciunul la voi? întrebă Alison.

— *Wigilia,* le spuse el. Facem multe pregătiri pentru această sărbătoare, la fel ca aici. Începem din postul Crăciunului cu slujbe speciale în fiecare dimineaţă, la ora şase. Iar femeile coc *peirnik,* o prăjitură cu miere în diferite forme: stele şi animale şi inimi şi mici reprezentări ale lui Moş Crăciun. Atârnăm vâsc deasupra uşii ca să alungăm răul şi punem grâu în colţurile casei ca să alungări nefericirea şi să ne amintim că mântuitorul s-a născut într-un grajd iar *Gwiadorze,* purtătorii de stea, rătăcesc din sat în sat cântând colinde, sau organizând spectacole de păpuşi şi scene cu naşterea Domnului.

— Acasă, noi cântam colinde prin tot satul, spuse Alison. Şi existau acele mici spectacole de pantomimă de Crăciun. Ce altceva se mai întâmplă?

— Începem masa cu o pâine specială, care are o imagine sfântă în vârf. Este trecută pe la toţi membrii familiei şi, pe măsură ce fiecare rupe câte o bucăţică, îşi iartă orice supărare sau tristeţe provocată în anul care a trecut, şi-şi doresc fericire. *Wigilia* este momentul pentru uitare şi începutul noului an.

— Este cam la fel şi pe aici, spuse Alison. Sau, cel puţin, aşa se presupune. Deşi nu sunt sigură că este la fel întotdeauna.

El începu să râdă.

— Poate fi un moment dificil, ştiu asta. Sunt familii care nu se înţeleg niciodată. Dar cele mai multe încearcă să facă pace cel puţin pentru o perioadă scurtă şi dacă există vreo dispută nerezolvată, se poate rezolva acum. După ce ne împărţim *optalek* şi cântăm nişte colinde, ne aşezăm la masă. Sunt unsprezece feluri de mâncare.

— Unsprezece? repetă Alison uimită. Cum puteţi mânca atât?

— Păi, am postit toată ziua, spuse el. Dar cele mai multe feluri nu conţin carne. Avem supă de migdale şi poate supă de sfeclă, apoi peşte şi legume, *sauerkraut* în aluat şi mei prăjit în frunze de varză,

desigur, foarte diferite de legumele voastre. Şi sunt multe dulciuri, fireşte, copiilor de pretutindeni le plac dulciurile. Îi zâmbi lui Hughie. Dar încă o dată, nu sunt ca dulciurile voastre. Prăjituri cu seminţe de mac, poate unele cu ghimbir şi aluat dulce. Fructe uscate, portocale şi mere. Mult vin şi mied.

— Sună grozav, spuse Alison gândindu-se la Crăciunurile englezeşti dinaintea războiului, cu sherry înainte de curcan şi un vin bun de Burgundia, sau vin roşu de Baurdeaux. Apoi puddingul de Crăciun cu unt, cu brandy, biscuiţi şi poate o bucată de Stilton şi un pahar de porto pentru tatăl ei. Aluatul umplut cu *sauerkraut* nu era prea atrăgător, dar cu asta erai obişnuit…

— Şi darurile? întrebă Hughie nerăbdător. Ai spus că Moş Crăciun vine şi dă darurile.

— A, da Moş Crăciun, Omul cu Steaua. Copiii sunt duşi în altă încăpere, ca să-l cunoască. Poate că tatăl lor s-a costumat în Moş Crăciun, sau chiar preotul parohiei care le pune întrebări din catehism şi-i întreabă cum s-au comportat în anul care a trecut. Unii copii au o oarecare jenă! El făcu o grimasă şi Alison presupuse că şi el fusese uneori stânjenit. Dar odată ce se termină, îi duce înapoi în cameră, unde luminile sunt aprinse, pomul de Crăciun este plin de daruri bune sau rele, şi poţi fi sigur că sunt

satisfăcuţi.

— Mi-aş dori să vină Omul cu Steaua aici, spuse Hughie nostalgic.

— Păi, a venit, nu-i aşa? spuse Alison. A venit noaptea trecută când dormeai şi ţi-a umplut ciorăpelul cu daruri.

— Totuşi, aş vrea să-l văd. Aş vrea să vină la masă, aşa cum vine în casa unchiului Ştefan.

— Ce se întâmplă apoi? întrebă Alison. Organizaţi o petrecere cu cântece şi cu poveşti?

— O, da. Ne adunăm în jurul focului şi cântăm, uneori ne facem vizite reciproc, cu şi mai multe daruri, apoi ne ducem la slujba de la miezul nopţii.

Mergem cu săniile, ne învelim bine să nu ne fie frig şi mulţumim pentru tot ce avem.

A urmat un moment de tăcere. Alison văzu cum pe chipul lui apărură tot mai multe umbre şi ştiu că se gândea la acele momente fericite, întrebându-se dacă ai lui mai puteau sărbători Crăciunul, dacă mai erau în viaţă ca s-o facă. Întinse mâna spre el şi-l atinse, iar el îi aruncă o privire rapidă şi schiţă un zâmbet.

— Acum, cântă-ne nişte colinde, îi ceru Hughie, ignorând momentul de tristeţe.

— Hughie! protestă Alison. Poate unchiul Ştefan nu are chef de colinde.

Ştefan se ridică şi se duse la pian.

— O să-ţi cânt câteva, dar foarte încet ca să nu-l trezim pe tatăl tău. Se aşeză şi începu o melodie foarte încet, notă cu notă.

— O, dar ştim melodia asta! exclamă Alison surprinsă şi în acelaşi moment Hughie exclamă:

— „Străluceşte Mică Stea “!

— Este un cântecel pentru copii, îi explică Alison polonezului şi Hughie începu să-l cânte. Nu mi-am dat seama că este, de fapt, Steaua Bethlehemului. Şi-l aveţi şi voi! Era ceva care-i apropia şi mai mult.

— Mai cântă-ne unul, spuse Hughie şi de data asta polonezul începu să cânte cu blândeţe:

Wsrod nocnej ciszy, Glos sie rozehodzi,

Wstancie parterze, Bog sie wam rodzi.

Czym predzej sie wybierajcie,

De Betlejem pospieszajcie,

Przywitac Pana!

— Îl ştii şi în engleză? întrebă Alison şi el reîncepu cântecul.

Îngerii din cer cântă un psalm înălţător,

Trezind păstorii care moţăiau.

Ridicaţi-vă, voi, păstori, grăbiţi-vă, întâmpinaţi-l pe fiul nou născut al lui David,

Regele Emmanuel!

Cântecul se sfârşi când degetele lui atinseră ultimele clape ale claviaturii, apoi Ştefan rămase

nemişcat un moment. Alison îl privi şi văzu pe chipul lui durerea a ceea ce pierduse şi s-ar putea să nu mai găsească vreodată, şi-şi dori să nu-l fi rugat să le vorbească despre amintirile lui. Hughie spuse:

— Am *ştiut* că va fi despre copilul David! Ei începură să râdă.

— Toate poveştile despre Crăciun sunt dedicate unui băiat, zise Ştefan coborând capacul pianului, iar când se întoarse, Alison surprinse cu coada ochiului o mişcare şi-l văzu pe Andrew în cadrul uşii.

— O, dragule, te-am trezit? Ea se ridică să-l întâmpine, simţind brusc nevoia să stabilească o legătură cu el, să-i simtă căldura pielii. Am vrut să păstrăm liniştea.

— Mă trezisem, oricum. A fost destul de plăcut să aud pianul. Apoi îl privi pe Ştefan. Mă bucur să te văd. Rămâi la masă?

— Nu. Polonezul se ridică grăbit. Ne-am întâlnit întâmplător şi soţia ta m-a invitat la o cafea. Dar nu vreau să vă mai inoportunez, vreţi să fiţi în familie. Iar eu nu sunt o companie plăcută, mai ales de Crăciun. Sunt prea îngândurat, aşa mi se spune.

— Le este uşor să spună asta, zise Andrew. Cei mai mulţi se pot duce acasă, chiar şi canadienii pot lua legătura cu familiile lor. Tu nu poţi. El intră în cameră şi se aşeză în fotoliu întinzând braţele pentru

ca Hughie să i se aşeze în poală. Rămâi şi tu. Mai târziu vor veni şi ceilalţi. Nu are rost să faci tot drumul doar ca să ai de unde să te întorci. Şi sunt sigur că Alison ne va oferi ceva special.

— Ceva special! exclamă ea cu un zâmbet trist. Iepure, asta avem. Din nou. Dar este mai mult decât au alţii, sunt sigură.

— Da, spuse Ştefan. Este mai mult.

Lui Alison i se păru că îi vede în ochii lui umbriţi pe acei oameni flămânzi, alungaţi din casele lor, trăind în disperare, în sărăcie, şi se înfioră.

Când Andrew se duse în grădină să aducă legume din micul depozit pe care Alison îl avea acolo, ea se întoarse spre el şi-i spuse:

— Îţi mulţumesc că ne-ai povestit despre Crăciunul vostru, Ştefan. Ea ezită o clipă apoi continuă: La petrecerea de acum câteva luni mi-ai spus că ai vrea să vii pe aici să mai vorbim. Să-mi spui despre casa şi familia ta. N-ai făcut-o niciodată.

— Am venit la voi de multe ori de atunci, spuse el.

— Dar nu ca să vorbim. Nu aşa.

— Este prea mult. Nu-i pot împovăra pe alţii cu necazurile mele.

— Pe mine nu mă deranjează, spuse ea, întâlnindu-i ochii cenuşii. Chiar nu mă deranjează. Dacă asta te ajută.

Se lăsă o scurtă tăcere. Apoi el îi spuse încet:

— Mi-a fost de ajutor să discut cu tine în această dimineaţă. Da. Poate o voi face din nou într-o bună zi.

Uşa din spate se deschise, apoi se trânti din nou, iar Andrew şi Hughie intrară aducând cu ei aerul rece de afară. Ştefan se întoarse, iar Alison se duse să înceapă pregătirile pentru masa de Crăciun. Mai târziu, când vor sosi ceilalţi piloţi, ziua se va înveseli, dar ea ştiu că nu va uita această oră de tihnă, nici imaginea pe care şi-o făcuse despre un altfel de Crăciun.

Ben a fost singurul membru al escadronului care n-a onorat invitaţia lui Andrew la acel Crăciun.

S-a dus la popotă în seara aceea, stând la masa lungă cu ceilalţi piloţi, fără a observa ce mănâncă – putea fi friptură de vită, curcan, peşte sau chipsuri. Bău continuu, ascultând glumele celorlalţi, discursurile lor, fără a auzi nimic, şi în cele din urmă se ridică, împinse scaunul şi se scuză.

Afară întunericul era luminat de razele lunii care-i ajutase să vadă drumul spre Germania noaptea trecută. Rămase câteva clipe pe drumul îngust pentru ca privirea să i se acomodeze cu luminile şi cu umbrele, apoi se întoarse şi pomi pe lângă gardul popotei. Nu voia să între pe câmpul de zbor, unde putea să dea peste vreun cunoscut chiar şi în noaptea

de Crăciun, sau să trebuiască să dea explicaţii santinelei. Rămase afară, mergând de-a lungul panglicii de drum luminată de lună, cu gândurile departe de umbrele tăcute ale mlaştinilor.

Nu se împăcase cu gândul că fratele său murise, poate pentru că nici mama nu putea să accepte asta. Reuşise să facă o scurtă vizită acasă cu o săptămână în urmă, făcând autostopul o parte din drum, şi-şi găsise mama ocupându-se de treburile zilnice cu un chip impenetrabil. Îl sărutase de bun venit, dar zâmbetul ei fusese cam forţat şi abia schiţat, ca o crăpătură pe faţa unei statui de marmură, iar când el îi vorbise, nu fusese sigur că auzise ce-i spusese. Părea înstrăinată, de parcă ar fi ascultat ceva sau pe altcineva, iar când îi răspunsese o făcuse pe un ton rece, îndepărtat, ca şi cum n-ar fi fost interesată de ce spunea.

Îi făcuse o cafea şi-i oferise biscuiţi, vorbindu-i tot timpul ca unui străin. Se aşezase lângă ea la masa din bucătărie, urmărindu-i chipul palid, observând urmele roşii de pe pleoape, şi simţise o strângere de inimă.

— Mamă, spusese în cele din urmă începând un soi de monolog despre petrecerea de Crăciun de la şcoala de duminică. Mamă, spune-mi ce faci.

— Foarte bine, mulţumesc, Ben, spuse ea după un

moment de pauză în care el se întrebă dacă l-a auzit. Tu ce faci? Eşti bine hrănit acolo? Pari cam slăbit.

Acestea erau lucrurile pe care i le spunea întotdeauna, cu toate că acum sunau cumva diferit, de parcă ar fi fost versurile unei piese pe care o învăţase şi o repeta, aşteptând replica lui. Nu părea că ar fi vrut să afle şi răspunsul.

El nu ştiuse ce să-i spună. Avea impresia că mama era făcută din sticlă subţire şi că la cea mai mică mişcare neinspirată s-ar putea sparge. El murmură ceva, iar ea reveni la ce spunea. Micuţa Sylvie, o evacuată de la ferma Sutton, câştigase premiul pentru cea mai bună prezenţă, dar nu va veni la slujba de Crăciun, pentru că se ducea acasă la Portsmouth pe perioada vacanţei… Copiii familiei Bagshaw apăruseră la şcoala de duminică doar în ultimele două zile dinaintea petrecerii ca să se asigure că vor fi invitaţi, cu toate că toată lumea ştia că nu vor mai veni la biserică până în noiembrie anul următor… Freddy Phillips intrase în conflict cu Micky Morrison şi aproape dărâmaseră pomul de Crăciun… Fusese mai greu ca de obicei să le găsească daruri copiilor… Bătrânul domn Merryweather hotărâse că artrita lui era într-o stare mult prea gravă ca să-i mai permită să fie Moş Crăciun anul acesta, aşa că locul îi fusese luat de Bert Mullins…

Erau tot felul de veşti pe care i le putea spune oricând, dar tonul jos pe care îi vorbea făcea să sune din nou ca rolul dintr-o piesă, una care n-o interesa, ci voia doar să se termine odată, pentru ca să se poată întoarce undeva înlăuntrul ei, unde să poată vorbi din nou cu acea persoană, cea pe care voia s-o audă.

— Mamă, zise el din nou, întinzând mâna peste masă spre ea. Ea lăsă privirea în jos, de parcă n-ar mai fi văzut niciodată o mână, iar el simţi cum i se strânge inima mai mult ca oricând: Te rog, mamă. Priveşte-mă. Vorbeşte-mi.

Ea îi întâlni privirea şi Ben îşi dori să nu fi spus nimic. Era ca şi cum s-ar fi uitat în două cercuri goale fără nimic altceva în afară de dezolare în mijloc, şi brusc se simţi ca în copilărie, când fusese o pană de curent şi rămăseseră în întuneric.

— Mamă, te rog! repeta fără vlagă. Ştiu că l-am pierdut pe Peter, dar ne mai ai pe ceilalţi, Ian, pe Alexie şi pe mine. Asta nu te ajută deloc?

Acei ochi cenuşii, goi părură că privesc chiar prin el, apoi ea îi spuse pe acelaşi ton egal pe care începuse să-l urască.

— Ştiu că vă mai am pe voi ceilalţi, Ben. Nu ştiu ce m-aş face dacă n-ar fi aşa. Dar nu-l mai am pe Peter, nu? Nu-l mai am pe Peter şi nu-l voi mai vedea

vreodată.

Durerea ei îi sfâşie inima. Clătină din cap neajutorat şi-i spuse:

— Mamă, aş putea face ceva ca să te simţi mai bine?

Uşa din spate se deschise, acoperind orice cuvinte pe care le-ar fi putut spune ea, şi discuţia le-a fost întreruptă de sosirea tatăl lui. Chipul lui John Hazelwood se lumină la vederea fiului, dar păli când văzu chipul soţiei sale. Îşi scoase repede cizmele Wellington, veni pe gresia maronie în ciorapi şi o luă după umerii ei firavi.

— Olivia. Sunt aici, draga mea. Apoi îl privi pe Ben. Mă bucur să te văd. Cât rămâi?

De data asta, Ben nu-i dădu răspunsul obişnuit, la întrebarea care de fapt suna cam aşa: cât de repede pleci înapoi? îi spuse doar atât:

— Am primit numai această zi. Trebuie să plec cu trenul de seară.

Privirea i se îndreptă din nou spre mama sa şi văzu că stătea încă în acelaşi loc, dreaptă, nelăsând în vreun fel să se vadă că este conştientă de mâinile soţului aşezate pe umerii ei.

— Am putea sta puţin de vorbă, tată?

— Desigur. Vino cu mine la biserică. M-am furişat încoace doar ca să iau nişte acte. John Hazelwood se

mai uită o dată la soţia sa. Vei fi bine, draga mea, nu-i aşa? Păcat că Jeanie nu este aici să-ţi ţină companie.

Cu un mic şoc, Ben realiză că nici nu se gândise la Jeanie; fusese atât de alarmat de starea mamei sale, atât de palidă şi îndepărtată, că uitase de Jeanie şi de Hope. Se uită înjur de parcă s-ar fi aşteptat să apară din spatele dulapului.

— Unde este?

— S-a dus la Portsmouth o zi, două, răspunse Olivia pe un ton rece, sec, atât de diferit de tonul blând, ca de argint. Tatăl şi mama ei au vrut să petreacă un timp alături de ei. Îşi duse palma la frunte şi începu să se ridice. Cred c-o să mă întind puţin. Mă doare capul…

— Îţi aduc o cană cu ceai, sugeră John, dar ea scutură din cap.

— Nu vreau nimic. Vreau doar să dorm. Ieşi din încăpere şi o auziră urcând treptele scării.

Ben şi John se priviră. În cele din urmă, Ben spuse:

— E bolnavă, tată?

John oftă şi-şi răsfiră degetele pe masă.

— Nu, nu este bolnavă. Nu în sensul obişnuit. Doar că este îndurerată. Dar mă tem că… Se opri brusc, de parcă n-ar fi vrut să dea glas temerii sale, dar Ben nu-l lăsă.

— De ce te temi? Spune-mi, tată. Te rog.

— Mă tem că nu ştie să-şi exprime durerea corect. S-o lase să iasă, chiar să se folosească de ea, să n-o lase să se amplifice în sufletul ei. Dar ea ţine totul în inimă.

— Este ca un arc, spuse Ben. Un arc foarte încordat. Mi-a fost frică să spun ceva, ca să nu plesnească. Se uită la chipul blând şi îngrijorat al tatălui său. Ce s-ar întâmpla, tată, dacă ar ceda nervos?

— Nu ştiu. Mi-e teamă să mă gândesc la asta.

Tăcură câteva clipe amândoi. John stătea cu ochii aţintiţi asupra mesei, iar Ben observă că nu-şi terminase cafeaua. O bău, deşi se răcise şi nu mai avea gust bun, apoi întrebă:

— Dar biserica, tată? Nu o poate ajuta?

Tăcerea fii mai lungă de data asta. Apoi John clătină din cap.

— Nu, nu o ajută. Nu poate. Îşi ridică privirea şi întâlni ochii lui Ben. Nu vrea să se lase ajutată. Nici nu mai intră acolo. Şi-a pierdut credinţa, Ben, şi-a pierdut-o tocmai când avea mai multă nevoie de ea.

13

Mergând singur pe potecile luminate de lună de la Harrowbeer, în noaptea de Crăciun, Ben se gândi la vizita făcută acasă. Mersese la biserică împreună cu

tatăl său şi discutaseră situaţia, dar fără a ajunge la un răspuns.

— Dacă am fi într-un roman victorian, spusese John, aş fi spus că mama ta se află într-o stare de declin, şi se pare că nu pot face nimic pentru asta. Dar sunt sigur că-i va face bine să te aibă acasă pentru câteva ore. Amândoi apreciem că ai venit, Ben.

Ben nu ştia dacă mamei chiar îi făcuse bine. Umblase prin casă ca o stafie, pierdută în propria-i lume. Tatăl îl asigurase că vizita lui fusese de ajutor, că ea se simţise mai bine, dar tot ce putuse face Ben fusese să se întrebe cât de rău fusese înainte. Spre sfârşitul zilei, ea păru să facă un efort, îi zâmbi, li se alătură în discuţie şi-l îmbrăţişă la plecare. Dar pe când pornise pe cărarea care ducea la gară, se simţi din nou ca un copil mic şi speriat, plângând pentru că mama îl lăsase singur în întuneric.

Îi scrisese Alexandrei, întrebând-o ce credea despre mama lor, dar se părea că altceva nu putea face. Nimic, doar să-şi concentreze toată energia, toată durerea asupra zborului. Nimic altceva decât să-şi răzbune fratele şi pe toţi prietenii pierduţi, în singurul mod în care ştia s-o facă.

Se îndreptă repede spre gardul care înconjura aeroportul fără un scop sau o direcţie anume. Ajunse

la una din porţi şi ezită, întrebându-se dacă să între şi să considere că făcuse destul în ziua aceea. Luna strălucea puternic de pe cerul rece, fără nori, şi vedea contururile hangarelor şi ale barăcilor, ale avioanelor, iar la distanţă, siluetele întunecate ale dealurilor cu aflorimentele lor stâncoase: Sheepstor, Cox Tor, Vixen Tor. Nu se vedeau lumini, dar ştia că în partea aceea, în unele barăci, oamenii jucau cărţi, poate cântau, sărbătorind Crăciunul. În necazul său va găsi pe cineva cu care să bea, cu care să glumească. Se mai gândi o clipă la asta, conştient că santinela îl urmărea, apoi simţi dintr-odată lehamite de tot războiul şi de ce-i amintea de el, se întoarse brusc şi plecă, lăsând în urmă aeroportul, gândindu-se încă dacă să se ducă acasă la Andrew după toate astea.

Drumul era îngust, gardurile se lăsaseră pe anumite porţiuni. Copacii înalţi murmurau încet sub briză, deasupra capului său. Luna era mai sus acum, un bibelou argintiu strălucitor pe cer, şi realiză că trecuse de casa familiei Knight şi se apropia de a familiei Prettyjohn.

Când ajunse în dreptul porţii, aceasta se deschise şi ieşi cineva trăgând repede perdeaua de camuflaj. Ben se opri, iar persoana se opri şi ea şi întrebă:

— Este cineva acolo?

— May! exclamă el simţind un val neaşteptat de bucurie. Sunt eu, Ben Hazelwood. Îmi pare rău, n-am vrut să te sperii.

— Nu contează. Ea veni pe cărare aşezându-şi mâinile pe poartă, privindu-l. Faţa îi era palidă în lumina slabă, iar ochii ei nu erau decât umbre sub buclele negre. Veneai să ne vezi?

Ben se simţi confuz şi încurcat.

— Nu… adică ieşisem la o plimbare. Nici n-am realizat unde mă aflu, când m-am trezit aici. Nu te-aş fi deranjat, mai ales în noaptea de Crăciun.

— De ce nu? Ne face plăcere să te vedem oricând.

Ea începu să deschidă poarta. Vrei să intri acum să bei ceva de Crăciun? Bunicul a deschis o sticlă de vin vechi de soc.

— O, nu, n-am vrut să… tocmai mă plimbam. Făcu o pauză şi se uită pe cer. Este o noapte plăcută. De obicei zburam pe o noapte ca asta, dar…:

— Ştii ce, zise May când el se opri, mă gândeam să fac şi eu o plimbare. Am stat toată ziua în casă. De ce n-aş merge acum cu tine, apoi să ne întoarcem să bem din vinul bunicului? El şi mama se vor bucura să te vadă. Am hotărât să-l aducem jos pe tata, de Crăciun, şi se simte foarte bine. Ea făcu o pauză, apoi adăugă încet: Sau vrei să fii singur? Am auzit de fratele tău.

Â

— Da, spuse el după un moment, a fost ceva greu de suportat. Dar sunt mulţi alţii în aceeaşi situaţie. O privi şi-i zâmbi. Pare o idee bună. Dar eşti sigură că ai tăi nu se vor supăra?

— Sigur că nu. Oricum, le-am spus că ies să iau puţin aer. Mă duc înapoi să-mi iau haina şi le spun că ies o jumătate de oră, dacă vrei. Ea se înclină şi se strecură înapoi pe poartă. În câteva minute era înapoi, iar el îi ţinu poarta deschisă. Au mers împreună pe cărare.

— Presupun că ştii toate câmpurile şi cărările de pe aici, zise Ben după un moment.

— O, da. Copilă fiind, m-am jucat pe aceste câmpuri, am făcut picnicuri în pădure, am fost în jos pe râu la Double Waters, am înotat la Lopwell şi, de fapt, am fost peste tot. Cred că nu este fir de iarbă pe care să nu-l cunosc. Dar fii atent, acum, cu aeroportul, lucrurile stau altfel. Obişnuiam să mergem mult pe jos, înainte să fie construit, şi era şi multă linişte, ieşeai afară şi nu auzeai nimic, în afară de cântecul păsărilor.

— Cred că localnicii nu sunt prea fericiţi acum, observă el. Acum nu prea mai sunt liniştiţi.

— Înainte de izbucnirea războiului, se vorbea că se va construi aici un aeroport. Unul ca lumea, ştii. Dar

nu s-a ajuns la nimic. Presupun că dacă acum s-a construit aici, va rămâne şi după terminarea războiului. Yelverton, Milton Combe şi Buckland nu vor mai fi niciodată la fel, dar ce poţi face?

Continuară să meargă în tăcere. În loc să-l conducă pe drum, aşa cum ar fi făcut Ben, May îl conduse pe cărări peste câmpurile luminate de lună şi prin păduri umbrite. Au ajuns la un pârleaz şi au rămas un moment privind în jos la panglica lată a estuarului care ajungea la mare. Câteva mile mai jos era Devonport, de atâtea ori ţinta avioanelor germane. Oamenii spuneau că nemţii l-au descoperit urmând cursul râului, aşa zicea May, iar Ben ştia că era adevărat. O cărare argintie, luminoasă ca aceasta, era o mană cerească pentru un pilot.

— Presupun că oamenii veneau aici ca să se simtă în siguranţă, zise el îngândurat, iar ea încuviinţă.

— Veneau aici cu autobuzele şi dormeau în vechea şcoală şi în sala de lectură. Apoi dimineaţa se întorceau la Plymouth. Localnicii îi primeau în casele lor, dacă aveau spaţiu, iar noi aveam şi hrană. Cei mai mulţi au revenit, acum că s-au oprit bombardamentele. Se întoarse să-l privească în ochi. Mi-a părut foarte rău când am auzit de fratele tău, Ben.

— Ştiu. Mulţumesc. El îşi aşeză mâna pe gard,

uitându-se în jos. Ştiu că sunt mulţi care şi-au pierdut rudele. Ar trebui să-mi fie oarecum mai uşor, dar nu este. Nu mă pot obişnui cu ideea.

— Sigur că nu-ţi este uşor, spuse May. Era fratele tău. Oricine pierde pe cineva drag se simte la fel de rău. Tu de ce ai fi diferit? se gândi un minut, apoi adăugă: Dacă mă întrebi, cred că este chiar mai rău, când ştii că au fost ucişi atâţia şi vor mai fi. Mii, milioane chiar. Şi pentru ce? Care este miza?

Ben râse nervos.

— Asta ar trebui să-l întrebi pe Ştefan Dabrowski. Ştii, pilotul polonez. Din cauza lui Hitler care a invadat Polonia am intrat noi în război, la început. Nimeni nu s-a gândit că se va întinde aşa de mult.

— Da, este ca o boală oribilă, spuse ea. S-a extins peste toată lumea, ca o rană infectată. Ceea ce facem noi este să tratăm rana, s-o operăm sau s-o cauterizăm. Dar asta nu înlătură rana în sine. Microbii colcăie sub ea.

— Da, zise Ben, exact aşa este. Dar ce putem face? Ar trebui s-o oprim să se extindă. Şi vom învinge în cele din urmă. Trebuie.

— Sper că aşa va fi, zise ea. Sper din tot sufletul.

Rămaseră în tăcere un moment. Apoi May îşi vârî mâna în palma lui şi-şi ridică faţa. Lăsându-şi privirea în jos, el văzu ochii ei mari, negri şi dinţii îi

strălucire când îi zâmbi.

— Este noaptea de Crăciun, îi spuse încet. Să ne gândim la ea, vrei?

Ben privi în ochii aceia negri. Lumina lunii se reflecta în ei ca două stele surori.

Buzele ei pline erau uşor întredeschise, lăsând să se vadă dinţii albi, strălucitori. Ben îşi ţinu respiraţia şi se plecă spre ea. Lăsă ca degetele ei să i se ghemuiască în palmă, cu cealaltă mână o prinse de după mijloc şi o trase spre el, iar ea îşi ridică faţa spre el şi buzele li se întâlniră încet, într-un sărut care era mai mult o şoaptă purtată de vânt.

Rămaseră o clipă fără să-şi spună nimic. Apoi, Ben îi spuse încet:

— Crăciun fericit, May…

Când se întoarseră acasă, Mabel Prettyjohn le pregătise o masă, care consta din pui rece şi şuncă, murături făcute în casă, pâine şi brânză. Tatăl ei deschisese încă o sticlă de vin de soc, focul ardea şi casa lor era ca o fortăreaţă plăcută împotriva vântului din acea noapte şi a durerilor provocate de război.

— Bine aţi venit! îi întâmpinară cu feţele luminate de zâmbete. Străluciţi şi radiaţi, de la aerul rece de afară, cred. Îi trase înăuntru şi întinse mâinile să ia haina lui Ben. Vino şi stai la foc, frumosule, şi

încălzeşte-te.

— Este foarte plăcut afară, mamă, spuse May scoţându-şi haina şi atârnând-o în spatele uşii. Este cea mai strălucitoare lună pe care am văzut-o vreodată, iar câmpul este îngheţat şi alb. E o feerie.

— Cel puţin n-a nins până acum în iarna asta. Doamna Prettyjohn luă mâinile reci ale lui Ben în palmele sale calde, frecându-le încet, aşa cum nu mai făcuse nimeni din copilăria lui. După un moment, ea îşi întinse mâna spre foc ca să-şi încălzească din nou palmele, apoi îi mai frecă mâinile încă o dată. Era ciudat de reconfortant şi-şi aminti cum se simţea ca un puşti speriat, apoi îşi reveni brusc. Nu mai sunt copil, se dojeni el. Sunt matur, lupt într-un război al oamenilor mari, lupt pentru fratele meu acum, pentru rege şi pentru ţara mea. Şi pentru aceşti oameni care, deşi nu mă cunosc bine, m-au primit în casa lor în noaptea de Crăciun pentru că ştiu că lupt şi pentru ei.

Nu avea ce să-i strice un moment de relaxare în această cameră de zi drăguţă, cu pereţi de piatră şi cu focul cald, lăsându-i pe aceşti străini să-l înconjoare cu bunătatea lor. Mai era şi May şi sărutul lor de la gard. Nu era primul lui sărut, dar cu toate astea păruse să-i placă. Cumva, într-un fel anume…

Mama lui May dădu drumul mâinilor lui şi se

îndreptă spre masă.

— Acum, dragul meu, serveşte-te cu ce-ţi face plăcere. Este mâncare din belşug aici şi avem destul şi pentru masa de mâine, aşa că nu trebuie să-ţi faci probleme că ne iei raţiile.

— Dar am mâncat la popotă, începu el, însă vederea acelei mese aşezate cu simplitate, dar apetisant, cu cea mai bună faţă de masă din dantelă, cu vasele de porţelan care aveau desene albastre pentru că era Crăciunul, îl făcu să simtă din nou foamea şi luă cu plăcere din crusta pâinii făcute în casă, din brânza moale şi o felie sau două de came cu câteva din murăturile doamnei Prettyjohn.

— Ce bine este să vezi un tânăr cu poftă de mâncare, spuse William Prettyjohn. El se afla într-un pat făcut într-un colţ al camerei şi era îmbrăcat într-o cămaşă cu cravată în locul obişnuitei sale pijamale: în poală, avea o farfurie cu mâncare. Era cam palid, dar nu părea bolnav, iar Ben îşi aminti că May îi spusese că tatăl avusese un accident în urma căruia rămăsese cu picioarele paralizate şi stătea cam tot timpul sus, în camera sa.

— Trebuie să capeţi putere, spuse Mabel adăugând mai multă came rece în farfuria lui Ben, în ciuda protestelor lui. Ţi-am mai spus, nu iei din raţiile noastre. Acesta a fost cocoşul nostru îngrăşat pentru

Crăciun. Horace îi spuneam… adăugă ea.

— Horace? Ben se uită la carnea care cu câteva zile în urmă tăcuse parte integrantă din familie încât avea şi un nume. Dar…

— Nu este nicio problemă, îl asigură doamna Prettyjohn. A avut o viaţă fericită.

Bătrânul domn Prettyjohn a ridicat sticla de vin închisă la culoare şi a înclinat-o spre paharul lui Ben.

— Încearcă asta, băiete. Este vinul meu de soc. Şi mai am puţin de scoruşe vechi de patru ani, gata de băut. Şi nişte cidru făcut din merele din grădina noastră. Încearcă-le pe toate!

Ben nu ştia cu ce să înceapă.

— Poate nişte cidru pentru început, ca să meargă cu brânza, sugeră el, şi un pahar mare fu imediat umplut, fiindu-i întins. Luă o gură şi asprimea vinului îi schimonosi faţa. Ceilalţi începură să râdă.

— N-ai mai încercat băuturi făcute în casă ca pe la Devon, spuse William Prettyjohn. Te ia prin surprindere, nu? Mai bine nu bea prea mult, pentru că vom încerca şi vinurile tatei. Este specialist la făcut vinul.

Se aşezară în jurul focului cu farfuriile în poală, iar discuţia se axă asupra vremurilor trecute, înainte de război.

— Multe nopţi am petrecut aici în jurul focului,

cocând castane, spunând poveşti. William continuă: Au fost vremuri bune. Se întoarse spre bătrân. Tată, spune-i acestui tânăr din poveştile tale despre Dartmoor. Sunt sigur că nu le-a auzit.

— Probabil este singurul din lume care le-a pierdut, observă May, iar mama clătină din cap spre ea. May râdea cu gura până la urechi, fără a se căi.

Ben se uită la bunic, aşezat într-un scaun lângă foc. Terminase de mâncat şi-şi umplea pipa.

— Aş vrea să le aud.

Bătrânul domn Prettyjohn suflă tare în pipă ca s-o facă să funcţioneze, apoi o scoase din gură.

— Păi, cu care să încep? Ai auzit povestea lui Mâini-Păroase? Sau a doamnei care iese la miezul nopţii din casă direct pe Podul Fitzford cu trăsura? Sau a bătrânului Dewer, diavolul în persoană, care-şi mână câinii de vânătoare pe Dewerstone Rocks într-o noapte întunecată, pe furtună? Sau…

— N-am auzit niciuna din acestea, spuse Ben, dornic să le asculte, iar bătrânul trase din nou din pipă şi începu:

— Bine, o să-ţi povestesc despre Mâini-Păroase, pentru început. Coborî vocea şi toţi se aplecară spre el, chiar şi cei care auziseră povestea de atâtea ori înainte. Era pe drumul dintre Princetown şi Two Bridges, acolo s-a întâmplat. Cele mai multe erau

motociclete, pe astea le prefera Mâini-Păroase. Apărea din senin, punea mâna pe mânere şi scotea motoreta de pe drum. Doctorul închisorii de la Princetown a fost ucis acolo acum douăzeci de ani sau mai mult şi a mai fost încă un individ tot aşa scos de pe drum. Nici el n-a supravieţuit, dar un pasager pe scaunul din spate a spus c-a văzut mâinile chiar înainte de accident. A mai fost un cuplu care dormea într-o rulotă, cam în aceeaşi perioadă, poate la diferenţă de un an sau doi, şi tânăra s-a trezit brusc simţind primejdia şi a văzut acele două mâini uriaşe acoperite cu păr des, care au pătruns pe fereastra deschisă de sus. Ea a spus că imediat a ştiut că îl căuta pe bărbatul ei, dar şi-a făcut semnul crucii şi s-a rugat, apoi mâinile s-au lăsat în jos şi au dispărut. El l-a privit cu gravitate pe Ben şi a adăugat: Ţine minte vorba mea, tinere, nu cutreiera mlaştinile noaptea. Se petrec lucruri ciudate la Dartymoor, aşa cum nu s-au mai petrecut.

Ben a simţit un fior pe şira spinării. A privit-o pe May care i-a zâmbit uşor şi s-a mutat mai aproape pe banchetă. Îi simţea acum căldura trupului lipit de al lui.

— Mai sunt şi nălucile prizonierilor, continuă bătrânul. Un bătrânel mic de stat, cu părul lung, negru, a fost văzut de multe ori alergând pe terenul

închisorii. Chiar şi unul din guvernatori a văzut unul odată. Şi mai era unul, David Davis se numea, care a fost închis acolo timp de cincizeci de ani, având grijă de oile închisorii. Când a venit vremea eliberării n-a vrut să plece, pentru că nu suporta gândul de a trăi afară din închisoare şi l-a implorat pe şeful închisorii să-l lase să rămână, dar acesta a insistat că trebuie să plece. Aşa că bietul bătrân Davis i-a spus: ei bine, păstrează slujba asta pentru mine, pentru că sigur mă voi întoarce; nici n-au trecut două săptămâni c-a şi revenit pentru totdeauna. Oamenii l-au văzut de atunci cu turma pe aici, fericit.

— Ei, asta n-a fost chiar aşa de înfricoşătoare, spuse Ben, dar bătrânul scutură din cap.

— Nu e bine să vezi năluci. Una din cele mai rele este doar la câteva mile de aici, în jos, la Meavy. Acolo, diavolul îşi aleargă câinii negri peste stâncă – li se spune copoi. Bătrânului Dewer, despre el vorbim, i se spune Călăreţul de la Miezul Nopţii pentru că merge călare pe un cal negru uriaş, care scoate fum pe nări. Fiecare copoi are ochii de foc şi laici puternice şi dacă-i vezi înseamnă că vei muri în anul acela. Într-o bună zi, te vor arunca de pe stâncă şi vei muri. În nopţile cu furtună îi auzi urlând… urlând… Făcu o pauză dramatică. Dacă auzi asta, băiete, nu-ţi mai vine să ieşi afară. Mai bine stai în

casă.

— Bunicule! protestă May, pe jumătate râzând. Lui Ben îi va fi teamă să se întoarcă la aeroport, dacă o ţii tot aşa.

— O, nu-mi e teamă de năluci, declară Ben. Oricum, în seara asta n-o iau pe acolo. Aeroportul este în sus pe drum. Dar fiţi atent, adăugă el, sunt şi poveşti cu aeroporturi bântuite. Cunosc un individ care se jura că la unul din acestea apărea stafia unui bărbat.

— Ah, încuviinţă bătrânul domn Prettyjohn. Nicăieri nu eşti în siguranţă, nu te poţi feri de stafii.

Urmă o mică tăcere, apoi doamna Prettyjohn se ridică brusc.

— Este timpul să bem o cacao, cred. Şi poate că, în timp ce o fac, am putea cânta un cântec sau două, să ne mai înveselim. Nu am nimic cu stafiile, dar te cam întristează.

Ceilalţi începură să râdă şi William să cânte. Avea o voce frumoasă şi-l ascultară în tăcere cum cânta: „Pe oriunde mergi “, apoi una sau două balade edwardiene, după care i se alăturară şi alte voci când interpretă cântece populare de război ca „Stâncile albe din Dower “, şi „Ne vom revedea “. Când le aduse doamna Prettyjohn ceştile cu cacao urlau „Daisy, Daisy “sau „Bătrânul mi-a spus să mă ţin după căruţă “şi „Aşteptând la biserică “.

— Asta sună mai bine, spuse ea, punând jos tava mică şi veche de cositor cu ceştile de cacao aburind. Am adus şi nişte biscuiţi.

— După asta voi fi prea plin ca să mă mai pot mişca, spuse Ben, dar ea clătină din cap.

— Trebuie să ai ceva în stomac pentru drumul de întoarcere. Ai de mers cam o milă sau chiar mai mult până la Ravenscroft. Acum, serveşte-te. Nu accept un refuz.

Privindu-i chipul cald, agreabil, se gândi la mama lui care era acasă şi suferea pentru fiul pierdut, incapabilă să găsească altă consolare, nici măcar în credinţă, şi se simţi brusc vinovat. Petrecuse o seară veselă, plăcută, atât de diferită de felul în care începuse. Asta nu înseamnă că am uitat, se gândi el. Nu înseamnă că nu-mi mai jelesc fratele. Numai că viaţa trebuie să continue; nici Peter n-ar vrea să suferim pentru el tot restul vieţilor noastre.

— Vă mulţumesc, îi spuse doamnei Prettyjohn. Îşi termină cacaoa şi se ridică. Acum chiar trebuie să plec. Vă mulţumesc încă o dată tuturor. Mi-aţi oferit un Crăciun minunat.

Mama lui May îi zâmbi cu înţelegere, de parcă ar fi ştiut ce-i trecuse lui prin minte.

— Eşti întotdeauna binevenit aici, tinere. Ţine minte asta. Vino ori de câte ori poţi. Ne vom bucura

să te vedem.

May îl conduse la poartă. Rămaseră împreună un moment, urmărind luna care trecea alene pe cer, apoi ea îi spuse:

— Sper că vei face ce ţi-a spus mama, Ben. Mai vino să ne vezi. A fost grozav să te avem aici cu noi.

— Şi eu m-am bucurat să vă văd, May. Ben îi atinse timid obrazul cu degetele. Îţi mulţumesc. Foarte mult. Apoi se aplecă şi o sărută din nou.

Pe când se întorcea la aeroport avea senzaţia că păşeşte deasupra razelor lunii.

14

După ce intrară în noul an, Alison citi ziarele, cu neplăcuta senzaţie că războiul nu se va termina niciodată.

— Nu sunt veşti proaste, spuse Andrew, încercând s-o îmbărbăteze. Uite cum îi alungă ruşii pe nemţi. I-au expediat înapoi, în Polonia. Hitler cred că-şi doreşte să nu fi intrat în ţară. A fost prea mult pentru el.

— Polonia, oftă ea. Bietul Ştefan, cred că este atât de îngrijorat. Familia lui este încă acolo.

— Ştiu. Cu toate acestea, nu prea vorbeşte la popotă. Ne consideră pe noi, englezii, cam inexpresivi – iar eu cred că unii polonezi sunt doar

gomoşi. Totuşi, în locul lui şi eu aş fi îngrijorat. Dumnezeu ştie ce-au făcut nemţii în Polonia, dar nu se vor descurca mai bine acum când ruşii îi trimit de unde au venit!

— Am crezut că ai şi veşti bune, spuse Alison sobră, iar el luă o mină forţată.

— Am spus. Am realizat că şi nemţii au pierdut ceva. Păcat este că şi alte popoare au de pierdut. Îmi pare rău, draga mea. Nu gândesc întotdeauna în aceşti termeni. Mă tem că nu-mi pot permite, adăugă el trist.

— Nu, ştiu că nu poţi. Alison înţelese imediat că, odată ce era în aer, Andrew devenea, ca toţi cei implicaţi în acest război, o maşină de luptă, ca şi avionul său. Mai ai şi alte veşti bune? îl întrebă cu multă speranţă.

— O, da, era să uit! Ţi-l aminteşti pe acel actor, James Steward? Este aici acum, maior în Forţele Aeriene ale SUA, zboară pe Liberator de la o bază din Norfolk. Se spune că se întorcea dintr-o misiune diurnă deasupra Germaniei cu câteva zile în urmă, când a observat că grupul conducător o luase în direcţie greşită deasupra Franţei, chiar peste câmpurile aviaţiei inamice. Aşa că a plecat după ei ca să-i acopere. A urmat o bătălie crâncenă şi au pierdut opt Liberator, dar ar fi fost şi mai rău dacă el nu i-ar

fi observat. A venit un tovarăş din zona aceea Ia popotă, aşa am aflat.

— Dumnezeule! Este un adevărat erou, nu doar o stea. L-am văzut în *Poveste din Philadelphia,* îţi mai aminteşti, Andrew? Părea un tip de treabă.

— Oricum, nu este un fricos, asta e sigur.

Erau şi alte lucruri pe care Andrew ar fi vrut să i le spună soţiei sale, dar se rezuma la poveştile pe care ea le putea citi din ziar sau auzi la radio. Implicit, deşi avea încredere în ea, cu cât îi dădea mai puţine informaţii, cu atât era mai posibil să ajungă la urechi nepotrivite.

— A venit Ştefan să te vadă? Ai spus că l-ai invitat. I-ar face bine să stea de vorbă cu tine despre problemele sale. Este prea încrâncenat, ar fi bine să se mai detensioneze, spunând altcuiva ce îl frământă.

— Ştiu. Şi eu m-am gândit la asta. Dar nu l-am văzut de la Crăciun. Oftă. I-am spus că mă găseşte aici dacă vrea să vorbească, dar nu pot repeta mereu invitaţia. Nu vreau să par iscoditoare. Poate el este doar politicos, şi nu vrea ca eu să insist.

— Cine ştie? Andrew îşi întinse braţul şi o trase spre el. Este mai bine să nu-ţi faci probleme, draga mea. Va veni dacă va dori. Între timp, gândeşte-te la tine şi la noul nostru copil. Îi atinse încet pântecul. Nu te obosi. Nu cumva te istoveşti?

— Nu, mă odihnesc în fiecare după-amiază şi… se opri brusc şi trase aer în piept. Andrew!

— Ce este? Ce s-a întâmplat? Se îndreptă alarmat, iar ea începu să râdă.

— Nimic. Nu este nimic rău. Numai că… Trase din nou aer în piept. Da! Sunt aproape sigură…

— Sigură de ce? Ce tot spui? Draga mea, eşti sigură că te simţi bine?

— Foarte bine, spuse ea şi-i înflori un zâmbet pe chip. Copilul, Andrew. Tocmai s-a mişcat. Pentru prima oară. Aici. Îi luă mâna şi i-o aşeză pe pântecul bombat. Stai liniştit, să vedem dacă se mişcă din nou.

El observă cât era de entuziasmată.

— Dar a mişcat? Nu simt nimic.

— Da, abia simţit. Ca un fâlfâit uşor. Ca şi cum aş avea un fluture în stomac. Ştiu că s-a mişcat. Îi ridică mâna şi şi-o duse la obraz. Îl vei simţi curând, nu te teme, când va începe să lovească cu picioarele şi cu pumnii. Dar este o senzaţie minunată. Face ca totul să pară atât de real. O, Andrew, cum de suntem noi atât de norocoşi?

— Nu ştiu, zise el şi o strânse în braţe. Dar ştiu că suntem. Şi să fim recunoscători pentru asta.

Au rămas tot restul serii în faţa focului, lăsând flăcările să lumineze încăperea, bucurându-se că erau împreună, şi au discutat liniştiţi despre viitor.

Un viitor în care nu mai erau războaie, în care-şi puteau urmări familia trăind în pace. În pacea pentru care luptau acum.

În cele din urmă, Ştefan apăru în ultima săptămână din ianuarie. Nu fuseseră zboruri cu o noapte în urmă, dar Andrew fusese foarte ocupat la aeroport. Alison, care tocmai răcise, stătea în casă, în faţa focului, cu Hughie.

— Ştefan! Intră, dacă nu te temi să iei răceala de la mine. Sunt ceva mai bine acum, dar tot cu nasul înfundat.

— Eu nu răcesc. Ştefan intră în camera din faţă. Focul ardea vesel, cu lemnele pe care le adusese unchiul lui May chiar înaintea Crăciunului, iar Hughie se juca pe podea cu jocul de construcţii şi cu jocul cu bile primit la Crăciun. Alison citea.

— Vrei ceai? Tocmai voiam să fac unul.

Se duse la bucătărie, lăsându-l pe Ştefan în genunchi alături de Hughie. Când se întoarse aducând tava cu ceai şi o farfurie cu prăjiturele, cei doi ridicau un castel cu turnuri.

— O, dar ce frumos este! spuse ea punând tava pe măsuţă. Ca un castel din poveşti.

Ştefan o privi cu seriozitate.

— Nu mai este din poveşti de acum, din păcate. Este castelul pe care-l avem la noi acasă. Probabil

nemţii s-au mutat acum în el, sau îl folosesc ca închisoare, dacă mai există.

— O, îmi pare rău. Alison era încurcată, iar el se ridică imediat, de parcă ar fi vrut să-şi ceară scuze.

— Nu, mie trebuie să-mi pară rău. De unde era să ştii? L-am construit pe acesta pentru că este singurul fel de castel pe care-l cunosc. Îşi coborî privirea asupra copilului care se juca pe covorul din faţa şemineului. Distruge-l, Hughie, şi ridică unul dintre castelele voastre. Să lăsăm poveştile.

— Dar mie îmi plac poveştile, obiectă Hughie şi începu să mai adauge un turn.

Ştefan râse, iar Alison observă cum i se modificase chipul. Pielea fină din jurul ochilor i se încreţise, iar buzele frumos conturate se curbară într-un zâmbet cu mult farmec. Ea îi întoarse zâmbetul şi îi făcu semn să ia loc în scaunul lui Andrew.

— Te rog, ia loc. Serveşte o cană cu ceai. Hughie, am nişte suc de portocale pentru tine şi un biscuit.

— Suc de portocale? repetă polonezul. Este foarte bun pentru el, dar am crezut că nu aveţi cum să procuraţi portocale.

— Guvernul îl oferă pentru copiii sub cinci ani. Este destul de concentrat, trebuie să-l diluez. Lui Hughie îi place.

Ştefan înclină din cap.

— Guvernul vostru se îngrijeşte foarte bine de voi.

— Da, face tot posibilul. Noi ne plângem în privinţa raţiilor, dar este cel mai onest mod de împărţire a hranei şi se pare că astfel suntem sănătoşi.

Nu avem prea multe dulciuri, nici grăsimi! adăugă ea cu un zâmbet. Şi suntem încurajaţi să cultivăm legumele! Eu şi Andrew avem deja câteva în grădina din spatele casei.

— Aş vrea să cred că şi familia mea o duce la fel de bine, spuse el trist.

Alison luă ceaşca goală de la Hughie, iar copilul se întoarse la jocul său. Ea îl privi pe Ştefan.

— N-ai aflat nimic despre ai tăi?

— Nimic. Ţi-am mai spus, am părăsit Polonia imediat ce Anglia a declarat război. Era evident că noi nu puteam lupta cu nemţii în ţara noastră, puteam fi mai eficienţi aici. Dar mi-a fost greu să-i las pe toţi în urmă: mama şi tata au înjur de şaizeci de ani, apoi surorile şi familiile lor. Am fost dezolat. Aproape că nu mai voiam să plec, dar m-au convins să vin în Anglia. Mi-au spus că este singura şansă pentru ca aceia dintre noi care ştiau să lupte să meargă acolo unde pot fi folosiţi.

— Ce-ai fi putut face dacă rămâneai acolo? îl întrebă Alison cu blândeţe, iar el ridică din umeri.

— Nimic. Probabil aş fi fost ucis în încercările mele

de a opune rezistenţă. Nu le-aş mai fi fost de folos şi poate mi-aş fi atras chiar moartea. Îl privi pe Hughie. Poate n-ar trebui să spun toate astea.

— Nu este atent la discuţii. Acum este în lumea lui. Ezită, apoi adăugă: Vorbeşte-mi despre familia ta. Câte surori ai?

— Patru. Toate sunt mai mari ca mine. Eu sunt mezinul familiei. Irena este cea mai mare. Urmează Kataryna şi Urszula. Cea mai mică soră, Krystyna, este doar cu un an mai mare şi s-a căsătorit cu un an înainte de izbucnirea războiului. Pentru ea sunt cel mai îngrijorat.

— De ce?

— Pentru că, spuse el, soţul ei este evreu.

— Oh! Alison se încruntă puţin. Şi lui Hitler nu-i plac evreii, nu?

— Consideră c-ar trebui exterminaţi, spuse Ştefan.

Alison trase aer în piept.

— *Exterminaţi?* îl privi involuntar pe Hughie, şi deşi el ridicase privirea la exclamaţia ei, atenţia lui reveni imediat asupra jucăriilor. Dar asta nu este posibil! Cum poate să…

— Nu ştiu, zise Ştefan. Dar cu acel bărbat totul este posibil. Este întruchiparea diavolului. O privi gânditor ca şi cum ar fi trebuit să se hotărască să continue. Apoi spuse: Ai auzit de *Kristallnach?*

— *Kristallnach?*

— Noaptea Ferestrelor Sparte, îi spuse el. A fost în noiembrie 1938. Naziştii au ordonat ca acele case ale evreilor – *tuturor* evreilor – să fie percheziţionate. Au fost arestaţi mii de evrei şi trimişi în lagăre şi tabere de concentrare. Sinagogile au fost distruse, incendiate în mare parte. Magazinele evreilor au fost jefuite şi închise, ferestrele sparte. La Viena, focul a izbucnit pretutindeni, iar evreii au fost îmbrânciţi pe străzi, batjocoriţi şi asaltaţi de cete de huligani. Oamenilor li s-au spart uşile apartamentelor şi caselor de către SS, iar averea lor a fost distrusă, sau furată sub ochii lor. Dacă protestau, erau împuşcaţi. Unii au fost aruncaţi de la ferestrele apartamentelor lor şi zăceau întinşi pe trotuar, ţipând de durere, dar nimeni nu îndrăznea să-i ajute. Cei care au încercat au fost şi ei împuşcaţi. Dimineaţa, străzile erau acoperite cu cioburile ferestrelor şi de acolo a venit denumirea de *Kristallnach.*

Alison simţi că i se face rău. Ca prin vis, îi spuse:

— Dar asta a fost cu un an înainte de începerea războiului. Ce s-a întâmplat cu evreii care n-au fost ucişi în noaptea aceea? Au fost duşi toţi în lagăr?

— Nu toţi. Unii au fost lăsaţi, dar viaţa le-a devenit imposibilă. Erau forţaţi să stea ascunşi în casele lor, dacă le mai aveau, şi să iasă doar câteva ore pe zi.

Chiar şi atunci erau batjocoriţi pe stradă, loviţi cu pietre sau cu sticle. Iar copiii lor nu aveau voie în locuri publice, cum ar fi piscinele sau locurile dejoacă. Au fost daţi afară din şcoli. S-au ridicat ziduri înalte şi au fost izgoniţi în spatele lor, să trăiască departe de restul comunităţii. Mulţi şi-au pus capăt zilelor.

Alison se cutremură şi se uită în altă parte. Chipul crispat al lui Ştefan se mai destinse.

— N-ar fi trebuit să-ţi vorbesc astfel. Poate ar fi bine să plec.

— Nu! exclamă ea pe un ton ridicat. Sigur că trebuie să vorbeşti despre asta. Toţi trebuie să ştim. Mi-e ruşine că n-am ştiut până acum, dar am fost prea ocupată să duc o viaţă bună, să dansez şi să dau petreceri, sau să mă mărit. Nu m-a interesat ce se întâmplă în alte părţi ale lumii.

— Asta este o parte a problemei, zise el. În Polonia, chiar şi în Germania, de fapt în toate ţările Europei, oamenii preferau să danseze decât să vadă ce era în spatele cortinei.

Se lăsă o scurtă tăcere. Hughie terminase de construit castelul şi conducea o maşină de jucărie prin pasajele pe care le ridicase. Unele cuburi au căzut, iar el a exclamat furios. Ştefan le-a înlocuit.

— N-au fost bine echilibrate, îi spuse el. Vezi, nu

trebuie să fie prea distanţate faţă de cele de dedesubt, ca să nu cadă. Pune-le aşa.

Alison se uită la Hughie întrebându-se ce înţelegea oare, dar acum era prea absorbit de joc, de maşina sa pe care o introducea şi o scotea din castel, murmurând o poveste. Ea prinse doar atât: *prinţ* şi *prinţesă.*

— Şi… crezi că asta s-ar fi putut întâmpla şi în Polonia?

— Ştiu că s-a întâmplat deja. În trei săptămâni de la invadarea ţării noastre, capitala, cel mai mândru oraş, a fost distrusă. S-a format acolo un ghetou pentru evrei. Soţul surorii mele Krystyna, Benedykt, se temea pentru viaţa sa, dar când am plecat, el era încă în siguranţă, la adăpostul familiei. Krystyna ar fi vrut ca el să meargă cu mine, dar era însărcinată cu primul copil şi el n-ar fi lăsat-o singură. În orice caz, el n-ar fi avut voie să plece. Ar fi fost descoperit.

— Şi nu mai ştii ce s-a întâmplat cu el? Cu ei toţi?

— N-am aflat nimic, spuse el. Când se termină războiul, mă voi întoarce şi voi încerca să-i găsesc. Dar… Ştefan ridică din umeri, un gest simplu într-o lume fără speranţă.

Alison se uită din nou la Hughie care se juca nevinovat cu jucăriile sale şi se gândi la cel de-al doilea copil.

— Ce fel de lume este asta? Ce lume în care să naşti copii!

— Dar nu ne putem opri. Trebuie să continuăm să dăm viaţă copiilor. Aşa este de când lumea. Iar dacă cei buni dintre noi se vor opri, ar lăsa loc răului să ia în stăpânire lumea. Nimeni nu l-ar mai putea opri.

— Ştiu. Numai că nu poţi să nu te gândeşti la ai tăi. Gândindu-te prin ce ar putea trece… Se cutremură, apoi spuse: Dar tu, Ştefan? Eşti căsătorit, ai o iubită, pe cineva special?

El nu-i răspunse imediat, privind flăcările. Apoi spuse:

— Nu. Nu am pe nimeni special.

— Mai vrei o ceaşcă de ceai? întrebă ea cu blândeţe după un moment, gândindu-se că-i pusese o întrebare prea banală şi lumească după tot ce-i spusese el, conştientă totuşi că trebuia să revină în prezent. Şi o prăjitură? Gemul l-am făcut singură, este de mere şi mure.

El se întoarse zâmbindu-i, de parcă ar fi venit dintr-o călătorie interioară, şi luă o prăjitură. Ea îi mai turnă ceai.

— Vorbeşte-mi despre tine, spuse el. Ai locuit mereu în Devon? Acolo este casa ta?

— O, nu, vin din Lincolnshire. Îi povesti cum se cunoscuse cu Andrew, când acesta era la Cranwell,

apoi despre anul ei de domnişoară, introdusă pentru prima oară în societate. Acum mi se pare o altă lume. Ştiu că se discuta despre război cu mult înainte de începerea lui – chiar se construiau adăposturi antiaeriene şi se săpau şanţuri în Hyde Park, dar noi am sperat mereu că nu se va întâmpla nimic. Voiam să credem că nu se va întâmpla.

— Noi nu ne-am putut preface în acest fel, spuse el trist. Când vezi că vecinii tăi au fost invadaţi şi ştii că diavolul îşi aruncă un ochi peste pământul tău, nu-ţi poţi permite luxul de a te preface.

Privirea lui părea chinuită şi Alison ştia că revenise cu gândul la amintirile sale. Îi spuse:

— Am fost sinceră când te-am invitat să-mi vorbeşti despre ceea ce doreşti. Dar nu ţi-a ajutat…

El îşi întoarse din nou privirea spre ea.

— Ştiu. Uneori simt că aş vrea s-o fac. Simt că aş vrea să vorbesc cu cineva, să împărtăşesc oroarea asta altcuiva, ca să nu trebuiască să duc povara asta singur, apoi mă gândesc că nu este cinstit. Să te încarc pe tine sau pe altcineva cu tot ce este în mintea mea ar însemna să răspândesc tristeţea, şi ce bine ar face pentru lumea asta sfâşiată, pe care am creat-o? îşi coborî privirea asupra prăjiturii cu gem pe care o ţinea în mână şi scutură din cap. Nu sunt o companie plăcută şi nu aşa se răspunde la

ospitalitatea ta. Poate ar fi bine să plec. Vru să se ridice.

— Nu! Alison strigă, surprinsă de tăria cu care-şi exprima disperarea. Nu, nu trebuie să fii o companie bună. Ştefan… Se ridică de pe scaunul ei şi se aşeză pe covor lângă Hughie întinzând mâna să întoarcă faţa pilotului polonez spre ea. Ştefan, uită-te la mine. Te rog. Şi ascultă-mă. M-am maturizat mult din acea zi când încercam să pretind că nu va fi război. A trebuit s-o fac. A trebuit să aştept acasă în timp ce Andrew zbura, ştiind că este în pericol de fiecare dată. A trebuit să stau la capul lui în spital, după ce s-a prăbuşit cu avionul. A trebuit să asist la întoarcerea lui la zbor ştiind că accidentul s-ar putea repeta, c-ar putea fi ucis. Şi ştiu că sunt milioane de oameni care au suferit şi mai tare. Oameni ca Ben, mama şi tatăl lui. De ce aş sta eu aici în această casă caldă, primitoare, la adăpost de toate? Mâna ei alunecă de pe faţa lui şi-l apucă de mână, strângându-l. Trebuie să împărţim toate astea, spuse ea înflăcărată. Trebuie să ştim ce se întâmplă, indiferent cât de îngrozitor este. Altfel cum putem opri asta?

Se lăsă tăcerea. Focul trosnea. Afară, se auzea cântecul dulce, înalt al unei pitulici care cânta scurt înainte de amurg. Chipul lui Ştefan era aproape de al ei, ochii îi ardeau în lumina flăcărilor. Încheietura

mâinii lui era puternică şi caldă sub degetele ei.

— Mamă! exclamă Hughie. Îmi strici castelul!

— O, îmi pare rău, dragul meu. Roşind, ea se ridică înapoi pe scaun, mulţumită că flăcările ascundeau culoarea care-i aprinsese brusc obrajii.

Hughie o privi cu reproş şi începu să-şi adune piesele risipite, iar Ştefan îngenunche să-l ajute.

— Poate că ai dreptate, spuse el în cele din urmă peste umăr. Şi eu simt asta. Oamenii ar trebui să afle. Cu toate acestea, este greu să discutăm despre asemenea lucruri.

— Este greu, pentru că au o semnificaţie dureroasă pentru tine, spuse ea calm. Dar trebuie să fie şi mai greu să le porţi singur în suflet. Făcu o pauză. De ce nu vii într-o seară când nu zbori? Andrew nu se supără. Sau aş putea s-o rog pe May să-l ia pe Hughie într-o după-amiază, el se duce des acolo. Chiar aş vrea să te ajut şi nu este uşor de discutat cu el de faţă. Nu vreau să-l speriem sau să-l supărăm.

Pilotul polonez se aşează din nou pe scaunul său şi o privi cu ochii săi sobri de parcă i-ar fi evaluat capacitatea de a face ce spunea.

— Ai face asta? o întrebă.

Fiind un fin psiholog, ea realiză că dacă el se decisese să-i vorbească, va trebui să ia asupra ei răspunderea pentru amintirile şi temerile lui. Nu era

ceva ce se putea asuma uşor, ştia asta.

Îi întâlni privirea.

— Da, Ştefan, aş face-o.

15

În prima sâmbătă din noul an, Ben plecă pe bicicletă spre casa familiei Prettyjohn, s-o ia pe May la dans.

Dansul era organizat în clădirea şcolii vechi, care acum era primăria satului. May îi povestise cum dormiseră acolo familiile venite de la Plymouth în timpul asediului, sosind cu autobuze cu etaj, care abia îşi croiseră drum cu mare grijă de-a lungul cărărilor înguste, coborând apoi pe dealul abrupt.

„Au dormit pe paturi de campanie sau pe saltele aşezate direct pe podea, iar noi le duceam lapte proaspăt de la ferma domnului White şi le făceau ceai, înainte să plece din nou acasă “.

Au coborât dealul împreună. Casele erau în întuneric cu perdelele de camuflaj lăsate, dar Ben îşi putea imagina cum ar arăta pe timp de pace, cu stelele deasupra, cu luminile ivite din fiecare casă, de pe uliţele mici şi întortocheate. Valea era atât de adâncă şi de îngustă încât părea că toate aceste case stau să cadă de pe ambele laturi, aterizând de-a valma pe fundul văii, iar cele aflate pe terasele mai

înalte parcă se prind de ele cu degetele. Hanul aflat la capăt era cu faţa la ele de parcă ar fi vrut să le cheme la ordine, dar şi ferestrele lui erau camuflate.

— Era foarte plăcut pe aici, într-o seară de iarnă, spuse May gândindu-se ca şi el la acelaşi subiect. Toate ferestrele erau luminate la han, ardeau felinarele gălbui. Lăsau uşile deschise dacă nu era prea frig, iar dacă vreunul începea să cânte vocea i se auzea pe toată valea. Acum nu mai îndrăznim să lăsăm uşa deschisă, ca nu cumva Tom Prior, supraveghetorul aeroportului, să înceapă să strige la noi.

— Păi, asta este munca lui, spuse Ben. Şi are dreptate, este surprinzător cum se vede o lumină, cât de mică, atunci când eşti în aer. Doar nu vreţi să vă fie bombardat satul.

— Au fost şi aici câteva bombe. Au căzut pe deal însă, şi ştii că există antiaeriană pe dealurile înalte. Ştim ce înseamnă să fim în război, chiar şi aici la Milton Combe.

Ca de obicei, satul era plin de soldaţi care se duceau fie la dans, fie la han. De curând, sosiseră mulţi americani care îşi aşezaseră corturile pe terenul de la Bickham House. Erau soldaţi negri, dar şi albi, era pentru prima oară pentru săteni că vedeau oameni de culoare şi, cu toate că doamna

Stamp de la han era dispusă să-i servească atât pe unii cât şi pe alţii, se pare că funcţiona şi aici regula potrivit căreia dacă erau serviţi mai întâi negrii, albii să nu între, şi invers. May ridică impacientată din umeri.

— Noi nu facem diferenţă. Toţi luptă de aceeaşi parte a baricadei!

— Magazinul este încă deschis? întrebă Ben, observând că ieşea cineva din micuţa ceainărie de peste drum cu un coş greu de cumpărături. La ce oră se închide de obicei?

— Când se culcă domnişoara Kirby! răspunse May râzând. Deschide dimineaţa la opt şi nu închide până pe la unsprezece. Poţi să baţi oricând la uşa ei, dacă ai uitat să cumperi ceva. N-ai fost niciodată acolo? Ben clătină din cap, iar ea râse din nou. Ar trebui să mergi! Este un personaj! Fumează ţigaretele cu acele portţigarete lungi. Obişnuia să organizeze toate excursiile din sat înainte de război, iar dacă te duci acolo să-ţi faci cumpărăturile de Crăciun o să-ţi ofere un pahar cu sherry. O persoană reprezentativă pentru Milton Combe.

— Satul acesta este plin de caractere bine conturate, zise Ben, iar May confirmă.

— Aşa este. Dar noi nu-i remarcăm pentru că am crescut cu ei. Ni se pare că toate satele sunt la fel.

— Probabil. Ben se gândi la propriul său sat din Hampshire şi începu să râdă satisfăcut. Avem în sat un individ care merge pe o bicicletă veche şi trage după el un vas de alamă. Îi spunem Smoky Jack.

— Vas de alamă? Unul din cele folosite de drumari?

— Cam aşa ceva. Numai că îl ţine aprins. Trăieşte într-o colibă în pădure şi găseşte slujbe mai ciudate prin sat, iar vasul este focul şi soba lui de gătit. Nu se desparte niciodată de el. Doar dacă e prea cald afară.

Trecuseră deja de biserică şi traversaseră micul pod care ducea la şcoala veche. Ca orice altă clădire, era în întuneric, dar când trecură pe pasarelă auziră muzica unui acordeon şi a unui pian, iar când deschiseră uşa şi dădură la o parte draperia de camuflaj, fură întâmpinaţi de un caleidoscop de lumini strălucitoare şi culori ameţitoare.

— Un şiling de persoană, vă rog, spuse femeia dolofană aflată la masa de la intrare. O, bună, May, n-am văzut că tu erai. Şi tânărul cine este?

— Îl cheamă Ben, zise May, scoţându-şi haina veche de tweed, rămânând într-o fustă verde-închis şi o bluză albă cu flori, brodată pe piept. Era o bluză veche de şcoală, iar fusta era tăcută din costumul ei de gimnastică, dar amândouă se puteau purta şi nu multă lume avea haine noi în acest moment al

războiului. Ea era fericită să citească în ochii lui Ben că arată bine.

— De la aeroport, aş spune, observă doamna Carter, luând banii de la Ben. Puteţi lăsa hainele aici, tinere. În seara asta cântă Minnie la pian, aşa că vă veţi distra.

Femeia avusese dreptate, au descoperit ei după ce s-au alăturat cuplurilor de pe podium. Cei doi muzicieni care nu conteneau cu cântatul păreau neobosiţi şi nu voiau să facă pauză. De la foxtrot la vals, step şi tango, dansatorii care suflau greu aproape că au căzut peste mesele cu limonadă şi cu sendvişuri. Ben, care nu se considerase niciodată un bun dansator, descoperi că, având o parteneră ca May, uşoară ca pana în braţele lui, picioarele sale păreau să capete brusc o viaţă aparte şi curând o conducea pe podiumul de dans, învârtind-o la colţurile sălii, de parcă asta ar fi făcut mereu.

Seara trecu atât de repede, se făcu ora zece şi toată lumea trebui să se întoarcă acasă. Când ieşiră în aerul rece al nopţii, Ben o luă de după umeri.

— Ce bine ar fi fost să locuieşti mai departe! spuse el.

May chicoti.

— Ei, nu este un compliment prea mare! Dacă aş locui în Scoţia, ai fi mulţumit?

— Nu chiar aşa… zise el râzând la rândul său. Voiam să spun că mi-aş fi dorit să ne plimbăm în seara asta, să fim mai mult împreună. Nu vreau să mă despart de tine, May.

— Nici eu, spuse ea brusc serioasă. Dar nu ştiu dacă ar trebui să ne implicăm prea serios în această relaţie, Ben. Ne cunoaştem doar de câteva săptămâni. Să aşteptăm să ne cunoaştem bine.

— Aşa este. El se opri şi o trase într-un colţ. Ceilalţi dansatori trecură pe lângă ei discutând, glumind. Ben îi mângâie obrazul cu o mână şi o sărută încet pe buze. Simt că te cunosc dintotdeauna.

Tăcură un moment, apoi ea îşi ridică din nou chipul, iar el văzu strălucirea stelelor din ochii ei.

— Şi eu simt asta, şopti ea. Dar să nu facem paşi prea mari. S-o luăm încet, Ben, da? Te rog.

El îi atinse din nou obrazul.

— O plimbare pe pajişte, nu o ascensiune nebună pe munte, da?

— Da, spuse ea, iar el îi simţi zâmbetul. O plimbare pe pajişte. Mi-ar plăcea.

— Atunci, aşa va fi. O sărută din nou. Cu câteva opriri pe drum. Insist.

May chicoti şi-i întoarse sărutul. Un moment sau două el îi simţi trupul moale lipit de al său, prin haina ei groasă de tweed. Apoi, ea se retrase, iar Ben

o lăsă să iasă din colţul acela.

Se plimbară pe uliţele întunecate ale satului mână în mână şi începură să urce panta abruptă spre casa familiei Prettyjohn.

În februarie, nemţii au reînceput bombardarea Londrei. Alison a simţit o strângere de inimă când a auzit ştirea la radio şi s-a gândit imediat la Andrew şi la escadrila lui, care era de gardă în noaptea aceea. Fuseseră trimişi oare să lupte cu avioanele care luceau raiduri, sau el fusese trimis în altă misiune de escortă cu bombardierele?

Când îi dădu micul dejun lui Hughie, teama pe care o simţea se potrivea cu răceala şi cenuşiul sordid al zilei de februarie. După ce au terminat de mâncat, l-a îmbrăcat în haina groasă cu fular şi mănuşi, s-a îmbrăcat şi ea, apoi au plecat spre aeroport. Obişnuită cu ce se întâmpla de obicei acolo, observă că în faţa hangarelor sau pe travee se afla numărul obişnuit de avioane, dar din afara gardului nu ştia unde ar putea fi avionul lui Andrew.

Santinela, care o cunoştea, clătină din cap Ia întrebarea ei.

— N-am avut pierderi noaptea trecută, sau n-am auzit eu de ele şi ar fi trebuit să aud. Du-te acasă la căldură, doamnă Knight, şi nu-ţi face probleme, va veni la masă, aşa cum eu sunt sigur că oul este ou. Se

gândi o clipă, apoi chipul lui plin de umor s-a strâmbat puţin. Ei bine, vorbesc de vremea când ouăle erau ouă. În zilele noastre, sunt doar un praf gălbui!

Alison începu să râdă şi-i mulţumi, simţindu-şi din nou inima uşurată. Se întoarse de la poartă şi plecă înapoi, dar în loc să se ducă acasă îşi continuă drumul spre casa familiei Prettyjohn.

— Mergem s-o salutăm pe May şi pe ceilalţi, îi spuse lui Hughie. Nu l-am mai văzut de o săptămână pe tatăl lui May.

William Prettyjohn rămăsese la parter după Crăciun. Era mai cald pentru el, deşi soţia lui se plângea că se simte singură în patul conjugal noaptea.

— Cu toate acestea, adăugă ea, eu pot să mă mişc, aşa că nu trebuie să mă plâng.

Bătrânul Prettyjohn se afla în camera de zi, cu uşa deschisă spre bucătărie, când au sosit Alison şi Hughie. A deschis larg uşa să-i primească.

— Ce bine îmi pare că vă văd! Aţi venit să mă ajutaţi la reparaţii? îl întrebă pe Hughie.

— Ce fel de reparaţii? Eu nu ştiu să cârpesc ciorapi, mama face asta.

— Nu, tinere, spuse bătrânul. Eu nu cârpesc ciorapi, dar nici nu sunt departe de asta. Repar nişte

pantofi jos în şopron. Îi întinse mâna. Vino cu mine, copile. Ai văzut vreodată cum se cârpeşte?

Hughie scutură din cap şi se uită la mama sa. Alison încuviinţă.

— Du-te, Hughie. Eu mă opresc aici, să mai discut cu tatăl lui May o vreme. Doar dacă nu aveţi altceva de făcut? i se adresă bărbatului din pat.

William Prettyjohn începu să râdă.

— Nu plec nicăieri! Am de lucru pentru război. Se uită spre bucăţile de piele risipite pe patul său.

Fac genţi pentru femeile de pe front. Chiar şi un ghiuj bătrân ca mine mai este bun de ceva în timp de război.

— Nu sunteţi un ghiuj bătrân, protestă Alison, dar el o bătu uşor pe mână şi-şi strigă nevasta prin uşa deschisă de la bucătărie; ea pregătea un ghiveci cu morcovi, ţelină şi păstârnac din grădină, cu câteva bucăţi de carne de vită de la un măcelar din Yelverton.

Doamna Prettyjohn apăru în grabă, ştergându-şi mâinile pe şorţul de bucătărie:

— O, ce surpriză! ÎI duce tata pe Hughie la şopron? O să fac imediat nişte cacao. Ar fi bine să bei şi tu una, fetiţo, nu arăţi prea bine. Vino încoace Ia foc, e frig acolo.

Împinse motanul mare, care se tolănise în fotoliu.

— Pleacă de aici, Blackie, buştean leneş. Stai aici, Alison; eu pun ibricul pe foc.

Alison făcu aşa cum i se spusese şi se rezemă de spătarul fotoliului. Căldura casei şi felul în care fusese primită o învăluiră ca o mare binefacere. După îngrijorarea de peste noapte pe care o simţea întotdeauna când Andrew era „sus “şi veştile despre bombardarea Angliei se simţi brusc epuizată, dar mulţumită că se îngrijea cineva de ea.

William Prettyjohn o privi şi-i spuse:

— Pari cam sfârşită, fetiţo. Sper că te îngrijeşti cum trebuie.

— Da, mă simt puţin obosită. Aţi auzit de bombardament?

— Ni s-a spus de dimineaţă. Păcat, dar nu este o surpriză pentru nimeni. I-am lovit atât de tare pe nemţi, încât trebuia să ne aşteptăm la o ripostă. Sincer, fetiţo, n-aş vrea să te necăjesc cu presupunerile mele, dar mă întreb dacă bombardamentul are vreun sens. Gândeşte-te şi singură. Uite cum ne-au distrus oraşele, Londra, Coventry, Plymouth şi restul, toate aceste oraşe mari au fost terminate. Dar asta ne-a oprit din drum? Nu. Ne-am dus şi noi la ei şi am făcut acelaşi lucru. Şi nici ei nu s-au oprit. Acum au venit din nou asupra noastră. Mie mi se pare că nu se va opri niciuna din

părţi până ce nu va mai fi nimic de distrus, şi asta la ce bun?

— Nu ştiu, zise Alison cu jumătate de glas. Nu mai ştiu nimic.

— O să-ţi spun altceva, continuă el. Ce-au făcut băieţii noştri, şi nu vreau să spun nimic rău despre ei, unii au fost foarte curajoşi şi au meritat toate medaliile, dar ce au făcut ei că au bombardat fabricile şi altele… ei bine, nici asta n-o să dea rezultate. Trebuie să le oprim producţia, să nu-i mai lăsăm să producă avioane şi muniţie, dar din ce am auzit în dimineaţa asta la radio au destule avioane şi bombe. Nu i-am oprit în niciun fel. Şi atunci ce rost are să ne trimitem oamenii acolo ca să fie ucişi? Nu înţeleg.

Alison simţi un fior de teamă. El spunea cu glas tare ce avea şi ea în minte, sau mai precis la ce evita să se gândească de atâtea luni. Poate chiar de la începutul războiului. Andrew îşi risca viaţa în fiecare zi, în fiecare noapte, pentru ceva ce nu avea sfârşit, care nu însemna nicio realizare, ci doar distrugerea lumii pentru care luptau, de fapt? Căldura pe care o simţise părea să se retragă, lăsând-o înfrigurată, tremurând de parcă ar fi ieşit din mare şi ar fi descoperit că se schimbase vremea şi bătea un vânt nemilos.

Mabel veni din bucătărie, aducând două cești

aburinde cu cacao.

— Ce faci, Will? Te-am auzit speriind-o pe biata fată, făcând-o să se simtă nefericită şi într-o stare mizerabilă. Eşti lipsit de patriotism dacă-i vorbeşti aşa, ştii prea bine. Mi-e ruşine cu tine. Ar trebui să ştii.

Alison deschise ochii mari.

— Nu este nicio problemă, doamnă Prettyjohn. Şi eu gândesc aşa de cele mai multe ori. Uneori am impresia că războiul ăsta durează de când mă ştiu. Că nu se va mai termina vreodată.

— Se va termina, spuse femeia aceea de la ţară cu hotărâre. Nemţii nu-şi vor mai putea face de cap prea mult timp. Uite cum au fost alungaţi din Rusia şi din Italia. Ştiu că a fost îngrozitor cum s-a luptat acolo, la fel ca peste tot, dar nu mai poate dura. Noi câştigăm, aminteşte-ţi vorbele mele. Lucrurile merg spre bine. Luă exemplarul de dimineaţă al ziarului *Western Morning News* şi răsfoi paginile. Uite. Costumele bărbăteşti pot avea gulerele răsfrânte şi buzunare din nou, iar fustele de damă sunt plisate. Iar dacă asta nu este o veste bună, atunci nu mai ştiu ce este!

Alison o privi fix, apoi pufni în râs.

— Fuste plisate? Gulere răsfrânte şi buzunare? O, doamnă Prettyjohn!

— De ce nu? spuse femeia aceea scundă şi cam

plinuţă. Will, te rog să nu mai vorbeşti aşa. Alison n-a venit aici ca să se simtă rău. Se întoarse la bucătărie lăsând uşa deschisă, ca să poată schimba câte o vorbă. Lui May o să-i pară rău că nu te-a întâlnit. S-a dus la Leg of Mutton ca să ajute în locul lui Betty.

— Hanul nu este deschis aşa de devreme, nu?

— Nu, draga mea, nu este deschis, dar au rugat-o pe May să le facă puţină curăţenie înainte de masă. Apoi va servi piloţii, la bar. Vorbind despre piloţi… Femeia reveni în camera de zi cu un dovlecel pe care-l curăţa. L-ai mai văzut pe tânărul Hazelwood? Parcă era în escadrila soţului tău, aşa am înţeles.

— Ben? Da, mai vine uneori seara. Este un băiat drăguţ. De ce?

— Am impresia c-o place pe May, asta este tot. A venit la noi de Crăciun, nu în mod special, ci doar trecea pe aici, iar May ieşise să ia o gură de aer şi l-a invitat la masă. Părea cam necăjit din cauza morţii fratelui, ceea ce este firesc. A mai venit de câteva ori de atunci şi a luat-o la o expoziţie de tablouri din garnizoană, apoi la Buckstone, au fost o dată sau de două ori la dans. Mă întrebam dacă ţi-a spus ceva despre el.

— Nu mi-a vorbit niciodată de el. Nu este ceva serios, nu? Este un băiat drăguţ, repetă Alison. Tatăl lui este preot. Nu trebuie să vă faceţi griji că ar putea

profita de ea, nu s-ar întâmpla aşa ceva.

— Nici noi nu ne-am gândit la asta. Numai că… aşa cum ai spus, el este fiu de preot, iar noi nişte oameni obişnuiţi. Iar May este cu doi sau trei ani mai mare ca el. Sincer îţi spun, cred că-i este milă de el pentru că şi-a pierdut fratele. Nu cred că-l va lăsa să-i sucească capul, dar, după cum ţi-am spus, este doar un tinerel şi ştii cum este pe vreme de război, unii îşi cam pierd capul, în special tinerii, departe de casă, de tot.

Alison se gândi un moment, apoi spuse:

— Dacă vreţi să vă spun părerea mea, May este bună pentru orice bărbat. Dar presupun că nu este ceva serios. Cred că aveţi dreptate, ei îi este doar milă de el.

Uşa se deschise şi Hughie cu bătrânul intrară aducând în braţe pantofi şi cizme. Mabel Prettyjohn se întoarse la bucătărie să mai facă nişte cacao, iar Hughie descărcă încărcătura pe podea.

— Uite, mami, am reparat toate astea. Bunicul are un piedestal în şopron tăcut din fier, pune pantoful pe el, scoate talpa veche şi face una nouă din piele şi o bate în cuie cu ciocanul şi gata reparaţia. Nu-i aşa că e deştept?

— Da, este. Alison luă un pantof şi-l examină. Era lucrat îngrijit, pantoful părea nou. Aveţi timp să-mi reparaţi şi mie câteva perechi? îl întrebă. Am o

pereche de pantofi vechi cu găuri în talpă. Mă gândeam să-i duc la Tavistock la un cizmar.

— Adu-i la mine, drăguţo, spuse bătrânul. N-are rost să te duci la cizmar, o să-ţi ia foarte mult.

— Dar aş vrea să vă plătesc, totuşi. Nu vreau să-mi reparaţi pantofii gratis.

— Mai vorbim după ce ţi-i fac, zise bătrânul în glumă, dar Alison scutură din cap.

— Nu, trebuie să-mi cereţi un preţ normal şi să mă lăsaţi să vi-l plătesc, altfel nu-i mai aduc. Şi aşa aţi făcut prea multe pentru noi până acum. Alison ridică bărbia hotărâtă, iar Mabel, care intrase cu cacaoa, începu să râdă de fermitatea ei.

— Ţi-ai găsit perechea, tată. Dar am tot vorbit până acum şi nu te-am întrebat cum merge sarcina. Ţi-e bine? Te simţi bine? Ar trebui să mănânci pentru doi.

— Cred că mănânc pentru trei sau patru, spuse ea zâmbind. Bietul Andrew ar muri de foame, dacă n-ar mânca la popotă.

Alison mai rămase o vreme bându-şi cacaoa şi discutând cu William despre cărţile pe care le citiseră, apoi ea şi Hughie s-au îmbrăcat cu paltoanele şi-au pus fularele şi au plecat spre casă. Norii se mai ridicaseră un pic şi aerul era mai blând. Brusc, i se păru că simte miros de primăvară.

— Uite, Hughie, îi spuse. Încep să apară frunzele pe

garduri. Vezi acele flori mici, albe? Şi păsările încep să cânte.

— Se întoarce vara? întrebă el mergând în pas cu ea. Vine în fiecare an?

— Da, în fiecare an, spuse ea şi simţi că inima începe să-i bată mai tare. Primăvara şi vara vin în fiecare an.

Acum, când zărise primele semne ale primăverii, mai observă şi altele, culorile intense ale brânduşelor timpurii apărute pe marginea unei grădini de legume, câteva primule ca nişte monede aurii pe un mal. O pasăre neagră cânta dintr-un colţ al unui acoperiş. Totul parcă îi dădea speranţă.

Gândul îi zbură la Ben care-şi plângea fratele, la Ştefan care nu ştia dacă familia sa mai era în viaţă şi se întrebă dacă primăvara le va aduce şi lor aceeaşi alinare.

16

Săptămâni întregi, Ştefan nu mai veni s-o vadă. Alison se gândea că poate regreta discuţia lor; se întrebă dacă nu cumva îşi dorea să nu-şi fi deschis inima în faţa ei.

Ştefan reveni în cele din urmă într-o după-amiază luminoasă, dar cu vânt, cu nori zdrenţuiţi, care fâlfâiau pe cer ca rufele albe, curate, pe frânghie.

Alison şi Hughie tocmai ieşeau pe uşa din faţă, când el deschise poarta grădinii. Se priviră lung, apoi ea începu să-şi desfacă fularul.

— Ştefan! Ce bine că te văd! Intră.

— Nu. El ezită cu mâna încă pe poartă. Văd că tocmai plecaţi.

— La o mică plimbare. Vino cu noi, dacă vrei. Îi zâmbi, părându-i neaşteptat de bine că-l vede. Apoi ne întoarcem aici să bem ceai. Te rog. Îi întinse mâna.

— Bine, spuse el după altă ezitare. Mi-ar plăcea să vin. Ştefan se retrase un pas pentru ca ea şi Hughie să poată ieşi. Porniră pe drum, trecând de intrarea în biserica Buckland unde trăise odinioară sir Francis Drake, apoi o luară pe un drum care şerpuia printre râpile înalte ale Devonului. Drumul era adânc, de parcă s-ar fi mers pe acolo de secole, cu garduri vii care creşteau deasupra malurilor de pământ, presărate cu primule şi mici margarete sălbatice. Ridicându-şi privirea spre coroanele copacilor, care încă mai aşteptau să înfrunzească, Alison văzu cerul albastru, infinit, auzi cântecul păsărilor.

— E foarte frumos aici, spuse Ştefan. Şi este multă linişte, când nu trec avioanele.

— Ştiu. Dar cândva trebuie să fi fost zgomotos. Erau mine pe aici. Am văzut câteva galerii de acces în pădure.

— Galerii de acces?

— Da, intrările în vechile galerii de ventilaţie. Nu erau mari, ca acelea de la minele de cărbune. Ca nişte tunele mici, de pe laturile dealurilor. De aici cred că se scotea cupru, alamă şi arsen. Cineva mi-a spus că nici minele de argint nu erau prea departe.

El încuviinţă.

— Da, cred că era mare aglomeraţie. Şi noi avem mine în Polonia. De obicei de cărbune. Nu sunt zone unde să-ţi placă să trăieşti.

— Ca în South Wales, presupun şi în English Midiands. Am auzit ieri că unii din cei care sunt mobilizaţi acum vor munci în mină, în loc să participe la luptă. Nu au de ales, a fost hotărât prin vot. Norocul lor a depins de buletinele de vot. Alison se cutremură.

Pentru mine ar fi o mare neşansă. N-aş suporta să lucrez în subteran.

— Nu m-am gândit niciodată la acest aspect, dar cred că nici eu, spuse Ştefan. Poate de asta îmi place să zbor. Îşi ridică privirea spre cerul cu nori albi, pufoşi. Să fii singur acolo sus este un lucru minunat. Să conduci avionul ca pe un cal printre nori, să te strecori printre trăsnete, să dansezi cu stelele. Este un miracol.

Alison îl privi lung.

— Mai ales dacă faci ca totul să capete o tentă poetică.

— Da, este ca un poem, spuse el simplu.

Merseră în tăcere câteva clipe, iar Hughie începu să alerge în faţa lor pe drumul liniştit. Aerul de februarie era blând, iar puterea iernii slăbise pe moment. Fără îndoială, frigul se va întoarce, se gândi Alison. Mai era restul acestei luni şi aproape toată luna martie, înainte de a putea spune că a venit cu adevărat primăvara. Dar astăzi, în această zonă adăpostită unde sufla un vânt blând, îţi puteai imagina că şi vara era pe aproape.

Altă vară de război.

După un moment, îl întrebă:

— Ai aflat ceva despre ai tăi?

— Nu. Tonul lui a fost foarte dur şi ea i-a aruncat o privire, sperând că nu-l deranjase cu întrebarea. Nimic.

— Nu vreau să-mi vâr nasul în treburile tale. Nu trebuie să-mi spui nimic, dacă nu vrei.

— Nu este nicio problemă. El făcu o pauză, apoi continuă: Aş fi vrut să mai discut cu tine. N-am mai venit pe la voi; am simţit că nu avea rost să te împovărez şi cu necazurile mele. Dar mă gândesc Ia asta. Mă gândesc la tine. Simt că m-ai putea înţelege. Simt că pot să-ţi spun ce am pe suflet.

— Oh! Alison fu uluită pe moment de intensitatea vorbelor lui. Apoi îşi aminti ce-i spusese el despre zbor. Era diferit de englezii pe care-i cunoscuse, mai pasionat, mai poetic, deosebit de practicul şi pragmaticul Andrew. Şi păstrase pentru el în tot acest timp amintirile, indiferent cum erau ele. Probabil clocotea pe dinăuntru.

— Îmi poţi spune tot ce doreşti, conchise ea.

— Locuiam în Varşovia, începu el.

Se întorseseră acasă, iar Alison aprinsese focul şi făcuse ceaiul. Hughie era cuibărit pe sofa, răsfoind anuarul urşilor Rupert, pe care-l primise de Crăciun, îi plăceau povestirile despre Rupert; credea că acesta trăieşte undeva prin preajmă şi că într-o zi va avea norocul să-l întâlnească.

Alison aşteptă. Ştia că lui Ştefan nu-i este uşor să-şi înceapă povestirea şi nu putea decât să-l lase să povestească în ritmul său, în felul său propriu. Cu privirea plină de forţa amintirilor, el se uita la foc şi Alison se întrebă ce făcea ca povestirea să fie aşa de dureroasă pentru el. Nici acum nu era convinsă că va putea să-i povestească.

— Tatăl meu era profesor de muzică, începu el, rupând tăcerea. Preda într-o şcoală mare, cânta şi în orchestra oraşului. Vioara era principalul său instrument, dar, desigur, mai cânta şi la altele, la

pian, harfă şi instrumente cu coarde. Ne-a învăţat să cântăm pe toţi. I se părea ceva natural, ca şi cum am fi învăţat să citim.

— Şi mama voastră cânta?

El încuviinţă.

— La flaut. Casa noastră era plină de muzică. Închipuie-ţi, tata învăţa o melodie nouă la vioară. Flautul mamei suna ca apa argintie a unei cascade. Şi în fiecare zi la noi se organizau petreceri. Mama era atât de plină de viaţă, invita mereu lumea la noi, pregătea dulciuri şi biscuiţi ca să-i servească la vin, iar noi, copiii, trebuia să dăm mici concerte. El zâmbi. Aşa mi-am imaginat că va fi viaţa noastră întotdeauna, din ce în ce mai mulţi copii vor veni să înveţe un instrument, şi vom forma o orchestră a noastră!

— Suna grozav, spuse Alison, iar el încuviinţă.

— N-am ştiut cât de grozav a fost până nu s-a terminat.

El tăcu din nou şi Alison îi mai turnă ceai. Hughie ceru încă un biscuit şi ea se uită în cutie după cei care-i plăceau. Ştefan se întinse spre coşul cu lemne şi mai puse pe foc unul care începu să trosnească, pe măsură ce flăcările îl cuprindeau lemnul.

— Sigur că ştiam că va veni şi sfârşitul, spuse în cele din urmă. Am urmărit evoluţia lui Hitler prin

toată Europa în anul acela. L-am văzut intrând în Praga în luna martie, spoliind de aur băncile pentru a-şi salva economia lipsită de fonduri. Ştiam că se apropie de noi.

— Aţi ştiut că va invada Polonia?

— Cei care înţelegeau situaţia au ştiut. Alţii şi-au îngropat capul în pământ şi au refuzat să vadă semnele. Şi noi am fost nepregătiţi. Armata noastră se mai baza pe cavalerie încă, iar aviaţia avea doar avioane foarte vechi. N-am fi putut face faţă unui atac.

— Rusia nu v-a ajutat?

El făcu un gest rapid de lehamite.

— Polonia a fost dominată de Rusia înainte! Nu-i mai voiam pe pământul nostru. Umerii i se lăsară puţin când adăugă: Poate a fost o greşeală. Dar indiferent ce s-ar fi întâmplat, Germania ne-a invadat la 1 septembrie şi aşa a început totul. Al Doilea Război Mondial, la doar douăzeci şi unu de ani de la primul.

O scurtă tăcere, întreruptă doar de trosnetul şi şuieratul focului şi murmurul blând al lui Hughie care-şi spunea poveşti privind la cartea colorată din mână. Alison spuse:

— Ce s-a întâmplat apoi? După invazie?

— Eram pregătiţi până la un punct. Armata noastră

era pe poziţii la graniţă, gata de luptă. Dar cum puteam lupta noi cu echipamentele învechite, sperând să ne împotrivim nemţilor cu tancurile şi armamentul lor? Pe la sfârşitul lunii, ne călcaseră complet în picioare. Ca mulţi alţii, am venit în Anglia şi de atunci am luptat doar aici.

— Şi n-ai aflat nimic despre familia ta de atunci?

— Nu. Cum să fi aflat? Ei sunt în mâinile inamicului. O tresărire dureroasă îi marcă figura. Dar mai auzim câte ceva. Auzim despre atrocităţile comise acolo. Oameni înfometaţi. Ucişi fără motiv. Sunt multe astfel de veşti.

Alison se gândi la propriii ei părinţi, care trăiau confortabil în casa lor din Lincolnshire. Ca toţi ceilalţi, erau privaţi de plăcerile pe care le aveau pe timp de pace, dar aveau mâncare de-ajuns şi căldură. Chiar dacă erau bombardaţi, se simţeau în siguranţă în comunitatea lor. Nu se temeau de soldaţii de pe stradă. Nu trebuiau să se ascundă în spatele unor pereţi înalţi.

Iar ea ar afla foarte repede dacă li s-ar întâmpla ceva.

Încet, întinse mâna şi-l atinse. El îşi întoarse palma în aşa fel încât mâinile li se alăturară, iar degetele lui se încolăciră pe ale ei. Ea simţi forţa şi sensibilitatea acelor degete lungi şi o căldură ciudată se scurse

prin braţul ei direct spre inimă.

Se întuneca atunci când în cele din urmă tresăriră şi se mişcară. Hughie adormise peste cartea sa şi singura lumină din încăpere venea de la focul care mocnea. Alison, simţind că se trezise dintr-un somn adânc, îşi întoarse capul şi privi în ochii lui Ştefan. El se rezemase de scaun, iar ea ştiu că povestirea în sine fusese prea mult pentru el.

Se oprise din povestire în cele din urmă şi-şi rezemase capul de scaun, epuizat şi secătuit, iar Alison nu mai scoase o vorbă, simţindu-i mâna în palmele ei, nemaivrând să-i dea drumul. Dar acum era aproape întuneric şi ştia că trebuie să se ridice.

Încet, îşi retrase mâna şi murmură:

— Trebuie să trag perdeaua de camuflaj. Se ridică şi o trase, apoi aprinse lampa. Hughie, care simţi lumina pe pleoape, se mişcă şi vru să protesteze, dar ea îi puse mâna pe obraz. Ştefan se ridică încet, privind-o.

— Îmi pare rău. Ţi-am ocupat toată după-amiaza şi te-am făcut nefericită.

— Nu, m-ai făcut doar tristă, nu nefericită. Şi sunt bucuroasă că mi te-ai destăinuit. Aş vrea să mai vii, să-mi mai povesteşti. Să vorbeşti cât vrei de mult. Îi privi chipul palid, obosit. Aş vrea să aflu mai multe despre familia ta.

— Îţi mulţumesc. Se aplecă şi mai puse un lemn pe foc. Iar acum cred că trebuie să plec.

— Nu, protestă ea. Rămâi la cină. Andrew va veni curând acasă, nu este de serviciu în noaptea asta. Va fi bucuros să te vadă. Ezită apoi spuse încet: Cândva, ai spus c-ai vrea să cânţi la pianul nostru, dar n-ai făcut-o. Ai vrea să încerci acum, ceva din muzica ta preferată, ceva ce cântai acasă? Te-ar ajuta în vreun fel?

El tăcu destul de mult, încât ea să se teamă că l-a ofensat cumva. Apoi clătină din cap.

— Da, mi-ar plăcea. Mi-ar face bine, cred.

Se duse aproape de instrument şi-i ridică capacul. Un moment sau două, degetele sale trecură uşor peste clape, abia atingându-le. Apoi se aşeză şi începu să cânte.

De la prima notă, Alison observă că nu era un pianist de rând. Era un adevărat virtuoz. Îl ascultă vrăjită când abordă meandrele unei sonate de Beethoven, şi chiar şi Hughie opri jocul şi tăcu. Apoi, trecu la Chopin şi, pentru a înveseli atmosfera, la jazz. Apoi atinse coarda sensibilă a sufletului lui Alison.

Era o piesă scrisă special pentru ţara lui, pentru oraşul lui, o piesă scrisă după începerea războiului, o piesă pe care familia sa şi toţi cei de acasă, dacă mai

erau în viaţă, n-o auziseră probabil niciodată, şi cu toate acestea, vorbea pentru ei şi în numele lor despre toate primejdiile pe care le înfruntaseră şi care nu trecuseră încă.

Era Concertul Varşoviei.

17

Îţi merge destul de bine, observă May într-o dimineaţă, când aruncă frunzele folosite de ceai pe covorul din camera de zi. Aşa a fost şi la prima sarcină?

— Nici n-aş fi zis că sunt însărcinată, spuse Alison atingându-şi pântecul proeminent. Desigur, făcând abstracţie de pântec şi de loviturile pe care mi le dădea micuţul. Unul din ei va fi fotbalist, sau boxer. Sunt sigură.

— Toată lumea crede asta, spuse May. Apoi îngenunche pe podea şi începu să frece frunzele de ceai, luând cu ele praful şi scamele, lăsând covorul curat, înviorându-i culorile. Andrew îi sugerase lui Alison să ceară ajutorul lui May, iar aceasta fusese încântată să i-l dea pentru câţiva şilingi pe săptămână. May mai avea câteva slujbe în sat acum, pe lângă ceea ce cosea pentru marină şi munca voluntară, dar întotdeauna părea să aibă timp pentru o ceaşcă de ceai şi o mică discuţie; adesea îl lua pe

Hughie cu ea pentru ca Alison să se odihnească.

— Te-ai gândit la un nume pentru copil? o întrebă May, strângând frunzele de ceai într-un făraş. Cred că de data asta ţi-ai dori o fetiţă. O pereche de porumbei.

— Nu mă prea gândesc la asta. Îmi plac băieţeii. Alison privi pe fereastră spre locul unde se juca Hughie, în grădina din spate. Era o dimineaţă frumoasă de martie şi un vânticel cald făcea ca margaretele galbene să danseze sub gardul viu. În timp ce vorbea îi cârpea ciorapii lui Andrew, iar May luase ziarul cu care tocmai voia să şteargă geamul. Totuşi, cred că lui Andrew i-ar plăcea o fetiţă.

— O, toţi bărbaţii vor să aibă o fiică drăguţă. May se sprijini pe călcâie. Dar tu să fii prietenă cu fiica ta. Ştii ce se spune: un fiu rămâne fiu până se însoară. Fiica rămâne fiică toată viaţa.

— Nu pot să cred că vreodată îl voi pierde pe Hughie, protestă Al ison, privind din nou pe fereastră. Hughie se lăsase pe vine, urmărind ceva în iarbă, un gândac sau vreun vierme, probabil. Era fascinat de viaţa în sălbăticie. De fapt, Andrew spune că este cam răsfăţat, un fel de băiatul mamei.

— Nu spun că-l vei pierde. Numai că pe primul plan va fi soţia lui, iar ea îşi va iubi mama. Este firesc. May îşi ridică privirea văzând uimirea de pe chipul

lui Alison. Ei, dar nu reacţiona aşa! Asta nu se va întâmpla săptămâna viitoare. Mai sunt douăzeci de ani, chiar mai mult până când tânărul Hughie va începe să se gândească la căsătorie.

Alison începu să râdă.

— Ştiu. Numai că nu pot să mă gândesc că va creşte, că va pleca din casa părintească. Sper însă că, atunci când se va căsători, va găsi o fată ca tine, May. Sunt sigură că voi fi fericită.

May zâmbi, apoi se ridică şi luă făraşul, pe care-l duse afară să-l golească la lada din mijlocul grădinii. Alison o urmări cum se opreşte să discute cu Hughie, să vadă ce găsise, apoi se întoarse în casă.

— N-o să crezi ce examinează băiatul tău acolo. Un melc cu coarnele scoase. Este melcul lui, îl cheamă Oscar, şi ar vrea să-l păstreze în cameră.

— O, adevărat? Va trebui să-l caut în buzunare când intră în casă. Alison îşi privi prietena. May, cred că nu te superi dacă mi s-a părut că ai căpătat un aer un pic ciudat când am spus c-aş vrea ca Hughie să se însoare cu cineva ca tine. Am atins cumva un punct sensibil?

May clatină din cap, apoi oftă şi se duse să pună la loc făraşul şi mătura. Veni înapoi şi se aşeză în faţa lui Alison.

— Îţi spun sincer c-am vrut să discut asta cu tine.

N-am ştiut cum să deschid discuţia, dar acum că ai făcut-o tu…

Alison o privi uimită.

— Nu-mi spune că-mi ceri mâna lui Hughie! Vei avea de aşteptat, din păcate.

May începu să râdă şi-i spuse:

— Nu, nu este asta. Este vorba despre Ben.

— Ben Hazelwood? Alison îşi aminti că mama lui May o întrebase dacă îi spusese ceva despre el. Ai probleme cu el?

— Nu sunt chiar probleme. Am ieşit de câteva ori, la spectacolul de fotografie de la aerodrom, apoi la dans, la plimbare când şi când. Ei bine, ne plăcem. Dar nu ştiu dacă trebuie să continui cu el. Eu sunt doar o fată obişnuită, nu am educaţie. Nici măcar nu vorbesc corect, ştiu. Nu m-aş putea integra în viaţa lui.

Alison o privi îngândurată. May stătea pe un scaun şi-şi aranja cutele şorţului. Era îmbujorată, iar ochii îi străluceau.

— Ce crede Ben de asta? o întrebă.

— Nu ştiu. Se pare că nu s-a gândit. Sincer îţi spun, nu ştiu ce gândeşte el, dar ştiu că este tot mai îndrăgostit de mine. Nu-i pot spune să se oprească, mai ales când îşi pune viaţa în primejdie noapte de noapte, şi-a pierdut fratele, iar mama lui este atât de

îndurerată. May îşi ridică privirea şi o lacrimă i se rostogoli pe obraz. Nu-l pot răni acum, dar dacă las să mai treacă timpul, ar putea fi şi mai afectat când… May suspină şi căută într-o manşetă după o batistă, apoi izbucni în lacrimi.

— May! Alison se ridică şi veni să cuprindă în braţe fata care suspina. May îşi rezemă capul de al ei.

— Îmi pare rău, n-am vrut să ajungem aici. Îşi suflă nasul. Numai că îmi fac probleme şi mă gândesc c-ar trebui să-i spun să nu ne mai vedem, dar nu pot s-o fac. Eu vreau să-l văd în continuare, sfârşi ea vrednică de milă. Vreau să mă întâlnesc cu el în continuare, şi restul. Deşi ştiu că nu este bine.

— De ce să nu fie bine? întrebă Alison. Ştiu că veniţi din medii diferite, dar în zilele noastre nu mai contează aşa de mult. Mai ales pe timp de război. Oamenii se amestecă, nu mai sunt separaţi ca înainte. Iar Ben este un băiat de treabă.

— Asta este altă problemă, zise May. Este încă un copil, chiar dacă pilotează avioane de luptă. E cu trei ani mai mic decât mine, şi bărbatul ar trebui să fie mai mare.

— Nu cred că trei ani înseamă prea mult, spuse Alison. Nu înseamnă zece sau douăzeci de ani. Ce spun părinţii tăi?

— N-am discutat cu ei, încă. N-am vorbit cu nimeni

pe tema asta, de fapt. Nici Ben n-a spus nimic. Poate că dau eu prea mare amploare faptului. Poate că Ben vrea doar puţină distracţie.

— Nu cred că Ben este genul acesta, spuse Alison. Şi cred că tu ştii ce simte fără să-l întrebi, nu?

May încuviinţă.

— Nu prea ştiu ce să fac în privinţa asta.

— Dar trebuie să faci ceva? Nu poţi să te bucuri de ceea ce ai, să laşi lucrurile să evolueze normal?

— Oricum, va trebui să pun capăt situaţiei în cele din urmă. Ştiu că părinţii lui nu mă vor vrea de noră, ştiu asta! Tatăl lui este preot. Sunt oameni educaţi. Au o casă frumoasă, am văzut fotografii. Eu nu mă potrivesc în acel decor. Nu mă vor considera destul de bună pentru fiul lor. Iar mama şi tata mi-ar spune să las aerele şi să-mi văd de treabă. Încep să creadă că este ceva…

— Dar ei îl plac pe Ben, nu?

— Sigur că-l plac. Toată lumea îl place. Dar asta nu înseamnă că vor să mă mărit cu el. Alison, ei nu vor asta şi vor fi supăraţi pe mine. Vor crede că l-am amăgit, că mi-am pus mintea cu el sau altceva. Îşi suflă nasul din nou. Repet, sunt foarte dezorientată.

Alison nu avea soluţie.

— Nu ştiu ce să-ţi spun. Eu consider că ai fi foarte fericită cu Ben. Nu cred că diferenţele dintre voi

contează, dar știu că pentru multă lume nu este așa și asta ar face situația dificilă pentru voi amândoi. Oftă și se duse la loc spre scaunul ei. Numai dacă ați putea da uitării toate problemele, să vă bucurați de timpul pe care-l aveți împreună.

May se uită la ea.

— Și asta este alt lucru, nu? spuse încet. Nu știm cât vom mai fi împreună. I-aș putea spune lui Ben că s-a terminat totul, iar a doua zi el ar putea fi ucis, iar eu n-aș ști niciodată… May începu să plângă din nou. N-aș ști decât că i-am amărât ultimele zile. Nu pot face asta. Nu pot.

— Sigur că nu poți.

Alison ar fi vrut s-o ia în brațe din nou, dar în clipa aceea Hughie, roșu la față de disperare, dădu buzna pe ușa din dos. Amândouă porniră automat spre el, dar Hughie se duse direct la mama și-și îngropă fața în poala ei.

— Ce este? Ce-ai pățit? Te-ai rănit? Nu mai plânge, dragul meu, spune-mi ce-ai pățit.

El își ridică fața scăldată de lacrimi și contorsionată de furie.

— Este vorba de Oscar! Melcul meu! E spart! Strivit! A venit o pasăre, l-a ciugulit și l-a omorât! Melcul meu e mort!

May și Alison îl priviră, apoi se priviră reciproc și

fură tentate să zâmbească. May se ridică şi se duse la bucătărie.

— Vino, Hughie, îi spuse ea. Trebuie să bei laptele. Iar eu ţi-am adus biscuiţii speciali ai bunicii Prettyjohn. Uite, serveşte-te.

El ezită, încă nefericit, iar Alison se ridică şi-l luă de mână.

— Să mergem să căutăm alt melc, vrei? îţi aminteşti cum i-am văzut dormind în crăpăturile din perete? Cred că s-au trezit de acum, Oscar a fost primul, probabil, aşa că vor fi mulţi în grădină şi le poţi da nume.

May se strâmbă.

— Să nu te audă bunicul spunând asta, o atenţionă ea. Există un singur nume pentru melc şi Hughie n-ar trebui să-l audă! zâmbi, părând ceva mai veselă, acum că-şi descărcase sufletul. Mulţumesc că m-ai ascultat, Alison. Nu ştiu ce-ar trebui să fac, dar mă simt mai bine c-am putut discuta cu tine. Şi presupun că nu prea pot face multe, aşa că voi lăsa lucrurile aşa cum sunt deocamdată. Viaţa trebuie să-şi urmeze cursul, cum spui tu.

— Sunt sigură că este cel mai bun lucru, spuse Alison cu blândeţe, atingând în trecere braţul lui May. De ce nu faci un ceai până mă duc eu în grădină cu Hughie să căutăm melci? îi zâmbi. Ar fi o idee

bună să adun câţiva într-o găleată, nu vreau să-i văd pe varză!

Ieşi în aerul proaspăt de martie. Un sturz cânta pe o creangă în apropiere; probabil el era ucigaşul lui Oscar, dar, în timp ce-l asculta, cântecul lui fu acoperit de zgomotul unui avion care decola de pe aerodrom. Îşi ridică privirea şi urmări cum o formaţie de Typhoon zbura deasupra capului ei, urcând rapid spre cerul limpede de primăvară.

May avea dreptate. Cum să-i spună lui Ben că voia să termine cu prietenia lor, când el putea fi ucis în orice clipă?

May porni spre casă, fără a observa primulele care răsăriseră pe malurile cu iarbă, nici violetele care-şi strângeau umbrelele purpurii sub ele. Abia auzea cântecul păsărilor care umplu văzduhul imediat ce se depărtară avioanele, nici nu se bucură aşa cum obişnuia de frunzele deschise la culoare, apărute pe gardurile vii. Nu se gândea decât la Ben.

Nu ştia cum ajunseseră să se îndrăgostească atât * de tare unul de altul. Începuse la Crăciun, desigur; I nu mai puse la socoteală petrecerea din casa lui **I** Alison, la care se cunoscuseră, ci acea noapte de; Crăciun, cu stelele atât de dese pe cer încât le puteai lua cu mâna, când Ben o sărutase lângă gard, iar ea ştiuse ce-o să se întâmple. Se întâmplase deja,

atingerea buzelor lui atât de moi şi dulci, care-i f puseseră trupul pe jar. A fost un moment de revelaţie f de parcă asta ar fi aşteptat toată viaţa şi ar fi înţeles doar acum ce-i lipsise până în acest moment. Simţea că în cele din urmă se întregise.

Şi el simţise la fel. Ştiuse din acea zvâcnire şi din tonul cu care îi şoptise numele: May…

Mai fuseseră săruturi după aceea, mai timide, înainte de a se întoarce acasă mână în mână, marcaţi de sentimentele de care se lăsaseră cuprinşi. Iar când Ben plecase în cele din urmă după masă, după ce cântaseră şi jucaseră jocuri în jurul focului, May îl condusese la poartă şi se mai sărutaseră o dată.

— Te mai pot vedea? şoptise Ben, iar ea încuviinţase. Curând? Mâine?

— Nu pot, spusese ea cu regret. Unchiul Perry şi mătuşa Mary vor veni la noi. Aşa fac de fiecare dată în Ziua Cadourilor. Şi fiind duminică, va fi slujbă dimineaţa. Va trebui să stau acasă.

— Nu poţi nici măcar să ieşi la o plimbare? o întrebă el, iar ea clătină din cap. Poimâine, atunci.

— Lucrez dimineaţa.

— După-amiaza. Seara. Vom ieşi undeva. Luăm autobuzul, mergem la Tavistock să bem un ceai. Vor fi localuri deschise, nu?

— Cred că la Perraton va fi deschis. Dar este prea

curând după Crăciun.

— Mai trebuie să existe ceva deschis, spuse el, iar ea îi atinse uşor obrazul.

— Nu mă deranjează dacă nu mergem. Doar la plimbare.

— Important este să fim împreună, spuse el, iar ea încuviinţă pe întuneric.

— Da, important este să fim împreună.

După aceea, petrecuseră cât mai mult timp împreună, plimbându-se pe câmpuri, prin locurile din mlaştină care nu fuseseră luate pentru aerodrom, din când în când mergând la film sau la dans, fericiţi să fie împreună. Pentru May era o perioadă magică, un timp cu dimineţi îngheţate şi nopţi luminate de stele, de apusuri portocalii şi purpurii, de revenire treptată a primăverii, de cântec de păsări în zori şi la apus; momentul în care înflorise dragostea, săgeţile sale delicate se împletiseră cu gândul că totul se putea pierde în orice moment, că l-ar putea pierde pe Ben. Ţ Că într-o zi se va sfârşi totul.

Nu se gândise niciun moment că ar putea să dureze. Chiar dacă Ben supravieţuia războiului, o va părăsi la terminarea lui. Putea să mai vină o dată sau f de două ori, după aceea, dar apoi se va întoarce la viaţa lui, iar ea va rămâne doar o amintire, şi va purta asta tot restul vieţii în inimă. La început

crezuse că şi pentru el va fi la fel.

Dar apoi, într-o zi de martie, lucrurile se schimbaseră.

Se plimbaseră pe valea unde cele două râuri, Tavy şi Walkham, se întâlneau într-un amestec de stâncă şi de spumă. Odată, cu mult timp în urmă, fuseseră mine acolo şi puteai încă să nimereşti peste s galerii înguste care te duceau adânc sub pământ, cu movile joase de haldă sterilă, acoperite de tufe de grozamă şi mesteacăn argintiu. Valea era înaltă şi abruptă de fiecare parte, iar pe malul opus se aflau cuiburi de bâtlani în copacii înalţi. Cuiburile se balansau sus pe ramuri; curând, păsările se vor întoarce să-şi refacă familiile şi aerul se va umple de vocile lor guturale, aspre.

Fusese totul îngheţat câteva zile, iar stâncile străluceau de apă pe jumătate îngheţată. Ţurţurii atârnau pe părţile umbrite, cu vârfurile spălate permanent de apa dezgheţată. Lumina soarelui trecea prin ramurile copacilor, strălucind pe picăturile pulverizate, transformându-se în diamante în aerul rece, limpede.

— Un pescăruş! exclamă May pe un ton jos apoi arătă spre râu. Acolo, îl vezi?

Acea licărire albastră a fost ca un fulger, care a dispărut imediat, dar Ben a încuviinţat.

— L-am zărit. Şi pe stânca aceea este un bâtlan, îl vezi? Ca o pitulice cu pieptul alb. Este un loc foarte frumos, May.

— Obişnuiam să venim aici la picnic, când eram copil. Double Waters îi spuneam. Era puţin altfel când erau minerii aici, dar era un loc liniştit. Şi frumos.

— Este foarte frumos şi acum, spuse el calm. Dar nu este frumos ca tine, May.

— O, Ben! Nu fi prostuţ. Cum mă poţi compara cu un peisaj?

— Te pot compara cu orice îmi place, tot eşti cea mai frumoasă. O prinse pe după mijloc cu braţul. Ştii ce însemni pentru mine, May.

Ea tăcu un moment, cu inima bătându-i puternic.

— Ştiu, Ben. Şi eu mă gândesc mult la tine.

— Nu numai atât, spuse el. Tu însemni totul pentru mine, May.

May întoarse capul şi se uită în ochii lui, inima bătându-i mai puternic atunci când îi văzu atât de negri, de profunzi. Deschise gura vrând să spună ceva, dar el o sărută în clipa aceea şi se lăsă antrenată de sărutul lui. Sunetul apei de la cascadă combinat cu freamătul sângelui care-i suna în urechi o făcu să se topească în braţele lui. Se întinseră pe muşchiul de pe pajişte şi Ben îşi trecu o mână peste

trupul ei.

— Ben…

— E în ordine, murmură el, cu toate că vocea îi tremura. Nu voi face ceea ce nu doreşti. Te iubesc prea mult. Îşi ridică încet capul şi se uită în ochii ei, repetând pe un ton de uimire: Te iubesc, May.

— Şi eu te iubesc, răspunse ea cu glasul tremurând, îngropându-şi faţa la pieptul lui. Stăteau întinşi fără să vorbească, ascultând foşnetul frunzelor, murmurul apei care curgea la picioarele lor, în urechile lor, şoaptele ierbii. Trilurile dulci ale unei pitulici veneau din tufişul apropiat, iar strigătul slab al unui uliu, ca mieunatul unui pisici pierdute, se auzea din văzduh. Pentru May era momentul perfect, unul care-şi dorea să nu se termine niciodată, să fie al ei pentru totdeauna.

După o vreme, Ben se sprijini într-un cot şi o privi.

— May, vom fi întotdeauna împreună, da?

— Atât cât se va putea, răspunse ea cu o strângere de inimă. Cum ar putea fi întotdeauna împreună? Atât cât mă vei dori.

— Te voi dori mereu. O strânse în braţe. Te vreau aproape pentru tot restul vieţii, May. Ştii asta.

— Ben, asta este o prostie.

— Prostie? Ce ţi se pare prostie? Ne iubim, tocmai am spus-o. Vom fi împreună pentru totdeauna,

pentru tot restul vieţii. Asta dorim amândoi. El o privi din nou cu ochii lui negri, încărcaţi de neliniște. Asta-ţi doreşti şi tu, nu?

— Sigur că da. Numai că… nu văd cum ar fi posibil, Ben. Tatăl şi mama ta…

— Ce legătură au cu asta? o întrebă el uimit.

— Au o foarte mare legătură. Nu vor vrea să te căsătoreşti cu o fată ca mine, o fată obişnuită de la ţară. Vor dori să găseşti pe cineva potrivit ţie. Cineva care poate duce viaţa pe care o duceţi voi acasă. Cineva ca Alison, de exemplu. Eu nu ştiu nici măcar ce cuţit şi ce furculiţă să folosesc, încheie ea nefericită.

El o privi fix.

— Ce importanţă au cuţitul şi furculiţa? Nu văd de ce-ţi faci probleme.

May nu spuse nimic o vreme. Apoi adăugă:

— Să nu mai vorbim despre noi acum, Ben. Să continuăm să ne bucurăm de timpul petrecut împreună de la Crăciun, să nu ne mai gândim la viitor. Să avem ce se poate acum şi să fim recunoscători.

El îşi întoarse privirea spre râu, iar ea se temu că l-a supărat. Apoi, se întoarse din nou spre ea şi o sărută.

— Foarte bine. Să nu ne mai gândim. Dar te iubesc,

May, şi vreau să-mi trăiesc viaţa alături de tine. Asta nu se va schimba, indiferent ce se întâmplă. Ar trebui să te obişnuieşti cu ideea.

O sărută din nou, mai pasional de data asta, şi May închise ochii, abandonându-se în braţele lui. Îşi alungă gândurile rele din minte şi se lăsă purtată de dorinţă ca un rău nestăvilit, spre o mare de dragoste. Este ziua de care-mi voi aminti întotdeauna, se gândi, când simţurile trecură înaintea raţiunii. Ben are dreptate. Orice s-ar întâmpla, nu se va schimba acest moment.

Mai târziu, temerile şi neliniştile ei se întoarseră, tulburând-o ziua, bântuindu-i somnul. Nu pot să cred că va 11 bine, se gândi ea îndreptându-se spre casă, după ce i se destăinuise prietenei sale, Alison. Nu cred că va dura.

Ştia că, mai devreme sau mai târziu, visurile i se vor spulbera.

18

Pe toată coasta de sud se petrecea ceva inedit. La 1 aprilie s-a emis un ordin pentru închiderea unei porţiuni de coastă, de la Land’s End până la Wash. Nimeni din afara zonei restricţionate la acea dată nu avea voie să pătrundă în interior, decât dacă era considerat un element vital pentru desfăşurarea

războiului, iar cei care trăiau în interior trebuiau să poarte permanent asupra lor actele de identitate. Încă o dată se simţea că se apropie invazia.

Oricum, fără a se fi discutat prea mult, toată lumea ştia că invazia va începe de pe malurile engleze. De data asta, Aliaţii vor invada Franţa ocupată.

— Să sperăm că vor face treabă mai bună decât la Dieppe, zise Andrew tulburat.

Pierderile în rândul Forţele Aeriene Regale erau mari încă şi, în fiecare seară, când bombardierele şi avioanele de luptă se ridicau de la sol, Alison asculta înfrigurată, ştiind că Andrew şi escadrila sa erau în altă misiune periculoasă; se trezea când auzea primele zgomote la distanţă, care însemnau că escadrila se întorcea. După aceea, nu mai adormea, incapabilă să se apuce de vreo treabă, până când auzea cheia lui Andrew în uşă şi vocea lui pe coridor.

Părinţii ei veniră la Paşti, mama agitându-se îngrijorată.

— De ce nu vii la noi o vreme, să naşti acolo? Te-am ajuta şi am avea grijă de Hughie. Te poţi întoarce imediat după naştere.

Alison scutură din cap.

— Nu-l pot părăsi pe Andrew. Are nevoie de mine. Aici nu suntem în primejdie. Mai trece câte un avion german, dar băieţii îl pun pe fugă. Şi nu mi-aş ierta

dacă i s-ar întâmpla ceva şi n-aş fi aici, adăugă ea încet.

Mama oftă.

— Am ştiut care-ţi va fi răspunsul, dar a trebuit să încerc. Dacă aş putea, aş rămâne aici, însă am foarte multe obligaţii, cu comitetele şi WVS şi restul treburilor de război.

— E în ordine, mamă. Nu este prima mea naştere. M-am înscris la o mică maternitate din Horrabridge, aşa că, indiferent dacă Andrew este sau nu aici, voi fi îngrijită. Iar May mi-a promis că va veni să doarmă cu mine, când se va apropia termenul, şi-l va lua acasă la ea pe Hughie, când mă voi interna. Totul va fi bine. Alison se duse să pună ibricul pe foc. Tatăl ei îl luase pe Hughie la o plimbare prin împrejurimi, Andrew era de serviciu, aşa că ele se bucurau de linişte şi de tihnă sub razele soarelui din grădină.

— Se pare că ai organizat totul foarte bine, observă mama când Alison reveni aducând tava cu ceai. Totuşi, nu mă împac la gândul că sunt aşa departe. Şi ar fi trebuit să mă laşi să fac ceaiul. Nu sunt aici ca să fiu servită.

— Oricum, trebuia să mă înscriu pe lista maternităţii. Alison lăsă tava jos. Cel puţin ne vom putea scrie. Tocmai am discutat cu un pilot polonez. N-a aflat nimic despre familia sa de la începerea

războiului. Se teme să le scrie, să nu le creeze probleme. Nici nu știe dacă mai sunt în viață.

— Da, asta este îngrozitor. Elizabeth luă o ceașcă de ceai. Dar ce este cu celălalt pilot tânăr, despre care mi-ai spus că și-a pierdut fratele? Cum îi mai este?

— Ben este bine. Alison se întrebă dacă să-i vorbească mamei despre May, apoi se hotărî să n-o facă. Din păcate, mama lui n-a reușit să depășească momentul. Ben a fost acasă câteva zile. Se pare că tatăl lui este foarte îngrijorat de starea mamei lui Ben.

— Îmi pare rău să aud asta, spuse Elizabeth. Atâtea mame și-au pierdut fiii, încât sunt aproape fericită că eu n-am avut unul. Cel puțin mi-am păstrat fiica și nepoții. Să ai grijă de tine, draga mea. Nu munci prea mult. Las-o pe May să facă munca mai grea, mi-a spus că abia așteaptă. Și nu cred că mai trebuie să-l ridici pe Hughie în brațe. Este prea mare și prea greu.

— Știu, dar este copilașul meu deocamdată. Nu mai trece mult, se va naște celălalt și atunci îi vom spune toți că este mare și că trebuie să aibă grijă de sora sau de fratele său, adăugă ea cu un zâmbet. Nu uit că nu putem alege, dar Andrew repetă mereu că va fi o fetiță, încât am început să cred și eu asta. Se așeză pe banca din grădină.

— Ați ales numele?

— Ştii cum este, facem liste! Nu ştiu de ce nu le folosim pe cele la care ne-am gândit data trecută, dar nu mi le mai amintesc. Deocamdată, Andrew vrea Morag pentru fetiţă şi Alistair pentru băiat; desigur, nume scoţiene. Mie mi-ar plăcea Caroline.

— Dar Andrew nu este scoţian.

— Bunica lui era. Din Highlands. Nu mă interesează prea mult ce nume îi vom pune, important este să fie sănătos. Alison îşi masă şalele. Ultimele două luni sunt cele mai grele, pe zi ce trece eşti tot mai greoaie şi mai voluminoasă. Îmi amintesc cum a fost la sarcina cu Hughie: părea că nu se mai termină.

— Nu trebuie să mai faci efort, spuse Elizabeth cu fermitate. Nici măcar o ceaşcă de ceai. Trebuie să te odihneşti bine.

Alison se rezemă de pernele pe care le scoseseră în grădină. Era plăcut să i se acorde atenţie, se gândi ea, numai să nu dureze prea mult. De când se măritase şi plecase din casa părintească devenise foarte independentă, ca orice soţie de militar, dar trebuia să recunoască: se simţea foarte obosită şi un respiro ar fi fost binevenit. Se bucura să-şi aibă alături părinţii, ca în timp de pace. Familia lor avusese noroc să nu piardă pe nimeni în război până în acest moment.

Simţi o atingere rece de-a lungul şirei spinării şi se

cutremură. Nu sfida soarta, se gândi. Nu te mai gândi la asta.

Auzi tonul profund al vocii tatălui ei, apoi glăsciorul lui Hughie, ca un ciripit de pasăre pe fondul unor clopote de biserică, răsunând de pe cărarea din fundul grădinii şi, după un moment, poarta se deschise şi cei doi intrară.

— Ţi-am adus nişte flori, spuse Hughie şi-i aruncă în poală un buchet de primule, cu tulpinile strivite de strânsoarea lui. Alison nu mai simţi fiorul acela rece de pe şira spinării, se aplecă şi-l sărută.

Erau într-adevăr foarte norocoşi.

Olivia Hazelwood nu se considera deloc norocoasă.

— Se pare că nu mai poate găsi nicio bucurie în viaţă, îi spuse John fiului său, când Ben sosi acasă într-o permisie de douăzeci şi patru de ore. Ştiu că l-am pierdut pe Peter şi sunt la fel de îndurerat din acest motiv ca şi ea, dar te mai avem pe tine şi pe ceilalţi doi. Însă dacă-i spun asta, o să-mi răspundă foarte simplu: dar nu-l mai avem pe Peter, iar la asta nu am ce să răspund. Nu că el ar fi fost mai important ca voi, ceilalţi, numai că el conta pentru ceea ce reprezenta. Asta pot să înţeleg, desigur, şi eu simt la fel. Dar trebuie să trecem peste pierderea asta, iar mama ta nu pare capabilă. Nu ştiu ce să fac.

Îşi trecu mâna prin părul des, încărunţit, iar Ben îl

privi lung. Nu-şi mai văzuse tatăl aşa, incapabil să găsească vorbele potrivite de îmbărbătare, aproape disperat. Teama de a-şi întâlni mama se amplifică şi resimţi o senzaţie neaşteptată de nedreptate. Ce putea face ca să-i ajute pe aceşti doi oameni de vârstă medie, care nu se puteau ajuta singuri? Avea doar douăzeci de ani, cum să ştie să-şi consoleze părinţii pentru pierderea propriului său frate?

— Nu pot rămâne mult timp, spuse el stânjenit. Ştii asta, nu? Am avut noroc să obţin şi această permisie, pentru că de fapt permisiile noastre au fost sistate. Nu ştiu cum a reuşit de fapt Andrew să-mi facă rost de asta. Trebuie să mă întorc mâine după-amiază.

— Da, ştiu. Mamei îi va face bine să te vadă, fie şi pentru câteva ore.

Se aflau în biserică, în timpul acestei discuţii. Ben se dusese direct acolo, sperând să-şi găsească tatăl, înainte de a-şi întâlni mama. Telegrama lui John sunase a disperare, de parcă Olivia ar fi fost grav bolnavă, şi de parcă asta n-ar fi fost de-ajuns pentru a obţine o permisie în acest moment tensionat, Andrew a trebuit să facă imposibilul. Acum constata că doar nefericirea şi durerea o făceau pe Olivia să se simtă rău, iar Ben nu prea înţelegea ce era aşa urgent.

— Se va face bine, nu? întrebă cu îndoială. Adică va

trece peste asta. Nu este singura în această situaţie. Mii de oameni…

— Ştiu. Dar nu te sfătuiesc să-i spui asta. John îşi frecă faţa cu palmele, acoperindu-şi ochii un moment. Oamenii au feluri diferite de a trece peste astfel de situaţii. Unii sunt mai puternici ca alţii; refuză să creadă şi continuă să aştepte ca fiii sau soţii lor să se întoarcă acasă. Este ceva obişnuit să nu poţi crede că ţi-a murit cineva cu adevărat, chiar dacă ai participat la înmormântare şi ai văzut sicriul coborât în mormânt. Oamenii visează că a fost o greşeală, că persoana se va întoarce. Şi eu am făcut asta. Se opri cu chipul marcat de durere. Poate fi o alinare. O bucată mică de viaţă în plus, dată în dar. Dar când te trezeşti…

Ben tăcea. Apoi spuse:

— Ce-ai vrea să fac, tată?

— Nu prea ştiu. Poate că n-ar fi trebuit să-ţi telefonez, dar numai asta mi-a venit în minte. Alexie nu poate pleca de la Gosport, din cauza zonei aceleia de zece mile în care călătoriile sunt interzise, iar Ian este în Italia, la Monte Casino, după cum ştii. Nu ştiu decât că are nevoie să vă vadă pe unul din voi, să se asigure că n-aţi murit toţi, iar eu i-am ascuns adevărul. Observă cum Ben trage aer în piept şi încuviinţă. Da. M-a acuzat şi de asta.

— O, tată, nu ştiu ce să spun.

Preotul îi atinse braţul.

— Poate că nu trebuie să spui nimic. Doar să fii aici. Să stai cu ea, să-i vorbeşti despre tine, lucruri bune, vesele, dacă ai aşa ceva. Încearcă să-i arăţi că există încă viaţă, există speranţe de viitor.

Speranţe. Cuvântul îi aminti de Jeanie şi de fetiţa ei.

— Mai sunt aici? Faptul că există un copilaş aici n-o ajută pe mama în vreun fel?

— Da, prezenţa lui Hope o ajută mult. Dar vezi tu, uneori îi aminteşte mamei tale ce a pierdut. Scutură din cap. Este într-un fel ca şocul provocat de exploziile din timpul ultimului război. Ea a fost curajoasă tot timpul, a muncit mult pentru acest război, iar acum cred că-i este de-ajuns. Poate este chiar mai mult, mai mult decât poate suporta. Dar niciodată nu poţi spune că te-ai săturat, nu? Nu poţi să întorci spatele şi să pleci doar pentru că un război este în desfăşurare şi nu se termină pentru că aşa vrei tu. Trebuie să-l trăieşti până la sfârşit, indiferent cum este acela.

El oftă şi-şi trecu mâna peste capătul rândului de bănci. Era uzat şi lustruit de secole de folosinţă. Ben îl urmări cum îşi priveşte biserica şi ştiu că se gândea la toţi cei care veniseră să se închine aici, la speranţele, la bucuriile, suferinţele şi durerea lor.

Mare parte din ei, deşi dispăruţi şi uitaţi, îşi lăsaseră totuşi amprenta aici. Dacă te aşezai, închideai ochii şi-ţi goleai mintea, le puteai simţi prezenţa. Şi, în general, prezenţa lor aducea armonie şi linişte, de parcă, indiferent ce ar fi suferit, ei îşi găsiseră pacea în cele din urmă.

— Să mergem acasă, spuse el liniştit. Nu am mult timp şi vreau să profit de el. Şi am o veste bună, aşa că poate vă veţi simţi mai bine după ce o veţi afla.

— Să te căsătoreşti? repetă Olivia fără vlagă. Îşi duse mâna lungă, subţire la gât. Vrei să te căsătoreşti?

Ben o privi descumpănit. Aşteptase până după masă, când se aflau în salon la o ceaşcă de ceai, să-i spună mamei sale despre May, realizând că avea nevoie de timp ca să asimileze vestea. Deşi îl aşteptase şi se pregătise pentru venirea lui, cerându-i lui Jeanie să pună mai multe legume la ghiveci, desigur, fără carne în plus, deşi mâncarea lor avea doar un gât de miel, şi cu toate că păruse mulţumită să-l vadă, Olivia părea destul de confuză, de parcă s-ar fi gândit la altceva. Şi cred că se gândeşte la altceva, îşi spuse Ben, cu tristeţe. Se gândeşte la Peter.

Fusese neplăcut surprins de felul în care arăta mama. Eleganţa ei studiată dispăruse, iar rochia fără

formă îi atârna pe lângă corpul cândva zvelt. Părul ei argintiu, întotdeauna strâns la spate într-un coc, era cenuşiu şi strâns în şuviţe, iar pielea de porţelan părea întunecată. Calmul din privirea ei se transformase într-o durere confuză, pe care nici măcar sosirea lui Ben n-o disipă; el se întrebă cu o strângere de inimă dacă era cu adevărat bolnavă, dacă se va însănătoşi vreodată. Jeanie nu luă masa cu ei, îşi băuse ceaiul odată cu Hope, apoi urcase în camera ei să citească şi să asculte la radio. Când Ben protestase, ea îi zâmbise, spunându-i:

— Mama ta are nevoie de tine, să fiţi doar voi doi. Iar în seara asta este *ITMA,* doar nu vrei s-o pierd!

— Totuşi aş vrea să te văd mâine, o atenţionase el, întinzând mâna ca s-o oprească, atunci când începuse să urce treptele. Să nu te mai duci în sat dimineaţă. Trebuie să plec pe la zece.

— Bine, voi coborî la micul dejun, spuse ea. Şi te putem conduce la gară dacă vrei. Să ne asigurăm că ai plecat cu bine.

— Bine, rămâne stabilit atunci. El îi privi chipul rotund, drăguţ, de parcă îl vedea pentru prima oară. Mă bucur că eşti aici, Jeanie. Eşti un real ajutor pentru mama mea. Aproape ca o fiică.

Jeanie îşi lăsă privirea în jos.

— Mă bucur că spui asta, dar nu voi fi niciodată o

fiică adevărată. Oricum, fac tot ce pot. Nu voi uita cât de buni au fost mama şi tatăl tău, primindu-mă aici, când ai mei n-au vrut să mai ştie de mine. Dar asta a trecut de acum, încheie ea, ridicându-şi din nou privirea spre el. Hope le-a cucerit inimile. O iubesc la nebunie. Este adevărat ce se spune – copiii aduc iubirea cu ei. Iar Hope a adus iubire cât zece copii, bănuiesc.

— Şi eu cred asta. El îi zâmbi şi urmă un moment scurt în care privirile li se întâlniră. Dar momentul fu repede întrerupt, pentru că mama lui ieşi din salon, iar Jeanie urcă treptele scării.

După masa compusă din ghiveci şi budincă de pâine, Ben trase aer în piept şi le vorbi despre May.

— Nu înţeleg, spuse Olivia privindu-l stupefiată. Cine este fata asta?

— Locuieşte lângă aeroport. O cheamă May Prettyjohn şi o ajută pe soţia lui Andrew Knight cu munca în casă, puţină curăţenie, are grijă de băieţel, lucruri de genul acesta. Am cunoscut-o la o petrecere înainte de Crăciun. Apoi am ieşit într-o noapte, noaptea de Crăciun, pentru că nu suportam să stau cu colegii la popotă, m-am dus la plimbare şi s-a întâmplat să trec pe lângă casa lor, iar ea ieşise să ia nişte lemne. Ne-am plimbat pe câmpuri…

— În noaptea Crăciunului? Fata asta a ieşit la

plimbare cu un străin pe câmp, de Crăciun?

— Da, spuse Ben. Ce este rău în asta? Şi nu eram un străin. Ne cunoscusem în casa lui Andrew.

— Nu era întuneric?

— Era lună plină. Ne vedeam perfect. Iar May cunoaşte toate cărările.

— Nu este doar asta. Îşi privi soţul. John…

— Să auzim ce are de spus mai întâi, dragă, zise preotul pe un ton calm, deşi ochii îi erau marcaţi de grijă. Trase din pipă şi îi făcu semn lui Ben cu capul: Continuă.

— Ei, cam asta este, zise Ben încurcat. De atunci ne-am văzut destul de des. Mă duc la ei, o invit la plimbare, sau la film. Ne înţelegem foarte bine, ne-am înţeles de cum ne-am văzut, de fapt. O să-ţi placă, mamă, sunt sigur. Este o fată drăguţă, bună şi găteşte grozav. Face orice treabă în casă şi-şi ajută bunicul la grădină.

— De ce nu este pe front? întrebă Olivia pe un ton ascuţit, dar consternarea ei dispăru la fel de repede precum apăruse.

— În mare parte cred că din cauza tatălui ei. A paralizat din cauza unui accident în grădină; este nevoie de ea acasă pentru îngrijirea lui şi a bunicului. Dar munceşte şi ea în sat pentru război, culege turbă, face tot ce faceţi şi voi aici, coase şi tricotează, la fel şi

tatăl ei. Toţi îşi aduc contribuţia în felul lor. Era conştient de o notă uşoară de supărare în glasul său şi se străduia s-o modifice, cu toate că nu putea să nu fie dezamăgit de felul în care fusese primită vestea lui. O să vă placă, repetă.

— Sunt sigură că aşa va fi, spuse Olivia cam fără convingere, după care se întoarse spre soţul ei. Din nou, John nu ştiu ce să spună. Este atât de neaşteptat.

John îşi scoase pipa din gură.

— Ben, te-ai gândit bine? Căsătoria este ceva serios. Este pentru totdeauna, far tu abia ai împlinit douăzeci de ani. Ai putea fi legat de această fată pentru următorii cincizeci sau şaizeci de ani…

— Ştiu. Asta este ce-mi doresc.

— Poate că asta-ţi doreşti acum, dar peste zece ani o să vrei acelaşi lucru? Peste douăzeci? Treizeci de ani? Oamenii se schimbă, Ben, şi o fac mai ales când sunt tineri. Mai ai mult timp înainte.

— Nu ştim niciodată ce ne aşteaptă, nu-i aşa? răspunse Ben, apoi îşi muşcă buzele, când mama scoase un strigăt disperat. Iartă-mă, mamă, n-am vrut să spun asta, dar este adevărat, nu? Trebuie să fim realişti. Oamenii nu se mai gândesc la logodnele prelungite, ca înainte, nu? Se căsătoresc cât mai au ocazia s-o facă.

— Ştii ce se spune, interveni John, încercând să

înveselească atmosfera. Dacă te grăbeşti să te însori, ai tot timpul pe urmă ca să te căieşti.

— Asta dacă ai norocul de a avea timpul necesar. Ben căpătă aerul acela încăpăţânat, pe care părinţii i-l cunoşteau aşa de bine. Tot aşa a fost când începuse să susţină că vrea să între în Forţele Aeriene Regale, să devină pilot, în loc să aştepte să fie chemat sub drapel. Aşa fusese în toată copilăria, când voia să facă ceva şi ştia că nu-i va fi permis. De obicei, când era aşa obţinea ce voia, dar nu de fiecare dată.

Oricum, nu mai era copil. Se maturizase într-un fel brutal, dur, iar ei ştiau că, dacă ar fi insistat, ar fi fost şi mai greu.

— Ben, spuse Olivia cu vocea tremurând. Spune-ne adevărul. Există vreun motiv pentru care ar trebui să te căsătoreşti? Ai făcut ceva, ezită ea, căutând cuvântul potrivit, ceva prostesc?

— Prostesc? El o privi indignat. Nu, n-am făcut nimic. May este o fată decentă. Şi am crezut că mă cunoşti mai bine!

— Te cunoaştem, te cunoaştem, îl calmă John. Dar se poate întâmpla. Cu toţii ştim asta. Se făcu o pauză în care se gândiră cu toţii la acelaşi lucru, dar nimeni nu spuse: uită-te la Jeanie. Ştii că eu şi mama ta n-am judeca pe nimeni, dacă s-ar întâmpla. Din nou se gândiră la Jeanie, pe care o adăpostiseră la casa

parohială, când părinţii o alungaseră din casă. Trebuie să recunoşti că este o veste care vine pe nepregătite.

— Nu mi se pare, spuse Ben. Eu am impresia c-o cunosc pe May de când lumea.

Se lăsă o scurtă tăcere. Apoi Olivia spuse pe un ton calm, mai degrabă compătimitor, care indica faptul că se retrăgea din nou în propria-i durere.

— Ben, dar eşti atât de tânăr! Şi fata aceea câţi ani are? Şaptesprezece, optsprezece? Niciunul n-aţi avut şansa să vă maturizaţi, deocamdată.

— De fapt, zise Ben, May are douăzeci şi trei de ani.

— Douăzeci şi trei de ani? repetă Olivia, uluită. Dar este cu trei ani mai mare decât tine!

— Aproape patru, de fapt. Dar asta nu contează.

— Şi familia ei? Ai spus ceva despre o casă. Ce face tatăl ei, cu ce se ocupa înainte de a fi rănit?

— Lucra la fermă. La fel şi bunicul ei. Sunt oameni obişnuiţi, dar cinstiţi, de la ţară, mamă, ca mulţi de pe aici. Cei despre care spui tu că sunt „sarea pământului”.

— Înţeleg, spuse ea şi el se înfurie din nou.

— Sper că nu vei fi snoabă. May este o fată foarte drăguţă. Nici măcar nu i-ai dat o şansă! Nici n-ai văzut-o şi deja eşti împotriva ei. Am crezut că vei fi mulţumită că am găsit o fată care este atât de bună,

drăguţă şi specială. Nu m-am gândit niciun moment că… Se opri brusc pentru că mama începuse să plângă. O, Dumnezeule, îmi pare rău, mamă. Am greşit. Poate că n-ar fi trebuit să spun nimic, dar… Aşteptă, cerându-şi scuze din priviri tatălui său, în timp ce mama îşi recăpătă calmul şi aşa fragil, şi continuă: A trebuit să vă spun pentru că, ei bine, am aflat cu toţii că se pregăteşte ceva, o acţiune foarte mare. Nu ştim când se va întâmpla, dar se pare că vom invada Franţa în scurt timp. Eu aş vrea să fiu căsătorit, atunci când se va întâmpla. Îi privi pe amândoi, de data asta implorându-i din priviri. Vreau să am consimţământul vostru.

— Consimţământul nostru… spuse Olivia cam fără vlagă. Da, desigur. Vei împlini douăzeci şi unu de ani în iunie. Poţi aştepta până atunci.

El oftă.

— Nu pot, mamă. Nu ştim ce se poate întâmpla sau când. Uite. Întinse mâna, aşezând-o peste palma ei. Ştiu că nu aşa ai fi vrut să fie. Ştiu că ai fi vrut să planifici cununia împreună cu mama miresei, să fie ceva grandios, cu tot ce trebuie. Dar astăzi, lucrurile nu se mai desfăşoară aşa. Nimeni nu poate aştepta atât de mult. Şi oricum, familia lui May nu vrea o nuntă mare. Sunt oameni obişnuiţi, de rând. Nu vor decât să-şi cheme familia şi prietenii în biserica

satului, apoi să se întoarcă acasă Ia un ceai şi o mică trataţie. Ceva în genul acesta. Se uită la tatăl său. Aş vrea, desigur, să veniţi amândoi. Sunt sigur că preotul de acolo n-ar avea nimic împotrivă să oficiezi tu căsătoria.

Altă tăcere scurtă. Apoi, Olivia spuse:

— Vorbeşti de parcă ne-am fi dat deja consimţământul.

— Iartă-mă, mamă. Îi zâmbi cu cel mai frumos zâmbet posibil. Aşa sunt eu, mai repezit. Dar vă veţi da consimţământul, da?

Cei doi Hazelwood se priviră. Era ceva în ochii Oliviei, o expresie pe care Ben n-o putea desluşi. În cele din urmă, tatăl spuse cu un oftat:

— Nu putem decide în câteva minute, Ben. Trebuie să discutăm mai întâi.

— Dar nu avem timp, tată.

— Trebuie să avem. Îmi pare rău, Ben, dar nu ne poţi cere să ne grăbim. Spui că eşti repezit şi da, asta a fost problema ta dintotdeauna. Poate pentru că ai fost mezinul familiei şi ţi-am permis să faci ce doreşti. Dar întotdeauna am încercat să te orientăm în direcţia bună şi în general ai acceptat. Totuşi, de data asta…

— Tată, pentru numele lui Dumnezeu! Ben observă că tatăl său se încruntase brusc şi-şi ceru scuze

imediat. Îmi pare rău, dar încă mă mai trataţi ca pe un copil. Sunt bărbat de acum, lupt într-un război al bărbaţilor. Pilotez un avion. Oamenii au încredere în mine, ştiu că pot lua decizii de viaţă şi de moarte. Este ridicol că nu mi se acordă încrederea de a lua o decizie în privinţa vieţii mele. Asta este solicitarea mea, de aceea vă cer consimţământul, doar o formalitate. Nici nu m-am gândit că ne vom obosi să discutăm.

— Dar de ce te grăbeşti aşa de tare? întrebă Olivia. Vei împlini douăzeci şi unu de ani curând şi nu vei avea nevoie de consimţământul nostru. De ce nu aştepţi? Oferiţi-vă timpul necesar să plănuiţi ceva.

Sunt sigură că părinţii lui May ar prefera să faci aşa lucrurile.

— Da, bine gândit, spuse John. Ce cred părinţii lui May despre asta?

Ben lăsă privirea în jos.

— De fapt, nici nu ştiu. N-am vorbit cu ei deocamdată. Ezită din nou. Şi nici cu May n-am vorbit. Am vrut să-i pot spune că putem merge mai departe. Dar sunt sigur că ea va spune da! adăugă el, ridicându-şi capul din nou. Ştiu că va accepta!

— Dacă nu te superi, spuse tatăl cu blândeţe, nimeni nu ştie cu siguranţă ce va spune altcineva până nu-l întreabă. Îşi privi fiul. De ce nu faci cum îţi

sugerează mama? Plănuieşte, dacă May este de acord să se mărite, o nuntă în iunie. Atunci nu vei avea nevoie de permisiunea nimănui. Forţele Aeriene Regale nu sunt ca armata. Vom veni şi noi şi Alexie, dacă va putea, iar dacă preotul de acolo nu are nimic împotrivă, voi fi încântat să oficiez. Nu crezi că aşa ar fi cel mai bine?

— Nu, spuse Ben încăpăţânat. Se pune la cale ceva de amploare şi nu ştim ce se va întâmpla, sau unde ne vom afla în iunie. Este război, tată, dacă n-ai aflat. Se ridică afectat, cu nefericirea ilustrată de fiecare trăsătură. Îmi pare rău că vă supăr, în special pe tine, mamă. N-am avut intenţia să fac asta. M-am gândit că vă dau o veste bună. M-am gândit că veţi fi fericiţi. Iar acum, mă voi duce la culcare. Făcu o pauză. Trebuie să mă întorc dimineaţă şi le-am promis lui Jeanie şi Hope că voi petrece puţin timp cu ele. Presupun că nu are rost să mai discutăm din nou pe această temă, dar dacă vă răzgândiţi… Se aplecă şi-şi sărută mama pe obraz cu timiditate. Îmi pare rău, mamă.

Era aproape de uşă când mama, ridicându-şi faţa din palme, îi spuse:

— Şi Jeanie?

Ben se opri. Se întoarse şi făcu un pas înapoi spre ea. Era şocat.

— Jeanie? Ce vrei să spui cu această întrebare?

Olivia îi înfruntă privirea.

— Sigur că ai înţeles. Ai observat că este îndrăgostită de tine şi că noi toţi am sperat că tu simţi acelaşi lucru pentru ea, pentru Hope, fina ta. Ce-i vei spune acum despre această May? Sau nu te-ai gândit încă?

19

Nu i se întâmpla prea des lui Ben să nu doarmă bine, dar de data asta s-a răsucit toată noaptea, cu mintea ocupată de tot felul de gânduri, care mai de care mai îngrijorătoare. Era chinuit de vina de a-şi fi supărat mama şi în consecinţă şi pe tatăl său, care se aşteptase ca el să-i ofere alinare mamei; în acelaşi timp, avea resentimente faţă de reacţia pe care părinţii o avuseseră la ştirea lui. Nu era chiar o ştire, se gândi el cu tristeţe, întrucât nici nu-i ceruse mâna lui May, iar când făcuse o aluzie, cu câteva săptămâni în urmă, ea păruse chiar speriată de idee, gândindu-se că părinţii lui n-o vor considera destul de bună pentru fiul lor. Dar asta se putea rezolva. Nu trebuia decât ca mama şi tatăl lui s-o cunoască pe May, ca să se asigure că era o fată bună: iar el era convins că o vor iubi la fel de mult. Cât m-am înşelat! se gândi el cu amărăciune.

De fapt, singura lor obiecţie fusese că Ben „era prea tânăr “. Prea tânăr! Nu era prea tânăr ca să-şi dea viaţa într-un război al altcuiva, ca să-şi apere ţara, dar era prea tânăr ca să decidă cum să-şi trăiască viaţa. Este o prostie, îşi spuse pe măsură ce orele treceau încet, este o idee criminală să aştept până voi împlini douăzeci şi unu de ani, ca să fac toate lucrurile pe care le pot face, cum ar fi să votez, să mă ocup de propriii mei bani şi să mă însor. Nu e drept!

Apoi, mai era şi Jeanie. Aici mama avusese dreptate, nu-şi pusese niciodată problema că Jeanie s-ar fi gândit la el. O ştia de când venise aici de la Portsmouth, gravidă, speriată şi îndurerată de moartea iubitului ei, pierdut pe mare. Părinţii lui o primiseră şi o îngrijiseră cu toată bunătatea la care se aşteptase din partea lor. O îndrăgiseră, aşa cum făcuse şi el, iar el spusese adevărul afirmând că era ca o fiică pentru ei. Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu se aşteptase ca ei s-o considere chiar fiica lor! Chiar şi atunci când o sărutase, n-o văzuse ca pe o posibilă soţie. Fusese doar un moment de afecţiune, poate ceva mai multă afecţiune, dar nu evoluase în nimic altceva.

Cel puţin din asta se vede că nu sunt snobi, se gândi el, îmbărbătat. Dacă au acceptat-o pe Jeanie, nu

vor considera că May îmi este inferioară. De asta o pot asigura.

Dar nu însemna că vor putea să se căsătorească până în iunie. Şi nici nu uşura lucrurile în privinţa lui Jeanie. Dacă ea chiar spera să se mărite cândva…

Nu! Nu putea crede asta. Nu voia să creadă – iar lucrurile se complicau. Dar ştia că va trebui să discute cu ea pe această temă peste câteva ore, înainte de a se întoarce la Harrowbeer.

— … Vezi tu, Jeanie, chiar aş vrea să mă căsătoresc cât se poate de repede, încheie el a doua zi dimineaţa. Dar mama şi tata par să nu mă înţeleagă.

Şedeau pe trunchiul unui copac retezat, dintr-o pădurice de la marginea satului. Ben luase micul dejun singur, pentru că tatăl său plecase deja la biserică pentru slujba de dimineaţă, iar mama nu se trezise încă. Jeanie îi oferise un ou şi Weetabixul pe care-l mânca de obicei, dar o refuzase. După aceea, o invitase la o plimbare, iar ea îşi lăsase treaba şi o chemase pe Hope din grădină. Se plimbaseră pe uliţă în linişte, cu fetiţa mergând înaintea lor.

— Ce se întâmplă, Ben? îl întrebase Jeanie în cele din urmă. I-am dus mamei tale o ceaşcă de ceai şi arăta de parcă n-a închis un ochi toată noaptea. Am crezut că vrea să ia micul dejun cu tine, dar a refuzat, şi nici n-a vrut să-i duc ceva de mâncare. Nu cumva

au primit veşti rele despre Ian sau Alexandra?

— Nu, spuse el. Mă tem că eu le-am adus veştile rele, Jeanie. Necazul este că nu mi-am închipuit că vor fi veşti rele, am crezut că se vor bucura.

— Pentru ce să se bucure? întrebă ea după o mică pauză.

Ben o privi uimit de tonul ei. Ştie, se gândi. Ştie ce voi spune. Şi imediat după aceea… mama avea dreptate. Ea chiar se gândea că aş putea…

Nu reuşi să-şi termine ideea. Se gândi să nu mai spună nimic. Ea nu va insista dacă i-ar spune că sunt chestiuni de familie. Nu va fi indiscretă. Dar ideea îi ieşi din minte, la fel de repede precum pătrunsese. Ştia că trebuie să-i spună.

O conduse spre trunchiul căzut şi se aşezară. Jeanie se întoarse cu faţa spre el.

— Vreau să mă căsătoresc, îi spuse liniştit. Am cunoscut o fată la Devon, cu care vreau să mă căsătoresc.

De data asta, pauza a fost mai lungă. Lui i s-a părut că ea a pălit, dar privirea n-a trădat-o. După o clipă, ea a spus:

— Înţeleg.

Ben continuă.

— O cheamă May. May Prettyjohn. Locuieşte lângă aeroport.

— Asta înseamnă că nu face parte din Forţele Aeriene Auxiliare ale Femeilor? spuse Jeanie brusc înveselită. Am crezut că te vei îndrăgosti de una dintre ele.

— Nu. Este…

— Presupun că este fiica vreunui doctor, sau aşa ceva. Sau asistentă, ca sora ta?

— Nimic din toate astea. Este o fată obişnuită, Jeanie. Seamănă cu tine, într-un fel. Locuieşte cu părinţii ei şi cu bunicul. N-a trebuit să între în armată pentru că era nevoie de ea acasă, tatăl ei fiind imobilizat la pat, dar face şi ea muncă de război, o ajută pe soţia şefului meu de escadron la gospodărie. Aşa am cunoscut-o. Este cu trei ani mai mare decât mine şi… asta este tot, încheie el pe un ton uşor disperat.

Jeanie îi evită privirea, uitându-se spre copacii la poalele cărora Hope aduna clopoţei.

— Seamănă cu mine puţin, spuse Jeanie. Nu este o persoană fermecătoare sau altceva. Nu este o fată modernă. Este chiar ca mine.

Ben realiză prea târziu că acesta fusese ultimul lucru pe care voise să-l audă. O fată isteaţă, elegantă dintr-o familie bună, cineva educat la o şcoală costisitoare, ca Alison Knight, de exemplu, ei bine, ar fi fost de înţeles şi ar fi acceptat. Poate chiar se

aşteptase la asta. Dar o fată de rând, care semăna cu ea, suna aproape ca o insultă. Ben citea acest gând din mintea ei. Citea că se întreba: eu cu ce am fost mai prejos?

— Jeanie, spuse el atingându-i mâna. Jeanie, te rog, nu fi supărată.

— Nu sunt supărată! Ea întoarse capul brusc întâlnindu-i privirea. De ce aş fi? Mă bucur pentru tine, Ben, mă bucur cu adevărat. Vreau să fii fericit. Apoi îi evită din nou privirea. Vreau doar să fii fericit, repetă cu glas şoptit, iar el sesiză şi cel mai slab tremolo din vocea ei.

— O, Jeanie, exclamă el neajutorat.

Câteva clipe niciunul nu vorbi. Apoi ea trase aer în piept şi îl privi din nou. Obrajii îi erau încă palizi, iar buzele strânse. El se gândi cât este de frumoasă şi cât curaj manifestase în suferinţa ei, şi-şi dori s-o fi putut iubi. O cunoscuse prea devreme, când era prea copil, ca să ştie ce este dragostea, când ea era speriată şi nefericită şi momentul lor trecuse. S-ar fi putut ivi din nou, dar apăruse May şi acum era prea târziu.

— Vorbeşte-mi despre ea, zise Jeanie. Şi despre părinţii tăi. Chiar sunt împotrivă?

— Da, sunt, spuse el. Sunt chiar supăraţi. Consideră că sunt prea tânăr şi că n-am acordat relaţiei timpul necesar, nu le place că este mai mare ca mine şi vor

să mai aştept. Dar eu nu vreau! explodă el. Am încercat să le explic că totul se face altfel în zilele noastre. Nimeni nu are timp să se logodească trei sau patru ani, ca pe vremea lor. Nu ştii ce se poate întâmpla în vremea asta. Nu ştii ce se poate întâmpla mâine. Trebuie să profităm de şansele pe care le avem cât le avem, altfel le pierdem pentru totdeauna.

— Nu trebuie să-mi spui toate astea, zise Jeanie cu calm, uitându-se spre poieniţa unde Hope alerga printre clopoţei, cântând. Ben îi urmări privirea şi se simţi ruşinat. Jeanie şi iubitul ei Terry nu putuseră aştepta să-şi împărtăşească dragostea. Aşteptaseră căsătoria, dar o aşteptaseră prea mult. Între timp, Terry fusese ucis, iar Jeanie rămăsese însărcinată şi şansa lor se spulberase.

— Îmi pare rău, Jeanie, zise el. Nu m-am gândit. Dar nu vreau să ni se întâmple şi nouă la fel. Mai ales lui May.

— Este în primejdie? întrebă ea, iar el ştiu că era aceeaşi întrebare pe care i-o pusese şi mama.

— Nu, nu este. Nu „trebuie “să ne căsătorim, sau ceva de genul acesta. N-am făcut nimic rău şi nici nu intenţionăm. Doar vreau să ne căsătorim.

— Şi nu vrei s-o faci împotriva voinţei părinţilor tăi. Înţeleg asta – mama ta este într-o stare gravă, spuse Jeanie. Sunt îngrijorată din cauza ei, Ben. Nu

poate trece peste moartea lui Peter. Pare să se cufunde tot mai tare într-o groapă adâncă şi nimeni n-o poate ajuta. Numai dacă s-ar duce la biserică, dar nu vrea. Spune că nu este nimeni acolo. Oftă, cu privirea tulburată. Nu ştiu cum ar putea cineva s-o ajute. Cu toate astea, uneori pare cum era înainte, numai că este prea străvezie, dacă înţelegi ce vreau să spun. Şi ai senzaţia că ar putea ceda oricând.

— Am crezut că asta ar putea s-o ajute, zise Ben trist. Mă gândeam că va fi bucuroasă să afle. Nu vreau s-o îndurerez şi eu cu ale mele, dar este viaţa mea, Jeanie, şi trebuie s-o înfrunt – pot fi ucis şi eu oricând. Şi nu vreau să se întâmple asta fără să mă fi căsătorit cu May. Nu vreau. El îi strânse mâna uşor, apoi i-o aşeză încet pe trunchiul copacului. Aşa că, vezi tu, Jeanie, vreau să mă căsătoresc cât mai curând posibil. Dar tata şi mama se pare că nu mă înţeleg.

Jeanie tăcu un moment. Părea mai calmă acum, de parcă ar fi început să accepte situaţia şi să-l ajute chiar. Îşi aşeză mâna peste palma lui şi-i spuse:

— Ce vei face? Te însori oricum?

— Nu pot face asta. El o privi cu ochii marcaţi de frustrare. Împlinesc douăzeci şi unu de ani abia în iunie. Nu mă pot căsători fără permisiunea lor.

Mai discutară puţin fără a ajunge la vreo concluzie, apoi Ben spuse:

— Curând va trebui să plec. Nu vreau să pierd trenul, dar mai este un singur lucru… Ezită, iar ea îşi ridică privirea. Mama crede că… noi am fi putut… că tu ai fi putut crede că eu… Se încurcă în vorbe, roşi, iar ea îl întrerupse:

— E în ordine, Ben. Ştiu ce vrei să-mi spui. Nu trebuie să-ţi faci probleme din cauza mea. Jeanie privi din nou spre copacii unde Hope adunase un buchet de flori mare cât ea. Uită-te la copila asta! Ridică vocea un pic. Nu mai culege, draga mea, nu vom avea vaze în care să le punem. Apoi se întoarse din nou spre Ben şi continuă: Nu pot spune că nu-mi eşti drag, Ben. Dar când ai plecat de aici am ştiut că vei cunoaşte pe cineva. Am ştiut asta întotdeauna. Sper că această May este o fată bună. Că este destul de bună pentru tine.

— Te rog să ai încredere în gusturile mele, spuse el zâmbind. O să-ţi placă, Jeanie, sunt sigur.

— Sper că aşa va fi. Îşi retrase mâna şi se ridică. Ar fi mai bine să plecăm, altfel vei pierde trenul. Hai, Hope.

Când fetiţa veni în fugă spre ei, Ben o privi şi-i spuse:

— Orice s-ar întâmpla, vom avea o relaţie specială, Jeanie. Şi întotdeauna voi fi naşul lui Hope.

— Da, zise ea aplecându-se să ia florile din mâna

fetiţei. Întotdeauna vei fi naşul lui Hope.

Când ajunseră acasă, John se întorsese de la biserică, iar Olivia era în bucătărie, palidă, dar calmă, şi-i pregătea lui Ben nişte sendvişuri pentru drum. Îşi ridică privirea când îi văzu intrând pe uşa din spate şi zâmbi.

— Bine aţi venit! începusem să mă întreb dacă nu cumva v-aţi pierdut. Aţi făcut o plimbare plăcută? apoi văzu clopoţeii. O, ce frumoşi sunt! Tu i-ai cules, Hope? Va trebui să găsim multe vaze să-i punem.

— I-am spus că s-ar putea să nu avem vaze destule, zise Jeanie, căutând prin dulapul de vase unde le ţineau. Se întoarse cu două sau trei vaze mari şi începu să le umple cu apă. Olivia găsi o foarfecă şi începu să le aranjeze.

— Îmi plac mult clopoţeii, spuse ea. Iar dacă-i punem repede în apă durează destul de mult. Vor umple casa cu mirosul lor. Trebuie să iei şi în camera ta, Jeanie.

Ben privi un pic cam dezorientat cum se agitau. După o clipă sau două, mama îşi ridică privirea spre el şi-i spuse:

— De ce nu te duci în birou să discuţi cu tatăl tău, Ben? Eu voi face cafea, vei avea nevoie înainte de a te duce la tren. Îi zâmbi cu convingere şi-şi puse mâna pe braţul lui orientându-l încet spre uşă.

Năucit, el surprinse privirea lui Jeanie şi ridică din sprâncene. Ea scutură încet din cap şi ridică uşor din umeri, iar el îşi ascultă mama şi ieşi din bucătărie pornind pe coridor spre biroul tatălui său, aflat la intrare, pentru ca enoriaşii care voiau să-l viziteze să poată intra imediat.

John Hazelwood era singur, stătea la biroul său mare, aflat în dezordine, şi privea pe fereastră adâncit în gânduri. Îşi ridică privirea văzându-şi fiul în uşă şi-i făcu semn să între.

— Intră, Ben. Presupun că trebuie să pleci curând.

— Cam în jumătate de oră. Ben se aşeză şi-şi privi tatăl cu atenţie. Mama arăta mai bine dimineaţă.

— Aşa crezi? Da, este mai vioaie, desigur, dar… asta nu durează de obicei. După ce trece, din păcate se simte foarte prost. Oricum, este un semn bun că poate face un efort.

Ben se simţi vinovat.

— Tată, nu ştiu ce să spun.

— Probabil ai spus destul deja. Preotul oftă şi se întoarse cu faţa spre el. Ştiu că nu este vina ta, Ben. Tu ai propria-ţi viaţă de trăit şi nu ştii cum o afectează asta pe mama ta. Am înţeles c-ai sperat că-i faci o surpriză plăcută, dar nimic n-o poate mulţumi acum, poate doar dacă s-ar întoarce Peter. Asta nu înseamnă că voi, ceilalţi, nu contaţi. Dar este atât de

epuizată de durere, încât mintea ei nu poate accepta idei noi. Este confuză. Toate reacţiile ei sunt greşite, ea ştie asta şi este cu atât mai nefericită din cauza asta. Şi mai există şi Jeanie, desigur.

— Nu i-am dat niciodată lui Jeanie vreun motiv să creadă că…

— Ştiu că n-ai făcut-o. Dar ea s-a gândit la asta tot timpul şi poate în parte prin încurajarea mamei tale. Vezi tu, voi, ceilalţi, fiind plecaţi, Jeanie este singura persoană tânără din casă şi, fiind alături de noi de mult timp, o considerăm ca pe o fiică. A dat dovadă de atâta putere de alinare, încât mama ta consideră că fără ea i-ar fi fost şi mai rău. Dar este de înţeles, cred. Îl privi pe Ben de parcă l-ar fi implorat să-l înţeleagă.

— Da, presupun că aşa este. Am discutat cu ea de dimineaţă, tată. Lucrurile sunt aşa cum trebuie între noi. Întâlni privirea tatălui său. O să-ţi placă May.

— Da, sunt sigur de asta. Însă mă tem că nu-ţi pot da permisiunea să te căsătoreşti.

Ben simţi că i se opreşte inima. Din tonul plin de înţelegere al tatălui său şi din aparenta bună dispoziţie a mamei, i se păruse că acceptaseră.

— De ce nu?

— Din cauza mamei tale. Nu te lăsa amăgit de tonusul ei de astăzi. După cum ţi-am spus, asta se

poate încheia brusc. Dacă aduci din nou în discuţie căsătoria şi pe May, asta o va deprima total. Strânse din buze şi-i spuse: Uite ce este, Ben, ştiu că este greu pentru tine, dar mai ales că nu înţelegi de ce este atât de afectată, nici eu nu înţeleg prea bine, însă dacă ai insista, mama ta ar suferi o cădere nervoasă. În prezent, eu şi Jeanie abia reuşim s-o facem să se menţină la suprafaţă. Nu vreau să existe un motiv în plus care s-o îngrijoreze.

— Da, spuse Ben. Văd asta.

— Nu ai prea mult de aşteptat, nu? insistă John. În iunie împlineşti douăzeci şi unu de ani. Vei putea face ce doreşti atunci.

— Oare aşa va fi? Dacă acum vestea căsătoriei mele o face pe mama să cedeze nervos, crezi că va fi altfel în iunie? După cum spui, mai sunt două luni până atunci. Nu va fi la fel de distrusă şi atunci când va afla că nu mai am nevoie de aprobarea voastră? N-ar putea fi chiar mai rău?

— Da, spuse John încet. Ar putea. Dar aceea va fi decizia ta.

Ben îl fixă cu privirea. Apoi se întoarse pe călcâie şi părăsi încăperea.

20

Nu vom mai bombarda aceleaşi ţinte de acum

înainte.

Comandanţii de escadron de la aeroportul Harrowbeer ascultau prezentarea noilor strategii. Nu mai bombardau oraşele şi fabricile germane. Ţinta lor va fi de acum sistemul de căi ferate francez şi belgian.

— Sistemul feroviar, spusese Andrew mai târziu, când se aflau la popotă bând bere, transmiţând ordine piloţilor săi. Şi nu cel german. Ştim cu toţii ce înseamnă asta.

— Invazie, spuse Ştefan. Nu mai este mult.

— Înţeleg că vor să oprească toate căile de transport ale duşmanului, zise Ozzie Mason, dar asta nu va afecta şi trupele noastre? Nici ei nu vor mai putea folosi drumul de fier.

— Maturizează-te, îl sfătui Andrew. Oamenii noştri nu se vor înghesui să cumpere bilete de întoarcere la Berlin! Vor avea tancuri şi camioane şi Dumnezeu ştie ce altceva, ca să-i transporte. Îşi umplu pipa cu tutun. Mă întreb ce crede bătrânul Harris despre asta.

Robin Fairbanks veni spre ei cu halba în mână.

— Din câte am înţeles, nu este prea încântat. Nu crede că invazia este o soluţie. Spune că vor muri prea mulţi, ca în Primul Război Mondial, ca la Dieppe.

— Iar acum nu mor destui? zise Ozzie, cu cinism.

Uită-te la noi: decolăm în fiecare noapte şi doar jumătate din noi se întorc. Ce mai vrea?

— Consideră că trebuie să continuăm să ştergem oraşele nemţeşti de pe faţa pământului, prin bombardamentele zonale, spuse Robin. Sunt convins c-a avut câteva răfuieli cu Churchill pe tema asta! Şi unii yankei sunt de acord cu el, consideră c-ar trebui să atacăm câmpurile petrolifere.

— Înseamnă că s-au emis alte ordine, sublinie Andrew, pentru că acelea sunt ordinele noastre. Probabil ale lui Eisenhower. Cred că şi el are dreptate, dacă nu le bombardăm şinele, trupele nu vor avea nicio şansă. Nemţii le vor aştepta aliniaţi pe plajă, cu braţele deschise.

Schimbară subiectul. Ştefan ieşise şi se aşezase la masa şubredă pe care o scoseseră afară, şi după câteva minute i se alătură şi Ben. Fumară o vreme în tăcere.

— Ceva nu este în regulă, zise Ştefan în cele din urmă. Nu pari prea fericit.

Ben îl privi.

— Este chiar atât de evident?

— Numai dacă te urmăreşte cineva cu atenţie. Cei mai mulţi n-o fac, dar eu te-am urmărit şi atunci când ai crezut că nu te vede nimeni. Este ceva cu tine, o problemă pe care n-o poţi rezolva.

Ben oftă.

— Presupun că nu sunt mai nefericit ca mulţi alţii. Nu, cred că eu o duc chiar mai bine. N-am dreptul să fiu compătimit.

— N-ai dreptul? Aşa se pune problema? Polonezul îl privi gânditor, apoi se aplecă spre el. Fiecare avem dreptul la propriile sentimente. Uneori este singurul nostru drept. Începu să râdă. Dreapta, stânga! Câteodată, engleza voastră este foarte ciudată.

Ben zâmbi.

— Ştiu. Tocmai asta face să fie o limbă potrivită pentru cuvinte încrucişate şi calambururi. Din fericire, ştim întotdeauna ce vor să exprime cuvintele, le cunoaştem semnificaţia.

— Poate. Pe noi ne uimeşte uneori. Ştefan se opri. Vrei să vorbim despre ceea ce te tulbură sau să-mi văd de treburile mele importante?

Ben zâmbi din nou.

— „Treburi “este de-ajuns. Nu ştiu, Ştefan. Nu aştept ajutor de la cineva. De ce te-aş deranja cu problemele mele? Sunt un fleac pe lângă ale tale.

— Asta nu înseamnă că au mai mică importanţă pentru tine. Şi mă ajută şi pe mine să mă gândesc o vreme la altcineva. Aşteptă o clipă, apoi se aplecă din nou spre el. Cred că este bine să discuţi cu cineva. Dar dacă nu vrei să vorbeşti cu mine, de ce nu te duci

la Alison? Este o femeie înţelegătoare şi înţeleaptă, l-am împărtăşit problemele mele şi a ştiut să mă asculte.

— Nu vreau s-o deranjez. Se apropie data naşterii.

— Dar asta nu-i afectează mintea! Cred că s-ar bucura de compania ta. Polonezul îi aruncă o privire grăbită. Am văzut şi alţi tineri cu aceeaşi privire, pe care o ai tu acum, Ben. Asta apare atunci când necazurile sunt prea mari pentru a fi suportate de unul singur, şi este periculos. N-aş vrea să fii unul dintre cei care nu se mai întorc.

May începuse să petreacă mai mult timp cu Alison. Naşterea se apropia, iar escadronul era aproape permanent de serviciu, astfel că Alison avea nevoie de companie şi, cu toate că-i făcea plăcere să se ducă la May, acum se simţea în siguranţă acasă. Hughie venise pe lume cu două săptămâni mai devreme şi se temea că şi al doilea copil va veni mult mai devreme.

— Cum merge relaţia cu Ben? o întrebă într-o după-amiază. Parcă s-a dus să-şi vadă mama weekendul trecut.

— Aşa este. Nu este bine deloc, aşa spune el. Încă n-a depăşit moartea celuilalt fiu. May îşi muşcă buzele apoi spuse: Am vrut să discut cu tine despre asta, dar am tot amânat. Văzând că ai deschis tu subiectul…

— Ce se întâmplă? întrebă Alison, care stătuse întinsă pe canapea şi încerca să se ridice. S-a întâmplat ceva, May? Te-a părăsit?

— Nu. Cel puţin nu încă. Dar nu mai este acelaşi de când s-a întors, ceva îl supără, ştiu.

— Nu l-ai întrebat ce anume?

May ridică din umeri. Cosea o pijama pentru nou-născut şi-i broda pieptarul cu nişte puncte mici. Am încercat să aflu, dar a schimbat vorba. Şi asta mă îngrijorează cel mai mult, spuse ea lăsând lucrul deoparte, privind-o cu ochii ei căprui îngrijoraţi. Noi am fost foarte sinceri unul cu altul, mereu. Ăsta este unul din lucrurile care mi-au plăcut la el. Acum este ceva ce nu vrea să-mi spună şi asta nu poate fi bine, nu?

— Nu, sigur că nu. Alison o privi îngândurată. Dar asta nu înseamnă că vrea să se despartă de tine. Sunt sigură că, dacă ar fi cazul, ţi-ar spune.

— Nu ştiu, zise May. Este aşa de când a fost acasă. Mă gândeam că… Vocea îi pieri şi se opri.

— La ce te gândeai? întrebă Alison cu calm.

— Mai există o fată care locuieşte la părinţii lui. O cheamă Jeanie. Are o fetiţă, iar el îi este naş. Acum înţelegi de ce sunt îngrijorată? Poate când s-a dus acasă a înţeles că pe Jeanie o vrea cu adevărat. Ştii cum este Ben, n-ar răni pe nimeni. Simt că îl macină

ceva, ceva ce nu vrea să-mi spună, şi nu este nevoie de prea multă minte ca să înţeleg, nu?

— O, May, sigur că nu este asta! Ben o cunoaşte de mai mulţi ani pe Jeanie, pentru că a venit să locuiască la ei înainte de naşterea copilei. Sunt sigură că nu este nimic între ei.

— Ei bine, dacă nu este asta, atunci ce?

Alison nu găsi răspunsul. Se priviră un moment, apoi îşi coborî picioarele de pe sofa şi se ridică.

— Mă duc să fac ceai, spuse ea cu fermitate, iar tu nu-ţi mai face probleme. Când îl vezi pe Ben, întreabă-l direct ce problemă are. Este singurul lucru pe care trebuie să-l faci, May.

— Da, spuse May reluând lucrul. Da, ai dreptate. Vorbesc cu el cu prima ocazie.

Dar inima începuse să-i bată necontrolat la acest gând. Dacă totul se va termina între ei…

Zilele următoare, Ben se gândi la spusele lui Ştefan. Acum escortau bombardierele spre noile lor ţinte, atacând calea ferată franceză şi belgiană, şi privind în jos spre şinele lungi care străluceau în lumina lunii se întrebă cum se ajunsese la hotărârea de a se distruge legăturile vitale ale unei ţări prietene, care suferise deja sub ocupaţia germană. Ce fel de lume creau ei, sau mai bine zis distrugeau, şi cum se putea reface reţeaua de căi ferate după război?

Distrugerea la care asistase sau la care participase era inimaginabilă şi, cu toate acestea, ştia că este numai o mică parte. Şi doar din cauza ambiţiilor nesăbuite ale unui om.

Dar dacă nu s-ar fi întâmplat toate acestea, n-ar fi cunoscut-o pe May. Iubirea pentru ea strălucea puternic în sufletul lui, încât i se părea imposibil că rezistase la atât de mult rău. Era peste puterea sa de înţelegere.

Se gândi la mama şi la durerea ei. Cumva, ea îşi pierduse echilibrul şi deşi tata credea că îşi va reveni încet, tot el spunea că o eventuală căsătorie a lui Ben o va distruge complet. Alt lucru imposibil de înţeles, se gândi el, pierzându-şi speranţa. Nu avea sens să-şi pună speranţele în cea de a douăzeci şi una aniversare, ea se va simţi la fel de distrusă. Ar putea trece ani până să se împace cu ideea. Ar trebui să aştepte la nesfârşit.

Iar eu nu pot aştepta până atunci, se gândi el pilotând avionul prin noapte. Nu voi putea aştepta!

Cu toate acestea, nu putea suporta gândul că şi-ar răni mama pe care o adorase întotdeauna. Cum ar fi să ştie că ar putea să-i provoace o cădere nervoasă din care nu şi-ar mai reveni niciodată?

Ştia că Ştefan avusese dreptate spunând că necazurile i-ar putea afecta capacitatea de a conduce

avionul. Dar el nu credea că este aşa. Se simţea purtat de o nouă mânie, o frustrare care se datora avioanelor germane de luptă. Era sarcina lui să protejeze bombardierele Aliaţilor, să alunge inamicul şi să doboare cât mai multe avioane. Avea o plăcere feroce să vâneze avioanele interceptoare pe cer, să le nimerească şi să le vadă căzând într-o spirală de foc. Îşi alungă din minte faptul că existau oameni în acele avioane, tineri ca şi el, care-şi apărau ţara: pentru piloţii de pe cer, omul ocupa locul secund. Duşmanul era făcut din metal şi lemn, Perspex şi carcasă: pielea, oasele, muşchii şi sângele puteau fi uitate, trebuia să fie uitate.

Ăsta era efectul războiului.

Când ateriză în siguranţă, nu se mai gândi la pericolele pe care le înfruntase, simţi doar bucurie când raportă încă o moarte, poate două, sau trei. Nu voia decât o bere, ceva de mâncare, apoi s-o vadă pe May.

May. May. May…

Imediat ce ateriză, ea îi ocupă gândurile, dar imaginea mamei începu să-i dea târcoale. Tot mai aproape, tot mai aproape, fără să găsească o soluţie.

De când se întorsese din Hampshire voise cu disperare să discute cu May despre mama sa şi tot ce se întâmplase acasă, dar nu găsise cuvintele

potrivite. Nu mai conta nimic din toate acestea, dacă ea nu voia să se căsătorească şi, cu toate problemele pe care le avea pe cap, nu ştia cum să-i vorbească. Era conştient că dacă ea ar fi avut cea mai vagă idee de problemele pe care le provoca această căsătorie l-ar fi refuzat, iar el n-ar fi avut cum s-o convingă.

În cele din urmă se hotărî să accepte sfatul lui Ştefan de a discuta cu Alison. Se duse la ea după ce termină programul, într-o dimineaţă când ştia că May era la una din celelalte slujbe ale ei. Alison era în casă cu Hughie, făcea pateuri, şi veni să-i deschidă scuturându-şi făina de pe şorţul de bucătărie. Îi zâmbi invitându-l în casă, conducându-l la bucătărie.

— Va trebui să mă laşi pe mine să intru mai întâi, glumi ea. Nu te poţi strecura pe lângă mine acum, sunt imensă. Ia loc. Termin pateurile şi fac cafea imediat.

— Nu te grăbi. Îmi place să te urmăresc lucrând, îmi aminteşte de copilărie, când o urmăream pe mama făcând prăjituri şi mâncare. O umbră uşoară îi întunecă chipul.

Alison observă, dar nu zise nimic. Se întoarse la munca ei întinzând coca, tăind-o în cercuri pe care le acoperi cu un amestec de came tocată, cartof şi ridiche, aflat într-un bol alăturat. Umezi marginile cercurilor cu o pensulă de patiserie, apoi le îndoi în

formă de semilună şi le crestă cu un cuţit. Înmuie pensula într-o farfurioară cu lapte şi o trecu peste coca crescută.

— Întotdeauna le ungeam cu ou, spuse ea. Aluatul arată mai bine auriu. Dar acum nu ne putem permite să folosim ouă, nici chiar la ţară. Puse pateurile pe o tavă şi le introduse în cuptorul încălzit, apoi îşi curăţă faina de pe mâini. Gata, am terminat. Rămâi până se coc, da? Am făcut destule. Lui Andrew îi plac mult şi nu se ştie niciodată pe cine aduce acasă cu el.

— Dacă ai destule…

— Sigur că am. Să nu-ţi faci probleme cumva că ne-ai lua raţiile, nu prea am pus came în ele. Aşa cum ar spune mama lui May, trebuie să urci pe Cox Tor ca să le arunci de acolo.

Ben zâmbi, apoi spuse:

— De fapt, din acest motiv am venit să te văd. Să vorbim despre May, mai precis. Am nevoie de un sfat.

— Oh! Alison era în faţa aragazului şi turna apă fiartă din ibric în două căni în care pusese câte o linguriţă de cafea Câmp. Se întoarse spre el. Durează doar un minut să aduc laptele.

Ben aşteptă până ce se duse la dulapul cu plasă aflat lângă uşa din spate şi reveni cu o sticlă cu lapte. Turnă câte puţin în fiecare ceaşcă, apoi în cana lui Hughie, după care duse cana la loc.

— Să mergem în camera din faţă. Ţine cana cu grijă, Hughie, apoi vino înapoi după biscuiţi. Te rog să nu mănânci nimic pe drum! O va face, oricum, adăugă pentru Ben când se îndreptară spre living. El crede că eu nu ştiu, dar firimiturile nu apar la gura lui din senin!

Ben zâmbi amintindu-şi că făcea acelaşi lucru în copilărie. Făcuse şi el toate aceste mici pozne, iar acum realiza că părinţii lui ştiuseră totul prea bine, dar îi permiseseră să le facă pentru ca să se asigure că distingea răul de bine. Şi nu i se permisese niciodată să mintă!

Se aşezară la cafea, iar Alison privi spre ceasul de pe şemineu.

— Nu trebuie să uit de pateuri. Despre ce voiai să-mi vorbeşti, Ben?

El îşi lăsă privirea în jos spre ceaşca de cafea, neştiind cum să înceapă, iar după un moment Alison îi spuse cu blândeţe:

— May mi-a spus câte ceva. Despre ce simte pentru tine.

— Adevărat? El îşi ridică privirea cu multă speranţă, apoi o coborî din nou. Asta nu este adevărata problemă. Ştiu ce simte ea, sau cel puţin aşa cred. Ne iubim. Ben roşi. Vreau să mă căsătoresc cu ea, Alison. Dar…

— Dar nu este aşa uşor, nu? Ea îl privi cu înţelegere, amintindu-şi perioada de aşteptare pe care ea şi Andrew fuseseră nevoiţi s-o îndure, înainte de a-şi anunţa logodna. Apoi altă perioadă lungă până la căsătorie, când îşi făcuseră planuri, se organizaseră petreceri, apoi slujba de la biserică şi petrecerea propriu-zisă. Nu mai este ca înainte de război.

— Nu, nu este. Şi tocmai asta părinţii mei par să nu înţeleagă. Ei bine, tata înţelege într-o oarecare măsură. Dar asta este cea mai mică problemă. Clătină încet din cap, apoi tăcu. Sincer să fiu, Alison, nici nu prea ştiu ce să fac.

Alison aşteptă un moment, apoi spuse:

— Nici eu nu ştiu cum este bine, Ben. Dar dacă te ajută să vorbim despre asta, te ascult cu drag, iar dacă pot să-ţi dau vreun sfat… Pentru asta ai venit, nu?

— Da, trebuia să discut cu cineva, ca să nu-mi pierd minţile. Ben îşi muşcă buzele, apoi spuse: Şi asta este adevărata problemă. Cred că dacă mă căsătoresc cu May, mama… vocea îi tremură, dar se forţă să o controleze, mama îşi va pierde minţile.

Alison rămase liniştită, simţind însă cum păleşte datorită şocului. „A-şi pierde minţile “era o expresie pe care mulţi oameni o foloseau cu uşurinţă, dar

chipul şi tonul lui Ben o făcură să înţeleagă că o folosea la modul real. Nu se simţi prea bine câteva clipe.

— Îmi pare rău, spuse Ben. Nu trebuia să spun asta. Sună îngrozitor. Ar fi trebuit să spun că va avea o cădere nervoasă, aşa cum zice tata. Nu sună aşa de rău, dar are cam acelaşi sens. El chiar crede că ea îşi pierde minţile şi, dacă eu insist să mă căsătoresc, nu se mai poate face nimic.

— Nu-mi vine să cred, spuse Alison în cele din urmă. De ce o supără atât de tare? Nici măcar n-o cunoaşte pe May. Face asta pentru că este o fată obişnuită, de la ţară?

— Nu, nu este asta, sau cel puţin nu cred că poate fi. Ar fi fost fericită să fie Jeanie, asta este altă problemă, după cum vezi. Îi explică despre Jeanie şi Hope. Nu mi-am imaginat că Jeanie ar putea avea astfel de gânduri, nici mama. Dar se pare că i-a intrat în cap că Jeanie îi este ca o fiică şi cel mai bun lucru pentru a o păstra în familie ar fi să mă însor cu ea. Când a auzit de May a fost ca o trădare, presupun.

— De ce este aşa? întrebă Alison. Din cauza fratelui tău, sau a suferit dintotdeauna cu nervii?

— Nu, întotdeauna a fost extraordinar de calmă şi de puternică. Niciodată nu şi-a pierdut cumpătul, nu s-a înfuriat, şi puteam să-i împărtăşim problemele

noastre. La fel tăcea tot satul.

Îşi trecu o mână peste faţă.

— Nu mi-a venit să cred când am văzut cum s-a schimbat. Desigur, atunci când a murit Peter a suferit cumplit, noi toţi am suferit, dar ne-am aşteptat să treacă peste această durere. Atât cât se poate, adăugă el, uitându-se la Hughie. Ştiu că pierderea unui copil poate fi cel mai rău lucru care i se poate întâmpla unei mame, dar li se întâmplă multor oameni în zilele astea şi totuşi ei se întorc la viaţă după o vreme. Nu şi mama; ea parcă s-a blocat şi nu poate depăşi momentul acela. Iar când i-am vorbit despre May, lucrurile s-au înrăutăţit. Tata crede că lucrurile ar putea scăpa de tot de sub control.

— O, Ben, îmi pare atât de rău, spuse Alison. Ce vei face? O să aştepţi?

— Păi, trebuie s-o fac, nu? N-am împlinit douăzeci şi unu de ani încă, nu mă pot căsători tară consimţământul lor, iar tata nu vrea să mi-l dea. Nu-l învinuiesc prea tare. Trebuie să se gândească la mama. Dar este şi viaţa mea, cât să mai aştept? Cât timp mai am?

— Ben…

— Te rog să nu-mi spui că nu trebuie să vorbesc aşa! exclamă el cu oarecare violenţă. Ştii la fel de bine ca mine că doar pe pământ sunt în siguranţă. Pot fi

ucis în orice noapte. Şi ştim amândoi că ne aşteaptă ceva impresionant, invazia. Totul va scăpa de sub control atunci şi niciunul nu va… Observă chipul ei şi se opri brusc. O, Dumnezeule, n-ar trebui să vorbesc aşa, în special cu tine! îmi pare rău. Poate ar fi mai bine să plec. Vru să se ridice.

— Nu! Alison întinse mâna să-l oprească. Nu, Ben, nu pleca. Ai perfectă dreptate. Toţi ştim ce se poate întâmpla. Numai că trebuie să trăim şi aşa, să încercăm să ne scoatem ideea din minte. În momentul acela un avion trecu pe deasupra lor şi ateriză foarte aproape. Atât cât se poate, adăugă ea zâmbind forţat.

Ben tăcu o grimasă.

— Aşa cum spui tu, în măsura în care se poate. Ben se aşeză din nou. Îmi pare rău, Alison, m-am cam ambalat. Vreau să mă însor acum cu ea, cât mai repede posibil, pentru că nu ştim ce se va întâmpla. Dacă n-aş fi avut nevoie de acceptul părinţilor mei, m-aş fi însurat imediat, apoi le-aş fi spus. Deşi numai Dumnezeu ştie cum ar fi afectat-o vestea pe mama, adăugă el posac. O, la naiba, Alison, nici nu ştiu ce să fac!

— May ce spune despre asta? întrebă Alison. Nu cred că vrea s-o supere pe mama ta.

— Nu, sigur că nu vrea. Şi asta este altă problemă.

Vezi tu, nici măcar n-am cerut-o de soţie. Sigur că ştie, i-am spus că vreau să-mi petrec tot restul vieţii alături de ea, dar de fapt n-am cerut-o în căsătorie. Nu prin cuvinte. Tocmai voiam s-o fac la întoarcerea de acasă, îmi făcusem planuri. Apoi mai rămânea s-o conving pe ea şi pe părinţii ei. Vezi tu, ştiu că mă plac, dar nu cred că vor ca ea să se mărite cu cineva cu alt statut social. Mie nu-mi pasă de asta, explodă el. May este cea mai grozavă fată pe care am cunoscut-o. Nu va mai exista altcineva pentru mine. Umerii i se lăsară din nou. Dar cum s-o cer acum? Trebuie să-i spun despre mama. Nu mă pot căsători, ştiind c-am s-o distrug pe mama. Iar May ar putea spune că este mai bine să renunţăm unul la altul. N-aş suporta asta, Alison, nu, n-aş putea.

Se aplecă în faţă, cu coatele pe genunchi, şi-şi acoperi faţa cu ambele mâini. Alison îl privi, simţind cum mila îi umple pieptul. Aproape simţea neliniştea din sufletul lui, gândurile negre care îl răvăşeau. Ataşamentul faţă de May, dorinţa exagerată de a se căsători cu ea cu prima ocazie, toate acestea erau contracarate de obligaţia faţă de mama sa. Cum se putea împăca cu sine, ştiind că acţiunile lui ar putea să-i provoace un rău teribil?

— Cred c-ar trebui să discuţi cu May, îi spuse într-un târziu. Ştiu că rişti s-o pierzi, dar şi ea este

speriată că te va pierde. Nu ştiu cum vei rezolva asta, de fapt, cred că nu poţi face nimic decât să aştepţi, dar trebuie să lămureşti lucrurile cu ea.

— Da, spuse el. Cred că ai dreptate. Îşi ridică faţa din mâini. Ai spus că şi ea se teme că mă va pierde? Ţi-a spus asta?

— Da, zise Alison, sperând că nu trăda încrederea lui May. Nu pot să-ţi spun exact ce-a zis, dar ştie că te supără ceva şi se teme că te-ai schimbat. Asta este tot ce-ţi pot spune.

— Se teme că m-am schimbat! exclamă el. Dumnezeule, este ultimul lucru pe care l-aş face. Îţi spun, Alison, dacă aş pierde-o pe May nu m-aş mai uita vreodată la altă femeie. Nici vorbă!

Alison citi în ochii lui că aşa era. Şi mai ştia că mulţi alţi tineri, femei şi bărbaţi, făcuseră acest lucru, dar după o vreme ajunseseră la concluzia că pot iubi pe altcineva. Dar nu era momentul să-i spună asta lui Ben. El n-ar crede-o, oricum.

— Vorbeşte cu May, îi spuse cu calm, după ce-şi termină cafeaua. Du-te la ea şi vorbeşte. Ea merită să ştie adevărul şi, dacă o cunosc bine pe May, aşa cum cred c-o cunosc, va fi de acord să te aştepte. Iar dacă nu… ei bine, se va rezolva într-un fel sau altul, nu? Nu poţi continua aşa.

— Nu, nu pot. Şi nici pe ea nu vreau s-o supăr. Oftă

din greu, apoi se ridică şi de data asta Alison nu-l opri. Probabil de acum este pe drumul spre casă, nu? O voi întâlni. Nu trebuie să mă întorc la aeroport până la ora patru. Avem timp să vorbim pe îndelete.

Alison se ridică. Vru să spună ceva, apoi întoarse capul, adulmecând. Se priviră şi acelaşi gând le veni amândurora.

— Pateurile! exclamă ea şi-şi făcu loc spre bucătărie. O, slavă Domnului, tocmai la timp! Scoase din cuptor tava cu pateurile rumenite şi crescute. Eşti sigur că nu vrei să guşti unul?

Ben făcu o grimasă.

— Nu, mulţumesc, arată grozav, dar prefer s-o întâlnesc pe May. Întinse mâna spre ea şi-i atinse uşor braţul. Mulţumesc, Alison. Mulţumesc mult.

Ben îşi făcu loc printre hainele şi impermeabilele atârnate pe coridor şi ieşi. Alison îl urmări cum închide uşa în urma lui, apoi puse tava pe suportul pe care-l aşezase pe masa din bucătărie.

Sper că i-am dat un sfat bun, se gândi. Şi mai sper că n-am înrăutăţit lucrurile.

21

Alison nu avu timp să-şi facă probleme pentru Ben, pentru că în aceeaşi după-amiază avu alt musafir. Tocmai strânsese farfuriile de pe masă şi pusese

pateurile în dulap, când auzi o bătaie în uşă şi, deschizând, îl văzu pe Ştefan.

— Ştefan! Intră. Ar fi trebuit să vii mai devreme, am făcut multe pateuri. Presupun ca acum nu-ţi mai este foame, nu?

El zâmbi, scuturând din cap.

— Am mâncat la popotă. Cotlete de miel.

— O, mult mai bine decât ce am avut noi. Te rog, ia loc. Voiam să fac un ceai. Vrei şi tu, nu?

— O ceaşcă de ceai este bine-venită oricând. Dar te rog să mă laşi pe mine să-l fac. Tu stai şi odihneşte-te. Iar acest micuţ ce face astăzi? întrebă el, răvăşind părul blond al lui Hughie.

— Ai venit să construim un castel? îl întrebă Hughie, iar polonezul începu să râdă.

— Da, sigur, vom construi un castel. Iar acum, convinge-o pe mama ta să se aşeze. Are nevoie de odihnă. Să stea cu picioarele ridicate. Îi conduse cu calm spre camera din faţă, unde Alison se aşeză fericită pe canapea, apoi el se duse la bucătărie.

— Îmi place unchiul Ştefan, spuse Hughie scoţând cutia cu cuburi colorate. Ştie să ridice castele. Şi cântă frumos.

— Aşa este. Alison îşi rezemă capul şi închise ochii, ascultând la micile zgomote care răzbăteau din bucătăria unde Ştefan pusese ibricul pe foc, scosese

farfurioare şi ceşcuţe din dulap, deschisese uşa din spate, să aducă laptele. Ştie unde ţin fiecare lucru, se gândi ea cu o strângere de inimă, realizând cât de des venise s-o vadă în ultimele luni. Pare mai obişnuit cu casa asta decât Andrew. Uneori, în după-amiezile târzii de iarnă, se aşezase la pian şi cântase, iar cerul se întunecase şi încăperea fusese luminată doar de foc.

Andrew intră aducând tava cu ceai, o cănuţă de lapte, farfurii şi ceşcuţe. Adusese şi cănuţa lui Hughie, dar şi bolul cu bucăţi de zahăr. Le puse pe măsuţa de lângă sofa.

— Mulţumesc, spuse Alison, deschizând ochii. Ce bine este să fii servit!

— Andrew nu te serveşte astfel?

— Ba da, când este acasă. Dar ştii cât este de ocupat. Iar când este aici oboseala îl doboară. Şi mie îmi place să-l servesc, doar este munca mea! îi zâmbi pilotului polonez. Ia loc, Ştefan. Mă faci să nu mă simt bine pentru că trebuie să-mi ridic privirea la tine.

El se aşeză pe fotoliu, apoi se aplecă să ia unul din cuburile lui Hughie. De fiecare dată când venea, construia alt fel de castel şi fiecare avea povestea lui. Alison nu ştia dacă erau povestiri pe care le auzise sau le inventa, dar o fascinau şi pe ea la fel de mult ca pe Hughie. Erau poveşti frumoase despre castele cu

multe turnuri, cu prinţese frumoase care stăteau la fereastră şi-şi pieptănau părul lung, blond, aşteptând un prinţ să apară în galop pe un cal alb. Adesea apărea un cal negru care ducea în spate un rege viclean care cerea mâna prinţesei, iar prinţul avea menirea s-o salveze. Sau povestea era chiar despre un prinţ mic şi oropsit, ultimul vlăstar ai familiei, care nu avea pământuri în stăpânire şi pleca în lume să facă avere. Sau poate era aceeaşi poveste spusă din unghiuri diferite, aşa ca să se înţeleagă că fiecare persoană implicată avea propriul punct de vedere, propria poveste de spus. Ca în viaţă, se gândi ea. Ca Ben şi părinţii lui, ca May, ca mine. Ca mine şi Andrew. Şi Ştefan…

Poate că fiecare era ca prinţesa care îl aştepta pe prinţ să sosească sau ca prinţul străbătând lumea după avere şi dragoste.

— Ce mai faci, Ştefan? îl întrebă ea, gândindu-se la tot ce lăsase în urmă, în ţara lui de castele de basm, unde familia sa îşi petrecea verile într-o casă pe malul unui lac albastru înconjurat de păduri şi munţi.

— Bine. Ochii lui argintii-cenuşii îi zâmbiră. Dar tu? Pari o floare, Alison.

Ea începu să râdă.

— Ce fel de floare? O crizantemă bătută de vânt? Drăguţ din partea ta că-mi spui asta, Ştefan.

— Dar acesta este adevărul, spuse el. Arăţi foarte frumos, ca un trandafir abia înflorit. Se pare că sarcina le face pe toate femeile să pară frumoase.

Alison roşi.

— Nu mă simt frumoasă, se confesă ea. Sunt grasă, urâtă şi împovărată. Ca şi cum aş fi îmbătrânit brusc.

El se ridică de pe scaun şi îngenunche în faţa ei, luându-i mâinile în palmele sale.

— Alison, nu trebuie să te simţi aşa! Grasă? Nu, este doar copilul pe care-l porţi în pântec, acea viaţă preţioasă pe care o păstrezi în siguranţă până va putea respira şi trăi singură. Urâtă? Nicidecum! Din contră, eşti frumoasă! împovărată? Asta va trece destul de repede. Este doar felul în care natura îţi spune să te odihneşti, să-ţi păstrezi energia pentru ca fiul tău să poată creşte puternic.

Alison simţi cum roşeşte. Îi privi mâinile cu care-i îmbrăţişase genunchii, sprijinindu-i pântecul proeminent. Degetele lui erau lungi şi subţiri, mâini de muzician. Îşi aminti ce-i spusese el despre tatăl lui, violonist, care-l învăţase să cânte la un instrument. În cazul lui, la pian.

— Cântă-mi ceva, spuse ea cu blândeţe. Cântă-mi ceva care să-mi amintească de pace.

El se îndreptă spre pian şi ridică capacul. Ca întotdeauna, îşi lăsă degetele să alunece peste clape

ca şi cum ar fi mângâiat o pisică sau un câine. Apoi se aşeză şi începu să cânte. Notele erau clare şi calme, iar Alison se rezemă de spătarul scaunului şi închise ochii lăsând muzica să-i pătrundă mintea, evocând imagini pline de linişte, primulele de pe maluri, copacii în floare, primul cântat al cucului, pe care-l auzise cu o zi sau două în urmă în pădurile de lângă Denham Bridge. Se întrebă ce imagini se conturau în mintea lui Ştefan în timp ce cânta – erau cumva scene similare, cu lacuri şi râuri şi munţi în timp de pace, satul unde-şi petrecuse acele vacanţe de vară pe care i le descrisese? Iar când interpreta muzică sălbatică, nestăpânită, când coardele erau strivite într-o pasiune tumultuoasă, ce vedea atunci? Ea se înfioră.

În cele din urmă, el se ridică, întinzându-şi picioarele lungi, şi spuse că trebuia să plece.

— Te rog să revii cât se poate de repede, zise Alison privindu-l. Îmi place să te văd venind, Ştefan. Şi lui Hughie îi place. Micuţul protesta deja, susţinând că unchiul Ştefan trebuia să-l ajute să ridice alt castel, să-i spună altă poveste, să cânte altceva, orice îl putea face să mai rămână câteva minute, iar ea vru să facă la fel. Îi zâmbi, simţindu-se dintr-odată ruşinată când el o privi în ochi.

— Şi mie îmi place să vin aici. Mă simt foarte

liniştit când sunt cu tine, Alison. Ca şi cum am avea o comunicare perfectă. Este ceva foarte greu de găsit, e un lucru de preţ. Ştefan îi luă mâna şi o duse la buze. Dar acum trebuie să plec. Nu te ridica. Stai acolo şi odihneşte-te.

Îi răvăşi părul lui Hughie şi-i spuse să aibă grijă de mama sa. Apoi se îndreptă încet spre uşă şi plecă. Auziră cum se închide uşa din faţă, apoi paşii lui afară. Alison se ridică. Îşi apropie de obraz mâna pe care o sărutase el, apoi se privi în oglindă, încercând să vadă ce văzuse el. Încercând să înţeleagă de ce-i spusese că e frumoasă.

Ben se plimba agale. Marginile drumului erau pline de primule de dimensiunile unei jumătăţi de coroană, cu petice de violete, ca nişte pete de vin între ele. Culese un buchet aranjându-l cu mâinile sale, presând petalele lor moi de faţa lui, ca să le simtă mirosul. Deasupra capului alergau două veveriţe prin crengile de un verde proaspăt, strălucitor ale fagilor. În parcul casei aceleia mari unde lucra May trei dimineţi pe săptămână, păştea o duzină sau chiar mai mult de căprioare. În acel moment, aeroportul era cufundat în tăcere, nu se auzea zgomotul motoarelor, era atâta linişte, de parcă ar fi fost în timp de pace. Numai dacă s-ar termina războiul, se gândi el. Până acum fusese

condus de dorinţa de a-şi servi patria, de a lupta cu un duşman a cărui viclenie nu era pe deplin înţeleasă, să-şi protejeze ţara de răul care o afectase în ultimii cinci ani. Dar acum, simţindu-se parte din acest peisaj liniştit, voia ca totul să se termine. Voia să se aşeze la propria casă cu fata pe care o iubea.

Privind căprioarele, auzi paşi pe drum, se întoarse repede, cu inima bătându-i repede. După o clipă o văzu pe ea – era May, frumoasă ca numele pe care-l purta, îmbrăcată într-o rochiţă albastrudeschis cu buline albe, cu braţele goale de sub mânecile scurte, bufante, era bronzată uşor, buclele-i erau negre. Îl văzu şi ea şi se opri roşind de bucurie, iar el îi întinse florile, incapabil să spună ceva pe moment.

— Ben! Ce făceai aici?

— Ţi-am ieşit înainte, spuse el regăsindu-şi vocea. Nu mai puteam aştepta. May, trebuie să vorbim. Am să-ţi spun nişte lucruri.

— Oh. Plăcerea dispăru de pe chipul ei şi dintr-odată căpătă un aer foarte prudent. Privirea îi căzu pe florile din mâna lui. Arăţi de parcă am pornit spre cimitir.

— Sunt pentru tine. I le întinse, iar ea le luă cu o oarecare reţinere. May, ce este? Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu, deocamdată. Depinde ce vrei să-mi spui. O simţi retrăgându-se şi inima îi bătu mai încet. Am

făcut o greşeală, se gândi. Nu mai simte la fel. Sau poate nu vrea să mai continue.

— Vreau să discutăm despre noi. El îi luă mâna, o trase mai aproape, trecându-şi braţul pe sub al ei, dar când îşi aplecă faţa spre ea, fata îşi întoarse capul, aşa că nu putu s-o sărute decât pe obraz. May, ce s-a întâmplat? Nu te bucuri că mă vezi?

— Întotdeauna mă bucur să te văd, Ben, ştii asta, admise ea. Dar lucrurile nu mai sunt la fel între noi în ultimul timp. De când ai fost acasă.

El o privi, încercând să-i desluşească expresia de pe chip, dar ea îi evită privirea şi el se alarmă.

— Despre asta voiam să-ţi vorbesc. Ascultă, May, am putea merge undeva acum? Sau trebuie să te duci acasă? Presupun că eşti aşteptată.

Ea ezită un moment, apoi ridică încet din umeri.

— Este bine să scăpăm de asta acum. Nu-mi place să las lucrurile să treneze, mai ales veştile proaste. O să-i spun mamei că ies la o mică plimbare în sat, oricum trebuie să fac cumpărături. Presupun că nu va dura mult ceea ce avem să ne spunem.

El o privi uluit, dar nu spuse nimic tot restul drumului spre casa ei. Ce fel de veşti proaste se aştepta să primească? Nu se putea gândi decât la un singur lucru şi inima îi tresări. Probabil s-a gândit la noi cât am fost plecat şi vrea să terminăm relaţia. Oh,

May…

Ajunseseră la poarta unde se întâlniseră în acea noapte geroasă, dar clară de Crăciun şi May se grăbi să între. Auzi vocile mamei şi bunicului ei, apoi ieşi din nou îmbujorată. Porniră pe cărarea care ducea spre câmpul ce cobora abrupt spre sat.

— Aşadar, despre ce este vorba? îl întrebă ea. Spune-mi direct, Ben. Nu are rost să-mi vorbeşti pe ocoliş.

— Nu aici. Nu până nu suntem doar noi doi. Ajunseseră la un pâlc de copaci, iar Ben o luă în braţe. Asta voiam să-ţi spun, zise el şi o sărută. Şi asta. Şi asta. Cel de al treilea sărut dură mai mult decât celelalte două la un loc, iar când se termină erau amândoi fără suflare.

— Ben, începu ea, dar el o întrerupse.

— Nu poţi spune că nu mă iubeşti, May! Ştiu că mă iubeşti, simt asta. Nu m-ai fi sărutat aşa, dacă nu m-ai fi iubit.

Ea îl privi fix.

— N-am zis niciodată asta. Ce tot spui?

— Oh, May, spuse el deznădăjduit. Spun că tot ce se întâmplă este rău, ştiu. Am reluat firul evenimentelor de multe ori, încercând să găsesc cuvintele potrivite, dar acum nu-mi amintesc niciunul. Trebuie să-ţi spun, May.

— Nu, zise ea punându-i un deget pe gură. Voi spune eu în locul tău. Vrei să terminăm relaţia, nu? Nu contează că ne iubim sau nu, ai fost acasă şi nu ştiu ce s-a întâmplat acolo, dar ai înţeles că nu putem continua. Şi eu aş fi putut să-ţi spun asta. Am încercat s-o fac de câteva ori. Ne-am simţit foarte bine împreună, dar asta a fost tot. Este în ordine, Ben. Te înţeleg. Nu voi insista.

Ben se încruntă. O cercetă din priviri, apoi îi îndepărtă degetele de pe gură. Ţinându-le la piept, spuse:

— May, nu mă înţelegi. Nu asta voiam să-ţi spun. Nu vreau să ne despărţim niciodată. Vreau să te măriţi cu mine.

Niciunul nu mai spuse nimic. Apoi, May şopti:

— Să mă mărit cu tine?

— Da, spuse el. N-ai ştiut? Ar fi trebuit să înţelegi.

— N-am ştiut ce să cred, recunoscu ea. Ştiam ce simt pentru tine, dar nu eram sigură… apoi când ai plecat acasă şi ai revenit oarecum schimbat, m-am gândit c-ai realizat că n-o să meargă. Credeam că nu ştii cum să-mi spui.

— Nu, spuse el şi-i eliberă mâna ca el să-i poată mângâia obrazul şi să-i şteargă lacrimile care începuseră să curgă. Nu asta am vrut să-ţi spun. Dar… ar mai fi ceva.

— Ce? Vocea ei era plină de înţelegere. Ce este? Jeanie?

— Jeanie? El o privi surprins. Ce vrei să spui? De ce ar fi Jeanie?

— Ei, nu ştiu. Mi-ai vorbit despre ea, că trăieşte la părinţii tăi, că are o fetiţă, că eşti naşul ei. M-am gândit, m-am întrebat dacă ţii la ea, ştii… Se opri. Nu sunt sigură ce… încheie deznădăjduită.

— Ştiu, spuse el, strângând-o la piept. Te-ai temut că a fost o înţelegere între mine şi ea, nu? N-ai fost singura. Şi mama a crezut la fel.

— Mama ta?

— Da. De asta trebuie să discut cu tine, May. Ştii, m-am dus acasă din două motive în acest sfârşit de săptămână. Unul pentru că tata m-a rugat să mă duc, pentru că s-a gândit că mamei îi va fi mai bine dacă mă va vedea. Este într-o stare foarte grea, May. Nu poate depăşi moartea lui Peter, şi el crede că se îndreaptă spre o cădere nervoasă severă. Iar când eu am… ei bine, asta mă duce la cel de al doilea motiv. Se uită în jur. Să stăm jos un minut, da? Pământul este destul de uscat.

Se aşezară pe iarbă. Ben strânse mâna lui May în palmele sale şi continuă:

— Am vrut să obţin permisiunea lor să ne căsătorim.

— Permisiunea lor?

— Da. Ştii că încă n-am împlinit douăzeci şi unu de ani. Ziua mea este în iunie.

— Dar mai sunt doar câteva săptămâni până atunci!

— Aceste câteva săptămâni pot fi lungi cât o viaţă uneori, zise el încet.

May îşi muşcă buzele.

— Sper că nu eşti superstiţios, nu, Ben? Nu te temi de ceva ce ţi s-ar putea întâmpla?

— Nu, nimic de genul acesta. Vreau doar să mă însor cu tine, acum. Imediat. Te iubesc, May, vreau să devii soţia mea, nu pot să mai aştept. Ben oftă şi se uită peste vale spre casele din depărtare.

— Dar nici nu m-ai cerut de soţie măcar!

— Voiam să te cer la întoarcerea acasă. Îi aruncă o privire rapidă, vinovată. Voiam s-o fac aşa cum se cuvine, să stau în genunchi, tot ce trebuie. Cu flori de la Leg O' Mutton. Să avem chiar şi o sticlă de şampanie, dacă se poate obţine una. Dar părinţii mei n-au fost de acord. N-au vrut să semneze actul. Lui Ben îi căzură umerii, apoi se uită la mâinile lor împreunate. Când îşi ridică privirea, ea observă că avea lacrimi în ochi. Nici măcar n-au spus că se vor gândi la asta.

— O, Ben. Pentru moment ea nu simţi decât

înţelegere pentru durerea lui. Apoi, amintindu-şi că asta o afecta şi pe ea, spuse: Dar chiar dacă ar fi făcut-o, tot n-ai fi fost sigur de rezultat, nu?

El se încruntă.

— Nu, sigur că nu. Dar tu ştii ce vrei, May, nu? Mă iubeşti aşa cum te iubesc şi eu, ştiu că aşa este. De ce n-ai accepta?

— Ei bine, ar fi multe motive la care să mă gândesc, nu? Suntem atât de diferiţi. Tu eşti fiu de preot, ai fost la o şcoală bună, vorbeşti corect, iar eu sunt o fată de rând cu accent de Devon. Nu am educaţia ta.

— Ce legătură are asta? Doar nu te voi testa la matematică sau greaca veche.

— Nu, dar asta este realitatea. Eu nici măcar n-am habar ce este greaca veche, iar tot ce ştiu despre matematică este să adun, să împart şi să scad. Ştiu că n-am discutat niciodată asta, dar mai sunt şi alte lucruri, cele pe care tu le iei drept sigure, iar eu nu ştiu nici despre ce este vorba. Sinceră să fiu, cred că nici părinţii mei nu vor fi prea încântaţi.

— Am crezut că ai tăi mă plac!

— Te plac. Te plac chiar foarte mult. Dar sunt sigură că n-ar vrea să mă mărit cu tine. Ar considera că mi-am depăşit condiţia.

— Asta este o prostie! izbucni el, iar May se opri brusc, roşind. Ben îşi muşcă buzele şi o strânse mai

tare de mână. Îmi pare rău, iubito, n-ar fi trebuit să spun asta. Eu am o stimă deosebită pentru părinţii tăi şi pentru bunicul tău. Ei sunt sarea pământului. Şi nu sunt proşti, ba din contră. Uită-te la toate lucrurile pe care le poate face mama ta, la tot ce ştie. Să gătească, să coasă, să facă pâine, toate astea sunt mai de folos decât trigonometria, algebra sau fraze în latina veche. Şi cărţile pe care le citeşte tatăl tău. Citeşte mai mult ca mine. Poate vorbi despre tot felul de lucruri.

— Tot vor considera că mi-am depăşit condiţia, repetă ea.

El nu răspunse din primul moment, apoi zise:

— Dar vor depăşi acest prim moment de refuz, nu? Vor înţelege că asta vrem şi vor dori să fii fericită. Sunt sigur că vor fi de acord în cele din urmă.

— Poate, zise ea cam neconvinsă.

— Iar tu nu ai nevoie de acceptul lor, sublinie el Ai vârsta la care poţi face ce doreşti.

— Şi asta ar fi altă problemă, spuse ea. Pentru început, nu vreau să merg împotriva voinţei lor, va trebui să aşteptăm până vor fi mulţumiţi că se încheie această căsătorie. Şi nici nu le-ar plăcea că sunt muli prea mare faţă de tine.

— Păi, zise el, înseamnă că nu putem face nimic, nu?

May îl ignoră.

— Şi pe tine te consideră prea tânăr. Au spus asta deja.

El o privi pe sub sprâncene.

— Vrei să spui că aţi discutat deja?

— Nu cu prea multe cuvinte, spuse ea roşind. Ei mi-au spus părerea lor, nu vor să ne apropiem prea mult.

— Este cam târziu pentru asta, spuse el privind-o în ochi. Relaţia noastră este una serioasă, nu, May? Pentru fiecare din noi.

— Da, spuse ea ridicând privirea spre el.

Ben o strânse la piept.

— May, iubita mea, ce vom face?

— Nu putem aştepta până la ziua ta? îl întrebă. Mai sunt câteva săptămâni şi poate ai tăi se vor răzgândi. Poate mama ta se va simţi mai bine, oamenii trec cu timpul peste ce li se întâmplă, iar ai mei vor vedea că suntem serioşi. Lucrurile s-ar putea schimba până atunci.

— S-ar schimba prea mult, spuse el trist. Nu vreau să spun că se va întâmpla ceva cu mine, dar ştii că este foarte posibil. Atâţia bărbaţi pleacă şi nu se mai întorc. Eu am avut noroc până acum, dar… vreau să ne căsătorim, asta este tot. Şi acum urmează partea despre care nu ţi-am spus încă. Ştii, tata se teme că,

dacă aşteptăm până în iunie ca să ne căsătorim şi nu mai am nevoie de acceptul lor, mama ar putea suferi o cădere nervoasă. Fiind atât de afectată, nici nu poate fi tăcută să se răzgândească, pentru că nu raţionează. El crede că este aşa pentru că se gândeşte mereu că Peter nu se va căsători vreodată şi şi-a vârât în cap ideea că Jeanie este fiica ei şi… o, nu-ţi pot explica, toate sunt foarte încurcate, dar el se teme că-şi va pierde minţile şi nu îşi va mai reveni vreodată. Aşa că vezi…

— Nu ne putem căsători, zise May. Nu ne putem căsători până ce ea nu-şi revine. Poate niciodată.

— Nu! strigă el. Nu spune asta. Se va însănătoşi cu timpul, ştiu că va fi aşa. Poate la terminarea războiului, sau… altă dată. Dar nu pot face nimic care s-o supere şi mai mult acum. Nu pot s-o am pe conştiinţă pentru tot restul vieţii.

— Nu, spuse ea. Nu poţi.

Rămaseră din nou în tăcere, până când Ben oftă adânc.

— Ei, asta este, draga mea. Asta am vrut să-ţi spun. Rămâne la latitudinea ta acum. Poate că n-o să vrei să aştepţi atât cât va fi necesar. Poate vei crede că este prea complicat şi că ar fi mai bine să ne luăm rămas-bun de acum, să nu ne mai vedem.

May se întoarse spre el. Avea obrajii brăzdaţi de

lacrimi şi ochii ei negri, mari erau pregătiţi să mai verse şi altele. Dar se observa că avea bărbia încordată, buzele roşii îi erau crispate.

— Nu voi spune asta niciodată, iubitule, zise ea. Niciodată. Dar mai este ceva ce-ar trebui să-mi spui.

— Ce este acel ceva? Ce?

— Am vorbit atât, dar nu m-ai întrebat dacă vreau să mă mărit cu tine. Nu vreau să mă ceri de nevastă în genunchi, să-mi aduci flori scumpe, nimic de genul acesta, acele primule şi violete pe care le-ai cules pentru mine sunt mai frumoase decât orice floare cumpărată. Dar aş vrea să mă ceri de soţie.

El o privi lung pentru o clipă, apoi începu să râdă.

— O, May! May! Te iubesc atât de mult. Zâmbetul îi pieri şi-i mai luă o dată mâinile în palmele sale. Apoi privi direct în ochii ei şi-i spuse cu multă seriozitate: May, draga mea. Te iubesc cu adevărat. Te iubesc foarte mult. Vrei să te măriţi cu mine? Vrei să fii soţia mea?

Pentru o secundă, ea îl privi la rândul ei, iar el îşi ţinu respiraţia. Apoi îi zâmbi din toată inima, iar ea îl prinse cu braţele pe după gât şi-l sărută.

— O, da! strigă ea. Da, vreau să mă căsătoresc cu tine, nu contează cât va trebui să aştept!

22

Cei doi n-au putut păstra secretul.

În primele zile, atât Ben cât şi May au ţinut vestea doar pentru ei, înfioraţi de promisiunile fermecătoare pe care şi le făcuseră. Se considerau logodiţi de acum, dar li se păru ceva atât de nou şi de preţios, încât nu voiau să împărtăşească nimănui. Apoi Ben îi spuse:

— Ştii că ar trebui să porţi un inel de logodnă? De ce n-am merge la Tavistock mâine să cumpărăm unul?

May l-a privit lung.

— Nu pot face asta, fără să spunem mai întâi familiei mele. Ştiu că nu trebuie să cer permisiunea, dar cred că tatei i-ar plăcea s-o faci. Este o chestiune de politeţe.

— Da, ar trebui să fac asta. Ben se gândi câteva clipe, apoi spuse nerăbdător: Ce crezi că va spune? spuneai că el şi mama ta nu par prea încântaţi de idee. Doar nu crezi că va refuza? Ce-ar trebui să facem atunci?

— Vom vedea pe loc ce va spune, iubitule. Îi luă mâna. Nu cred că vor fi chiar aşa de surprinşi pentru că eu am mai făcut câte o aluzie, ca să le dau o temă de gândire. Cred că au dezbătut-o deja, cât am lipsit

de acasă.

Ben zâmbi forţat.

— Aşadar, nu este atât o problemă de a le cere mâna ta, ci de a le spune ce aşteptau.

— Să sperăm că va fi aşa. Fii atent, a fost doar o aluzie, dar am surprins-o ieri pe mama scoţând nişte feţe de masă din dantelă, cele pe care le-a primit ca dar de nuntă, şi nu le-a folosit niciodată. Le-a pus repede la loc când am intrat în încăpere, dar am ştiut prea bine ce făcea cu ele.

— Sună promiţător, spuse el. Ar fi bine să le cer mâna ta chiar acum. Aşa cum sunt lucrurile acum, nici nu ştiu dacă voi mai putea pleca din aeroport. Mi-aş dori să ne căsătorim chiar acum, în loc să ne fi logodit, dar nu putem face nimic. Îi strânse mâna uşor. Cu toate acestea, mă gândesc că acum aş putea aştepta. Am putut discuta cu tine despre asta, apoi ne-am logodit, lucrurile stau cu totul altfel. Vreau doar să ai inelul pe deget, ca să ştie toată lumea şi niciun flăcău puternic şi zdravăn să nu încerce să mi te ia.

May începu să râdă.

— Nicio şansă! Cunosc toţi băieţii din Devon şi, de fapt, toţi sunt plecaţi. Vino acum cu mine acasă, Ben, şi vorbeşte cu tata. Apoi, la prima oră a dimineţii ne putem duce la Tăvi.

Lui Ben i se păru că fusese aşteptat acasă la May în dimineaţa aceea. Camera de zi era curată, totul în ordine, iar tatăl lui May stătea în scaunul cel mare pe care i-l aranjaseră. După ce coborâse de Crăciun, el anunţase că, întrucât doar picioarele îi erau paralizate, nu vedea de ce n-ar putea sta în scaun la fel de bine ca în pat, iar bătrânul Prettyjohn modificase propriul său fotoliu, prelungindu-l, pentru ca fiul său să-şi odihnească picioarele pe el. Patul era divan în timpul zilei şi aveau de acum o metodă de a-l transfera pe invalid pe el noaptea. Astfel, William Prettyjohn era mai aproape de familie, chipul său vesel şi mâinile agile se puteau vedea permanent lângă şemineul mare.

— O, ce bucurie pentru noi, spuse doamna Prettyjohn când Ben şi May intrară pe uşa din spate. Ce mai faci, flăcăule? Pari foarte elegant în dimineaţa asta. Intră şi salută-l pe William al meu, iar eu pun ibricul pe foc.

Ben făcu aşa cum i se spusese. William Prettyjohn îşi ridică privirea de la sacoşa de piele la care lucra şi spuse:

— Bună dimineaţa, tinere Ben. Ţi-au dat puţin timp liber?

— Câteva ore. Ben se aşează în faţa lui pe un scaun. Se simţea stânjenit, dar William continua să împungă

cu acul pielea genţii şi să treacă fâşiile înguste prin orificii. Poate ar trebui să-l întreb acum, se gândi Ben şi-şi drese glasul.

— Poftim, serveşte-te. Doamna Prettyjohn dădu buzna în încăpere cu o tavă pe care se aflau patru ceşti şi farfurioare şi o farfurie cu prăjituri. Cred că ai simţit mirosul prăjiturilor. Bunicul s-a dus să grădinărească la bătrâna doamnă Hubbard, la Buckland, aşa că suntem doar noi acasă. Uite, Ben, serveşte-te cu două prăjituri deodată ca să nu te mai invit de două ori.

Încă o dată, Ben făcu aşa cum i se spusese. Era timid şi stânjenit şi astfel mâncă prăjiturile care avură gust de nisip, aşa i se păru, şi-i ascultă pe cei doi vorbind. Le răspunse când i se adresară direct, dar în rest, tăcu. O privi o dată sau de două ori pe May, ea îi zâmbi încurajator, dar inima lui bătea atât de tare, încât cei din jur parcă o auzeau, şi reuşi să le zâmbească abia schiţat, făcând ceva ce semăna mai mult cu o grimasă.

— Ce zgomot se aude acolo? întrebă William brusc, iar el aproape că sări de pe loc.

— Este doar Norman Philly, a venit cu o încărcătură de lemne. Mi-a spus că vine în dimineaţa asta, spuse doamna Prettyjohn, grăbindu-se spre uşa din spate. May se ridică şi pomi după ea.

— Mă duc s-o ajut. Îi aruncă lui Ben o privire plină de semnificaţie şi închise uşa în urma ei.

William Prettyjohn începu să coasă din nou, iar Ben să privească fără speranţă în căminul gol. Pentru un moment, se gândi chiar să renunţe, să păstreze în continuare secretul logodnei până în altă zi. Sau în altă săptămână. Sau chiar… dar nu, asta era o prostie. Ce se întâmpla cu el? Putea să piloteze avionul peste toată Europa, luptând cu inamicul, riscându-şi viaţa în fiecare noapte, dar nu putea să-i pună acestui om o întrebare simplă. Îşi drese glasul şi celălalt îşi ridică privirea.

— Ai cam răcit, băiete, nu?

— Nu, zise Ben disperat. De fapt, aş vrea să vă spun ceva, domnule Prettyjohn.

— Spune, atunci, zise el, continuând să coasă imperturbabil.

— Ei bine, probabil ştiţi că eu şi May ţinem unul la altul. Ben simţea cum roşeşte de la picioare până la urechi. Apoi continuă mai repede: De fapt, suntem îndrăgostiţi. Ne iubim, domnule Prettyjohn, şi vrem să ne căsătorim. Suntem logodiţi. Vreau să-i cumpăr inelul de logodnă. Ne-am putea duce mâine la Tavistock să-l luăm, dar m-am gândit să vă spun mai întâi. Se opri simţind că nu se descurcase prea bine. Dumneavoastră şi doamna Prettyjohn aţi avea ceva

împotrivă?

William lăsă lucrul, în sfârşit, şi-l privi pe Ben cu gravitate.

— Vrei să te însori cu May a noastră?

— Da, zise Ben, uşurat că spusese tot.

— Şi ea vrea să se mărite cu tine, asta vrei să-mi spui?

— Da, aşa este. Nu m-am exprimat foarte clar?

— Ei, atunci nu ştiu ce pot face eu. Ea este majoră. E o femeie liberă.

— Ştiu, dar mi se pare politicos, se bâlbâi Ben, simţind din nou acea nelinişte şi întrebându-se dacă nu-l ofensase cumva pe tatăl lui May. Nu mi s-a părut normal să cumpăr inelul, şi apoi să vă spun.

William îl privi îngândurat. Apoi chipul i se destinse într-un zâmbet şi-i întinse mâna. Ben i-o luă în palmele sale puternice şi-i zâmbi din nou. Acum totul părea să se desfăşoare aşa cum trebuia.

— Fii binecuvântat, băiete, nu mai fi aşa de speriat. Aşa sunt eu, îmi place să te necăjesc un pic, dar dacă tu o vrei pe May a noastră şi ea pe tine, nici eu, nici doamna Prettyjohn nu ne putem împotrivi. Deşi nu pot spune că nu avem nişte îndoieli, adăugă el serios de data asta. Sunt multe diferenţe între voi şi va trebui să vă ocupaţi de ele, amândoi. Iar tu trebuie să ştii că eşti foarte tânăr, chiar dacă faci munca unui

bărbat. Am vrea să mai aştepţi puţin înainte de a vă lega cum trebuie. Văzu cum Ben se întristează şi continuă cu mai multă blândeţe: Dar trăim timpuri ciudate şi lucrurile trebuie să se facă altfel, ştiu. După cum ţi-am spus, May este o femeie liberă, a ştiut întotdeauna ce are de făcut, chiar dacă pare atât de supusă şi blândă. Vei descoperi asta cu timpul. Indiferent ce hotărâţi voi, eu şi mama vom face tot posibilul să vă fim de ajutor. Îi scutură mâna lui Ben cu fermitate. Iar acum, dacă bătrânul Norman a terminat de descărcat lemnele, o să-i spun mamei să aducă o picătură din vinul de soc al bunicului, să închinăm pentru fericirea voastră.

Ben vru să se ridice de pe scaun, dar înainte s-o poată face uşa de la bucătărie se deschise şi intrară cele două femei.

May era roşie la faţă şi zâmbea. Mabel Prettyjohn ţinea în mână aceeaşi tavă de cositor, pe care pusese de data asta patru pahare mici şi o sticlă de vin roşu. Ben le privi curios, iar ea începu să râdă.

— Ne-am gândit că urmează ceva. Aşadar, vei fi ginerele nostru, nu? Lăsă tava jos şi veni să-l sărute pe obraz. Fii binevenit, deşi am avut multe discuţii, înainte să ne hotărâm, pentru că May a noastră este mai mare ca tine, tu eşti fiu de preot şi toate celelalte.

Ea turnă vinul şi oferi fiecăruia paharul, iar

William îl ridică pe al său.

— Pentru May şi Ben. Pentru fericirea lor.

— Pentru May şi Ben, repetă şi Mabel, apoi îşi băură solemn vinul şi priviră spre Ben, aşteptând ca acesta să reacţioneze. El realiză oarecum speriat că trebuia să răspundă.

— Nu vă aşteptaţi Ia un discurs din partea mea, sper, zise el, iar ei începură să râdă. N-am ţinut un discurs în viaţa mea, dar sunt bucuros să vă propun un toast. Pentru voi toţi. Pentru frumoasa mea viitoare soţie, spuse, zâmbindu-i lui May, care roşi arătându-şi gropiţele când îi întoarse zâmbetul; şi pentru socrii mei. N-am văzut un cuplu mai reuşit până acum. Realiză apoi gafa făcută şi roşi stânjenit. Vreau să spun, o, Dumnezeule, îmi pare rău. Voiam să spun doar că sunt fericit să vă fiu ginere, încheie el şi-şi vârî nasul în pahar, dorindu-şi ca pământul să se deschidă şi să-l înghită.

William şi Mabel începură să râdă, iar May veni să se aşeză lângă el. El o luă pe după umeri, iar ea îl sărută pe obraz. El realiză cu surprindere, simţindu-şi inima mai uşoară, că se afla într-o situaţie inedită, că putea s-o ţină pe May de umeri în prezenţa părinţilor ei, că nu mai erau probleme. Neliniştile din ultimele minute se spulberaseră şi pe chipul lui se instalase un zâmbet, care părea să se întindă de la o

ureche la alta.

— Ne-am logodit! exclamă el uluit. May, suntem logodiţi!

— Ştiu, spuse ea zâmbindu-i. Nu ţi se pare grozav?

Uşa din spate se deschise şi se auzi cum cineva îşi scutură cizmele, apoi şi le scoase. Zgomotul conteni, apoi bătrânul domn Prettyjohn apăru, cercetându-i pe toţi cu privirea sa uluită.

— Ce se petrece aici? întrebă el. Beţi şi vă bucuraţi în miezul zilei? Cu vinul meu cel mai bun, cel de soc, pe care l-am păstrat pentru ocazii speciale? Sărbătoriţi ceva anume?

— Da, bunicule, spuse May ridicându-se să-i sărute obrazul brăzdat de vreme. Sărbătorim. Sărbătorim ceva foarte, foarte special.

Andrew sosi târziu în după-amiaza aceea, părând preocupat. Luă ceaiul cu Alison şi Hughie, apoi le spuse că trebuie să se întoarcă la aeroport.

— Nu poţi rămâne până îl culc pe Hughie? îl întrebă ea dezamăgită. Abia te-am văzut în ultimul timp!

— Îmi pare rău, dragă. Ştii care este situaţia.

Toată lumea era conştientă acum de invazia care se apropia. Yelverton rămăsese în afara zonei de excludere, dar se interzisese deplasarea de-a lungul coastei, iar numărul de soldaţi aliaţi, marinari şi

aviatori creştea cu fiecare zi. Se ridicaseră tabere oriunde fusese spaţiu liber, iar camioanele kaki, basculantele şi cisternele hurducăiau pe drumuri şi chiar pe potecile înguste. Aeroportul primise câteva escadroane canadiene, iar cârciumile, cum ar fi Leg o' Mutton şi Rock se umpleau de bărbaţi în fiecare seară. Cu ei şi cu americanii care mai erau la Bickham House, toată zona răsuna de accente transatlantice. Era, se gândi Alison, ca şi cum fuseseră transportaţi cu toţii în Texas.

— Ştiu, spuse ea cu un oftat, încercând să nu lase să i se vadă adevăratele sentimente, dar în ultimul timp se simţea foarte singură. Îşi spusese că era poate din cauza sarcinii, dar nopţile când Andrew zbura i se păreau mult mai reci şi mai singuratice. Se bucura de vizitele celorlalţi piloţi – Robin, Ozzie, Ben – şi petrecea cât mai mult timp cu May, dar tânjea după compania lui. Se simţea ceva mai liniştită când venea Ştefan să discute cu ea, să-i spună poveşti lui Hughie, sau să cânte la pian, pierdut în propria sa lume, cu degetele pe clape.

— Se va termina curând, spuse Andrew. O să câştigăm războiul ăsta, iubito, nu mai poate dura mult. Odată ce ajungem în Franţa…

— Mai sunt multe lupte de dat. Nemţii nu vor ceda aşa de uşor, Andrew, ştii că nu vor ceda. Nu după

atâta timp. Iar Franţa este o ţară mare şi mai este şi restul Europei. Nu se va încheia în câteva minute.

— Totuşi, Rusia este de partea noastră, sublinie el. Îi mână pe nemţi de la spate. Numai dacă am putea să-i prindem în cleşte…

— Tot va dura luni întregi. Poate chiar ani. Alison se foi pe scaun. Îmi pare rău, ştiu că n-ar trebui să vorbesc aşa, dar şi eu am nevoie de tine. Far naşterea este atât de aproape… Ochii i se umplură de lacrimi.

— O, draga mea! Andrew îngenunche lângă scaunul ei. Iubito, îmi pare rău. Ştii că nu te-aş lăsa singură, dacă n-ar trebui s-o fac. Nu-mi place să nu fiu aici, mai ales noaptea. Ştiu cât îţi este de greu, dar nu pot să fac nimic. Draga mea, te rog, nu plânge, îi cuprinse faţa în palmele sale şi începu să-i şteargă lacrimile cu sărutări. Draga mea, te rog, nu plânge. Eşti sărată toată!

Al ison începu să râdă.

— Iartă-mă. Scoase o batistă cu care-şi şterse obrajii şi ochii. N-am vrut să fac asta, dar… uneori este prea mult pentru mine. Ar fi trebuit să ştiu de acum ce înseamnă să fii soţie de aviator, ştiu că nu este la fel de greu ca a fi soţie de infanterist sau de marinar, dar totuşi…

— Eşti obosită, îi spuse el cu tandreţe. Eşti obosită şi supărată şi aştepţi un copil. Ar fi trebuit să fiu cu

tine. Nu este cinstit, nu?

— Nimic nu este cinstit, spuse ea deznădăjduită. Simt că sunt egoistă. Uită-te la Ben, a cărui mamă a suferit o cădere nervoasă din cauza fiului ei, sau la Ştefan. Nici nu ştie dacă ai lui mai sunt în viaţă.

— Ştiu. Mi-a spus cât l-ai ajutat lăsându-l să vină aici să vorbească, să cânte la pian. Dar nu trebuie să-i laşi să te obosească.

— Nu se întâmplă asta. Îmi place să-i văd pe toţi, desigur. Îmi place să vină aici. Dar pe tine te vreau aproape cel mai mult.

— Şi May vine des pe aici, nu? o întrebă el. Este bine că toţi aceşti piloţi pot veni aici ca acasă, dar de compania unei femei ai cea mai mare nevoie.

— May vine aproape zilnic. Câteva dimineţi pe săptămână petrece mai mult timp aici, face treaba în casă, dar vine şi în restul zilelor. Este o prietenă adevărată.

— Ar fi fost bine ca mama ta să mai vină, spuse el, dar cu toate restricţiile de circulaţie… şi este atât de ocupată cu munca de război.

Alison îşi reveni puţin şi-i zâmbi liniştitor.

— Nu-ţi mai face probleme, Andrew. Sunt bine. Mi-am pierdut controlul, dar acum mi-am revenit. Şi nu sunt chiar singură. Mă auto compătimeam, nu-mi da atenţie.

El zâmbi şi o sărută.

— Aşa te vreau, Alison. Ţi-ai făcut rezervarea la maternitate?

— Da, cu săptămâni în urmă. Alison se hotărâse să nu nască acasă. Întrucât era puţin probabil ca mama sau Andrew să fie cu ea, i se păruse normal să meargă la o maternitate din Horrabridge la două sau trei mile distanţă. Când se va apropia termenul, May va dormi aici şi va suna la un taxi să vină să mă ia, apoi îl va lua pe Hughie cu ea cât voi fi plecată. Asta este partea cea mai rea, voi sta acolo două săptămâni. Sper că el va fi bine.

— Sigur că va fi. Îi place să stea la familia Prettyjohn, iar eu mă voi duce să-l văd. Nu-ţi face probleme. Dar acum sunt forţat să plec. Nu-mi place să te las în starea asta.

— Sunt bine. Alison întinse mâinile, iar el o ajută să se ridice. Rămaseră câteva clipe îmbrăţişaţi. Nu-ţi face probleme, dragul meu. M-am purtat prosteşte, murmură ea. Vino ori de câte ori poţi, ca să ştiu că eşti în siguranţă.

— Voi veni, promise el. O mai ţinu la piept un moment, şi-i dădu drumul. Ea îl urmări cum se îndreaptă spre uşă, cum îşi pune cascheta înainte de a ieşi. De la poartă se mai întoarse o dată, făcându-i semn, apoi plecă.

Alison rămase în acel loc până nu-l mai văzu. Era o seară rece de aprilie. Se gândi la misiunea în care pleca Andrew în acea seară, un zbor deasupra Franţei probabil, escortând bombardierele care vor semăna moarte şi distrugere peste fabricile şi căile ferate de acolo. Avu deodată un presentiment.

Andrew spunea întotdeauna c-a avut partea sa de accidente. Dar asta nu însemna că nu se putea întâmpla din nou. Nici el, nici escadronul lui nu puteau duce viaţa asta bună la nesfârşit.

23

Toată noaptea aceea, zona din jurul Yelvertonului a răsunat de huruitul avioanelor. Ca şi cum toate escadroanele din aeroport îşi luaseră zborul. Probabil aşa şi era, se gândi Alison, care stătea întinsă în pat, cu inima strânsă de teamă, încercase să se ridice într-o poziţie mai comodă. Copilul era ca de plumb în interiorul ei, cu izbucniri de agitaţie tocmai când ea ar fi vrut să se odihnească. Câte săptămâni mai avea? Cinci? Şase? Numai dacă aş şti data exactă, se gândi ea, asta i-ar fi de ajutor. Dar nimeni nu părea să-i poată spune.

După o vreme, adormi şi visă că se plimba prin junglă şi dădea o luptă nesfârşită cu plantele agăţătoare, care se răsuceau în jurul ei, prinzându-i

picioarele. Undeva, în apropiere, auzea răgetul unor lei şi încerca să fugă, dar lianele o strângeau şi mai tare, ţintuind-o la pământ. Imediat îşi duse mâna la pântec, temându-se pentru copil, iar leii urlau tot mai aproape, şi se trezi speriată, scăldată în sudoare, cu zgomotul acela cumplit făcut de avioane deasupra capului.

Începea să se lumineze de ziuă. Alison îşi simţi gura uscată, coborî cu greu din pat, căutând papucii şi halatul din păr de cămilă al lui Andrew. Cu ochii aproape închişi, puse ibricul pe foc, să facă ceai. Zgomotul avioanelor începuse să se estompeze şi se întrebă dacă se întorseseră toţi în siguranţă. Îşi aminti ce presentiment avusese noaptea trecută şi teama îi reveni, în timp ce privea îngrijorată pe fereastră. De parcă aş simţi că s-a întâmplat ceva, se gândi ea. Nu voi fi liniştită decât când voi vedea că s-a întors.

Îşi luă ceaiul cu ea în pat, privind în trecere spre Hughie. Era acoperit cu plapuma, îşi ţinea degetul în gură şi ea i-l scoase cu grijă. El mormăi ceva şi se încruntă, ducându-şi degetul la loc în gură. Alison zâmbi şi-l lăsă acolo. Mama ei dezaproba suptul degetului şi îi recomandase o jucărie de plastic, la care putea să renunţe când considera ea că el este prea mare. Lui Alison nu-i plăcuse niciodată să vadă

copiii cu jucării de plastic în gură. Suptul degetului era ceva natural, spunea ea.

Odată întoarsă în pat îşi ridică pernele la spate, să se sprijine de ele. Zorile se strecurau prin draperiile trase şi auzea păsările cântând. Este ciudat, se gândi ea, cum cântă întotdeauna în amurg, dar şi la ivirea zorilor, când întunericul şi lumina zilei se împletesc într-un albastru-cenuşiu, blând. La vremea aceasta a anului, corul de la ivirea zorilor abia începea, iar peste câteva săptămâni va atinge apogeul. În câteva săptămâni, când se va naşte copilul ei.

Tocmai atunci auzi voci pe aleea liniştită. Apoi, zgomotul făcut de poartă, şi paşii se apropiară.

Coborî imediat din pat. Fără a mai ţine cont de situaţia în care se afla, îşi vârî picioarele în papuci şi îmbrăcă halatul cel vechi. Încă se mai lupta să lege cordonul când fu aproape să se împiedice pe scară şi văzu cum uşa de la intrare începe să se deschidă.

— Andrew!

Pe punctul de a leşina, se sprijini de perete, iar el făcu imediat un salt spre ea şi o prinse tocmai când era să cadă.

— Alison! Ce s-a întâmplat? Eşti bine? Nu cumva copilul…

— Nu, strigă ea, apucându-l de braţe. Nu este nimic cu mine. Tu eşti… De ce ai venit aşa devreme? Când

am auzit paşi pe drum am crezut că vin să-mi spună că ţi s-a întâmplat ceva teribil!

— Nu s-a întâmplat nimic, spuse el strângând-o în braţe. Să mergem înapoi, şi o să-ţi fac un ceai.

— Am făcut ceai deja. Mai este în ibric, dacă vrei. Dar de ce ai venit aşa de devreme? Am auzit avioanele trecând.

Ea vru să pornească spre bucătărie, dar Andrew o orientă spre scară şi o ajută să urce, sprijinind-o cu fermitate. Gândindu-se la tot felul de variante, ea se lăsă condusă, apoi, când ajunse înapoi în pat sprijinită de perne, îl privi mai calmă şi-l întrebă:

— S-a întâmplat ceva, nu? Ceva rău. De asta ai venit direct acasă.

— Mă tem că da, răspunse el aşezându-se pe marginea patului şi ţinând-o de mână. Ceva ce am ştiut că vei vrea să afli imediat. Şi cred că vom avea nevoie de ajutorul tău. Trase aer adânc în piept, în timp ce ea aştepta fixându-l cu privirea, apoi îi spuse liniştit: Este vorba despre Ben. Nu s-a mai întors. L-am pierdut pe drumul de întoarcere. Făcu o pauză, apoi spuse cu un aer sumbru: Noi credem că a căzut în Canal.

Au plecat împreună, să-i spună lui May. Aerul era încărcat de cântecul păsărilor când au deschis poarta casei, dar ei i se păru că distinge o notă tristă în acel

cântec, ca zgomotul făcut de porţelanul fragil înainte de a se sparge în mii de bucăţi. Culorile grădinii erau extrem de vii, iar coşurile de la minele de alamă de peste vale păreau ascuţite ca nişte ace.

Le deschise chiar May. Era îmbrăcată cu rochia ei albastră cu buline şi mâneci bufante, chipul îi strălucea de încântare. În spatele ei, Alison auzea discuţiile şi veselia familiei. Se uită la Andrew întrebându-se cum îi va da ştirea, dar înainte ca vreunul să poată vorbi, May îi prinse de mâini şi-i trase în casă.

— Auziţi! exclamă ea cu chipul plin de veselie. Tocmai a trecut Dick White pe aici şi ne-a spus. Ştiţi baliza de pe câmp? Au o santinelă acolo care a auzit noaptea trecută paşi pe drum, de parcă cineva ar fi vrut să urce peste gard. Aşa c-a strigat: Opreşte-te! Cine este acolo? Aşa cum trebuia să facă. Dar n-a răspuns nimeni.

— May, începu Alison, dar William preluă povestirea comică:

— Au primit ordine să someze de trei ori şi dacă nu primesc răspuns să tragă, zise el. Arăta mai bine de când îl mutaseră în camera de jos, se gândi Alison; dar cum va arăta peste câteva minute? încercă din nou să-l întrerupă, dar nu reuşi cu niciunul din ei. Bunicul se prăpădea de râs în scaunul său, Mabel era

congestionată la faţă. William continuă: Aşa că, după ce l-a somat de trei ori, văzând că acela nu răspundea, ci continua să înainteze, a tras!

S-a oprit, aşteptând să fie întrebat ce se întâmplase în continuare. Dar pentru că nici Alison, nici Andrew nu scoaseră o vorbă, tot el dădu răspunsul.

— Şi ce credeţi că era? Nimeni! Nici măcar o stafie! Se opri din nou, la fel de vesel şi când în cele din urmă reuşi să rostească vorbele, toată familia izbucni din nou în râs. Alison se aştepta să explodeze acoperişul casei de veselia lor. Era bătrâna iapă a lui Dick Hamley! Scăpase de la Place Barton şi pornise să cutreiere pe drum, căutând iarbă să mănânce.

— Nu cred că domnului Hamley i se pare la fel de hazliu, zise May râzând, nici santinelei. Dar voi puteţi să râdeţi, nu? îşi privi prietenii cu atenţie pentru prima oară şi zâmbetul îi pieri. Un moment de tăcere şi le spuse pe un ton complet diferit: Ce este? Ce s-a întâmplat? Se întoarse spre Alison. Eşti bine? Nu s-a întâmplat nimic cu copilul, nu? Sau cu Hughie?

— Ele bine, spuse Alison. Este cu vecina, doamna Potter. Nu s-a întâmplat nimic cu mine sau cu copilul. Se opri, neştiind cum să înceapă.

— Atunci? Vocea lui May păru brusc ascuţită. Ce este? Vă rog, aveţi milă, spuneţi-mi! îi apăru teama în priviri, urmată de adevăr. Este Ben, nu? Ceva s-a

întâmplat cu el…

— O, May, spuse Alison, venind spre ea. Îmi pare atât de rău…

May se aşeză brusc pe patul tatălui ei, iar Alison se aplecă spre ea cu toate că era atât de voluminoasă. O luă în braţe, iar Andrew, încă în picioare, spuse calm:

— Noaptea trecută, la întoarcere, a căzut în mare. Dar asta nu înseamnă că este pierdut. Poate va fi salvat. A plecat o patrulă să-l caute.

— Şi nu l-a găsit, spuse May pe un ton îngroşat, aspru.

— Nu, nu încă. Dar…

May izbucni în lacrimi. Mama ei veni repede şi se aşeză lângă ea. May se retrase de lângă Alison şi-şi îngropă faţa în umărul mamei, iar Andrew repetă ceea ce tocmai le spusese:

— Continuăm căutările. Mă întorc şi eu imediat, dar am vrut să vin să-ţi spun mai întâi. Facem tot ce putem să-l găsim, May.

— O, Ben. Trebuia să ne logodim astăzi. Se ridică întinzându-şi mâinile în faţă, uitându-se la ele. Azi ne duceam să cumpărăm inelul.

Alison o privi cuprinsă de panică.

— De asta erai îmbrăcată aşa. Îi privi pe Mabel şi pe William. Voi ştiaţi?

William încuviinţă.

— Ieri i-a cerut mâna, aşa cum trebuie. Eu şi mama discutasem înainte. Noi am simţit ceva şi nu pot să spun că n-am avut rezerve, dar, cum spune mama, când doi tineri se iubesc nu poţi face nimic. Iar Ben este un băiat de treabă, aşa că am fost fericit să-mi dau consimţământul şi trebuia să se ducă de dimineaţă la Tăvi cu autobuzul.

— O, îmi pare rău, repetă Alison gândindu-se cât de nepotrivite erau vorbele ei. Puse o mână pe braţul lui May: îmi pare tare rău.

— N-o să mai port vreodată inelul lui, spuse fata cu un aer jalnic. Şi eram aşa de fericită când m-am trezit dimineaţă, n-am ştiut că el nu mai este. Ar fi trebuit să simt asta. Se ridică puţin şi-şi puse mâna la inimă. Ar fi trebuit să simt aici, în inimă.

Andrew se aşeză pe vine în faţa ei şi îi luă mâinile în palmele sale. O privi în ochi şi-i spuse:

— May, nu se ştie dacă este dispărut. Ţi-am mai spus, avioanele noastre îl caută peste tot, iar eu mă întorc imediat la aeroport şi plec şi eu în căutare. Au mai fost salvaţi oameni înainte. Are vestă de salvare. Poate că l-a luat vreun vas. Se putea întâmpla orice. Nu-ţi pierde speranţa.

— Speranţa (Hope), repetă ea încet şi o nouă expresie îi apăru pe chip. Este numele acelei fetiţe căreia îi este naş, care locuieşte în casa părinţilor lui.

Dar ce va fi cu ei? Cineva trebuie să le spună. O, biata lui mamă! Propria ei durere părea depăşită şi se uita de la Alison la Andrew cu disperare. Mi-a spus că încă îşi jeleşte celălalt fiu, Peter. Nu ne puteam căsători din această cauză. Vestea asta o va ucide!

— Nu suntem siguri că Ben a dispărut, spuse Andrew. Dar, desigur, va trebui să le spunem părinţilor lui. Va fi trimisă o telegramă.

— O telegramă, repetă ea cu vocea stinsă. Vom putea spune că este dat „dispărut “, dar ce-şi vor închipui ei? Că dispărut înseamnă ucis? O, biata doamnă! Se ridică în picioare. Mă duc să le dau chiar eu vestea.

— May, nu se poate! spuse Alison. Nu te poţi duce până acolo unde trăiesc ei, undeva lângă Southampton. Iar dacă nu voia ca fiul ei să se căsătorească, cum îţi închipui că te va primi?

— Poate că asta o va ajuta, spuse May cu încăpăţânare. Când mă va vedea, va înţelege că l-am iubit. Trebuie să mă duc, oricum. Dacă am 11 fost căsătoriţi, asta ar fi trebuit să fac. Asta s-ar fi aşteptat de la mine.

— Poate ar veni ea la tine, fetiţo, sublinie tatăl ei. Deşi nu cred c-o va face.

Se lăsă o scurtă tăcere. May se aşeză înfrântă şi începu din nou să plângă. Andrew şi Alison se

priviră.

— Eu trebuie să mă întorc, spuse el ridicându-se în picioare. N-aş fi venit, dar am ştiut că vei vrea să afli imediat. Facem tot posibilul să-l găsim, îi spuse lui May. Alţii au supravieţuit ore, chiar zile în apa mării. Dacă a reuşit să iasă…

— Spune-mi un singur lucru, zise ea printre lacrimi. Avionul lui luase foc?

— Nu, asta nu. Cu siguranţă nu.

Ea încuviinţă.

— Cel puţin n-a ars de viu. De asta se temea cel mai tare, să ardă de viu. Îşi acoperi din nou faţa cu batista şi plânse.

— Ar fi bine să plec şi eu, spuse Alison încet, l-am promis lui Hughie că nu-l voi lăsa prea mult singur. Revin mai târziu, dacă ai nevoie de mine. Privi întrebător spre Mabel, care înclină din cap.

— Bine, revino mai târziu, fetiţo. Va fi fericită să te vadă, noi toţi vom fi. Îşi întoarse privirea spre fiica sa, iar Alison o bătu pe umăr şi porni după Andrew spre ieşire.

Pe când mergeau pe drum mână în mână, îndureraţi de cele petrecute, Alison se întoarse spre Andrew şi îl întrebă:

— Ai ştiut că Ben se temea că va arde de viu?

— Nu, zise el. N-am ştiut. Nu mi-a spus nimic. Dar

era un bărbat curajos, dragă. Un tânăr foarte curajos.

— Da, era, repetă ea încet, uitându-se direct în ochii lui. Crezi c-a murit, nu? Nu mai crezi că ar putea fi salvat?

Andrew oftă şi scutură din cap.

— Nu. Cu toată sinceritatea îţi spun, nu cred că mai există vreo şansă.

24

Ben n-a fost găsit. Când plecă patrula în zori căutând în zona unde dispăruse el, nu găsi nicio urmă. Au fost văzute câteva urme din epava avionului, dar atât. Cu inima grea, îndureraţi de moartea lui aşa cum fuseseră şi de moartea lui Tubby Marsh, Andrew îl raportă dispărut, considerat mort, şi părinţilor lui li se trimise o telegramă.

Olivia se afla în grădină sub măr, când apăru băiatul de la oficiul poştal pe bicicletă. El se duse la uşa de la intrare pentru că n-o văzuse şi sună la uşă. Tocmai se ridicase când Jeanie deschise uşa.

— Ce s-a întâmplat?

Băiatul se întoarse. Era un cercetaş din sat pe care ea îl cunoştea de copil, fiind creştinat de soţul ei în amvonul bisericii. Avea părul roşu şi râdea obraznic, dar acum chipul îi era sobru, nesigur.

— Aici eraţi, doamnă Hazelwood. Nu v-am văzut, îi

întinse plicul maroniu. Este pentru dumneavoastră.

— Pentru mine? Olivia îl privi lung, dar nu întinse mâna, de parcă, dacă ar fi refuzat să-l ia, ar fi scăpat de el.

— Este pentru dumneavoastră şi pentru părinte, spuse el, parcă scuzându-se. Ea se întrebă dacă băiatul ştia ce este în el. Probabil ştia că aduce o veste proastă. Telegramele întotdeauna aduc veşti proaste. Făcu un pas îndărăt.

— Este în biserică.

— Nu pot să vi-l dau dumneavoastră, doamnă Hazelwood? spuse el. Nu pot sta prea mult.

Olivia se uită apoi la Jeanie, care pălise. Încet, întinse mâna, apoi şi-o retrase repede, de parcă atingerea plicului ar fi contaminat-o. Scutură din cap tară o vorbă, iar lacrimile începură să-i curgă pe obraji. Aşa înaltă şi slabă cum era, se clătină, iar Jeanie se apropie cu paşi repezi şi o prinse în braţe. Băiatul dădu drumul la bicicletă şi sări s-o ajute, în timp ce apăru preotul de după colţ.

— Ce s-a întâmplat? Alergă spre soţia sa pe care o luă în braţe. Ce este?

— Am adus o telegramă, spuse băiatul întinzând-o din nou. Faţa lui pistruiată era roşie de jenă şi de disperare. Stânjenit, se aplecă să-şi ridice bicicleta. Ar trebui să plec, dar trebuie să ştiu dacă există un

răspuns.

John luă plicul şi se uită la el. Încet, îl deschise şi citi bucata de hârtie, apoi scutură din cap.

— Nu avem niciun răspuns. Du-te înapoi, Bobby.

Băiatul încuviinţă şi se întoarse. Îşi duse bicicleta spre poartă, apoi urcă pe ea şi porni pe drum. Olivia şi John se priviră.

— Cine este? întrebă ea cu o şoaptă uscată.

— Mă tem că Ben, draga mea. Auzi ţipătul lui Jeanie şi-şi întinse celălalt braţ ca s-o cuprindă şi pe ea. Îmi pare teribil de rău. Este Ben.

— Era cel mai mic dintre fiii noştri, plângea Olivia. Puişorul nostru. Benjamin al nostru. O, John…

— Ştiu.

John o strânse la piept. Erau pe canapeaua din camera de zi şi Jeanie, cu ochii roşii, cu lacrimile curgându-i încă pe obraji, le adusese tava cu ceai. John îi mulţumi şi o invită să bea ceaiul cu ei, dar ea refuză şi se duse înapoi la bucătărie. Olivia nici nu părea să ştie c-a fost acolo.

— Bea asta, draga mea, spuse el. John trecea prin clipe foarte grele fiind nevoit să se abţină să plângă şi putea face asta doar dacă făcea abstracţie de ceea ce simţea. Numai dacă şi-ar fi putut imagina că asta i se întâmpla vreunui enoriaş şi nu familiei sale, dacă ar fi putut să-şi folosească experienţa pe care o avea

pentru a-şi înăbuşi durerea şi a se concentra asupra soţiei sale. Era cel mai greu lucru pe care fusese nevoit să-l facă vreodată. Oricum, cel mai greu din momentul în care primiseră vestea morţii lui Peter. Ia o gură de ceai. Te va ajuta.

— Nu vreau.

Fiind mult prea slăbită ca să refuze, bău ascultătoare din ceai, când el îi duse ceaşca la gură. Jeanie îi pusese câteva linguriţe de zahăr, observase asta când gustase din ceaiul său, dar Olivia, căreia nu-i plăcea ceaiul dulce, nici nu părea să realizeze. Ea mai luă o înghiţitură, apoi făcu un gest cu mâna că renunţă la restul şi începu să plângă din nou.

— O, John! Acest război îngrozitor! Când se va sfârşi? Când nu ne va mai lua copiii? Când are de gând Dumnezeu să facă ceva?

— Oh, draga mea.

El se afla într-o situaţie fără ieşire. Dacă ar fi fost vreuna din enoriaşele sale, ar fi ştiut ce să-i spună, despre cum ştie Dumnezeu să facă întotdeauna ce e bine, că trebuie să aibă credinţă, încredere în el… dar niciuna din acestea nu i se potriveau Oliviei şi brusc se întrebă dacă foloseau cuiva. Cum se simţeau enoriaşii lui când le spunea toate acestea? îl ascultau doar din politeţe şi-i respectau sutana, iar în timpul acesta îi respingeau cuvintele? Oare i-ar pune şi ei

aceeaşi întrebare pe care i-o pusese Olivia, cum putea lăsa Dumnezeu să se întâmple astfel de lucruri? Ce rost avea să creadă în El când se aflau în biserică rugându-se în genunchi la El, iar came din carnea lor şi sânge din sângele lor era ucis cu brutalitate chiar în clipa aceea? Ar fi fost în van, ştia asta, să sublinieze că propriul Fiu al lui Dumnezeu murise în agonie pe cruce. Singura dată când îi spusese asta Oliviei, ea replicase că asta era cea mai bună dovadă că El nu putea face nimic, de fapt. Asta dacă exista…

Şi uneori, în clipe ca aceasta, John îşi simţea credinţa pusă la încercare. Cu luni în urmă îi spusese Oliviei că aproape şi-a pierdut credinţa, dar că reîncepuse să creadă. Acum, când îşi pierduse doi fii, se întreba cât de puternică mai era credinţa sa şi dacă va continua să-l susţină. Şi ce fel de credinţă putea fi dacă şovăia în faţa pierderilor sale, când ştia că alţii pierduseră şi mai mult?

— De ce nu te duci sus, să stai puţin întinsă? îi sugeră el cu blândeţe. O să-ţi aduc o aspirină. O să te îmbolnăveşti, dacă continui aşa.

— Mai contează? suspină ea. Ce contează că mă îmbolnăvesc? Mi-au murit doi copii, John!

— Iar doi mai sunt încă în viaţă, spuse el. Gândeşte-te la asta, draga mea. Şi nu s-a confirmat că

Ben a murit. Telegrama spune că este dat dispărut…

— Se crede c-a fost ucis.

— Dar nu este sigur. Mai există speranţe.

Olivia se retrase din braţele lui şi se ridică. Se ridică şi el odată cu ea, privind chipul care odinioară fusese atât de senin, iar acum era tras, ridat şi umflat de lacrimi. Ochii ei frumoşi, cenuşii erau înroşiţi, epuizaţi de plâns, iar părul îi era lins. Arăta ca o femeie bătrână, iar inima lui era alături de ea, chiar dacă tânjea după Olivia pe care o cunoscuse şi iubise atâţia ani.

— Du-te şi întinde-te pe pat, repetă el, iar ea încuviinţă epuizată şi ieşi încet din cameră, târându-şi picioarele când urcă scara.

John o urmări cum iese, cu inima plină de milă. Propria sa durere ameninţa să-l înăbuşe, dar el o reprimă, spunându-şi că mai trebuia să aştepte, şi se duse la bucătărie la Jeanie care stătea cu coatele rezemate de masa mare de lemn, ţinându-şi capul în mâini. Îşi ridică privirea la intrarea lui şi gura începu să-i tremure.

— O, domnule Hazelwood…

— Ştiu, spuse el venind lângă ea, aşezându-şi mâna mare pe umărul ei. A fost un şoc pentru noi toţi. Oftă. Ştiam că se poate întâmpla oricând, este timp de război, dar este totuşi un şoc. Îmi pare foarte rău,

draga mea. Ştiu cât ţineai la Ben.

— Nu numai eu ţineam la el. Este vorba despre Hope. Ben era naşul ei, iar ea îl iubea. Nu-l va mai ţine minte când va creşte. Şi nu este doar ea. Jeanie ridică spre el ochii căprui plin de lacrimi. Mă gândesc şi la cealaltă fată, biata de ea. Cea de la Devon, cu care voia să se căsătorească. Ce va simţi când va afla? îi va spune cineva?

John Hazelwood o privi lung. Nici nu se gândise la fata cu care voise să se căsătorească Ben, cea pe care o iubea. Se ruşină, realizând că nici măcar nu-i ştia numele şi adresa; el fusese atât de preocupat de suferinţa Oliviei, încât nici nu-l întrebase. Îl lăsase pe Ben să plece cu credinţa că lui nu-i păsa.

May ştia adresa familiei Hazelwood şi voia cu disperare să le scrie. Discută cu părinţii ei şi cu bunicul.

— Am fost logodnica lui Ben. Ştiu că nu aveam inelul şi că ei n-au fost de acord ca el să se însoare cu mine, dar am fost logodiţi. Ştiţi că am fost. Ar trebui să le scriu. N-ar fi politicos, dacă nu le-aş scrie.

— Aşa este, fetiţo, dar la biata doamnă Hazelwood mă gândeam, spuse Mabel. Biata doamnă cred că este distrusă că şi-a mai pierdut un fiu. Iar dacă nu era de acord cu ideea că vă veţi căsători, scrisoarea ta ar supăra-o şi mai tare. Ştii ce spunea tatăl lui, că

este foarte aproape de un şoc nervos. Doar nu vrei să înrăutăţeşti situaţia?

— Dar nu este normal. Nu ne-am fi căsătorit împotriva voinţei lor. Ben se obişnuise cu ideea că va trebui să mai aşteptăm până ce mama lui va începe să vadă lucrurile mai clar. N-am fi făcut nimic care s-o afecteze.

— Şi dacă nu-şi mai revenea niciodată? întrebă William.

— Am fi văzut atunci cum rezolvam problema. Acum nu mai contează, oricum. Nu se va mai pune problema căsătoriei. Şi totuşi, cred că ar trebui să le scriu.

— De ce nu-i adresezi preotului scrisoarea? îi sugeră bunicul. El să decidă dacă vrea să i-o arate şi ei. Atunci vei considera c-ai procedat bine, fără să mai provoci probleme.

May se întoarse şi-l privi. Şi el era la fel de îndurerat de pierderea lui Ben ca toţi ceilalţi şi parcă îmbătrânise cu un an în ultima săptămână. Dar ochii lui erau la fel de calzi şi de buni ca întotdeauna şi plini de înţelegere.

— Da, spuse ea. Aşa voi face. De fapt, fiind preot, ştie că n-am făcut nimic rău. O să-i spun asta, cum ne-am cunoscut, am făcut plimbări, ne-am dus la film sau la dans şi cum am ajuns să ne iubim atât de mult.

O să-i spun cum m-a cerut Ben de nevastă şi cât era de îndurerat din cauza mamei sale, cum ar fi vrut s-o ajute, o să-i mai spun că aveam de gând să aşteptăm până când ea s-ar fi simţit mai bine, deşi Ben voia să ne căsătorim numaidecât. O să-i mai spun c-o să-l iubesc întotdeauna pe Ben, cât voi trăi. Asta nu poate să-l afecteze, nu? Nimic din toate astea nu poate să-l afecteze. Şi poate într-o zi va putea să-i arate scrisoarea şi bietei sale soţii, ca ea să vadă că Ben era fericit cu mine şi că mă făcea fericită. Poate asta o va ajuta.

Lacrimile îi curgeau pe obraji când termină de vorbit şi apăruseră şi în ochii celor de faţă. Când ea tăcu, mama ei se ridică şi veni spre ea, aşezându-se alături, ca s-o ia în braţe.

— Aşa este bine, draga mea, îi spuse cu blândeţe. Spune-i toate astea. Va şti atunci că Ben îşi alesese drept soţie o fată bună. Chiar şi asta va fi o alinare pentru el, şi să sperăm că şi pentru ea. Biata de ea, spuse mama scuturând din cap. Şi-a pierdut doi băieţi în acest fel, iar celălalt este încă în primejdie; unde spunea Ben că se află? în Italia?

— Ei cred că se află la Cassino, zise May, iar mama ei îşi strânse buzele cu mâhnire. Auziseră cu toţii de luptele de la Cassino, de mănăstirea de acolo, şi, deşi era preot militar, Ian se afla şi el în pericol. O, sper că

nu i se va întâmpla nimic. Nu cred că ea va putea supravieţui, dacă-şi va pierde toţi fiii.

— Cred că nicio mamă n-ar putea, zise Mabel cu gravitate, şi-şi îmbrăţişă fiica. Acum, draga mea, du-te şi scrie scrisoarea. Ai tot timpul s-o faci, nu te grăbi s-o scrii în câteva minute; poţi folosi hârtia aceea minunată primită de Crăciun de la doamna Huccaby. La vremea aceea nu ştiam ce fel de scrisori credea ea că voi ajunge să scriu încât să am nevoie de astfel de hârtie, mai ales când este o asemenea lipsă de hârtie, dar foloseşte cât îţi trebuie. Mă duc s-o aduc acum.

— O s-o scriu mai întâi în vechiul meu caiet de exerciţii, zise May. Mai am multe pagini goale. Astfel n-o să irosesc nicio pagină.

Se duse sus în camera ei, unde găsi caietul pe fundul unui dulap. Ascuţi un creion, se aşeză pe un scaun la fereastră, privi pe geam şi începu să se gândească la ce să scrie.

Dar pe măsură ce amintirile i se aglomerau în minte, lacrimile începură să-i curgă pe obraji din nou şi dură mult până ce putu să pună creionul pe hârtie.

25

Andrew, care mai primise în subordine încă un escadron, îşi petrecea tot mai mult timp la aeroport,

putând să vină acasă doar în vizite scurte. Iar când venea era epuizat şi înnebunit, de parcă pe jumătate ar mai fi fost cu mintea la aeroport sau pe cer, dar Alison ştia că el ar fi vrut să uite şi să se bucure de timpul scurt petrecut acasă. Era întotdeauna atentă ca atunci când intra el pe uşă să fie pregătită să-l primească, cu masa gata, Hughie să fie vesel şi mulţumit, iar casa să fie cel mai frumos loc.

— Draga mea, îmi pare rău, spuse el întinzându-se pe sofa după o masă consistentă cu musaca de cartofi şi legume din grădină. Nu prea te mai pot ajuta, chiar când ai mai mare nevoie de mine. Dar nu pot lipsi de acolo mai mult decât o fac.

— Ştiu. Nu este nicio problemă, mă descurc foarte bine, iar Hughie este cuminte. Îşi culcaseră fiul împreună, iar Alison îl lăsase pe Andrew să-i citească, şi coborâse la bucătărie să pregătească masa. Nu trebuie să-ţi faci probleme că ar putea Fi ceva rău cu copilul. Vecinii mi-au spus că pot să-i chem imediat, dacă se întâmplă ceva, iar May m-a ajutat mult, chiar dacă este atât de îndurerată din cauza lui Ben. Este atât de curajoasă!

Andrew clătină din cap.

— Mă simt îngrozitor din cauza lui. Era un tânăr deosebit. Ar fi făcut lucruri mari în viaţă. Dar aşa ar fi făcut probabil şi alţii, care nu au mai avut şansa. E un

lucru cumplit, războiul, Alison.

— Nu te mai gândi la asta acum, spuse ea cu blândeţe, aşezându-se lângă el. Să stăm liniştiţi acum, fără să ne mai gândim la nimic. Ai nevoie de odihnă. Alison îi trase capul la pieptul ei şi-i mângâie părul negru. Se va termina totul curând. Trebuie să se termine. Lumea nu mai poate continua aşa.

Rămaseră astfel cu trupurile apropiate. Alison simţea copilul mişcându-se în pântecul ei, acum mai puţin viguros, de când nu mai avea loc să-şi întindă picioarele. Luă mâna lui Andrew şi o aşeză pe pântecul ei umflat ca să-l simtă şi el.

— O nouă viaţă, murmură ea. Pentru asta lupţi, Andrew, pentru acest copil care va veni şi pentru Hughie, pentru toţi ceilalţi bebeluşi şi copii care au nevoie de o lume liniştită în care să crească. Nu uita asta niciodată. Asta este esenţa luptei voastre.

El nu-i răspunse şi când îşi întoarse capul să se uite la el, ochii lui erau închişi, adormise. Ea zâmbi şi închise ochii la rândul ei, mângâindu-l pe cap până ce adormi şi ea.

— Pari obosită, îi spuse Ştefan când sosi a doua zi. Acum venea cât putea de des, chiar dacă pentru câteva minute doar. N-ar trebuie să fii singură acum.

— Nu am ce face. Andrew face tot ce poate să ajungă acasă, dar, când reuşeşte, simt că eu sunt cea

care trebuie să aibă grijă de el. Eu mă pot odihni oricând.

— Nu-mi place asta, zise Ştefan încruntându-se. Ţi se apropie sorocul. Ar trebuie să fie cineva cu tine. De ce nu vine mama ta?

— Pentru că locuieşte în cealaltă parte a ţării şi ştii cum se călătoreşte acum. Ştii toate semnele acelea care spun: *Chiar este nevoie să călătoriţi?* Şi are foarte multe de făcut. De fapt, nu este prima mea naştere. Ştiu ce am de făcut.

— Te duci la spital, nu?

— La o maternitate, încuviinţă ea. Este în Horrabridge, la două sau trei mile de aici. Bob Derry, care deţine garajul local şi foloseşte una din maşinile sale ca taxi, mi-a spus că-l pot chema oricând, fie zi, fie noapte. Iar May Prettyjohn vine să stea noaptea cu mine, când lipseşte Andrew. Îl scoate şi pe Hughie la plimbare, acum este plecat cu ea.

— Aş vrea să pot face mai mult, zise el. Ai nevoie de un bărbat care să aibă grijă de tine.

— Am un soţ, îi aminti ea.

— Dar el nu este aici!

— Nu poate fi aici. Nu este vina lui, Ştefan. Sunt multe alte femei în aceeaşi situaţie, iar eu am mulţi prieteni aici. May, vecinii din Milton Combe, tu…

— A, da, încuviinţă el. Mă ai şi pe mine. Sunt

prietenul tău, Alison. Sper că eşti conştientă de asta şi voi fi fericit să fac orice vei dori. Doar să-mi ceri.

— Mulţumesc. Alison îi zâmbi. Acum doreşti o ceaşcă de ceai?

— O voi face eu, declară el. Şi uite, ţi-am adus un dar. Scoase o pungă de hârtie din buzunar.

Alison se uită înăuntru.

— Nu pot primi ciocolata ta, Ştefan, spuse. Tu ai nevoie de ea. Şi Andrew îmi aduce mare parte din ceea ce primeşte, dar cred că voi face pete, dacă mănânc prea multă ciocolată.

— Ciocolata nu produce pete. Este bună pentru tine. Are fier, care este bun pentru sânge. Te rog s-o primeşti.

— Foarte bine. Mulţumesc, Ştefan. Ar fi grozav dacă ai putea face ceaiul. Dar nu cred că e nevoie să fiu servită tot timpul. May mă îngrijeşte foarte bine şi nu sunt bolnavă. Este ceva natural, să dai naştere unui copil.

— Şi un efort foarte mare, zise el. Ştiu asta pentru că sora mea a născut cu un an înainte să părăsesc Polonia. Am văzut cât era de obosită şi cum o ajuta soţul ei. Ştiu că Andrew nu te poate ajuta aşa cum ar vrea, dar sunt onorat să pot face şi eu câte ceva. Aşa că voi face ceaiul.

El dispăru în bucătărie, iar Alison se rezemă,

fericită că avea cineva grijă de ea, cu toate protestele ei. Începea să suporte tot mai greu sarcina. La început fusese încântată şi fericită, dar pe măsură ce trecu timpul şi războiul avansase, cu neliniştile pentru soarta lui Andrew care o măcinau noapte de noapte, trupul ei îngreunat devenise o povară. Era stânjenită şi nu se mai descurca, era prea voluminoasă să mai stea în fotoliu, sau să împartă patul cu Andrew în puţinele nopţi când putea să vină acasă. Se mişca prea greu ca să iasă cu Hughie la plimbare, era prea obosită să se mai joace cu el, aşa cum ar fi vrut. Vreau doar să se termine odată, se gândi. Vreau să fiu zveltă şi plină de viaţă din nou, să pot face tot ce tăceam înainte.

Ştefan reveni cu tava cu ceai şi rămaseră astfel în tăcere. După o vreme, se ridică şi se îndreptă spre pian, iar notele clare ale preludiului lui Chopin începură să plutească prin aer şi Alison închise ochii.

Nu vreau decât să dorm în ultimul timp, se gândi.

Ştefan cânta atunci când veni May aducându-l pe Hughie. May deschise uşa de la intrare şi ezită când auzi muzica, dar Hughie se smuci din mâna ei şi intră alergând şi strigând încântat:

— Este unchiul Ştefan! Unchiule Ştefan, ghiceşte ce-am găsit! Un cuib, un cuib de pasăre cu ouă în el, sunt albastre. May spune că este cuib de pitulice şi că

mama-pasăre va sta pe ele să le ţină cald până ies puiuţii. De ce nu le sparge? Ştii? Mami, tu ştii de ce nu le sparge? De ce nu pui şi tu un ou ca să mai ai un copil? Te-aş fi ajutat să-l încălzeşti.

— Nu ştiu, spuse Alison râzând, în timp ce se străduia să se ridice. Cred c-ar fi fost o idee bună. Bună, May. Cred că am aţipit. Era atâta linişte aici, cu Ştefan cântând la pian.

— Da, ai adormit, spuse el zâmbind. Şi arătai foarte frumos când dormeai.

— Sunt sigură că nu este aşa, spuse ea roşind. Ştefan a făcut ceai, May. Cred că mai este şi ar trebui să fie chiar fierbinte. Unde ai găsit cuibul, Hughie? Sper că n-ai deranjat-o pe mama-pasăre.

— Nu, ea a zburat când am ajuns acolo. Ne-am uitat la ouă. May a spus că nu avem voie să luăm niciunul, este ca şi cum am lua un pui de pitulice şi l-am omorî. Dar pot să-ţi arăt unde este.

— Atunci, data viitoare când mergem la plimbare, te rog să mi-l arăţi. Tu vrei ceai, May?

— Nu, mulţumesc, spuse May atârnându-şi jacheta în hol, apoi intră în cameră. O să mai fac ceai mai târziu la masă. Pleci de acum? i se adresă ea lui Ştefan.

— Da, trebuie să mă întorc la aeroport. Suntem de serviciu în noaptea asta. Se ridică de la pian şi-i

zâmbi lui Alison. Voi mai veni să te văd. Dacă te pot ajuta cu ceva…

— Alison este bine, interveni May rece. Pot avea grijă de ea. Ştiu de ce are nevoie.

— Mulţumesc, Ştefan, spuse Alison zâmbind. Mă bucur să vă am aici, ştiţi asta. Şi ai făcut un ceai grozav!

— Am exersat, spuse el cu o grimasă, apoi se înclină în faţa lui May. Îmi pare bine că eşti aici cu Alison.

Ieşi pe culoar şi-şi îmbrăcă jacheta. Alison îi zâmbi ultima oară, iar May ridică scurt din umeri. Apoi el ieşi pe uşa din faţă şi pomi pe drum.

Alison o privi pe May.

— Te simţi bine?

— Atât cât se poate. De ce mă întrebi?

Alison îi evită privirea.

— Ştiu ce simţi. A trecut doar o săptămână sau două de la dispariţia lui Ben şi ai fost foarte curajoasă. Ştii, dacă nu ai chef să vii aici, nu trebuie s-o faci. Nu mă deranjează să fiu singură. Doamna Potter mi-a spus că trebuie doar să bat în perete şi ea…

— Nu vorbi aşa! sări May, apoi îşi muşcă buzele, îmi pare rău, n-ar fi trebuit să spun asta. Ştii că nu mă deranjează să stau noaptea aici cu tine. Îmi place să

vin şi oricum n-aş închide un ochi ştiindu-te singură aici. Numai că, ei bine, nu-mi place bărbatul ăsta. Nu mi-a plăcut niciodată.

— Ştefan? spuse Alison surprinsă. De ce nu? Este foarte amabil, gata să ajute. Ai auzit ce-a spus, dacă am nevoie de el pentru ceva…

— Păi, nu trebuia să spună asta! Doar ştie că sunt aici. Mă întreb însă de ce vine atât de des. Ce vrea?

Alison o privi lung.

— Cred că se simte singur, spuse ea calmă. Vrea să discute cu cineva despre familia sa. Nu i-a văzut de când a început războiul. Nici măcar nu ştie ce s-a întâmplat cu ei. Vrea doar să fie într-o casă.

May oftă şi ridică tava cu ceai.

— Poate asta este, dar vine des pe aici, nu? Doar nu vrei să înceapă lumea să vorbească…

— Nu cred că ar face-o, mai ales aşa cum sunt acum! spuse Alison râzând. Sincer îţi spun, May!

Toţi ştiu că această casă este deschisă pentru jumătate din aeroport. Vin şi pleacă mulţi piloţi de aici, iar de multe ori când Ştefan este aici, mai sunt mulţi alţii. Asta a vrut Andrew, un loc în care oamenii lui să se simtă ca acasă. Nu cred că trebuie să-ţi faci probleme în privinţa bârfelor.

— Poate că nu. May pornise spre bucătărie. Dar nu despre mine se discută, nu? Vreau doar să-ţi spun c-

ar trebui să fii mai atentă. Nu va trece mult şi vei fi din nou suplă şi cum soţul tău nu prea este pe acasă… se va găsi întotdeauna cineva cu limba mai ascuţită să comenteze. N-aş vrea să aud că se vorbeşte pe seama ta, atâta tot. N-aş vrea să se creadă că flirtezi.

— Să flirtez! exclamă Alison. Doar pentru că încerc să fiu prietenoasă cu cineva care este departe de casă şi luptă pentru noi? Sunt sigură că nimeni nu gândeşte aşa. Dar dacă o fac, ei bine, lasă-i în pace! Dacă este vreun bârfitor pe aici, toată lumea va şti probabil cu ce se ocupă şi nu va fi luat în seamă. Nu este aşa?

— În mare parte, este, fu May de acord, dar mai sunt cei care spun că nu iese fum tară foc. Vreau să spun doar că, deşi ştiu că nu este niciun foc, aş vrea să ai grijă să nu fie nici fum!

Se duse la bucătărie să spele ceştile folosite de Alison şi de Ştefan, privind în grădină în timp ce spăla. Nu credea niciun moment că Alison flirta cu Ştefan, n-o considera capabilă de asta. Tot ce ştia era că dacă ea s-ar fi căsătorit cu Ben n-ar fi lăsat niciun alt bărbat să vină aşa de des ca polonezul.

Dacă ea şi Ben s-ar fi căsătorit…

Lacrimile începură să i se scurgă în apa de spălat.

Nu primise răspuns la scrisoarea trimisă lui John

Hazelwood. Îi luase câteva zile ca s-o compună, s-o scrie pe cele câteva pagini rămase în caietul de exerciţii, să citească frazele mai elaborate, să le scrie din nou, apoi să le şteargă până când hârtia ajunsese aşa de subţire, încât se vedea prin ea. Reuşi să scrie câteva paragrafe de care era mulţumită şi le copie pe hârtia liniată pe care i-o dăduse mama, apoi le trimise la Ashford. Ştia că nu va primi răspuns imediat, va dura poate o săptămână, dar pe măsură ce trecea timpul se gândi că ori nu ajunsese scrisoarea, ori ei nu voiau să-i răspundă. Nu voiau să ştie de ea. Voiau s-o scoată din vieţile lor, din viaţa lui Ben. Să pretindă că nici n-a existat. Asta era tot un fel de moarte. Ca şi cum ei încercau să şteargă dragostea dintre ea şi Ben, să nege existenţa ei.

Am vrut doar să împart această dragoste cu ei, se gândi May. Am vrut să mă pot duce acolo, să văd unde a trăit el, să văd locurile pe care le cunoştea, oamenii pe care i-a iubit. Am vrut ca şi ei să mă cunoască, eu fiind cealaltă parte a lui. Dacă nu putem face asta, am pierdut cu toţii ceva important.

Dacă mama lui Ben n-ar fi fost deja distrusă, May ar fi încercat din nou. Dar acum nu mai putea face nimic.

La Ashford scrisoarea fusese deschisă, aşa cum se aşteptase May, de John Hazelwood. O citise cu milă

pentru fata care scrisese acele rânduri şovăitoare, înţelegând efortul făcut de ea şi cât o costase. Aşadar s-au logodit, se gândi el. Ben făcuse totul aşa cum se cuvenea, o ceruse tatălui ei deşi ea era majoră, şi intenţionase să-i cumpere inelul. A fost tragic că accidentul s-a petrecut înainte s-o poată face, iar acum nu avea nimic ce să-i amintească de el. John simţi că inima îi este alături de acea fată rămasă singură şi-şi dori să poată face ceva pentru ea.

Cu toate acestea, nu putea face chiar nimic. Ea voia doar să fie acceptată, să se ştie c-a fost logodnica lui Ben, că John şi Olivia ar fi primit-o în familie. Iar cum erau lucrurile acum, nu era posibil, nici nu va mai fi vreodată.

Ştia că-i va răspunde la scrisoare. Politeţea şi mila îi cereau s-o facă; cu toate astea, loialitatea şi compasiunea pentru soţia sa erau la fel de puternice. Va trebui să-i scrie pe ascuns lui May Prettyjohn şi nu făcuse aşa ceva în viaţa lui. Ar rămâne ca o umbră între ei şi, dată fiind fragilitatea stării ei, ar putea fi picătura care să umple paharul.

O să aştept, se gândi el împăturind scrisoarea şi punând-o în buzunarul sutanei.

O să aştept un semn.

Şi Jeanie suferea după Ben. Ştiu că nu m-a iubit aşa cum l-am iubit eu, se gândi stând singură în

încăperea sa după ce o culcase pe Hope. Ştiu că mă considera un fel de soră. Dar am crezut că va fi întotdeauna aici ca un frate. Şi era naşul lui Hope.

Am crezut că vom fi aproape întotdeauna, că vom fi speciali unul pentru altul. Iar acum el nu mai este. Nu-l voi mai vedea niciodată. Durerea îi învălui inima amestecându-se cu durerea simţită la moartea logodnicului ei, Terry. Atunci, crezuse că viaţa i s-a sfârşit, dar nu ştiuse că va fi şi mai rău decât când descoperise că era însărcinată. Terry s-ar fi căsătorit cu ea dacă ar fi fost acasă, dar nu mai ajunsese să afle vreodată de existenţa copilului lor. Părinţii ei fuseseră şocaţi şi furioşi, iar dacă n-ar fi fost familia lui Terry la Portsmouth şi sora lui care cunoştea familia Hazelwood, cine ştie ce s-ar fi întâmplat cu ea şi cu copilul. Şi nu l-ar fi cunoscut pe Ben.

A fost un gând ciudat, că dacă n-ar fi murit Terry nu l-ar fi cunoscut pe Ben. Iar acum şi el dispăruse. Lumea părea un loc neprielnic pentru ea.

Îşi coborî privirea spre grădina luminată în amurg şi la licărul pal al florilor de măr. O coţofană stătea pe cea mai înaltă ramură, iar cântecul ei umplea văzduhul. Sub acel măr se născuse Hope, iar Judy Taylor fusese cu ea. Simţi dintr-odată dorinţa s-o vadă din nou pe Judy şi restul familiei Taylor. Aici, la Ashford, cu preotul şi doamna Hazelwood atât de

cufundată în propria ei durere, simţi pentru prima oară că nu este acasă. Voia să se întoarcă la Portsmouth, la acea casă mică, pe străzile înguste unde crescuse, să se mai simtă copil din nou şi totul să fie plin de siguranţă în jurul ei.

Apoi începu să râdă, amintindu-şi că Portsmouth fusese distrus la bombardament. Dar ştia că nici măcar daunele provocate de bombe nu puteau să-i ia siguranţa pe care i-o dădea familia. Îşi aminti că nu se putea duce acasă. Portsmouth era în zona de unde nimeni nu putea intra sau ieşi. Îi era interzisă ca şi cum s-ar fi aflat într-o ţară străină.

Pentru un moment, disperarea se lăsă asupra ei ca un nor cenuşiu, greu. Apoi încercă să-şi revină. Nu avea ce face. Va trebui să aştepte până ce va trece invazia pe care o aşteptau cu toţii, şi apoi să se ducă acolo. Şi între timp, îşi spuse cu încăpăţânare, va trebui să mă dovedesc folositoare, nu să stau degeaba. Mă duc să iau sutana preotului ca să-i repar tivul despre care spune că s-a rupt.

26

În Italia, localitatea Cassino căzu în cele din urmă pe la mijlocul lui mai. Veştile ajunseră câteva zile mai târziu.

— Cred că eşti foarte mândru de ţara ta, îi spuse

Alison lui Ştefan. Polonezii au forţat capitularea.

— Şi steagul nostru este arborat pe ruinele mănăstirii, fii el de acord, uitându-se la ziarul din mâinile ei. Păcat că o clădire veche şi frumoasă a trebuit să fie mai întâi distrusă. Şi câte mai sunt acolo în aceeaşi situaţie? Oraşe precum Cassino, Londra, Coventry, ca Varşovia, chiar şi ca Berlin. Lumea nu va mai fi la fel.

— Se va reconstrui, spuse ea. Deja se fac planuri de reconstrucţie a Plymouth-ului ca un oraş modem, cu străzi largi şi bulevarde, magazine elegante, ca înainte. Ştiu că toţi am pierdut multe, dar trebuie să fie şi câştiguri.

— Da, spuse el privind ziarul. Dar cu ce costuri?

Alison tăcu. Ştia că se gândeşte la familia lui.

Ce se întâmplase cu ei în cei cinci ani lungi? Ce va mai găsi el când, în cele din urmă, se va termina războiul?

Ştefan lăsă jos ziarul şi se întoarse spre ea.

— Să ne gândim la ceva mai vesel. Poate este ultima oară când pot să vin să te văd.

— Şi asta ar trebui să mă înveselească? întrebă ea râzând, iar el zâmbi.

— Sper că nu. Voiam doar să spun c-am putea petrece mai plăcut aceste ultime ore. Invazia este foarte aproape, ştii bine.

— Ştiu, spuse ea. Toată zona este ca un câmp de luptă cu trupe americane şi vehicule care avansează neîntrerupt spre plaje. Cred că este la fel pe toată coasta, se gândi ea, întrebându-se câte mii de oameni urmau să traverseze Canalul.

— Cred că toate permisiile noastre vor fi oprite, continuă el. Nimeni nu ştie când va avea loc şi vor ca toţi să se afle la datorie. Oricum, de Andrew ai nevoie acum. Urmează o perioadă dificilă pentru tine, Alison.

— Sunt sigură că nu voi avea probleme, spuse ea dorindu-şi să fie cât mai convingătoare. Multe persoane pot avea grijă de mine.

— Dar de soţul tău ai cea mai mare nevoie. El ar trebuie să fie cu tine în aceste clipe. Veni să se aşeze lângă ea pe sofa şi-i luă mâna în palmele sale. Alison, aş vrea să pot face mai mult. Aş dori să fiu aici când el nu este. Vecinii sunt oameni buni, May Prettyjohn este o amică de nădejde, dar este nevoie de un bărbat.

Alison întoarse capul şi-l privi. Feţele lor erau foarte apropiate şi ea vedea lumina amiezii reflectată în lucirea argintie a ochilor lui. Pe măsură ce îl privea, ochii lui păreau să se schimbe, să se adâncească, pupilele să se dilate, să se întunece, şi ea îşi ţinu respiraţia. Pentru un moment inima păru că i

se opreşte, apoi începe din nou să bată mai repede. Ea se retrase.

— Sunt sigură că totul va decurge bine, spuse ea din nou, cu vocea tremurându-i puţin. Nu trebuie să-ţi faci probleme, Ştefan. Eu sunt mai îngrijorată din cauza ta. Vei avea grijă, da? Şi dacă nu vei putea părăsi aeroportul în săptămânile care urmează, vei veni să mă vezi cu prima ocazie. Şi încearcă să-mi dai de ştire că totul este bine.

Înainte ca ea să mai poată spune ceva, el o sărută pe obraz, uşor ca o aripă de fluture. Apoi se ridică.

— Trebuie să plec. Ne vedem din nou când se va fi terminat totul. Dar mă voi gândi la tine sperând că totul va merge bine.

Ea se ridică.

— La revedere, Ştefan. Te rog, ai grijă.

Ea ezită, apoi ridică o mână spre obrajii lui. Pentru un moment el rămase nemişcat. Îi prinse încheieturile mâinilor şi le ţinu aşa, apoi plecă.

— Ne vom vedea curând, Alison. Îţi promit că ne vom vedea curând.

Andrew îi spuse acelaşi lucru când veni acasă în seara aceea.

— De mâine sunt oprite toate permisiile. Suntem consemnaţi pentru Ziua Z.

— Ziua Z?

— Înseamnă doar „Ziua “, îi explică el. „0 “de la oră şi „Z “de la zi. Nimeni nu ştie data exactă. Nu vom şti până nu va sosi acea zi. Dar de acum, trebuie să fim pregătiţi pe poziţii. Este tot sau nimic, draga mea. Dacă dăm greş, numai Dumnezeu ştie ce se va întâmpla.

— O, Andrew, spuse ea strângându-i mâna. Mă tem pentru tine. Dacă ţi se întâmplă ceva acum…

— Numi seva întâmpla nimic. El îi zâmbi, iar ea observă că era plin de încredere şi de entuziasm. Nu mi se va întâmpla nimic.

— Eşti nerăbdător, îi spuse ea, iar el ridică din umeri trist.

— Draga mea, n-am ce face. Este slujba mea, dar nu numai atât. Am luptat tot războiul ăsta ca furnica ce trece prin mălai. Imediat ce câştigăm teren într-un loc, îl pierdem în altă parte. Dar asta este mişcarea cea mai mare. Toate Serviciile colaborează ca să-i împingă înapoi pe nemţi. Toate ţările, America, Rusia şi acum Italia şi toate celelalte s-au alăturat. Va fi clipa cea mare care va rămâne în istorie, momentul în care începem cu adevărat să câştigăm războiul.

Ziua Z. Ochii îi străluceau, glasul îi era jos şi pasionat. Se va vorbi despre asta o sută de ani de acum. Şi eu voi fi implicat!

Privirile li se întâlniră. Alison simţi o nelinişte

înlăuntrul ei, o senzaţie ciudată de exaltare de parcă împărţea cu Andrew emoţiile pe care îi spunea că le trăieşte în aer. Acea senzaţie de măreţie, de avânt, pe care Ştefan o descrisese că simţi că „dansezi cu stelele “.

— Mi-aş dori să pot merge şi eu! exclamă ea, sub impulsul momentului, iar soţul ei începu să râdă.

— Vei merge, iubito. Odată ce se va termina acest război blestemat, te voi lua în zbor cu mine. Atunci vei ştii cum este. El se ridică repede şi-i luă amândouă mâinile ridicând-o odată cu el. Să mergem la culcare. Vreau doar să stau lângă tine, să te ţin în braţe. Vreau să te ţin toată noaptea în braţe, să iau cu mine amintirea ta atunci când voi zbura departe. Vreau să-mi amintesc fiecare centimetru al trupului tău.

— Atunci, să mergem imediat, spuse ea cu un zâmbet. Acum sunt cam mulţi centimetri în plus.

— Dar iubesc fiecare acest centimetru în plus, spuse el sincer, prinzând-o în braţele sale. Fiecare centimetru.

Era ora trei dimineaţa, când ea se trezi descoperind că avea cămaşa de noapte udă, că aşternutul era la fel.

Câteva clipe nu realiză ce se întâmplase. Apoi se ridică şi scutură umărul soţului ei.

— Andrew! Andrew! Trezeşte-te! Copilul… a început… s-a rupt apa.

El se trezi numaidecât, ca un câine care scoate capul la suprafaţă din apă. După un moment era treaz, coborând din pat.

— Eşti sigură?

— Da. Andrew, trebuie să ajungem la maternitate repede.

— Vom ajunge. El începuse să se îmbrace deja. Ai totul pregătit?

— Valiza mea este în camera lui Hughie. O, *Hughie!* Ce facem cu el?

— Am aranjat totul, îţi aminteşti? Vine doamna Potter să stea cu el în noaptea asta, iar eu o să mă întorc să vorbesc cu May dimineaţă. Ea va avea grijă de el atunci. Îmbracă-ţi halatul, dragă, iar eu o s-o trezesc pe doamna Potter. Când vine ea, mă duc să aduc maşina. Plecăm în câteva minute.

— Andrew…

— E în ordine, spuse el ţinându-şi soţia în braţe pentru o clipă. Nu te teme, iubito, totul va fi bine.

— Îmi pare atât de bine că eşti aici, murmură ea, îngropându-şi faţa la pieptul lui. M-am temut că se va întâmpla în lipsa ta. O, Andrew, numai dacă s-ar naşte repede! Numai dacă ai putea sta cu mine atunci. Sper că…

— Şi eu sper asta, iubito, spuse el luându-i mâinile cu blândeţe, îndepărtând-o de el. Pregăteşte-te, iar eu mă duc să bat la uşa vecinilor. Mă întorc în câteva clipe. O privi îngrijorat, cercetând-o. Ai dureri?

— Nu, nimic. Mă simt un pic cam ciudat. Du-te, atunci. Dar, te rog, nu întârzia mult.

— Mă întorc înainte ca tu să-ţi dai seama c-am plecat, promise el şi sări câte trei trepte. După un moment, auzi uşa de la intrare deschizându-se, apoi o bătaie puternică în uşă.

Ea rămase lângă pat, ţinându-şi pântecul umflat cu mâna. În sfârşit, naşterea se declanşase. Copilul venea pe lume. Dacă venea repede, putea să-l vadă şi Andrew.

— Puteţi sta în sala de aşteptare dacă doriţi, spuse sora-şefă, dar nu cred că naşterea va avea loc prea curând. Nu aveţi contracţii deloc.

— Dar apa s-a rupt. Asta nu înseamnă că urmează naşterea?

— Nu neapărat. De obicei da, înseamnă că naşterea este iminentă, dar unele femei mai stau aşa şi câte o săptămână după ce li se rupe apa. Nu este prea plăcut pentru mamă fiindcă înseamnă să nască pe uscat şi asta este foarte neplăcut, dar nu se poate face nimic. Copiii vin la timpul cuvenit.

Andrew o privi disperat.

— Nu se poate face nimic să grăbim naşterea?

Sora-şefă se crispă.

— Nu, nu se poate. Luăm aceste măsuri doar când copilul a trecut de termen şi ar fi riscant să mai aşteptăm. Soţia dumitale nu este în pericol, nici copilul, şi cred că nu va naşte în următoarele două săptămâni. Aşa că…

— Două săptămâni! exclamă el. Doar n-o s-o lăsaţi atât!

— Nu, poate nu chiar atât. Dar, după cum am spus, nu este neobişnuit pentru o femeie să mai stea câteva zile, chiar o săptămână, după ruperea apei.

— Foarte bine, am înţeles care este problema. Se întoarse frustrat şi descurajat. O să aştept aici o vreme, dar sunt de serviciu de la şapte. O s-o pot vedea înainte de plecare, sper.

— Probabil. Desigur, dacă nu intră în travaliu. Nu le dăm voie bărbaţilor atunci. Sorei şefe i se făcu milă de el. Dar nu prea cred că ea va intra în travaliu. Sunt sigură că-ţi vei putea vedea soţia, domnule, înainte de a pleca.

Andrew intră în sala mică de aşteptare şi se aşeză. Îşi rezemă coatele pe genunchi. Capul îi cădea de oboseală pentru că se trezise brusc, dar şi de îngrijorarea de a fi adus-o aici pe Alison în mare grabă, urmată de dezamăgirea că nou-născutul nu

venea deocamdată pe lume. Dar Alison va trebui să rămână acum aici. Sora-şefă îi spusese că nu putea s-o lase să plece din nou acasă, pentru că durerile puteau începe oricând şi ar fi fost violente. Cel puţin era în siguranţă. Se va afla în locul potrivit la declanşarea naşterii. Numai dacă micuţul s-ar naşte înainte ca el să plece…

În noaptea aceea, ultimul care voia să vină pe lume era copilul lui Alison şi al lui Andrew. La ora şase nu era nicio schimbare, şi Andrew hotărî că trebuia să plece ca să aibă timp să-i vadă pe May şi pe Hughie, înainte de a se întoarce la aeroport. Sora-şefă îi îngădui să între în acel separeu mic unde Alison se afla într-un pat înalt de spital. Îşi prinse soţia în braţe şi o strânse la piept.

— Va fi totul bine, iubito, murmură el când ea izbucni în lacrimi. Totul va fi bine. Nu-ţi face nicio problemă. Vor avea grijă de tine aici, iar Hughie va fi îngrijit de familia Prettyjohn. Odihneşte-te, şi fii pregătită pentru copilul nostru.

— Când va veni, plânse ea. Simt că naşterea nu este prea aproape. Ca şi cum m-ar necăji cineva, este o cruzime să mi se rupă apa şi să nu nasc.

— Nu este vina micuţului, spuse el aproape râzând. Dacă vorbeşti astfel, îi va fi teamă să se nască. N-o să vrea să fie dojenit înainte de a ţipa prima oară.

— Nu, sigur că nu dau vina pe copil, recunoscu Alison, zâmbind printre lacrimi. De fapt, nu ştiu pe cine să învinuiesc. Trupul meu care nu reacţionează cum trebuie, poate. Sora-şefă spunea c-ar putea trece zile întregi până voi naşte.

— Ştiu.

— Şi trebuie să stau în pat tot timpul acesta. Mi-a crescut şi tensiunea.

— Draga mea, ei ştiu ce este mai bine pentru tine. Iar doctorul va veni şi el curând. Trebuie să faci ce spune el.

— Ştiu. Aşa voi face. Mi-aş dori să… o, dacă dorinţele ar fi nişte cai, ar merge şi cerşetorii călare, aşa cum spune May. Te vei asigura că Hughie este bine, da? Trebuie să-i spui unde mă aflu. Se va speria când se va trezi şi nu mă va vedea acolo.

— Voi face tot ce trebuie. Mă duc direct la familia Prettyjohn de aici ca s-o aduc pe May la noi acasă. Va fi pregătită, nu?

— Da. Ea ştie că se poate întâmpla oricând. Şi doamna Potter va fi de ajutor. Suntem aşa de norocoşi să avem prieteni buni şi vecini de nădejde, Andrew.

— Da, suntem. Andrew o sărută cu tandreţe. Acum mă întorc la aeroport şi voi veni să te văd în primul meu minut liber, iar May va veni şi ea. Tot nu ai

dureri?

— Nu, dar aş fi vrut să am. O, cât aş vrea să am dureri acum! îi strânse mâna un moment, apoi ridică privirea; ochii îi erau plini de lacrimi, dar buzele erau strânse. Du-te, dragule, du-te de acum. Repede.

El încuviinţă, apoi îi dădu un ultim sărut. Ultima imagine a lui Alison era un morman de cearşafuri albe, perne şi pături şi un chip palid, dar care îi zâmbea. La uşă, el ezită, vru să se întoarcă, însă ea scutură din cap şi-i făcu semn să plece. El închise uşa şi porni pe coridor.

Sora-şefă ieşi din biroul ei, când se apropie Andrew. Îl privi cu simpatie.

— Soţia dumitale este pe mâini bune, domnule şef de escadron. Vom avea grijă de ea.

Andrew încuviinţă.

— Ştiu. Îmi pare rău c-am fost cam nerăbdător mai devreme.

Ea făcu un gest rapid cu mâna.

— Nu-ţi cere scuze. Este firesc. Este un moment de încordare pentru voi amândoi. Ai numărul nostru de telefon, nu? Sună mai târziu, pe la prânz, şi eu îţi voi spune dacă sunt veşti. Şi încearcă să nu-ţi faci probleme. Sunt sigură că totul va fi bine. Soţia dumitale este o tânără sănătoasă şi a mai născut o dată. Nu cred că vor fi probleme.

— Vă mulţumesc, spuse el, iar ea dădu din cap. Apoi ieşi în soarele acela puternic, strălucitor, al dimineţii şi urcă în micul Morris 8. Următoarea lui sarcină era s-o ia pe May şi s-o ducă acasă, ca să aibă grijă de Hughie. După aceea se va întoarce la aeroport. Se vor sista toate permisiile din momentul în care va intra el pe poarta aeroportului. Nu avea idee când îi va mai vedea pe Alison sau pe Hughie, nici când îşi va vedea nou-născutul, fiu sau fiică.

27

Mai dură încă două zile până se născu copilul lui Alison.

În acele zile lungi, Andrew a fost extrem de impacientat şi s-a simţit frustrat. S-a dus la superiorul său ierarhic şi chiar la comandantul aeroportului, dar amândoi i-au spus acelaşi lucru:

— Ne pare rău, comandante. Nu putem aproba să te duci să-ţi vezi soţia. Nu eşti singurul în situaţia asta, ştii bine. Sunt mulţi cei ale căror soţii aşteaptă să nască şi mulţi alţii n-au apucat să-şi vadă nou-născuţii. Nu-ţi putem acorda un tratament preferenţial.

— Dar ea este la doar două mile de aici, spuse Andrew disperat. M-aş putea duce acolo şi m-aş întoarce în mai puţin de jumătate de oră. *Jumătate* de

oră.

— Totuşi, n-ar fi cinstit faţă de ceilalţi, i s-a spus. Iar Andrew recunoscu doar pentru sine că aveau dreptate. Asta nu-i făcea situaţia mai uşoară.

— Nimeni nu poate părăsi aeroportul, îi spuse el mai târziu lui Ştefan, când se aflau la popotă fumând şi jucând cărţi, să le treacă timpul mai uşor. Înţeleg. Numai că ea se află atât de aproape…

— Ştiu. Ştefan era foarte îngândurat şi el. Se întâmplase să fie singur la popotă, când sosise Andrew îngrijorat, nebărbierit, după ce o dusese pe Alison la maternitate. Speriat, el ascultă relatarea despre graba cu care o dusese la spital şi despre ce-i spusese sora-şefă.

— Dar durează atât de mult. Nici măcar o permisie din motive personale?

— Am cerut-o, spuse Andrew posomorât, dar ea nu este în primejdie acum. Dacă ar fi fost, poate că mi-ar fi dat, dar nu pot să mint în privinţa asta. Nu este drept faţă de ceilalţi.

— Nu mi se pare, zise polonezul. De ce ar vrea unii să te priveze de asta? Cu ce i-ai afecta dacă te-ai duce?

— Este o chestiune de morală. Vreau să fiu cinstit faţă de toţi. Nu vreau să le dau oamenilor motiv să mă bombăne. O fac şi aşa, nu mai trebuie să le dau un

motiv în plus.

Ştefan ridică din umeri. Dacă Alison ar fi fost soţia lui, se gândi el, ar fi distrus orice obstacol care l-ar fi împiedicat să ajungă la ea. Dar Andrew avea dreptate. Nimeni nu putea părăsi aeroportul fără permisie specială, iar aceasta nu se mai acorda.

Şi ce era mai rău, şi toţi ştiau asta, dar preferau să nu spună nimic, era că Andrew risca să nu apuce să-şi mai vadă copilul. Putea să nu trăiască să apuce această clipă.

Suna la maternitate de trei ori pe zi. Dimineaţa, suna imediat ce sora-şefă îi permitea s-o facă. Apoi după prânz şi din nou seara. De fiecare dată, i se răspundea că nu se întâmplase nimic deosebit. Alison era bine, iar doctorul era mulţumit de evoluţia ei. Nu aveau decât de aşteptat.

— Să aştept, clocotea Andrew, întorcându-se de la telefon după-masă. Se află acolo de două zile. Cât naiba mai trebuie să aşteptăm? De ce nu fac ceva?

— Vor face dacă vor considera că este necesar, îl asigură Robin Fairbanks. Uite ce este, Andy, ştiu că aşteptarea e grea, dar soţia ta se *află* în locul cel mai bun. Ar trebui să fii mulţumit c-ai reuşit s-o duci acolo. Dacă ar fi încă acasă, ai fi şi mai îngrijorat.

Andrew se uită la el, apoi realiză că era adevărat.

— În acelaşi timp, dacă naşterea s-a declanşat, de

ce nu grăbesc ei lucrurile? Copilul este pregătit să vină pe lume. Adică are degete, picioare, tot ce-i trebuie. De ce să mai stea o zi sau două?

Robin ridică din umeri.

— Nu mă întreba pe mine. Eu n-am născut niciodată! Dar trebuie să existe un motiv care declanşează naşterea, un mecanism. Cred că trebuie să aştepţi şi gata, nu poţi face altceva.

— Presupun că aşa este. Andrew privea îngândurat pe fereastră. Peste drum, tumul de pază era deja plin de oameni şi dincolo de el se vedeau adăposturile din care fuseseră deja scoase avioanele – Spitfire şi Typhoon, care zburaseră cu o zi înainte şi fuseseră preluate de mecanici pentru verificare, în timpul nopţii. Dincolo de clădiri şi de hangare, se vedeau la distanţă siluetele dealurilor Dartmoor, aflorimentul de la Sheepstor care semăna cu Sfinxul, aflat la o milă sau două depărtare, transmiţătorul de pe Sharpitor, cu ţinutul muntos, liniştit de la Coxtor, şi dealul Pork aflat ceva mai departe. Se gândi la planurile pe care şi le tăcuse Alison, să cutreiere zona pe bicicletă sau pe jos, visuri pe care el nu putuse să i le împlinească. Poate în vara aceasta. Poate următoarea. Toţi patru, se gândi. El purtându-l pe Hughie în spatele bicicletei, Alison cu bebeluşul pe bicicleta ei. Micuţul va fi crescut destul până

atunci ca să meargă în acel scăunel pentru copii.

— Un telefon pentru tine, Andy, se auzi vocea lui Robin care-l trezi din visare, astfel că se întoarse repede şi se grăbi spre telefonul din colţ.

— Nu l-am auzit sunând! Luă grăbit receptorul şi-l duse la ureche. Da? Sunt Knight, ce s-a întâmplat? Sunteţi de la maternitate?

— Da, sunt sora-şefă, spuse acea voce calmă. M-am gândit că aţi vrea să aflaţi că soţia dumneavoastră a intrat în travaliu. A avut contracţii uşoare toată noaptea.

— Şi de ce îmi spuneţi abia acum? De ce n-aţi făcut-o mai devreme?

— Au fost contracţii foarte slabe. Putea fi o falsă alarmă. Acum este examinată, a început să se dilate, aşa că…

Andrew nu avea idee ce putea să însemne asta. O întrerupse impacientat:

— Cât mai durează?

— Mă tem că nu vă pot spune. Nimic nu pare să se petreacă atât de repede, dar nu se ştie niciodată. Ar fi bine să sunaţi din nou la şase, ca de obicei.

— La şase? Dar asta este peste patru ore!

— Nu cred că se va întâmpla nimic în intervalul acesta. Nu vă faceţi probleme, domnule comandant de escadron. Soţia dumneavoastră este pe mâini

bune şi lucrurile înaintează lent. Vom avea grijă de ea.

— Ştiu. Vă mulţumesc. Atunci, sun din nou la ora şase. Puse receptorul jos şi se întoarse spre ceilalţi care-l urmăreau, aşteptând veşti. A început naşterea, dar va mai dura o vreme. Dumnezeule, aş fi vrut să fiu cu ea!

— Mai bine nu, spuse Robin. Cunosc un bărbat care a văzut cum i s-a născut copilul – totul s-a întâmplat foarte repede, iar el l-a ajutat să se nască. A fost oribil. Observă chipul lui Andrew şi se opri brusc. Bănuiesc că a aşezat copilul pe un strat gros de iarbă, murmură el. Nu cred că poate fi ceva mai rău.

Andrew îi aruncă o privire cruntă, apoi se întoarse spre fereastră. Privi afară încercând să-şi imagineze ce se întâmpla în acel moment cu Alison. Doamne, se rugă el, ajut-o să nu-i fie prea greu. Numai dacă s-ar termina mai repede! Te rog, Doamne, fă ca totul să fie bine!

— Scramble!

Vocea de pe Tannoy abia termină de rostit cuvântul, că toţi piloţii săriră în picioare, grăbindu-se spre uşă. Cei mai mulţi aveau o parte din echipamentul de zbor, iar restul îl luară în fugă, alergând peste pajişte, spre pistă, unde avioanele îi aşteptau. Mecanicii erau pregătiţi să-i ajute să urce

pe locurile lor, să le împingă elicele, să îndepărteze frâna, şi, în mai puţin de un minut, întregul escadron se ridicase în aer şi pornise spre coastă.

În acest tumult, Andrew aproape uită de soţia sa, care chiar acum năştea, probabil. Nu avea timp de gândire: mintea i se comutase la ce avea de făcut, uitând de toate celelalte. Dar pe când se ridica în aer şi orienta avionul, Alison îi reveni în minte şi scăpă o înjurătură. Nici nu avusese timp să mai telefoneze.

Şi Ştefan se gândea la Alison. De câtva timp, era conştient că se îndrăgostise de ea. Îşi tăinuise sentimentele adânc în inima sa, conştient că ea nu-i va putea fi mai mult decât o prietenă, dar când îşi luaseră rămas-bun în acea ultimă zi, văzuse în ochii ei ceva mai mult decât prietenie; ştiuse de atunci că Alison, chiar dacă realiza sau nu, era şi ea un pic îndrăgostită de el.

Ideea îl şocă, dar îl şi bucură. Era încântat, pentru că trecuse mult de când se simţise iubit şi, deşi avusese destule aventuri scurte de când venise în Anglia, nu se mai îndrăgostise serios de nicio fată. Şi era şocat, pentru că nu avusese intenţia să se interpună între Alison şi soţul ei. Crezuse că-şi va putea păstra dragostea doar pentru sine. Acum ştia că Alison este conştientă de ea, iar dacă nu este, va fi în curând.

Nu voi mai putea s-o văd din nou, se gândi, iar încântarea lăsă loc tristeţii. Nu singur, oricum. Va trebui să fiu foarte, foarte atent…

Brusc, realiză că avionul său nu se ridica de la sol, aşa cum ar fi trebuit. Aflat aproape la capătul pistei, se ridicase doar pe jumătate şi se îndrepta chiar spre stânca aceea care marca perimetrul. Revenind brusc din gândurile sale rătăcite, se luptă să ridice vârful avionului, răsuflă uşurat văzând că a început să urce, apoi avu o strângere de inimă când coborî din nou. Lăsă să-i scape o înjurătură când avionul se legănă în aer, cu o aripă lăsată într-o parte. Chiar şi acum, dacă putea trece de stâncă, da, se afla chiar acolo, reuşea. Crezu c-a scăpat, dar vârful elicei lovi marginea dură. Avionul se înclină lateral apoi se învârti violent şi se înfipse în pământ.

Ştefan îşi ridică privirea, din poziţia aceea nefirească din carlingă, şi văzu restul escadrilei trecându-i pe deasupra. Înjură din nou în poloneză, apoi nu mai ştiu nimic.

— Suportă, spuse moaşa. Trebuie să te ajuţi singură ca să poţi naşte, doamnă Knight. Aici, uite, ţine-te de prosopul ăsta. Răsuci un prosop ca pe o frânghie şi-l legă de rama patului. Acum trage tare de el şi suportă.

— Nu pot, gemu Alison. Nu mai pot. M-aş putea

odihni?

— Mă tem că o poţi face doar dacă te lasă copilul. Sora se uită spre uşă când aceasta se deschise, iar sora-şefă îşi vârî capul înăuntru. Merge foarte lent, doamnă. Sunt cinci minute între contracţii, dar durerile sunt mari. Este cam istovită.

— Nu avem ce face în această privinţă. Sora-şefă intră şi se uită la chipul acela asudat din pat. Puse o mână pe abdomenul umflat. Ascultă-mă, doamnă Knight. Copilul dumitale se va naşte atunci când trebuie şi nu înainte. Nu are rost să lupţi cu asta, trebuie doar să contribui. Încearcă să te relaxezi…

— *Nu mă pot* relaxa!

— … şi suportă durerile, aşa cum vin şi pleacă. Ăsta este… singurul mod în care trupul îţi spune ce trebuie să faci. Dacă vei învinge durerea, te vei simţi mai bine şi de Fiecare dată când o vei face, se va apropia momentul în care îţi vei vedea copilul.

— Mă doare! gemu Alison.

— Ştiu, dar este firesc să fie aşa. Totul se va termina curând şi vei avea un copil minunat.

— Nu mai vreau niciun copil! Vreau ca totul să se termine!

Sora-şefă clătină din cap. Mai auzise toate acestea şi ştia că, odată ce se va naşte copilul, Alison va uita, sau va nega c-a făcut astfel de afirmaţii.

— Se va termina curând, spuse ea bătând-o uşor pe mână, apoi întoarse capul brusc, auzind mişcare afară. Ce se întâmplă? Stai aici, soră. Mă întorc imediat. Femeia mai în vârstă se grăbi să iasă închizând uşa în urma sa, iar Alison începu să geamă din nou, deoarece un nou val de contracţii pusese stăpânire pe ea şi îi strângea pântecul ca într-o menghină.

— Ce se întâmplă? întrebă ea când durerea se mai domoli. Aud o voce de bărbat – este Andrew?

— Îl aşteptaţi să vină?

— Vreau să vină. Este aici? Lăsaţi-l să între, vă rog. Vreau să fie aici!

— Nu, spuse moaşa, şocată. Nu poate intra aici. Şi nici nu cred c-a venit. Doamnă Knight, nu-ţi mai face probleme în privinţa soţului dumitale, gândeşte-te doar la tine şi la copil. Se va naşte curând.

Vocile se auzeau mai puternic acum şi privi îngrijorată peste umăr. Nu păreau murmurele care se auzeau în perioadele de vizită, dar de ce ar fi venit aici un bărbat, dacă nu mai mulţi, după ce se auzea? În afară de soţi şi de muncitorii care aduceau câte ceva sau de instalatori, singurii bărbaţi de aici erau medicii. Dar vocile acestea nu păreau să aparţină niciunuia din ei.

Sora-şefă reveni. Pe chipul ei se putea citi

dezaprobare. O privi pe Alison, care-şi încorda trupul pentru că reîncepuseră contracţiile.

— Cunoaşteţi cumva un pilot polonez? o chestionă cu răceală. Cred că se numeşte Dabrowski.

— O, da, e Ştefan! Alison făcu o grimasă din cauza durerii. Ştefan! strigă. Ştefan!

— Doamnă Knight! Vă rog! Moaşa se întoarse uimită spre sora-şefă. Nu trebuie să ţipaţi aşa! V-ar putea auzi!

— Asta şi vreau, suspină Alison, apoi trupul i se încovoie din nou. Vreau să mă audă, vreau să-l văd. Vreau să fie cineva cu mine.

— Noi suntem cu dumneavoastră.

— Vreau pe cineva pe care-l iubesc, strigă ea. Vreau pe cineva care mă iubeşte!

Sora-şefă trase aer în piept şi i se adresă pe un ton autoritar:

— Doamnă Knight, te rog să te linişteşti imediat. Nici nu ştii ce spui. Uită tot ce se petrece afară şi cine se află acolo şi concentrează-te asupra scopului pentru care te afli aici. Vei da naştere unui copil. Asta este tot ce contează. Nu te mai comporta ca un copil răzgâiat şi calmează-te. Trebuie să faci faţă durerii. Cu cât o vei face mai repede, cu atât mai repede îţi va sosi copilul pe lume, dar dacă vei continua astfel, îi vei face rău. M-ai înţeles?

— Da, soră-şefa, murmură Alison.

— Aş vrea să cred că aşa va fi. Acum mă duc să văd ce se întâmplă afară în timp ce dumneata şi doamna Phelps continuaţi-vă treaba. Când mă întorc, vreau să văd că eşti foarte aproape de naştere şi că nu te mai comporţi prosteşte. Ce idee! exclamă ea părăsind încăperea. Ce idee!

Ştefan fusese dus în altă încăpere. Zăcea pe un pat îngust de spital, când sora-şefă intră şi-i aruncă o privire rece. El afişă cel mai încântător zâmbet.

— Doamnă, vreau să vă mulţumesc că m-aţi acceptat. Avionul meu s-a prăbuşit…

— Aşa mi s-a spus, zise ea. Ceea ce nu înţeleg, este ce căutaţi aici. Doar aveţi un spital pe aeroport!

— Da, avem. Nu ştiu de ce am fost adus aici. Încercă din nou să-i zâmbească. Nu m-au întrebat. Nu eram conştient.

Ea făcu un pas înainte şi puse o mână de specialist pe fruntea lui.

— Ei bine, acum v-aţi revenit. Cred că este bine să vă mai ţinem aici o vreme, să ne asigurăm că nu aveţi nicio contuzie, cel puţin până ce va veni unul din doctorii dumneavoastră să vă îngrijească. Oricum este ceva neobişnuit. Aceasta este o maternitate, nu un spital de campanie.

— Ştiu, şi îmi pare foarte rău. Zâmbetul lui era din

ce în ce mai fermecător. Oricum, vă promit că nu voi naşte aici, ca să vă fac probleme.

— Adevărat! exclamă ea, dar el văzu cum buzele începură să-i tremure uşor, de parcă gheaţa ar fi început să se topească puţin. Nu vi se va permite să faceţi probleme, continuă ea cu fermitate. Va veni o asistentă să vă examineze şi să vă panseze rănile care par superficiale, apoi veţi sta în această încăpere până va veni un doctor să vă îngrijească. Vă rog să nu-mi reţineţi asistentele mai mult decât este cazul. Privirea ei îi spuse că femeia ştia totul despre piloţii polonezi şi despre felul în care procedau cu asistentele. După cum v-am explicat deja, aceasta este o maternitate şi avem o pacientă care naşte chiar acum.

— A, da, spuse el. Cred că este o amică a mea. Doamna Knight, nu?

Sora-șefă se încruntă din nou.

— Da, este doamna Knight, spuse ea rece, dar asta nu este problema dumneavoastră. Trebuie să vă reveniţi de pe urma rănilor pe care le-aţi suferit când aţi avariat avionul. Tonul pe care ea îi spuse aceste cuvinte nu lăsa nicio îndoială în privinţa opiniei ei despre capacităţile lui de pilot. Apoi întoarceţi-vă la aeroport. Desigur, vom avea noi grijă ca acest lucru să se întâmple cât mai curând cu putinţă. Acum –

auziră un ţipăt din încăperea alăturată –, trebuie să mă întorc la adevăraţii mei pacienţi. Scuză-mă, domnule Dabrowski.

Se întoarse şi părăsi încăperea foşnind din uniforma scrobită, iar Ştefan se întinse din nou pe pat. De fapt, era mai afectat decât o lăsase să vadă. Prăbuşirea avionului îi rănise mai mult mândria decât trupul, deşi capul îi pulsa, simţea că fusese lovit şi îl durea totul; ştia că nu are răni serioase şi că dorinţa cea mai mare era să se întoarcă la aeroport ca să ia alt avion. Era furios pe sine pentru accident şi ştia că risca să fie luat Ia rost de comandantul aeroportului, dar în acelaşi timp era conştient că, fiind un pilot foarte bun, nu va fi consemnat la sol, mai ales că invazia fiind iminentă aveau nevoie de fiecare om.

Nu avea rost să lase nerăbdarea să-l domine. Niciun doctor nu va părăsi aeroportul până ce nu se vor întoarce toate avioanele, mai ales pentru un pilot care nu era rănit, şi oricât de disperat ar fi fost, nu va zbura până ce nu va fi criticat aspru şi alt avion va fi disponibil. Între timp, zăcea în maternitate, unde Alison năştea doar la câţiva paşi distanţă. Ce n-ar da Andrew să fie în locul meu, se gândi cu un zâmbet forţat.

Uşa se deschise şi intră o asistentă tânără. Nu

părea să aibă mai mult de optsprezece-nouăsprezece ani, era pistruiată, şi buclele brun-roşcate îi scăpaseră de sub bonetă. Era deja îmbujorată când intrase pe uşă, iar când Ştefan îi zâmbi la rândul său, ea roşi evident.

— Ai venit să mă examinezi? o întrebă.

— Sora-şefă m-a trimis să mă asigur că nu aveţi răni grave şi să vi le îngrijesc pe cele pe care le aveţi. Se apropie cu timiditate de pat, se opri la un braţ distanţă şi-l privi. Puteţi spune ce vă doare?

— Tot, spuse el serios. Am impresia că mi-am rupt ambele picioare. Vreţi să vedeţi? începu să dea la o parte aşternutul.

— Vă voi examina capul mai întâi. Sora-şefă spunea că ar putea exista contuzii. N-a menţionat nimic de picioare rupte. Cu grijă, îl atinse, iar el îşi plecă ascultător capul pentru ca ea să-i răsfire părul. Aveţi nişte lovituri, dar nu sângerează. Vă doare?

— Puţin, pentru că aveţi mâna uşoară. Se întoarse s-o privească. Erau foarte aproape acum, şi observă că fata era speriată. Nu te speria, nu-ţi voi face niciun rău. N-ai mai tratat bărbaţi până acum, micuţă soră?

— Mă perfecţionez ca moaşă, spuse ea timid, retrăgându-se un pas.

— Dar vei aduce şi băieţi pe lume.

— Sigur că da.

— Ei bine, aceştia vor fi bărbaţi într-o zi. Toţi am fost copii cândva, ştii desigur. Observă privirea ei uluită. E în ordine, micuţă soră. Poate că am contuzii peste tot. Le vei examina pe toate?

— Nu este adevărat că v-aţi rupt picioarele, nu? îl întrebă ea încă nedumerită, iar el începu să râdă şi scutură din cap.

— Nu am răni serioase, doar zgârieturi şi lovituri. Am fost foarte norocos. Câteva tăieturi ici şi colo, poate că astea ar trebui curăţate şi pansate, dar nimic mai mult. Oricum, îţi promit că mă voi purta bine. Ochii începuseră să-i strălucească, iar ea se relaxă şi-i întoarse zâmbetul. Apoi îţi voi cere o mică favoare.

— O favoare? Fata redeveni prudentă. Despre ce este vorba?

— Îţi voi spune după ce termini. Atunci sper că ne vom fi împrietenit. Nu fi îngrijorată, micuţă soră. Iar acum o să păstrez liniştea în timp ce-mi îngrijeşti rănile.

— Cred că ar fi mai bine.

Fata nu ştia cum să reacţioneze şi lui îi făcea plăcere s-o tachineze: îi amintea de sora sa Krystyna, care fusese la fel de timidă şi de timorată înainte de căsătorie. Oftă, întrebându-se ce se întâmplase cu ea şi dacă soţul ei evreu mai era încă în viaţă. Dacă

însăşi Krystyna mai trăia…

— Te-ai întristat, spuse asistenta încet, curăţându-i rănile de pe braţe şi umeri. Cele mai multe răni fuseseră produse de bucăţi din carlinga care se zdrobise de marginile colţuroase ale stâncii, şi care-i intraseră în piele când ieşise din acel avion blestemat. Cu toate acestea, după cum spusese sora-şefă, erau răni superficiale şi se va putea întoarce curând la aeroport.

— Mă gândeam la familia mea din Polonia, spuse el. Îmi aminteşti de sora mea.

— Oh! Ea se opri şi-l privi. Îmi pare rău. Ai mai primit veşti de la ei?

— Nu, de la începutul războiului, când mi-am părăsit ţara. Adesea mă întreb… Lăsă fraza neterminată. N-am vrut să te întristez şi pe tine.

— Fiecare are câte un motiv de tristeţe acum, murmură ea.

— Chiar şi tu?

— Am pierdut un unchi şi o soră, spuse ea. Unchiul era soldat. A fost ucis la Dunkerque. Sora mea era WREN şi o bombă a lovit baraca în care se afla. Au murit vreo douăzeci în noaptea aceea.

— O soră! spuse el. Cred că este foarte greu pentru tine. Era mai mare?

— Cu trei ani. Fata se uită mai atent la o rană de pe

umărul lui. Aici cred că trebuie cusut. O să-i spun sorei-şefe.

— Stai puţin. Ştefan ridică mâna s-o oprească. Îţi pot cere acum acea favoare?

Fata ezită. Se relaxase în timpul discuţiei lor, dar acum îngrijorarea îi revenise pe chip.

— Despre ce este vorba?

— Acea femeie naşte chiar acum, doamna Knight. Îmi este prietenă. Soţul ei este comandantul meu de escadrilă. N-a putut s-o vadă de când a venit aici, pentru că au fost interzise toate permisiile şi suntem în gardă zi şi noapte. Se rezemă într-un cot, dornic s-o convingă. Dacă aş putea s-o văd măcar câteva minute, ca să-i pot spune soţului cum este, când mă voi întoarce la aeroport…

— Dar n-a născut încă! Sora-şefă n-ar permite asta!

— Doar o clipă, o rugă el. Şi poate, până voi pleca de aici, copilul se va naşte. Ce obiecţii ar mai putea exista atunci?

— Numai soţii…

— Dar soţul ei nu poate fi aici! îi este interzis să părăsească aeroportul! Iar eu sunt aici. Ea va dori să mă vadă, sunt sigur. Iar Andrew, comandantul nostru de escadrilă, Andrew Knight, va dori acelaşi lucru. Iar când va afla c-am fost aici – polonezul îşi lăsă capul într-o parte şi o privi – va fi dezamăgit, dacă nu-i voi

putea spune nimic. Atât de dezamăgit!

Asistenta privi nervoasă spre uşa din spatele ei. Auzeau gemetele lui Alison şi vocile moaşelor care o îndemnau să nască. Îşi muşcă buzele, apoi se hotărî:

— O să încerc. Asta este tot ce-ţi pot promite. Dacă află sora-şefă sau altă soră, o să am necazuri, aşa că va trebui să aştept până îşi revine şi asta doar după ce va naşte. Dar dacă există vreo şansă, voi încerca, desigur.

— Îţi mulţumesc. Ştefan se rezemă din nou de perne, iar ea ieşi din încăpere.

Încet, Ştefan îşi alătură glasul celorlalte voci care se auzeau, încurajând-o pe Alison şi pe copilul ei în strădania lor comună. După plecarea asistentei, el începu să simtă loviturile şi rănile mai acut, tot corpul îl durea şi capul îi zvâcnea. Se simţea rău, era prea afectat de cele întâmplate, dar ştia că toate acestea vor trece. Cea mai mare dorinţă a lui era s-o vadă pe Alison.

Ştia că nu fusese prea cinstit cu asistenta. Nu voia s-o vadă pe Alison doar de dragul lui Andrew, ca să-i dea veşti despre ea, şi dacă avea noroc şi despre copil. De fapt, voia foarte tare s-o vadă de dragul de a o vedea. Voia să fie cu ea. Iar când o auzise strigându-l, ştiuse că şi ea voia să-l vadă.

28

În cele din urmă, copilul se născu la ora cinci dimineaţa. Când totul se termină, întreaga maternitate păru că se relaxează. Era o maternitate mică, avea doar două săli de naştere şi câteva saloane private şi se aflau acolo în jur de douăsprezece viitoare mame. Ştefan, ale cărui răni fuseseră cusute şi pansate, aştepta să fie transportat la aeroport, neliniştit că pleca fără să fi avut şansa s-o vadă pe Alison; imediat după naştere, ea şi copilul fuseseră îmbăiaţi şi nu se mai auzea niciun zgomot pe coridor. După câteva minute, acea asistentă tânără se strecură în camera lui.

— Cred că acum se poate, l-au dat o ceaşcă de ceai şi se pare că ele s-au dus la micul dejun. Te rog să fii foarte rapid. Promiţi?

— Sigur că da, nu-ţi face probleme. Ştefan coborî imediat din pat şi se îndreptă spre uşă, fără a se mai opri să se încalţe. În rest, era complet îmbrăcat. Te rog să stai de pază, da? Dacă vine cineva bate în uşă şi voi sări pe fereastră!

— Nu glumi, te rog! Dar fata se postă nervoasă lângă uşă şi el se strecură în salonul lui Alison.

Alison era rezemată de perne. Cearşaful stătea întins peste trupul ei şi el realiză că în subconştient

se aşteptase ca ea să fie la fel de rotundă ca ultima oară. Ochii ei se măriră când îl zări şi chipul i se umplu de lacrimi.

— Alison! Din doi paşi el se afla lângă patul ei, strângând-o la piept. În acelaşi moment realiză că ea avea copilul la piept, înfăşat într-un şal de culoarea laptelui. Iubito, nu plânge! Ai născut, ar trebui să fii fericită.

— Sunt, suspină ea, ştergându-şi lacrimile. Am reacţionat aşa la vederea ta. M-am simţit atât de singură! Andrew n-a putut veni să mă vadă şi nu ştiu când ne vom revedea, iar când te-am văzut aici, a fost ca un miracol. Lacrimile începură să-i curgă din nou, dar îi zâmbi. O, Ştefan, mă bucur atât de mult că te văd!

— Sst… o opri el, aplecându-se s-o sărute pe obraz. Nu trebuie să ştie nimeni că mă aflu aici. Sora-şefă m-ar împuşca, probabil. Nu pot sta decât câteva minute. Arată-mi copilul. E băiat sau fată?

— Este fată. Cu mândrie, Alison dădu la o parte faldurile şalului şi el văzu un chip care nu era nici roşu, nici ridat, ci neted, rozaliu, cu pleoapele uşor albăstrui şi gene negre ca nişte evantaie lăsate pe obrăjorii pufoşi. Căpşorul îi era acoperit cu păr negru încă umed şi cârlionţat.

— Seamănă perfect cu Andrew, spuse el uluit. N-

am crezut asta înainte, când mi se spunea că nou-născuţii pot semăna cu unul din părinţi.

Alison încuviinţă.

— Nu-i aşa? Cu mine nu seamănă deloc.

— Cred că va moşteni frumosul tău fel de a fi, îi spuse el foarte serios, apoi o sărută din nou. Îmi pare atât de bine că sunt aici! Este un privilegiu.

— Dar cum ai ajuns aici? îi întrebă ea. Andrew n-a putut veni, tu cum ai reuşit? Şi eşti aici de câteva ore. N-am crezut că sora-şefă va permite…

— N-a avut de ales. Îi arătă unul din bandaje şi ochii ei deveniră tot mai mari când realiză ce se întâmplase. Am căzut cu avionul şi am fost adus aici. A fost confuzie la aeroport, se petreceau prea multe, prea multe avioane decolau, iar acesta a fost dispensarul cel mai apropiat. A fost doar şansa, în ceea ce mă priveşte o mare şansă.

— Ai distrus avionul? Şi eşti bine? A fost rănit altcineva?

— Nu, eram singur şi am agăţat stânca de pe pistă. Avionul este rupt, iar eu doar puţin îndoit. El îi zâmbi. Voi avea probleme fără îndoială, dar îmi vor găsi alt avion. Cred că diseară voi fi din nou în aer. Dar deocamdată este bine c-am putut fi aici cu tine. Pot să-i spun lui Andrew că are o fetiţă frumoasă, şi o soţie la fel.

— Oh, Ştefan, spuse ea, şi-şi rezemă capul de umărul lui.

Rămaseră tăcuţi câteva momente, apoi el îi spuse:

— Va trebui să plec curând. Acea micuţă asistentă păzeşte pentru mine, nu vreau să-i fac probleme.

— Nu, sigur că nu trebuie. Când el se îndreptă de spate, ea îşi întinse mâna liberă şi îi atinse gâtul, trăgându-l din nou spre ea. Ştefan, mă bucur atât de mult că eşti aici. Dacă Andrew n-a putut veni, ei bine, n-aş vrea pe altcineva.

Ceva mai multă presiune asupra gâtului lui şi buzele li se întâlniră. Se sărutară scurt. Apoi se auzi o bătaie slabă în uşă şi ea îl lăsă să plece. În grabă, el se ridică şi pomi, dar se întoarse de la uşă.

— Numele copilului… cum o va chema?

— Caroline, spuse ea, apoi, după o mică pauză, adăugă: Va avea trei nume. Caroline Morag Stephanie.

— Ai văzut-o pe Alison? repetă Andrew. Ai văzut-o pe Alison *şi pe fiica mea?*

Ştefan mersese la aeroport, unde aflase că tovarăşii săi din escadron se întorseseră în siguranţă. Pierduseră doar doi piloţi: Brian Summers şi pilotul cel nou care venise de vreo săptămână sau două. Ştefan fusese controlat de doctorul aeroportului şi discutase despre lovirea avionului cu comandantul

de grup. Când a revenit la popotă, primul lucru pe care l-a făcut a fost să-l caute pe Andrew, să-i spună cele întâmplate.

— A fost doar o chestiune de noroc, începu el, dar Andrew nu-l asculta. Telefonase la maternitate chiar în minutul în care aterizase şi aflase că era tată din nou, iar sora-şefă îi spusese greutatea copilului şi numele alese de Alison. Pe moment o ascultase, năucit, dar când auzise că Ştefan fusese în acel mic spital unde născuse Alison, simţise că toată lumea îi căzuse în cap.

— Nu mă vor lăsa să ies din aeroport, spuse el cu amărăciune. Nu pot să mă duc nici două mile să-mi văd soţia, iar tu ai intrat acolo în pas de vals, parcă ai fi fost regele însuşi. Iar ea a dat numele tău copilului nostru! E o nebunie. Nu înţeleg.

— A fost doar o întâmplare, spuse Ştefan încercând să-i explice cum a ajuns acolo. Nici nu ştiam unde mă aflu, până când mi-am revenit. Atunci i-am auzit glasul…

— Cum adică i-ai auzit glasul? Era în chinurile facerii!

— Exact aşa, spuse Ştefan. Tocmai năştea. Ţipa. Te chema, adăugă el în speranţa că l-ar putea îmbuna pe comandantul de escadrilă.

— Mă striga? O, Doamne, biata mea Alison. Şi eu nu

eram acolo. Andrew începu să străbată cu paşi mari popota. Eu ar fi trebuit să fiu acolo, nu tu. O, totul este pe dos! O, acest război blestemat!

Ştefan aşteptă. Nici nu ştia ce să spună. Crezuse că dacă Andrew nu văzuse nici copilul, nici pe Alison, va fi bucuros că un prieten fusese acolo lângă ea, să-i spun cum arăta copilul. Iar Andrew era supărat pe el!

Nu avea rost, se gândi Ştefan, ca Andrew să fie supărat că acel accident îl dusese tocmai pe el la maternitate. Dar dacă ar fi ştiut ce simţea Ştefan pentru soţia lui, ar fi avut o justificare. Chiar dacă o considera pe Alison cea mai frumoasă femeie din lume, nu însemna că voia s-o iubească şi alţi bărbaţi.

Iar eu o iubesc, se gândi Ştefan. În lunile acestea când am vizitat-o, când am vorbit cu ea, când am construit castele cu Hughie şi le-am spus poveşti, le-am cântat la pian, în tot acest timp m-am îndrăgostit de ea. Ar fi trebuit să realizez ce se întâmplă şi să mă opresc, înainte să fie prea târziu. Dar n-am făcut-o. Poate că n-am vrut să conştientizez.

— Îmi pare rău, spuse în cele din urmă. N-am vrut să ajung unde nu era cazul. N-a fost dorinţa mea. Dar eram acolo şi, desigur, am vrut s-o văd. Şi cred că s-a bucurat şi ea să mă vadă.

— Sunt convins că aşa a fost! izbucni Andrew. Doar i-a dat numele tău copilului nostru! Se opri lângă

şemineu, se sprijini cu coatele de el muşcându-şi degetele.

Se lăsă o tăcere incomodă. Apoi, Ştefan spuse:

— Cred că atunci când naşte o femeie, se află sub imperiul emoţiilor. Probabil deja regretă. Nu trebuie să i se dea acest nume copilei. Eu voi înţelege.

Andrew se întoarse şi veni spre el.

— Nu, este în ordine, Ştefan. Dacă aşa vrea Alison, aşa va fi. Ai fost un prieten bun pentru noi, mai ales pentru ea. I-ai ţinut companie mai ales în lunile astea… Vocea îi pieri şi ezită, de parcă o suspiciune i s-ar fi strecurat în minte. Apoi o alungă. Ştiu că eşti un om de onoare. N-ai profita de situaţie, nu mă gândesc la asta. Numai că sunt atât de *dezamăgit…*

— Ştiu, spuse Ştefan încet. Şi îmi pare foarte rău.

Niciunul nu mai spuse nimic un moment, apoi Andrew oftă adânc şi zise:

— Acum, povesteşte-mi. Cum este ea? Sora-şefă mi-a spus că se simte bine, dar ştii cum sunt asistentele astea, chiar când eşti aproape mort spun că te simţi bine. Şi vorbeşte-mi şi de fetiţă.

Ştefan zâmbi oarecum relaxat, dar fără a se fi eliberat complet de sentimentul de culpabilitate.

— Alison se simte foarte bine. Obosită, doar a avut o noapte dificilă. Nu are nevoie decât de un somn bun. Arăta frumos. La fel şi fetiţa.

— Adevărat? Chiar aşa este? Andrew părea că uitase de mânia sa. Cum arată? Seamănă cu Alison? Cu Hughie? El semăna cu un bulgăre de zăpadă când s-a născut.

Ştefan începu să râdă.

— Nu, fetiţa nu este ca un bulgăre. Nici cu Alison nu seamănă. De fapt, îţi seamănă perfect.

— Seamănă cu Andy? întrebă Robin Fairbanks care li se alătură cu câte o cană de bere în mână. Le dădu fiecăruia câte una, apoi se întoarse să-şi ia o cană şi pentru sine. Parcă spuneaţi că e frumoasă?

— Cine te-a chemat aici? îl întrebă Andrew, ceva mai bine dispus, apoi se întoarse spre Ştefan. Ce vrei să spui, că-mi seamănă? Am crezut că toţi nou-născuţii arată ca Winston Churchill.

— Acesta nu. Ea arată ca o prinţesă. Albă, pielea netedă, părul negru, des, ca al tău. Îi făcu un semn cu ochiul lui Robin. Ţi se pare imposibil ca un copil nou-născut să semene cu Andrew şi totuşi să fie frumos?

— Imposibil! Aş spune că este un miracol. Robin îşi ridică halba. Dacă vreţi părerea mea, bietul bebeluş va avea nevoie de tot ajutorul din lume. Pentru… cum aţi spus c-o cheamă?

— Caroline, spuse Andrew. Caroline Morag. Făcu o pauză uitându-se repede la Ştefan şi adăugă: Stephanie. Bătrânul Dabrowski, aici de faţă, îi va fi

naş.

— Adevărat, omule? Robin ridică din sprâncene, apoi ridică paharul către Ştefan care spera să nu arate la fel de uluit precum se simţea. Închin paharul şi pentru tine, bătrâne. Şi pentru mândrul tată.

— Pentru Andy! strigară ceilalţi şi Ştefan realiză că li se alăturase tot escadronul. Andy şi Alison şi fetiţa lor!

Ştefan bău cu ei, mulţumit că nu mai era obiectul discuţiei. Se depărtă, ducându-se la fereastră, privind amurgul, gândindu-se cum arătase Alison cu fetiţa în braţe, acolo, la spital.

Robin Fairbanks veni lângă el.

— Păcat că bătrânul Andy nu s-a putut duce să le vadă, observă el cu calm. Cred că-l doare să ştie că tu ai fost acolo în locul lui. Dar aş spune că, în general, este fericit. Sunt sigur că şi ea a fost fericită.

— Sper că da, spuse Ştefan, amintindu-şi buzele ei. Sper c-a fost.

May a venit destul de des s-o vadă pe Alison, care a rămas două săptămâni în maternitate, timp în care n-a avut voie să coboare din pat. Desigur, a obiectat.

— Mă simt foarte bine acum. Sunt sigură că mă pot descurca. Şi va trebui să mă descurc odată ce mă voi întoarce acasă. Voi fi din ce în ce mai slăbită dacă voi continua să zac aici în pat. Este o prostie.

— Trebuie să-ţi revii de pe urma naşterii, spuse May punând un pachet mic învelit în hârtie maro pe pat. Trupul este foarte solicitat la naştere. Trebuie să-ţi redobândeşti puterile.

— Mi le-am redobândit, bombăni Alison. Mereu era pe punctul de a izbucni în lacrimi, în ultimele două, trei zile. Uită-te la femeile din Africa şi din India. Nasc pe câmp, la muncă. Se duc în spatele unui tufiş o vreme, apoi ies de acolo şi-şi continuă munca, purtându-şi copiii în spate. Ele nu zac în pat două săptămâni.

— Ele sunt diferite de noi, spuse May. Deschide-ţi darul acum. S-ar putea să te înveselească.

— Sunt veselă deja, May. Îţi mulţumesc, spuse Alison fără entuziasm, dar desfăcu ambalajul maro, netezindu-l cu grijă pentru a mai putea fi folosit din nou. O, May, sunt grozave! Ridică acea jachetă micuţă tricotată şi o pereche de papucei minusculi. I-ai tricotat după ce s-a născut fetiţa? Unde ai găsit lâna?

— La acel magazin mic din Yelverton, zise May, zâmbind de plăcere. Am economisit nişte cupoane, iar doamna de acolo mi-a păstrat nişte lână roz şi albastră, ca să obţin culoarea dorită. Cu toate astea, mama a fost cea care le-a tricotat. Eu n-am prea avut timp.

— Sunt sigură că n-ai avut. L-ai îngrijit pe Hughie

şi ai avut şi munca ta obişnuită. Te rog să-i mulţumeşti mamei tale din partea mea, până o voi putea face eu însămi. Alison privi cu admiraţie micile articole de îmbrăcăminte. Ce micuţe sunt! Nici nu-mi vine să cred că şi Hughie a fost cândva la fel de mic. Ce face el, May? Sper că nu-mi simte lipsa prea mult.

— Se descurcă bine. Îi ocup tot timpul, ca să nu aibă răgaz să-ţi simtă lipsa, iar când se culcă, adoarme imediat ce atinge perna. L-a ajutat pe bunicul în grădină, iar în după-amiaza asta l-am dus la Double Waters, a mers pe jos şi la dus şi la întoarcere, fără să se lamenteze. Am văzut bâtlanii în cuiburile lor, un cufundar şi un pescăruş! A găsit şi o piatră strălucitoare în vechea mină părăsită. El crede că este un diamant, dar tata spune că este marcasit.

— Se pare că i-a trecut timpul într-un mod foarte plăcut, spuse Alison cu nostalgie. Vreau să vin acasă, May. Îmi lipseşte mult Hughie.

— Ştiu asta. Dar timpul trece repede şi va trebui să te obişnuieşti şi cu micuţa Caroline. Curând te vei întoarce şi vei avea toată familia înjur.

— Aşa va fi? Sper că da. Dar cum toată lumea se pregăteşte de invazie… ei bine, am un sentiment ciudat în privinţa asta, May. Mă tem atât de tare că se va întâmpla ceva cu Andrew. Se opri şi-şi privi prietena cu ochii mari, speriaţi. S-ar putea să nu-l

mai văd vreodată. S-ar putea să nu-şi vadă niciodată copilul!

Alison izbucni în lacrimi şi May se apropie imediat s-o consoleze. O prinse în braţe, o trase mai aproape bătând-o pe umeri, şoptindu-i vorbe de îmbărbătare. Alison întoarse capul rezemându-l de umărul lui May, suspinând de parcă inima îi era sfâşiată.

— Îmi pare rău, May. Sunt atât de egoistă, mai ales că tu l-ai pierdut pe Ben. Iar asta a înrăutăţit lucrurile, m-a tăcut să realizez din nou cât este de periculos. Nu pot să nu mă gândesc mereu. Încerc s-o fac, să-mi spun că a avut noroc până acum, că este un pilot bun şi toate astea, apoi mă gândesc la Ben şi la faptul că şi el era la fel de bun, dar că, în cele din urmă, asta n-a mai contat. Şi mă întreb cât poţi păstra norocul de partea ta şi… o, totul mi se învârte în cap, mă simt prizonieră aici, iar Andrew este prizonier la aeroport. Suntem la distanţă de doar două mile, dar nu ne putem vedea. Şi mă gândesc că într-o zi ar putea pleca în zbor, fără să se mai întoarcă, şi totul începe din nou. Nu mă pot opri. Ridicându-şi capul se uită la May, cu ochii înroşiţi de lacrimi. Tu faci atât de multe pentru mine, îngrijindu-l pe Hughie, aducându-mi daruri, iar eu sunt nervoasă şi ţâfnoasă, bodogănesc tot timpul sau plâng. Nu ştiu ce este cu mine.

— Abia ai născut, o alină May. Femeilor li se întâmplă asta destul de frecvent. Iar tu ai destule motive să te plângi. Ai dreptate în tot ce spui. Este îngrozitor pentru tine.

— Este îngrozitor pentru oricine, suspină Alison. Nu doar pentru mine. Mulţi oameni sunt în situaţii mult mai grele decât mine. Tu, de exemplu. Ţi-ai pierdut logodnicul înainte ca el să-ţi fi dat inelul, nu-i vei putea naşte niciodată copiii. Iar eu n-ar trebui să spun astfel de lucruri! izbucni ea când ochii lui May se umplură de lacrimi. Eu doar înrăutăţesc situaţia.

— Nu este aşa. Tu spui ceva adevărat. Şi-ţi mai spun ceva, Alison, poate ţi se va părea caraghios, dar mă bucur s-o aud, pentru că mulţi se feresc s-o spună. Insă dacă o spun eu este ca şi cum mi-aş plânge de milă. Dar este adevărat. N-am avut şansa să ne căsătorim sau să ne iubim cu adevărat, şi nu-i voi naşte niciodată copiii. Dar cu Andrew nu se va întâmpla nimic, iar dacă totuşi s-ar întâmpla, îi ai pe Hughie şi pe Caroline.

— Ştiu. Alison găsi o batistă sub pernă şi îşi şterse faţa şi ochii. Îmi pare rău, May. Am fost egoistă. Cred că nu vei mai veni să mă vezi, dacă continui aşa.

— Sigur c-o voi face, se încăpăţână May. Amândouă se uitară în jur când un clopoţel începu să sune pe holul dintre două saloane. Voi fi aici în fiecare zi până

te vei întoarce acasă. Nu trebuie să-ţi faci probleme în privinţa asta. Dar acum trebuie să plec, vizita s-a terminat.

— Pe marţea viitoare, spuse Alison când May se aplecă s-o sărute. Atunci ies din spital. Mai am o săptămână întreagă, mi se pare mai mult decât un an.

— Voi mai veni să te văd curând, îi spuse May adunându-şi lucrurile. Voi lua hârtia asta de ambalaj cu mine, pentru c-o voi refolosi, dar îţi las aici jacheţica şi botoşeii, da? Abia aştept s-o văd pe cea mică purtându-le. Tare aş vrea s-o văd acum!

— Şi eu aş vrea. Dar numai soţii aveau voie să vadă copiii înainte ca ei să plece din spital, ceea ce lui Alison i se părea o condiţie imposibilă. Pentru că Andrew nu putuse să vină, doar ea va şti cum arătase Caroline în aceste prime două săptămâni de viaţă.

În afară de Ştefan, desigur. El o văzuse pe Caroline când aceasta avea mai puţin de o oră de viaţă.

O urmări pe May care ieşise din salon şi se întorsese să-i facă semne cu mâna. Alison îi răspunse şi ea, apoi se întoarse la propriile-i gânduri.

Ştefan. Cumva, amintirea lui se împletea cu a lui Andrew. Iar temerile ei că s-ar putea să nu-l mai vadă pe niciunul erau tot mai puternice.

Amurgul îşi lăsa umbrele albăstrui, când May se întoarse de la maternitate. Înainte, această plimbare

pe acea fâşie a mlaştinii, prin câmpul plin de frunze, ar fi fost una plăcută, liniştită, însoţită doar de cântecul de seară al sturzilor, pitulicelor şi mierlelor, care se pregăteau de culcare. Acum aerul era plin de zgomotul avioanelor: motoarele lor erau gata de decolare, apoi începeau să huruie puternic când se ridicau în aer, apoi zgomotul la distanţă, când se pregăteau să pornească în alt bombardament.

Mare parte din zona mlăştinoasă unde altădată se plimbase după placul inimii, era restricţionată şi îngrădită, clădirile se aglomerau acolo unde cândva nu crescuse decât grozamă, buruieni şi iarbă. Poneii şi oile care păşteau pe acolo nu se mai puteau vedea, iar pistele şi drumurile străbăteau ţinutul în lung şi-n lat. Chiar drumurile erau foarte aglomerate de maşini grele pe drumul spre coastă, camioane pline de soldaţi, opriţi pe marginea drumului. Atmosfera era încordată de aşteptare: zona aceea părea să-şi ţină suflarea, pentru că acolo se făceau pregătiri pentru ultimul şi poate cel mai important capitol din povestea tulburată a acestui război.

May simţea că amurgul se lasă şi în sufletul ei. Cu toate acestea, parcă nu putea să creadă că n-o să-l mai vadă niciodată pe Ben. Nu avusese timp să se împace cu ideea că-l pierduse, nici să-şi cerceteze inima şi să plângă după el. Fusese mai importantă

situaţia în care se afla Alison: nu-i puteai întoarce spatele unui nou-născut, sau unei femei care urma să nască, mai ales dacă îţi era cea mai bună prietenă. În scurtul timp de când ea şi Andrew se mutaseră în casa de la Milton Combe, mai puţin de opt luni, May găsise în ea o bună prietenă şi o confidentă, aşa cum nu mai avusese. Nu prea înţelegea cum se întâmplase, pentru că veneau din medii diferite, vieţile lor fuseseră diferite şi în condiţii normale poate că nici nu s-ar fi cunoscut. Cu toate acestea, din cauza războiului, se apropiaseră. Probabil se întâmplase la fel cu multe fete şi femei tinere, descoperindu-se în vreunul din Servicii, amestecându-se cu altele pe care nu le-ar fi cunoscut pe strada Civvy, descoperind cu această ocazie că educaţia şi pregătirea nu prea aveau legătură cu caracterul. Prieteniile care s-au legat atunci au durat toată viaţa.

Iar alţii s-au îndrăgostit. Cei ca ea şi ca Ben.

La poarta casei, se opri. Acum aeroportul se afla în spatele ei, nu se mai zărea, şi pentru câteva clipe se bucură de linişte. Privind jos în vale vedea turla bisericuţei, iar în depărtare strălucirea râului Tamar care se lărgea la Plymouth Sound. Soarele dispăruse într-un glob de foc portocaliu şi primele stele împodobeau cerul albastru-deschis. Păsările aproape

se opriseră din cântat, mai erau doar câteva gaiţe adormite pe gardul viu.

O durea inima văzând atâta frumuseţe. O frumuseţe pe care Ben nu mai avea cum s-o împartă cu ea acum. O frumuseţe în care va trăi singură, tot restul vieţii.

29

Când Jeanie a găsit scrisoarea în sutana lui John Hazelwood, primul ei gând a fost s-o pună deoparte, fără s-o citească. O aşezase pe suportul de spălat, ca s-o pună la loc după ce termina de cusut, când observase ştampila şi realizase că venea de la Devon. Jeanie ezită. Orice act venit din partea comandantului de escadron al lui Ben ar fi fost într-un plic oficial. Şi nici nu credea că ar putea fi de la vreunul din colegii lui Ben, pentru că scrisul nu părea să fie al unui bărbat. Nu era nici scrisul unei persoane foarte educate; de fapt, semăna cu propriul ei scris.

Desigur, era de la May Prettyjohn. Biata fată, se gândi Jeanie cu simpatie. Probabil şi ea se simte la fel de rău ca mine. Sau chiar mai rău, pentru că May urma să se căsătorească cu Ben. Şi ea îi scrisese preotului. Mă întreb, i-o fi răspuns?

Nu era prea convinsă că preotul o făcuse. Scrisorile

la care răspunsese preotul erau păstrate în biroul acestuia. Era foarte atent cu acest aspect şi-i explicase odată, când îi făcuse curăţenie în birou, că era important să ştie la care scrisori răspunsese şi la care nu. Dacă i-ar fi răspuns lui May, scrisoarea ar mai fi fost acolo.

Jeanie privi plicul. Era o scrisoare personală. Nu avea nicio legătură cu ea. Cu toate acestea, nu putea să nu simtă, pe lângă durere, milă faţă de fata care scrisese scrisoarea. Amândouă l-am iubit, amândouă l-am pierdut. Iar dacă preotul n-a putut să-i răspundă, ar trebui s-o facă cineva. Nu este cinstit să nu i se răspundă. Este chiar o cruzime.

Înainte de a-şi da seama, deschise scrisoarea. Netezi paginile împăturite şi începu să citească. Când termină, lacrimile îi curgeau nestingherite pe obraji. Biata fată, se gândi din nou. Îl iubise cu adevărat pe Ben, se vedea din felul în care scria despre el. Iar el o iubise la fel de mult. Ar fi trebuit să fie lăsaţi să se căsătorească. A fost o greşeală c-au fost opriţi. O mare greşeală. Inima îi bătea repede când împături la loc scrisoarea şi o puse în plic. Luă din nou acul şi aţa, dar mâinile îi tremurau prea tare pentru ca să introducă aţa în ac. Le puse din nou jos şi se duse să privească pe fereastra dinspre grădină. Sub acel măr îl cunoscuse pe Ben. Sub acel măr o născuse pe Hope.

Niciuna din acestea nu fusese ceva uşor pentru ea, dar cel puţin logodna ei cu Terry fusese una fericită, recunoscută de ambele familii. Şi chiar dacă sarcina îi determinase pe părinţi să fie foarte aproape de a o dezmoşteni, familia lui Terry îi fusese alături şi totul se rezolvase bine în cele din urmă. Şi ceea ce era cel mai bine, o avea pe Hope ca să-i amintească de el. Iar dacă niciun alt bărbat nu se va mai căsători cu ea, ea o va avea întotdeauna pe Hope.

May Prettyjohn nu avea nimic. Nici măcar inelul lui Ben, pe care să-l păstreze în dreptul inimii. Nici nu avea dreptul să vină la Ashford, la familia lui. Nu va cunoaşte niciodată bucuria de a trăi alături de Ben, de a-i aduce un copil pe lume.

Nu pot lăsa scrisoarea aici, se gândi Jeanie, privind în jos spre grădina în amurg. Florile mărului începuseră să cadă, acoperind iarba cu petalele lor roz-pal, ca de zăpadă. Auzea zgomotul făcut de un arici aflat la poalele gardului, în timp ce luna palidă se ridicase pe cer. În depărtare, un avion. Nu pot lăsa lucrurile aşa, îşi repetă ea. Trebuie să fac ceva.

Trecură câteva zile înainte ca Jeanie să întreprindă ceva. Primul ei gând a fost să se ducă la May Prettyjohn, la Devon. Să discute cu ea, s-o ajute să înţeleagă cum stăteau lucrurile în casa preotului. Dar fata ştia deja, îi spusese Ben, şi ei doi fuseseră de

acord să amâne căsătoria până când mama lui o va accepta pe May. Ben ceruse consimţământul tatălui ei ca să se căsătorească şi urma să-i cumpere inelul, dar deocamdată asta a fost tot.

Chiar şi asta, se gândi Jeanie, trebuie să fi fost greu de acceptat pentru Ben. El îşi dorea atât de mult să se însoare cu iubita lui şi voia s-o facă foarte repede, înainte de a împlini douăzeci şi unu de ani, ca să nu se întâmple ceva cu el. Ca şi cum ar fi ştiut ce-l aştepta.

În timpul războiului fusese încrezător că nu i se va întâmpla nimic. Fusese entuziast, curajos şi i îndrăzneţ, convins că va scăpa cu viaţă. Îi spusese I cândva că aşa trebuia să se simtă – ce cuvânt se folosea? Invincibil? Altfel nu-ţi puteai face datoria.

1 Dar îşi pierduse această încredere, poate atunci când se îndrăgostise. Atunci realizase ce avea de pierdut. Şi atunci, de parcă aşa trebuise să se întâmple, fusese ucis.

Oh, Ben, se gândi, iar lacrimile porniră din nou.

Bietul, bietul meu Ben…

— Jeanie, te simţi bine? Vocea preotului o luă prin surprindere pe când se afla la chiuveta de la bucătărie cu mâinile în apa care se răcea. Stai aici de cinci minute fără să mişti măcar un muşchi, începusem să cred că te-ai transformat în piatră.

Jeanie se întoarse, iar el se îngrijoră şi mai tare, văzându-i lacrimile de pe obraji.

— Îmi pare rău, spuse John. Este din cauza lui Ben? Am uitat că eşti la fel de afectată ca noi.

— Poate că nu sunt Ia fel de mult, spuse ea, luând o farfurie din apă şi punând-o la uscat. A fost fiul dumneavoastră. Aveţi dreptul să fiţi mai afectat decât oricine altcineva. Exceptând… Jeanie ezită. Renunţase la prima ei idee, să se ducă s-o vadă pe May, nu se putea duce la Devon, tot aşa cum nu se putuse duce la Portsmouth şi realiză că nu putea face altceva decât să discute cu preotul. Poate că acum era momentul.

Trase aer adânc în piept.

— Trebuie să vă vorbesc, domnule Hazelwood. Despre Ben. Este ceva… serios. Văzu chipului lui şi adăugă repede: Este în ordine. Nu este aşa cum a fost povestea mea cu Terry. Dar trebuie neapărat să vă spun ceva.

El îi cercetă chipul cu atenţie. Apoi încuviinţă şi-i spuse:

— Ar fi mai bine să intrăm în biroul meu.

— Voi termina mai întâi spălatul vaselor. Jeanie schiţă un zâmbet: Nu trebuie să irosim apa!

Preotul îi zâmbi la rându-i.

— Vino imediat ce termini. Şi nu mai fi aşa de

îngrijorată, Jeanie. Indiferent ce-ar fi, sunt sigur că vom putea rezolva.

El ieşi din bucătărie şi Jeanie se întoarse la treabă. Sper că va putea rezolva totul, se gândi ea. Dar, de fapt, totul depinde de doamna Hazelwood, iar această biată doamnă nu poate deocamdată să rezolve ceva.

— Ei bine, spuse John Hazelwood când Jeanie se aşezase nervoasă în faţa lui într-un fotoliu cam lăsat, din faţa şemineului. Ce te supără?

Biroul lui era o încăpere destul de spaţioasă: pe pereţi, de jur împrejur, se aflau rafturi pline de cărţi, câteva scaune şi măsuţe şi biroul mare la care John îşi compunea predicile şi rezolva toate lucrările preoţiei. În colţ, se afla biroul unde-şi ţinea corespondenţa şi aceasta era singura parte a încăperii unde domnea ordinea, pentru că preotul o considera o piesă sacrosanctă a mobilierului şi era foarte meticulos în privinţa lui. Rafturile, măsuţele şi unele scaune abundau de hârtii şi de cărţi, iar pe uşă atârnau sutane şi robe.

— N-o să vă placă ce am să vă spun, începu Jeanie nu fără a ezita. V-am spus că este vorba de Ben. Nu este nimic rău, adăugă ea repede, încă temându-se că el o va înţelege greşit. Adică, Ben n-a făcut nimic rău. Apoi îşi muşcă buzele şi spuse: Am citit scrisoarea pe

care v-a adresat-o May Prettyjohn.

John o privi lung.

— Ai citit scrisoarea? Dar cum ai dat peste ea? Am păstrat-o în birou. Doar n-ai cotrobăit pe acolo? Ştii că tot ce se află în acel loc este confidenţial.

— Nu! N-am cotrobăit! Reparam tivul sutanei şi am dat peste scrisoare. Jeanie îl imploră din priviri, conştientă că roşise. N-am citit-o de la început, ştiam că nu este bine. Dar am văzut de la cine este şi am ghicit că este ea… şi asta m-a făcut s-o citesc.

— Cred c-ai fi putut să te abţii, Jeanie, spuse el grav. Sper că eşti de acord cu mine.

— Da, presupun c-aş fi putut. Ea lăsă privirea în jos, simţind cum lacrimile îi ard ochii, realizând pentru prima oară ce gândea preotul. O primiseră în casa lor, avuseseră grijă de ea, o trataseră aproape ca pe o fiică, iar ea îi dezamăgise. Prin ceea ce făcuse acum îi dezamăgise. Îşi ridică privirea şi spuse: îmi pare cu adevărat rău. Ştiu că n-ar fi trebuit să fac asta. Dar am făcut-o şi nu pot uita. De aceea, trebuie să vă vorbesc.

John nu-i răspunse imediat, şi ea observă că era încruntat. Apoi, spuse:

— Foarte bine, Jeanie. Nu putem pretinde că n-ai văzut nimic. Dar despre ce voiai, de fapt, să discutăm?

— Ştiu că nu este treaba mea, dar… şi eu am ţinut la Ben, ştiţi bine. Îmi era drag. Trebuie să recunosc c-am fost puţin dezamăgită când am aflat despre fata cealaltă, dar când am discutat cu el, am înţeles că o iubea cu adevărat. Iar când am citit scrisoarea ei am văzut că şi ea îl iubea. Şi mă întreb, chiar mă întreb dacă i-a răspuns cineva acelei fete. Pentru c-aş putea să-i scriu eu, dacă doriţi.

— Tu? întrebă el surprins.

— Da, de ce nu? Vedeţi, eu ştiu ce simte ea. Şi eu mi-am pierdut logodnicul. Numai că ai lui s-au purtat bine cu mine, m-au luat la ei când a fost nevoie şi mi-au găsit acest loc la dumneavoastră, m-au ajutat s-o păstrez pe Hope. Dacă privim lucrurile din acest unghi, am fost mult mai norocoasă decât May Prettyjohn. Poate că eu şi Terry am greşit, dar am fost fericiţi împreună, iar el a murit iubindu-mă şi fiind conştient de asta. Iar eu am simţit la fel. Jeanie îl privi oarecum sfidător. Ştiu că lumea consideră c-am greşit, dar nu-mi pare rău. N-ar trebui să vă spun asta tocmai dumneavoastră, domnule Hazelwood, pentru că sunteţi preot, dar, după cum v-am spus, nu regret ce-am făcut.

Din nou lui îi trebui un moment pentru a-i răspunde. Vocea lui părea destul de calmă când o întrebă:

— Vrei să spui că eu şi doamna Hazelwood nu ne-am purtat bine cu această fată, Jeanie? Că am persistat în greşeală tot timpul ăsta?

— N-aş îndrăzni să spun asta, domnule Hazelwood. Sunteţi preot. Vă spuneam doar ce mi s-a întâmplat mie.

— Dar familia logodnicului tău s-a purtat bine cu tine, chiar tu mi-ai spus asta. Ţi-au fost alături şi te-au acceptat. Eu şi soţia mea n-am făcut asta cu May. De fapt, nici nu i-am răspuns la scrisoare până săptămâna trecută. I-am scris, Jeanie, cred că vei fi mulţumită să afli asta. Cel puţin am făcut asta.

— Îmi pare rău, domnule, murmură ea lăsând ochii în jos. M-am trezit vorbind. Ar fi mai bine să plec, am treabă de făcut.

Jeanie vru să se ridice, dar preotul o opri ridicând mâna.

— Nu, Jeanie, nu pleca. N-am intenţionat să-ţi reproşez ceva. Cred că ai dreptate. N-am făcut tot ce-ar fi trebuit pentru această biată fată. Chiar şi scrisoarea mea a fost de fapt mai mult un bilet politicos, plin de formalisme, în care-i mulţumeam pentru scrisoarea ei. N-am făcut nicio menţiune despre ceea ce simte ea, n-am încercat s-o consolăm pentru pierdere. Mi-e ruşine acum. Îşi puse mâinile pe genunchi, privindu-le. Tu m-ai făcut să-mi fie

ruşine.

Jeanie era şocată şi uluită.

— N-am vrut să spun… începu ea, dar el o opri din nou.

— Ştiu că n-ai vrut. Dar ai dreptate. Am fost foarte… Oftă din adâncul inimii. Am fost atât de orbit de propria-mi durere şi de sănătatea soţiei mele, încât nu m-am mai gândit şi la acea biată fată. Tu ai fost mai înţeleaptă şi mai miloasă ca mine, Jeanie. Îmi pare bine c-ai citit scrisoarea aceea.

— Vă pare bine? murmură ea.

— Da, îmi pare. Altfel aş fi continuat în acelaşi fel, alungându-mi-o din minte pe ea şi durerea ei. Ce fel de slujitor al lui Dumnezeu sunt? se întrebă cu amărăciune. Ce fel de îndrumare pot să asigur eu când păcatele mele sunt atât de negre?

Jeanie nu ştia ce să mai spună. Nu-l auzise niciodată pe preot vorbind astfel, doar când denunţa fărădelegile diavolului. Îşi dori să nu-i fi vorbit despre scrisoarea lui May. Asta îi spunea mama întotdeauna. Dacă faci rău, nu primeşti bine înapoi niciodată. Numai că atunci când se gândea la fiica ei, Hope, nu-i venea să creadă asta… decât dacă ce făcuseră ea şi Terry nu fusese ceva greşit, de fapt…

Şi dacă nu fusese, poate că nici citirea scrisorii lui May nu fusese chiar o crimă. Poate totuşi ieşea ceva

bun din asta.

— Mie nu mi se pare că sunteţi un om rău, îi spuse preotului. Încă mai puteţi îndrepta lucrurile.

El o privi pe jumătate amuzat de vorbele ei, pe care nu le putea crede.

— Ce vrei să spui?

— Păi… ştiţi adresa ei, nu? l-aţi putea scrie din nou. Sau aş putea s-o fac eu, se oferi ea. May pare o fată bună. De ce nu mă lăsaţi pe mine să-i scriu?

El scutură din cap.

— Nu. Ai dreptate, eu trebuie s-o fac. Nu că n-ar fi o idee bună să-i scrii şi tu, adăugă el. Sunteţi de aceeaşi vârstă, de fapt, Ben a fost o persoană specială pentru amândouă, iar tu poţi înţelege cel mai bine ce simte ea. Cred că ar aprecia veştile de la tine. Dar Olivia şi cu mine trebuie să ne jucăm rolul.

— Doamna Hazelwood? întrebă Jeanie circumspectă. Credeţi că şi-a revenit de-ajuns? Nu cred că May ar vrea s-o necăjească şi mai mult.

— Sunt sigur că aşa este. Dar am ajuns recent la concluzia că nu i-ar fi de folos soţiei mele să continue aşa. Dacă o lăsăm să se ascundă de adevăr, nu va putea să-l privească niciodată în faţă. Va rămâne totdeauna în această lume a umbrelor, în care se află acum. Şi mi se pare că aceste umbre sunt tot mai întunecate, cu fiecare zi care trece… Vocea îi pieri şi

păru să privească dincolo de Jeanie, spre un viitor de care se temea; apoi se întoarse şi o privi din nou cerându-i scuze, văzându-i chipul uluit. Îmi pare rău, Jeanie. Presupun că nu ţi se pare logic ce-ţi spun. Uite, dacă vrei să-i scrii lui May, atunci ai binecuvântarea mea. Explică-i cum stau lucrurile pe aici, şi spune-i că-i voi scrie din nou în curând şi că mă voi ruga pentru ea. Oftă. Asta ar trebui să fac, şi voi face. Tu scrie-i o scrisoare prietenească.

Preotul tăcu din nou, iar Jeanie vru să se ridice cam nesigură. Apoi el îşi ridică privirea şi adăugă simplu:

— Îţi mulţumesc.

— Pentru ce? zise ea. N-am făcut nimic.

— Ai făcut, Jeanie, îi spuse preotul. M-ai adus cu picioarele pe pământ. Mi-ai arătat c-am greşit. Va trebui să mă rog mult timp, în genunchi, cu umilinţă, încercă să-i zâmbească. Nu fi aşa de tulburată. De fapt, tu ai fost răspunsul la rugăciunile mele. Am aşteptat un semn şi cred că tu ai fost acela.

Jeanie ieşi din biroul lui, nefiind sigură că-i plăcuse să fie considerată un răspuns la o rugăciune sau un „semn “. Dar trebuia să fie îngăduitoare, îşi spuse, cu cineva ca preotul sau soţia acestuia, care suferiseră aşa de mult. Îşi pierduseră doi fii la scurt timp, aşa că era de înţeles că nu reacţionau aşa cum trebuia.

Oricum, important era că nu se supărase că citise

scrisoarea lui May şi că ea îi va scrie. Ba chiar îi va scrie şi el din nou. Jeanie se simţi mult mai bine ştiind asta.

30

Ziua Z a fost declarată chiar atunci când Alison a ieşit din maternitate, în noaptea precedentă, avioanele părăsiseră de mai multe ori aeroportul şi reveniseră şi toată lumea ştia că acelaşi lucru se întâmplase în tot sudul Angliei; se făcuseră mii de zboruri peste Canal, pentru a proteja vapoarele şi a bombarda ţinte de pe coasta franceză. Concomitent, plajele engleze fuseseră aglomerate de vase şi avioane, care transportaseră marea armată, campată pe străzi şi pajişti, în ultimele două săptămâni sau chiar mai mult, pentru a realiza acest mare atac destinat nimicirii forţelor germane în cele din urmă. Nu se putea termina într-o săptămână, nici în câteva luni, chiar; cu toate acestea, toţi sperau că era începutul sfârşitului războiului.

— Ca şi cum n-ar fi fost aici niciodată, spuse May, luând-o pe Alison cu taxiul lui Bob Derry. Toţi americanii aflaţi la Bickham au plecat, au dispărut corturile, totul. Copiii s-au dus acolo să vadă ce-a mai rămas. S-a tot spus la radio despre asta toată dimineaţa, că ar fi cea mai mare invazie. Sunt

implicaţi paraşutişti, planorişti şi alţii…

— Planorişti? repetă Alison surprinsă, iar May încuviinţă.

— Nişte chestii imense care pot transporta chiar şi tancuri. Asta am auzit. Presupun că este adevărat, adăugă ea îndoindu-se puţin, dar nu se mai ştie nimic cu toată propaganda şi cu restul.

Nu numai Franţa fusese invadată. Americanii îşi stabiliseră ţinte în Italia, luaseră Roma, scoţându-i pe nemţi din oraş după luni de planificare strategică. Chiar părea că vremurile se schimbau.

— Păcat că Andrew nu poate fi aici, spuse May, când taxiul opri în faţa casei familiei Knight şi o ajută pe Alison să coboare. Nu mi se pare prea bine ca la venirea acasă cu un nou-născut să nu te aştepte soţul.

— Asta e situaţia, spuse Alison, plătindu-l pe Bob care plecă imediat ce May deschise uşa casei. Alison intră în hol şi exclamă uşurată: O, ce bine este să fii din nou acasă! Abia aştept să-l revăd pe Hughie! Parcă au trecut luni de când… Oh! exclamă ea de bucurie când se deschise uşa camerei de zi şi băieţelul apăru. Hughie! Ce mult ai crescut! Vino să-ţi vezi surioara!

Alison îi întinse ghemul învelit în scutece. Hughie îl privi cu suspiciune şi făcu un pas în spate, iar Alison

se întoarse râzând spre May.

— Ţine fetiţa un minut, te rog. Vreau să-mi îmbrăţişez fiul mai mare.

May luă copila şi o duse cu grijă în camera din faţă, unde mama ei le aştepta impacientată. Un leagăn fusese aşezat între două scaune, dar May nu puse bebeluşul în el. Se aşeză lângă Mabel pe canapea şi împreună desfăcură cu grijă şalul dantelat şi priviră la acel chip micuţ.

— O, draga de ea, rosti Mabel. Ce micuţă este! Uită-te la feţişoara ei, ca o floare. Şi numele îi este frumos – Caroline… Care sunt celelalte nume?

— Morag, după bunica lui Andrew, spuse May. Şi Stephanie.

— Şi astea sunt frumoase. Trei nume! Trei nume frumoase din care-ţi vei alege unul când vei creşte. Ce copilă norocoasă!

Alison se aplecă să-şi îmbrăţişeze fiul.

— Îţi pare bine să mă vezi din nou? Ai fost cuminte cât ai stat cu mătuşa Mabel şi unchiul William? Sunt sigură că ţi-a fost bine în casa lor. Spune-mi ce-ai făcut pe acolo. Dar Hughie îşi îngropă faţa la pieptul ei şi nu spuse nimic.

— Este puţin cam copleşit de tot ce i se întâmplă, observă Mabel Prettyjohn, când Alison îl aduse în cameră. Îşi va reveni imediat. Dar tu, Alison, cum te

simţi? Arăţi bine.

— Mă simt bine. Aş fi putut veni acasă de săptămâna trecută, dar în această maternitate n-ai voie să cobori din pat două săptămâni. Sunt sigură că nu era necesar. Apoi văzu leagănul. O, ce frumos este! Atinse uşor lemnul sculptat. Cine l-a făcut?

— Este leagănul familiei noastre, spuse Mabel mândră. Este de optzeci de ani în familia noastră. A fost făcut pentru tatăl meu şi l-am folosit de atunci pentru fiecare copilaş din familie. L-am scos cât ai fost în spital, iar William l-a mai lustruit puţin şi l-am adus aseară. Nu eşti obligată să-l foloseşti, dacă nu vrei. Poate vrei ceva mai bun decât vechiul nostru leagăn de familie.

— Nici nu mă pot gândi la ceva mai bun, declară Alison, mângâind lemnul întunecat, de stejar. Mă gândeam s-o ţin într-un sertar de la masă până va creşte destul ca să aibă un pătuţ. O, iată, se şi leagănă!

Va dormi ca o… ca o copilă nou-născută în el. Alison luă fetiţa din braţele lui May şi o aşeză pe păturile moi. Uite. Nici n-a deschis ochii. Vă mulţumesc foarte mult.

Mabel se ridică.

— Să fac un ceai? Am pus deja ibricul pe foc. Apoi mă duc acasă, să mă ocup de treburile de acolo, dar

May mai poate sta cu tine o vreme. Ar mai putea dormi aici câteva nopţi, dacă doreşti.

Alison scutură din cap.

— Mă voi descurca. Şi poate, dacă a început invazia, Andrew va avea voie să vină acasă din nou. Abia aştept s-o vadă pe Caroline!

— Mare păcat că n-a putut să vină să te vadă la spital, spuse Mabel, uitându-se încă o dată la copilă, înainte de a porni spre bucătărie. Şi era atât de aproape de voi, la o milă sau două! Dar noi toţi am avut de suferit de pe urma acestui război. Aruncă o privire spre May şi-şi muşcă buzele. Îmi pare rău, copila mea, n-am vrut să-ţi aduc aminte.

— Nu-i nimic, mamă. Oricum, nu-l uit pe Ben. Este tot timpul în gândurile mele. Este o uşurare pentru mine să mai aud pe altcineva vorbind despre asta, din când în când. Când mama ieşi urmată de Hughie, May îi spuse lui Alison: Oamenii se tem să vorbească despre astfel de lucruri. Spun că nu vor să mă supere şi mai tare, de parcă n-aş fi şi aşa supărată. Parcă ar vrea să ascundă totul. Eu însă vreau să vorbesc despre Ben. Vreau să fiu supărată, într-un fel ciudat. Sau poate vreau doar să mi se dea voie să fiu supărată. Nu-l pot uita aşa de uşor şi nu vreau să-l uite nici ceilalţi, dar poate sunt egoistă.

— Nu poate fi vorba de egoism, May, spuse Alison.

Cred că ai dreptul să simţi ceea ce doreşti. N-ai mai primit veşti?

— Nu, din câte ştiu, spuse May tristă. Dar poate nici nu mi-ar spune, nu? Doar părinţilor li se trimit astfel de veşti. Iar eu am primit de la tatăl lui doar un bilet în care-mi mulţumeşte că le-am scris. De parcă aş fi o străină. Vocea ei suna cam amar. Ne-am iubit mult, eu şi Ben. Şi eram logodiţi. Dar cu mama lui în starea precară în care se află poate nu mă pot aştepta la nimic mai mult. Nu vreau decât să aflu de ce mă considerau atât de nepotrivită, atâta tot.

— Oh, May, începu Alison, dar în clipa aceea Mabel reveni în cameră cu ceştile şi farfurioarele pe o tavă mică, urmată de Hughie, care aducea o farfurie cu biscuiţi, şi se agitară puţin căutând locul cel mai potrivit să le aşeze, apoi să-l convingă pe Hughie că surioara lui nu voia un biscuit.

— Este prea mică, deocamdată. Bea doar lapte. Dar mai târziu, când va creşte, vă veţi juca amândoi, îi spuse Alison. Vă veţi distra de minune împreună.

— N-o să-i dau jocul meu de construcţii, spuse Hughie. Poate să ia măgăruşul stacojiu pe care mi l-a croşetat mătuşa Mabel, nu-mi mai place.

— O, ce generos eşti! exclamă Alison când May şi Mabel izbucniră în râs. Oricum, cred c-o să-i placă mai mult decât jocul de construcţii.

Doamna Prettyjohn îşi bău ceaiul, apoi le spuse că trebuie să plece. Avea de pregătit masa celor doi bărbaţi din familie, iar după aceea se ducea la Buckland la întâlnirea de la Institutul Femeilor. Chiar dacă înjur se duceau lupte, viaţa de familie trebuia să continue, iar aceste şedinţe făceau parte din ea.

— Nu trebuie să rămâi toată ziua, îi spuse Alison lui May. Sigur că mi-ar plăcea să stai, dar mă voi descurca şi singură, dacă ai alte treburi. Ai renunţat deja la slujba de dimineaţă ca să fii aici.

— Nu contează asta. Oricum, nu aveam mare lucru de făcut. May şovăi, apoi îi spuse: De fapt, aş vrea să discut cu tine. Despre Ben. Făcu o pauză. Mă refer la tatăl şi mama lui. Mă întrebam dacă ar trebui să mă duc să-i cunosc.

— Să te duci să-i cunoşti? repetă Alison. Crezi c-ar fi o idee bună?

— Nu ştiu. Despre asta voiam să discutăm. Tu cunoşti mai bine ca mine acest gen de oameni. Crezi că sunt împotriva mea pentru că sunt o fată obişnuită? Crezi că mă consideră interesată? Aş vrea doar să le dau ocazia să vadă că nu este aşa, nu pentru mine, ci pentru ei. Trebuie să fie îngrozitor pentru ei să-şi imagineze că Ben n-a fost fericit în ultima zi. Aş vrea să fie convinşi că l-am iubit cu adevărat. Am crezut că asta i-ar ajuta. Dar acum nu

mai ştiu dacă n-aş înrăutăţi totul. Se opri şi se uită la Alison cu ochii ei căprui, îngândurată. Ce crezi?

Alison nu prea ştia ce să-i spună.

— Nu ştiu, May. Chiar nu ştiu. Poate că nu tu erai problema, mama lui era deja cu sănătatea zdruncinată, nu? Era deja mâhnită şi îndurerată de moartea fratelui lui Ben. Am impresia că nu mai poate face faţă la nimic deocamdată, şi dacă ai apărea acolo pe neaşteptate…

— Aş strica totul, încheie May. Da, aş putea. Dar mi se pare greşit să las lucrurile aşa cum sunt acum. Nu s-a încheiat. Şi nu mă pot linişti până ce nu se va încheia. Simt că trebuie să-i cunosc, să vedem cum suntem fiecare. Înţeleg că n-ar vrea să mă mai vadă după aceea, doar Ben nu mai există, n-ar avea rost. Dar nu mi se pare corect să nu ne fi văzut. Simt c-ar trebui să mă duc. Pentru Ben. May tăcu o clipă, apoi adăugă pe un ton foarte jos: Este tot ce mai pot face pentru el, acum.

În sfârşit, Alison rămase singură. Fusese o după-amiază foarte solicitantă, căci Caroline a trebuit hrănită imediat după masă, apoi vecinii au început vizitele. Alison a fost surprinsă de interesul lor. Vorbise cu toţi când şi când, mai ales plimbându-se pe drum cu Hughie, dar nu crezuse că vor fi atât de interesaţi, încât să vină în vizită. Când plecă May,

înainte de ora ceaiului, se simţea epuizată şi spera că nu va mai veni nimeni în vizită.

— Gata, îi spuse lui Hughie închizând uşa, după ce plecase ultimul vizitator. N-a fost frumos? Ai văzut ce cuminte a fost micuţa ta soră? N-a plâns deloc, deocamdată.

— De fapt, n-a făcut nimic până acum, remarcă Hughie. A dormit tot timpul. Şi a mâncat. Hughie îi aruncă mamei o privire curioasă. Alison fusese puţin şocată când May îi sugerase ca Hughie să asiste când o hrănea pe Caroline, lucru care păruse să-l surprindă, iar Alison realiză că acea fată de la ţară avusese dreptate. Alăptatul micuţei era un lucru firesc, care nu trebuia ascuns de parcă ar fi fost ceva ruşinos; oricum, pe Hughie nu-l putea ţine permanent departe de ceea ce se întâmpla. După primele două zile, tot May îi spusese, curiozitatea lui va scădea. Văzuse pisoii de la fermă cum erau hrăniţi de mama lor. Nu era, de fapt, nicio diferenţă.

— Numai că eu nu am şase copii, observă Alison râzând. Slavă Domnului!

Acum venise timpul să-şi hrănească din nou fetiţa. Îi pregăti mai întâi un suc de portocale lui Hughie, puse doi biscuiţi pe o farfurie şi-i dădu să citească cartea sa cu Rupert. Apoi, trase draperiile şi deschise radioul.

Veştile de Ia ora şase tocmai începeau când îşi descheiase nasturii bluzei. Când o luă pe Caroline în braţe şi o aşeză la sân, auzi crainicul BBC anunţând că începuse Ziua Z. Cu invadarea Franţei.

Unde se afla Andrew? se întrebă ea urmărind fetiţa care sugea, iar Hughie murmura povestea cu aventurile ursuleţului Rupert. Oare Andrew zburase zi şi noapte? Şi Ștefan şi restul escadronului, cum se descurcau oare? I se părea atât de ciudat să se afle la câteva minute de aeroport, fără să ştie ce se întâmpla acolo. Puteam să rămân la Lincolnshire, se gândi ea. Cel puţin acolo aveam părinţii alături. Oamenii de aici sunt grozavi, cei din familia Prettyjohn fuseseră nişte prieteni minunaţi, dar familia este familie, în vremuri ca acestea. O lacrimă i se prelinse direct pe obrazul fetiţei, tăcând-o să se mişte brusc şi să scape sânul din gură.

— Fii liniştită, micuţo. Îmi pare rău. Uite, acum este mai bine. Fetiţa începu să sugă din nou. De fapt, mi-e milă de mine, se gândi Alison. Asta nu este un ajutor pentru nimeni.

În acelaşi timp, Alison se simţea foarte singură, deşi se afla în casă cu cei doi copii. În ultimele două săptămâni fusese înconjurată de multe femei, de asistente, de vizitatoare care veneau de obicei seara, şi înainte de asta fusese în compania lui Andrew, a

lui Ştefan sau a altor piloţi, care veneau în casa lor. Iar acum, brusc, nu mai exista alt adult în casa lor şi pe moment simţi teamă.

Apoi se controlă. Nu s-a schimbat nimic faţă de cum era înainte de naşterea lui Caroline, îşi spuse cu obstinaţie. De fapt, situaţia este chiar mai bună, pentru că nu mai sunt însărcinată. Sunt din nou puternică, sănătoasă şi plină de energie. Am o fetiţă straşnică, un băieţel reuşit şi imediat ce acest război oribil se va termina şi Andrew al meu se va întoarce acasă, vom fi din nou o familie, vom duce o viaţă bună. O viaţă obişnuită.

Caroline terminase de mâncat. Ştirile se terminaseră, şi începuse un program muzical. Alison îşi încheie nasturii bluzei şi luă un scutec curat de pe noptieră. Schimbă fetiţa, o puse în leagăn, apoi duse scutecul într-o găleată din bucătărie.

— Ai fost un băieţel cuminte, îi spuse lui Hughie luându-l pe genunchi. Vom sta aici o vreme până vei face baie şi poţi să-mi povesteşti ce-ai făcut cât ai stat cu mătuşica May. Ţi-a fost bine?

El încuviinţă şi se rezemă de pieptul ei, cu degetul în gură. Se pare că trecuse de acele suspiciuni pe care le avusese legate de naşterea surorii sale, realiză ea răsuflând uşurată, strângându-l la piept. Mi-a lipsit atât de mult cât am fost în spital, îşi spuse. Nu-l voi

mai lăsa singur niciodată. Nu-l voi lăsa pe niciunul din ei.

Încăperea era cufundată în liniște. Pentru prima dată în acea zi, nu se mai auzea zgomotul vreunui avion. Numai dacă aș auzi pașii lui Andrew pe drum, se gândi ea tânjind după el. Numai dacă aș auzi poarta deschizându-se, apoi cheia lui în ușa din față.

Dar nu se auzeau pași. Nu auzea nimic altceva, prin fereastra deschisă, în afară de cântecul păsărilor la amurg.

Zilele care au urmat Zilei Z au fost foarte pline pentru cei de la aeroport; piloții bombardierelor și ai avioanelor de luptă munceau zi-lumină, ieșind din schimb doar ca să mănânce și să doarmă un pic, cât lucrau mecanicii la avioanele lor, pentru ca acestea să poată zbura din nou. Piloții nu mai știau dacă este zi sau noapte, iar zborul era singura realitate și simțeau că trăiesc doar când erau în aer.

Cu toate acestea, Andrew nu uita că are o soție și doi copii la mai puțin de o milă distanță și că nu-și văzuse încă fetița.

— Este o bătaie de joc, îi spuse lui Ștefan, la cină. M-aș putea duce până acolo și m-aș întoarce într-o jumătate de oră. Știu că șeful spune că asta ar fi un exemplu prost pentru ceilalți, dar cred că toți ar înțelege. Realizezi că fetița mea are aproape trei

săptămâni, iar eu n-am văzut-o încă? Şi mai rău este că tu ai văzut-o.

— Ştiu. Îmi pare rău. N-am vrut să…

— Pentru Dumnezeu, nu te învinuiesc. Numai că aşa s-a întâmplat. Andrew îşi aruncă furculiţa şi cuţitul. Nu mai pot mânca. Ies puţin. O plimbare în jurul aeroportului m-ar mai calma.

Dădu scaunul la o parte şi ieşi din încăpere. Ceilalţi piloţi îşi ridicară privirile spre Ştefan.

— E supărat, îl scuză el. Robin Fairbanks încuviinţă.

— Nici eu nu-l învinuiesc. Dar nu e bine ce face, evoluează riscant şi tu ştii ce înseamnă asta. Ar putea claca; n-ar fi primul. Sau ar putea avea vreun accident.

Ştefan era trist.

— Este o prostie. Nu vrea decât să fie cu familia sa o jumătate de oră.

— Ştiu, va obţine curând o permisie. Robin îşi curăţă farfuria. Starea asta n-o să dureze la nesfârşit. Vom obţine permisii curând, iar atunci se va putea duce acasă. El se poate duce, alţii nici nu au unde să se ducă. Uită-te la Jock, de exemplu. Locuieşte în nordul Scoţiei. N-a fost acasă de la Crăciun şi probabil nici nu va ajunge până la Crăciunul viitor.

— Şi la mine situaţia este similară. Nici măcar nu

ştiu dacă mai am o casă unde să mă duc.

Robin îl privi scurt.

— Iartă-mă, prietene. Uit asta uneori. Cred că şi Andy uită.

— Nu este nevoie să-i aminteşti, spuse Ştefan. Fiecare are problemele sale. Nu văd niciun motiv pentru care problemele mele ar fi mai importante decât ale lui.

Robin se ridică, dar mai liniştit decât Andrew.

— Mă duc să închid ochii puţin. Sunt sigur că vom zbura din nou destul de curând. Mai bine v-aţi odihni şi voi un pic. Robin ieşi, iar Ştefan îl urmă curând.

Vremea mohorâtă şi cenuşie din Ziua Z şi din cele câteva de după invazie a fost înlocuită de o vreme bună. Luna pălise, stelele străluceau puternic. În hangare şi în buncăre motoarele avioanelor huruiau, verificate de mecanici, dar nu se vedea nimic în afară de siluetele lor pe cerul albastru, întunecat. Cu toate acestea, lui Ştefan i se părea că toate simţurile îi sunt exacerbate, de parcă putea vedea şi înţelege mai bine ca înainte, de parcă întunericul nopţii n-ar fi fost un impediment. Simţea că ar fi putut traversa aeroportul cufundat în întuneric fără să se împiedice, ştiind exact unde-l duceau picioarele, şi că atunci când se va afla în carlinga avionului său, va fi mai mult pasăre decât om.

Era conştient că este cam aerian, că nu ştie prea bine ce-ar vrea să facă. Să păşească sau să zboare. Toţi ne jucăm cu focul, se gândi el. Oricând ne-am putea arde.

Merse încet printre clădirile şi corturile întunecate, trecu de hangare şi de ateliere, de bancurile de verificare, de şoproanele de strângere a paraşutelor. Trecu dincolo de depozitul de muniţie, de adăposturile antiaeriene, de tunurile de antiaeriană, de dispozitivele de balizaj. Se mai întâlnea când şi când cu vreun altul care se plimba ca şi el în întuneric: o pereche de piloţi, un mecanic sau doi, un grup de fete din Forţele Aeriene Auxiliare ale Femeilor. Cerul părea liniştit. Ca şi cum toată lumea aştepta.

Dar am terminat cu aşteptarea, se gândi el. Războiul este la apogeu. Probabil peste câteva luni se va termina. Şi apoi?

Ce se întâmplase cu familia sa, părinţii, fraţii şi surorile? Unde se aflau acum, ce se întâmplase cu ei în timpul acesta? Casa lor mai exista, sau fusese distrusă?

Se rezemă de peretele unei barăci uitându-se pe cer, gândind la cei pe care-i iubea atât de mult. Vor mai fi cu toţii vreodată? îşi vor putea relua vieţile de dinaintea acestui teribil coşmar?

Andrew străbătu perimetrul încercuit. Sunt ca într-o închisoare, se gândi el. Urmărea lumea de afară printr-un gard de sârmă ghimpată, păzit de santinele, privat de libertate. Iar acolo, la doar câţiva yarzi distanţă, se afla lumea pentru care lupta, dar din care nu i se permitea să facă parte. Un prizonier care nu comisese nicio crimă.

Dar nu căuta cu adevărat o cale de scăpare. Ştia bine că acel gard era păzit şi patrulat cu regularitate, aşa că nu existau găuri sau puncte slabe. Iar dacă ar fi existat, ar fi fost foarte tentat să le folosească. Frustrarea care se amplificase de săptămâni ajunsese la punctul maxim şi nu ştia cât va mai putea s-o controleze. Se simţea eliberat doar când era în aer, urmărind cum bombardierele aruncau o ploaie de bombe asupra duşmanului, sau când se angaja în bătălii dure cu Luftwaffe. Atunci putea să-şi folosească tot potenţialul aşa cum fusese instruit, bucurându-se într-un fel nebănuit când vedea vreun Heinkel sau Messerschmitt prăbuşindu-se în mare sau explodând la sol. Ignora riscurile, dorindu-şi doar să ucidă cât mai mulţi nemţi, pentru ca acest război blestemat să se termine, iar el să se întoarcă la Alison şi la copiii săi, dorindu-şi să vadă nou-născuta ale cărei prime zile de viaţă le pierduse pentru totdeauna.

Nu mai conta acum pentru el că o va vedea după un timp, sau că perioada de consemnare va lua sfârşit curând. Nu mai conta că mii de bărbaţi, infanterişti, marinari şi alţi aviatori aflaţi acum în Franţa, Italia, Africa sau Orientul îndepărtat erau plecaţi de şi mai mult timp şi pierdeau ani din vieţile copiilor lor. Andrew era sub imperiul propriei dureri şi nefericiri. Peste creierul său se lăsase ca o ceaţă deasă, care-l orbise, lăsându-i vie doar nevoia de a ucide, pentru că numai după ce va fi doborât destule avioane va putea reveni la o viaţă normală.

Se întoarse la popotă, apoi direct în camera sa, fără a vorbi cu cineva, şi se aruncă pe pat. Poate că va reuşi să doarmă până venea timpul să între din nou în misiune. Până venea din nou momentul să ucidă…

31

Restricţia asupra permisiilor fu ridicată dimineaţa următoare. Anunţul a venit când escadronul lua micul dejun. Atacurile asupra Franţei au fost foarte puternice şi s-a bombardat zi şi noapte, dar în momentele în care nu erau de serviciu, aviatorii şi femeile din Forţele Aeriene aveau voie să părăsească aeroportul. Libertatea îşi reintrase în drepturi.

— De ce n-au spus încă de ieri? exclamă Andrew frustrat. Mă putem repezi s-o văd pe Alison, înainte

de a intra de serviciu. Nu mai este timp acum, la naiba!

— Te poţi duce în seara asta, spuse Robin. Nu poţi pleca acum. Va trebui să ucizi câţiva nemţi mai întâi.

— Nu-ţi face probleme, îi voi ucide, gemu Andrew. Am fost ţinut departe de soţie şi de copii destul de mult. Oricine va avea nenorocul să între în raza mea de acţiune astăzi va avea un şoc teribil.

Se ridică şi ieşi. Ceilalţi priviră în urma lui, iar Ştefan spuse:

— Bine că va putea să-şi vadă soţia şi copiii. Nu este într-o stare prea bună.

— Nu suntem toţi aşa? spuse Robin cu sobrietate. Dar cel puţin i-am trimis înapoi. Dacă n-au rupt-o la fugă deocamdată, o vor face curând. Poate de data asta se va fi terminat totul pe la Crăciun.

— Tot auzim acelaşi lucru de când a început războiul ăsta blestemat, interveni un altul. Presupun că aşa ar trebui să fie. Dar cel puţin acum putem ieşi să bem câteva beri. Eu mă duc la Leg o' Mutton; vine careva cu mine?

Ieşiseră din popotă discutând despre meritele cârciumilor. Ba chiar jubilau la perspectiva de a duce din nou o viaţă normală afară. Dar mai aveau o zi de muncă, înainte de a fi liberi: în mai puţin de o jumătate de oră, intrau de serviciu şi urcau în aer.

Atmosfera de sărbătoare a mai fost temperată de acea hotărâre care i-a cuprins pe toţi, odată ce au urcat în carlingă.

Andrew tremura când a urcat în avionul său. Furia care fiersese în sufletul său nu fusese detensionată de veştile primite dimineaţă; din contră, era şi mai furios pentru că pierduse atâta timp. Când decolă, era mânat de hotărârea de a ucide.

Canalul era plin de vase. Încă mai preluau trupele, răniţii erau aduşi acasă. Aerul era îngreunat de bombardiere şi de avioanele de luptă adunate pe coasta franceză, iar tot mai mulţi răniţi erau duşi înapoi, în Dakota. Şi printre toate acestea, ca nişte viespi tulburate din cuibul lor, erau avioanele inamicului pilotate de oameni hotărâţi ca Andrew, luptând pentru ţara şi pentru viaţa lor.

Dincolo de ţărmurile Normandiei vedea portul Mulberry ridicat din chesoane de beton care fuseseră remorcate până acolo. Chiar Andrew văzuse cum fuseseră construite acestea cu luni în urmă pe coasta de sud a Angliei şi se întrebă ce se petrecea. Toate îi păruseră nişte construcţii imense pe atunci, ridicându-se pe plaje ca Stokes Bay şi Southsea, dar niciunul dintre piloţi nu-şi imagina pentru ce se aflau acolo. Acum, privind în jos, nu putea decât să se minuneze văzând atâţia bărbaţi care avuseseră

această idee şi-i convinseseră pe cei în măsură s-o pună în aplicare.

Plajele erau mai aglomerate decât fuseseră cu patru ani în urmă în zilele Dunkerque-ului. Andrew mai era şi acum hăituit de amintirile înnebunitoare ale miilor de soldaţi întinşi printre dune, împinşi acolo de nemţi, aşteptând vasele acelea mici, singura lor şansă de scăpare. Pe atunci, el zbura pe un Spitfire şi luptase cu disperare să prevină bombardamentele dezlănţuite de Luftwaffe. La Dunkerque, înţelesese prima oară ororile războiului. Cu patru ani în urmă, se simţise deznădăjduit. Fuseseră patru ani lungi, de iad, iar lumea se afla tot în pragul distrugerii.

Moartea şi distrugerea erau la fel de prezente acolo, pe plaje şi pe câmpuri, în satele şi în oraşele de dincolo de ele. Văzuse craterele lăsate de bombe, vehiculele avariate, clădirile distruse de incendii, unele arzând încă. Vedea paraşutele atârnate de copaci şi o dată sau de două ori chiar paraşutiştii atârnaţi de crengi. Şi vedea chiar şi armata care-şi croia drum, fiecare om decis să pună capăt acestui coşmar, care ţinuse în chingi lumea prea mult timp.

Auzi o voce care-i striga în urechi şi întoarse capul la timp să vadă un Junker care se apropia dinspre soare. Imediat trase de manşă şi botul Typhoonului

se ridică precum al unui cal nărăvaş, atât de abrupt încât aproape se sprijini în coadă. Trecu foarte aproape de avionul german, ridicându-se deasupra acestuia şi trăgând câteva focuri în trecerea sa, iar când se uită în jos îl văzu pe acesta prăvălindu-se într-o spirală de foc spre pământ.

Unul ochit, îşi spuse cu o încântare aproape sălbatică, apoi îşi întoarse privirea spre cer să mai vadă şi alte avioane inamice. Alison şi copiii, motivul furiei sale, trecuseră acum în planul doi al minţii, dar furia în sine rămase la fel de puternică şi-l mână să atace. Uită că era în misiune de escortă, că trebuia să apere bombardierele, şi se rupse din formaţie ca să-şi caute singur prada. În jumătatea de oră care a urmat a scotocit cerul trăgând în orice zbura, fără a se mai obosi să numere câţi omorâse. Se simţea ca vulpea liberă în mijlocul puilor de găină: nu-l mai interesa nimic acum, doar febra uciderii, nu voia decât să distrugă toate avioanele inamice, să nu mai lase niciun pilot în viaţă.

Nimeni n-a văzut când, în final, a fost şi el doborât. Nimeni n-a văzut dacă mai trăia sau murise.

Trei avioane de luptă nu s-au mai întors la Harrowbeer în acea după-amiază: Robin Fairbanks, un canadian numit Nick Petrie şi Andrew Knight.

— Totuşi s-ar mai putea întoarce, le spuse Brian

Summers celor adunaţi la popotă. Exista întotdeauna o perioadă în care cei doborâţi fuseseră salvaţi sau forţaţi să aterizeze altundeva şi sunau ca să raporteze. Dar pe măsură ce treceau orele şi nu venea niciun telefon, au ştiut că acei trei bărbaţi fuseseră ucişi sau, în cel mai bun caz, luaţi prizonieri. S-au uitat unul la altul şi au realizat că unul din ei trebuia să se ducă să-i spună lui Alison.

— Ar fi bine să te duci tu, Ştefan, zise Brian cam încurcat. O cunoşti destul de bine, nu?

— Da, suntem prieteni, încuviinţă polonezul încet. Mă voi duce. Chiar în seara asta. Ea ştie că s-au reluat permisiile şi-l va aştepta. N-o putem lăsa să-şi facă griji toată noaptea.

Se întoarse în camera sa, făcu duş şi se bărbieri. Se îmbrăcă atent, cu cea mai bună uniformă a sa; i se părea important să acorde respect acestei misiuni, nu să se ducă îmbrăcat în vesta de zbor, descheiat la gât, cu cămaşa şifonată. Apoi, cu inima grea, ieşi pe poartă şi porni spre Milton Combe.

Alison aştepta în dormitorul din faţă, la fereastră, urmărind drumul. Ştia că Andrew va veni imediat ce va fi posibil. O vreme îl ţinuse treaz pe Hughie ca să-şi vadă tatăl, dar se făcuse târziu, văzuse cum i se închid ochii şi-l culcase. În orice clipă se aştepta să audă clopoţelul bicicletei lui Andrew şi zgomotul

făcut de uşa care se deschidea. Inima începu să-i bată mai tare de emoţie, de parcă ar mai fi fost din nou o tânără la prima ei întâlnire.

De la fereastra deschisă vedea câmpul, spre mlaştinile din Cornwall. Coşurile vechilor mine se profilau pe fondul portocaliu accentuat al soarelui la apus, iar aerul era înţesat de cântecul păsărilor. Dinspre aeroport nu se auzea niciun zgomot; simţea că lumea luase o pauză. Aşa va fi când se va fi terminat totul, se gândi ea. Tihnă şi linişte, femeile aşteptându-şi soţii de la muncă, copiii adormiţi deja în pătucurile lor, departe de orice lupte. Poate peste câteva luni aşa va fi…

Auzi paşi şi inima începu să-i bată mai tare. Nu vedea încă persoana care venea pe drum, dar erau nişte paşi hotărâţi, deşi mai înceţi decât s-ar fi aşteptat de la un bărbat care se grăbea acasă să-şi vadă soţia, copilul şi nou-născutul. Când paşii ajunseră la uşa din faţă, se aplecă să privească pe fereastră. Era Ştefan.

Când puse mâna pe poartă îşi ridică privirea şi o văzu. Privirile li se întâlniră şi Alison simţi că tot corpul începe să-i tremure. Auzi un zgomot în urechi, se simţi ameţită şi cu stare de vomă; revenindu-şi, strânse atât de tare de cadrul ferestrei încât făcu un efort să se desprindă. Îl privi dorindu-şi ca el să-i

zâmbească, s-o asigure că Andrew se întoarce, că avea treabă şi-l trimisese pe el înainte, să-i spună orice, dar chipul lui era la fel de crispat ca al ei. În tăcere, se întoarse de la fereastră şi coborî cu paşi grei scara ca să-i deschidă.

Ştefan era la uşă. Fără o vorbă se priviră, apoi el intră şi o luă în braţe.

— O, nu, spuse ea pe un ton înăbuşit. Te rog, nu-mi spune că…

— Nu s-a mai întors, spuse el, strângând-o la piept. Nimeni n-a văzut ce s-a întâmplat, a plecat singur să ucidă nemţi. Ne aflam deasupra Franţei… ar putea fi bine, Alison. Ar putea fi foarte bine.

— Deasupra Franţei, repetă ea absentă. S-a prăbuşit în Franţa.

— Nimeni nu ştie asta cu siguranţă. Trebuie să aşteptăm. Ştefan o conduse încet spre camera din faţă, o aşeză pe sofa, apoi se aşeză lângă ea, luându-i mâinile în palmele sale. Nu trebuie să ne pierdem speranţa.

— S-a prăbuşit în Franţa. În Franţa.

— Este altfel acum, spuse el. Sunt mii de Aliaţi acolo. Dacă a căzut în apropierea vreunei tabere… există spitale de campanie, ar fi putut primi ajutor într-unul din ele. Sau poate n-a fost rănit. Nu-ţi pierde speranţa, Alison. Se va întoarce, sunt sigur.

— Da, sigur se va întoarce, spuse ea fără convingere, apoi ochii ei aruncară flăcări de mânie: Nu este drept! A fost aici aproape de mine atâta timp, dar nu i s-a permis să vină să-şi vadă copilul, iar în ziua în care a putut s-o facă, s-a prăbuşit! De ce? De ce trebuie să se întâmple toate acestea? De parcă ne-ar urî cineva şi ar vrea să ne facă să suferim! Ce am făcut să meritǎm asta? Ce am făcut rău vreodată?

Alison izbucni în lacrimi, iar el o luă din nou în braţe şi-i rezemă capul de pieptul său. Îi simţea trupul firav zguduit de lacrimi şi realiză că era prima oară când o vedea după noaptea în care o născuse pe Caroline. Cruda ironie îl atinse din nou: el fusese cu soţia lui Andrew în noaptea aceea, el văzuse primul copilul, iar acum se afla din nou aici, alinând-o în cel mai greu moment al vieţii ei.

Oftă şi-şi odihni capul de părul ei, simţindu-i moliciunea de mătase pe obraz, simţind iubirea pentru ea încălzindu-i inima şi trupul. Era o dragoste interzisă, ştia asta. Nu va putea profita de ea niciodată, cu toate că, o dată sau de două ori, Alison fusese foarte aproape de a i-o împărtăşi. Dar, ca întotdeauna, Andrew se aflase între ei. Ştefan nu se îndoia că Alison îşi iubea soţul şi că nu-l va înşela vreodată. Chiar şi acum, dacă Andrew ar muri şi nu s-ar mai întoarce vreodată acasă, tot va rămâne între

ei. Va trece mult timp până ce Alison îşi va deschide inima unui alt bărbat.

Se înfurie brusc că lăsase astfel de gânduri să-i întunece mintea în clipa aceea. Trebuia să le înlăture, să le arunce undeva într-un ungher întunecat al minţii sale. Niciodată nu va trebui să lase ca Alison să afle ce simte pentru ea; trebuie să-i fie prieten, nimic mai mult.

Suspinele lui Alison încetară într-un târziu şi se depărtă puţin, ştergându-şi faţa cu batista pe care i-o oferise Ştefan, trăgând aer cu disperare în piept. Făcu o grimasă în încercarea de a-i zâmbi şi-i spuse:

— Îmi pare rău. Ţi-am udat haina de lacrimi.

— Nu-i nimic, spuse el, încă ţinând-o la piept. Nu contează. Nimic nu mai contează acum. Vreau să fiu aici, să-ţi fiu de ajutor. Plângi din nou, dacă aşa doreşti.

— Probabil o voi face, spuse ea încercând să zâmbească. Probabil voi plânge mult. Dar trebuie să mă gândesc şi la copii. Andrew n-a văzut-o pe Caroline. Nici măcar n-a zărit-o.

— Ştiu. Dar sunt sigur c-o va vedea. Nu cred că Andrew se lasă ucis aşa de uşor. Este viu, undeva în Franţa, sunt sigur, şi se va întoarce la tine. Trebuie să crezi asta, Alison.

— Voi încerca.

Ea mai trase o dată aer în piept, apoi îl privi. Inima lui se strânse un pic. Cu toate că era îndurerată, nu-i păruse nicicând mai frumoasă; tânjea s-o aline, dar ştia că făcuse deja tot ce îndrăznise să facă. Îl întrebă:

— Vrei o cană de ceai?

— Da, spuse el, dar eu îl voi pregăti. Şi am adus ceva să punem în ceai, ceva care te va ajuta să treci peste acest şoc. Scoase o sticlă mică de coniac din buzunar şi o puse pe măsuţa de ceai. Îţi va face bine.

Alison zâmbi chinuit.

— Foarte bine, dar să nu fie prea mult. Se uită la ceas. Trebuie s-o hrănesc pe Caroline.

— Poate ar fi bine să plec. El ezită în cadrul uşii. Îţi fac ceaiul şi plec.

— Nu! Ascuţimea vocii ei i-a uluit pe amândoi, apoi ea s-a oprit şi a continuat pe un ton mai blând:

Nu, te rog, nu pleca. Stai cu mine, Ştefan. Nu vreau să fiu singură. Nu în seara asta. Îl privi cu ochii ei foarte mari, el ezită, apoi se duse înapoi la ea şi-i cuprinse obrajii în palme. Pe moment, privirile li se întâlniră, apoi el o eliberă.

— Nu te las singură, spuse pe un ton scăzut. Voi rămâne atâta timp cât vei avea nevoie de mine. Alt moment de tăcere, apoi el se duse la bucătărie să facă ceaiul.

Alison nu făcu nicio mişcare. Se uita pe fereastră la

amurgul care se lăsa. Era timpul să tragă draperiile şi să aprindă luminile. Acum ştia că nu va mai auzi paşii lui Andrew pe drum. Poate nu-i va mai auzi niciodată.

După ce bău ceaiul făcut de Ştefan, Alison urcă s-o hrănească pe Caroline. Copila adormi din nou pe Ia zece şi jumătate, iar Alison o puse în leagănul de lemn şi o acoperi. Auzind paşi pe scări, se întoarse şi-l văzu pe polonez în cadrul uşii de la dormitor.

— Aş putea s-o văd? o întrebă încet, iar Alison încuviinţă. Veni lângă ea şi priviră împreună acel chip liniştit.

— Este chiar mai frumoasă ca înainte, murmură el.

— Ştiu. Este copia lui Andrew, cu părul negru, ondulat, acei ochi imenşi. Sunt sigură că vor fi căprui, ca ai lui Andrew. Numai dacă ar fi apucat s-o vadă o dată!

— Ştiu. Păcat că eu am fost acela care a văzut-o. Ştefan întinse mâna şi atinse cu vârful degetului obrazul copilei. Este ca satinul. E perfectă.

Alison se depărtă de leagăn.

— Va dormi ore întregi de acum. Este un copil foarte bun, nu prea plânge. Hughie era un monstru la vârsta ei. Vocea îi tremură un pic. Mă duc să mă asigur că este învelit. Se sucește tot timpul şi aruncă deoparte aşternuturile.

Se duseră împreună în dormitorul alăturat, unde Hughie răscolise aşternuturile, era încălzit şi cu părul ud. Alison îi îndreptă aşternutul, luă pătura, apoi îi netezi buclele ude. Hughie pufni şi murmură ceva, apoi se întoarse trăgând aşternutul pe umăr, îngropându-şi faţa în pernă.

— Nimic nu-l mai poate face să se trezească acum, observă ea, dar când era foarte mic nici nu îndrăzneam să ne mişcăm. Presupun că s-au obişnuit amândoi cu zgomotele de la avioanele astea. Amintirea îi readuse durerea în suflet şi gura i se crispă a plâns. O, Ştefan…

El o cuprinse încă o dată în braţe. Rămaseră aşa, ea cu capul lipit de pieptul lui, luptând să se controleze, apoi îşi ridică privirea spre el şi-l întrebă:

— Nu pleci, nu? Stai cu mine?

— Toată noaptea? întrebă el cam îndoit, iar ea încuviinţă. Alison, trebuie să te gândeşti la ce vor spune oamenii.

— Ţie nu-ţi pasă de ce spune sau gândeşte altcineva! izbucni ea violent. Am nevoie de cineva. Am nevoie de tine. Ai fost o alinare pentru mine în lunile astea, venind să mă vezi după-amiezile şi serile când Andrew nu putea să ajungă acasă, apoi ai fost cu mine în noaptea în care s-a născut Caroline şi acum când am cea mai mare nevoie de tine. Nu pot fi

singură în seara asta, Ştefan. Nu pot! Te rog, rămâi.

— Bine, zise el după un moment. Da, sigur că voi sta. Nu trebuie să fiu la aeroport decât dimineaţă. Voi avea grijă de tine.

32

May se trezi devreme în dimineaţa aceea. Toată noaptea ascultase zgomotul avioanelor care veneau şi plecau, şi se întrebă dacă Andrew reuşise să ajungă acasă. Mintea îi era plină de gânduri triste despre Ben, dorindu-şi ca el să fie printre acei aviatori care zburau încă. Numai că pe atunci îşi făcea probleme că el se afla în primejdie…

Văzând că soarele se ivise şi trimitea raze de lumină aurie prin draperiile ei, renunţă la somn şi coborî din pat. Lucra la familia Barton în dimineaţa asta şi nu era nevoie să fie acolo până la ora opt. Mai avea timp să facă o plimbare, înainte ca restul familiei să se trezească.

În timp de pace s-ar fi plimbat puţin pe zona aceea îngustă, de turf, printre oile care păşteau acolo şi printre poneii din Dartmoor. Dar aeroportul înghiţise zonele ei preferate de plimbare, iar de la dispariţia lui Ben o durea sufletul să vadă ciorchinele de clădiri, hangarele, adăposturile şi gardul lung de sârmă. Se întoarse spre drum şi o luă în josul

dealului spre Lopwell, unde râul Tavy ajungea în mare. Cu mult timp în urmă fusese acolo o moară şi May îşi mai aminti de vasele cu abur care efectuau curse de agrement pe râu. Fuseseră zile bune acelea, se gândi ea, uitându-se în jos spre apele liniştite, amintindu-şi cum oamenii se îndrepta spre Şcoala de duminică, sau spre biserică, la Calstock, apoi se întorceau acasă seara, bronzaţi şi obosiţi, cântând pe drumurile întunecate. Vor mai reveni vreodată acele zile, sau deja aparţineau unei ere trecute? Războiul schimbase şi luase atât de multe; le luase vechiul stil de viaţă pentru totdeauna?

Porni înapoi prin sat salutând alţi oameni care se treziseră la fel de devreme şi urcă dealul spre casa lui Alison. Nu voia să-şi vâre nasul în viaţa ei, aşa îşi spuse, dar era bine să afle dacă Andrew reuşise să ajungă acasă. Când ajunse aproape de casă, văzu uşa de la intrare deschisă şi un bărbat înalt, îmbrăcat în uniformă, care ieşi şi rămase o clipă pe trepte.

May se opri. Aşadar, Andrew se întorsese acasă, se gândi ea şi simţi o bucurie mare pentru prietena ei. Aşteptă nevrând să le întrerupă despărţirea, apoi se încruntă.

Uniforma pe care o purta bărbatul era a Forţelor Aeriene Poloneze. Nu era Andrew. Era Ştefan Dabrowski.

Înainte ca ea să se poată mişca, Alison ieşi şi porni pe cărare împreună cu pilotul polonez. Rămaseră la poartă, unde May, şocată, îl văzu prinzând-o în braţe pe Alison şi sărutând-o. Apoi, pomi repede pe drum, iar Alison se întoarse şi o văzu.

— O, May, spuse ea, izbucnind în lacrimi.

May o privi lung. Nu ştia ce să-i spună. Era prea dezamăgită, simţind în acelaşi timp gustul trădării. Nu că Alison ar fi trădat-o pe ea, ci pe soţul ei, şi asta o tulburase. Nu mai ştia ce să creadă.

Alison îşi întinse mâinile spre ea, de parcă ar fi implorat-o să se apropie. Dar May îşi simţea picioarele pironite în pământ. Scutură din cap nevenindu-i să creadă, apoi în cele din urmă îşi găsi cuvintele:

— Nu mai înţeleg nimic. Ce se întâmplă? Ce căuta polonezul aici?

— Nu-i spune aşa! Este un cuvânt urât. Ştefan este prietenul meu, May. A venit să… să…

— Nu cred că vreau să aud pentru ce a venit, spuse May înţepată. Mi se pare c-a stat aici toată noaptea.

— Aşa şi este. Alison începu să plângă din nou. Oh, May, este cel mai cumplit lucru. Îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile, iar May o privi uluită. Este vorba despre Andrew. A fost dat dispărut. May, Andrew a fost dat dispărut, iar Ştefan a veni să-mi spună. Nu se

ştie ce i s-a întâmplat. Nimeni nu l-a văzut prăbuşindu-se. Au aşteptat să vadă dacă o să sune, dar n-a făcut-o. Îşi strânse pumnii de obraji, apoi şi-i apăsă pe gură. A dispărut. Şi nu şi-a văzut niciodată fiica. Lacrimile izbucniră din nou şi de data asta May făcu trei paşi repezi spre ea şi o luă în braţe.

Simţi trupul lui Alison scuturându-se de plâns şi se mustră pentru gândurile pe care le avusese. Chiar dacă se gândise de câteva ori că polonezul era prea prietenos, era evident acum că Alison nu simţea decât prietenie pentru el. Pe Andrew îl iubea, iar acum îl pierduse, aşa cum îl pierduse şi ea pe Ben.

— O, biată prietenă, spuse May strângând-o la piept. Biata de tine. O luă cu ea intrând pe poartă, apoi o conduse pe cărare spre uşă. Hai în casă şi spune-mi tot ce ai aflat. O să-ţi fac un ceai bun. Murmurând cuvinte de alinare, îşi conduse prietena spre camera din faţă şi o aşeză pe sofa. Acolo se aflau pături şi perne, de parcă cineva şi-ar fi petrecut noaptea şi încă o dată se simţi ruşinată de gândurile ei. Împinse păturile la o parte, apoi, gândindu-se mai bine, o înveli pe Alison care tremura.

— Tocmai am băut ceai, spuse Alison pierită. L-a făcut Ştefan. Mă simt ca şi când aş fi băut ceai toată noaptea. A venit ieri-seară să-mi spună. Când l-am auzit venind, am crezut că este Andrew. Dar imediat

ce l-am văzut am ştiut. Îşi ridică privirea îngrijorată spre May. A dispărut, May! spunea că nu se va mai prăbuşi niciodată, dar eu m-am temut că nu este aşa, şi am ştiut că dacă va mai fi doborât vreodată nu va supravieţui. Cuvintele ei se formară cu durere parcă, şi începu să tragă aer în piept de parcă n-ar fi putut respira. May, nu pot, nu pot… nu pot respira!

— Linişteşte-te. May îi luă mâinile care nu mai aveau nicio putere şi le ţinu strâns. Totul este în ordine, draga mea. Încearcă să respiri calm, continuu.

Asta este, draga mea. Foarte bine. Mai încearcă o dată. Încet, nu te grăbi. Acum este mai bine. Sprijină-te de mine. Destinde-te. Iar acum respiră cu calm, asta trebuie să faci. Aşa.

Treptat, Alison se relaxă şi respiraţia ei deveni mai uşoară. Lacrimile îi mai curgeau pe obraji, dar acel suspin teribil, dureros încetase şi după câteva minute May o rezemă de perne şi o înveli cu păturile. Când se depărtă, observă că Alison închisese ochii. Este obosită, biata de ea, se gândi May cu compasiune. Probabil n-a dormit toată noaptea şi a trebuit să hrănească şi copilul. Va trebui să am grijă, să nu-şi piardă laptele. Acum poate să doarmă puţin. Eu o să-l trezesc pe Hughie şi o să-i dau micul dejun în grădină, o să-i placă asta, şi în acest fel nu va

trebui s-o trezesc, atâta timp cât doarme copilul. Ar mai putea dormi o oră sau cam aşa. Iar eu mă voi duce la telefon să anunţ familia Barton că nu vin. N-o pot lăsa singură astăzi.

May ieşi în linişte din încăpere închizând uşa la fel de încet în urma ei şi urcă scara. Dar înainte de a intra în camera lui Hughie rămase un timp privind pe fereastră şi încercând să asimileze veştile pe care abia le primise.

Andrew Knight era dat dispărut. Iar Alison, ca multe alte tinere, era văduvă. Era destul ca să-i sfâşie inima, dacă nu cumva i-o sfâşiase deja.

Mai târziu, veni s-o vadă căpitanul de grup al lui Andrew. Se aflau în grădină unde Hughie se juca pe fâşia de iarbă lăsată de bătrânul domn Prettyjohn când săpase pentru a cultiva legume. Salata creştea bine, roşiile erau legate cu grijă de aracii scoşi din gardul viu. Ridichile şi sfecla dăduseră frunze şi mai era o fâşie de unde Alison scosese cartofi doar cu o zi înainte. Voise să-i gătească lui Andrew.

Lacrimile i se uscaseră şi pe chip i se instaurase un calm îngheţat când se aşeză pe vechiul scaun din grădină urmărind chipul ofiţerului. Ştia că după plecarea lui va plânge din nou, dar deocamdată voia să-şi păstreze un aer demn. Lacrimile puteau fi văzute doar de prieteni şi numai în cele mai dificile

momente.

— Nu pot să vă spun cât îmi pare de rău, spuse căpitanul de grup Stanton. Andrew a fost un pilot foarte bun şi un excelent comandant de escadron. Toţi îi vor simţi lipsa. Dar nu trebuie să ne pierdem speranţa. Sunt sigur că Dabrowski v-a spus că nu l-a văzut nimeni doborât. Nu ştim că ar fi fost ucis. Poate a scăpat, nu se ştie nimic. Iar dacă a scăpat…

— Dacă a scăpat, spuse Alison, îl vor captura nemţii. Şi-l vor ucide.

— Nici vorbă! Vor fi mai tentaţi să-l facă prizonier.

— Credeţi? spuse ea cu vigoare. Am auzit poveşti, paraşutişti împuşcaţi la aterizare, piloţi ucişi în avionul care ardea sau chiar lăsaţi în avion, luptându-se să iasă. Şi dacă fusese rănit din nou? Îl vor trata corespunzător acum, când soldaţii noştri îi alungă? îi vor da un pat într-unul din spitalele de campanie, când au probabil sute de răniţi ai lor?

Adăugă ea pradă durerii. Ar fi fost mai bine pentru el să fi murit când a căzut avionul.

— Draga mea, spuse Stanton, nu trebuie să vorbeşti aşa. Nici măcar să gândeşti asta. Nu trebuie să ne pierdem speranţa.

— Ştiu. Copila care dormea lângă ea se trezi şi scânci, iar Alison se aplecă s-o legene. Îmi pare rău că mă port astfel, spuse ea. Numai că ştiu ce se

întâmplă. Şi mai ştiu cât de nefericit a fost Andrew în ultimele săptămâni. Îşi ridică privirea spre el. Nu şi-a văzut copila, comandante Stanton. Are aproape o lună, iar el n-a văzut-o niciodată. A fost o cruzime ce i s-a făcut.

— N-am putut face nimic. Ordinele…

— Oh, ştiu totul despre aceste ordine! exclamă ea. Tatăl meu a fost colonel de armată. A servit în Primul Război Mondial. Am crescut ştiind tot despre ordine. Se ridică şi luă fetiţa în braţe. Nu vi se pare frumoasă? Micuţa noastră, Caroline. Cel puţin voi avea fotografii cu tatăl ei să i le arăt când va creşte. Iar acum trebuie s-o hrănesc, aşa că…

— Da, sigur că da. Omul se ridică în picioare şi rămase puţin descumpănit. Regret din suflet, doamnă Knight. Mă tem că vor mai fi nişte formalităţi, odată ce vom fi siguri… dar, după cum v-am spus, nu suntem siguri de nimic în momentul de faţă, iar eu simt că Andrew se va întoarce. S-a mai întâmplat şi altora, în condiţii speciale.

— Ştiu, poate veni prin Spania. Am cunoscut unul sau doi astfel de soldaţi. Aşeză copila cu grijă pe braţul stâng şi-i întinse mâna dreaptă. Mulţumesc c-aţi venit, comandante. Aţi fost amabil că v-aţi deranjat.

El se înclină în faţa ei şi plecă. Alison rămase câteva

momente ţinând copilul la piept şi privind chipul care semăna atât de mult cu al lui Andrew, buclele negre. Când se uită la ea, pleoapele cu marginile albăstrii se ridicară şi ochii lui Andrew o priviră de parcă încercau să-i spună ceva.

— Ce este, draga mea? şopti Alison. Ce vrei să-mi spui? Ce ştii tu? Apoi, simţind parcă mai accentuat că era chiar Andrew cel care încerca să-i vorbească, spuse: Unde eşti, dragul meu? Ce ţi s-a întâmplat?

Dar nu primi răspuns. Ochişorii în care privise se închiseră şi Caroline deschise gura şi începu să plângă, iar acel moment care păruse o scurtă punte de comunicare trecu. Simţindu-se mai singură ca niciodată, Alison se aşeză să hrănească fetiţa.

33

Trandafirii pe care Olivia insistase să-i păstreze, atunci când restul grădinii fusese transformat în grădină de legume, se aflau în cea mai bună formă când John Hazelwood o porni pe cărarea care ducea spre biserică. Mărul era plin de fructe mici care începuseră să cadă pe aleea cu iarbă, unde venise pe lume Hope, iar cărarea avea pe margine lavandă şi rozmarin care se frecau de poalele sutanei sale şi-şi trimiteau aroma în aerul blând al dimineţii. Simţea cum îl bate soarele pe capul descoperit şi-şi ridică

privirea spre cerul albastru, doar cu câţiva nori indecişi, dorindu-şi ca lumea să fie cu adevărat liniştită, ca în acest moment.

Cu trei zile în urmă îi scrisese lui May Prettyjohn, manifestându-şi simpatia şi compasiunea pentru pierderea lor comună. Încercase din răsputeri s-o vadă aşa cum o văzuse Ben, o fată care ar fi locuit cu el şi cu Olivia şi desigur cu Ben, care ar fi fost mama nepoţilor săi, şi se simţise oarecum ruşinat că Jeanie fusese cea care arătase ce să facă. Când puse scrisoarea la poştă, nu putu să nu se întrebe dacă va mai primi răspuns de la ea. Acum, după ce-l pierduse pe Ben, se va gândi că familia lui nu mai este interesată de ea; poate că va citi scrisoarea lui şi o va arunca.

Ei, oricum el îi scrisese. Mai trebuia să-i spună şi Oliviei. Deschise uşa bisericii şi rămase acolo un moment, pentru ca privirea să i se obişnuiască treptat cu întunericul şi cu aerul rece care-i sufla în faţă. O rază de lumină se strecura prin fereastra de la est şi-şi arunca curcubeul de culoare pe podeaua de piatră, iar o vază cu trandafiri albi se afla în altar. Mirosul lor se propagase în toată bisericuţa, iar el îl inspiră, realizând brusc că se mai afla cineva acolo. O persoană aplecată pentru rugăciune în faţa altarului.

John făcu un pas înapoi, nevrând să tulbure acea

persoană şi o luă în linişte spre intrarea bisericii. Când ajunse în dreptul primelor scaune, privi în lateral întrebându-se cine era oare persoana care venise atât de devreme să se roage şi, spre uimirea lui, observă că era chiar soţia sa.

Se opri brusc, pe jumătate înclinat să se ducă spre ea, dar apoi îşi aminti că ea, ca toată lumea, avea dreptul să se roage în intimitate, netulburată. Dar când porni din nou înainte, ea îşi ridică încet capul şi privirile li se întâlniră.

— Olivia, spuse el încet, iar ea se ridică venind spre el. Olivia, ce faci aici?

— Ce-aş putea să fac într-o biserică? întrebă ea, iar el scutură din cap, uimit.

— N-ai fost de mult timp în acest loc. Am fost surprins, dar foarte mulţumit, draga mea. John îi luă mâna. Sper că asta înseamnă că te simţi mai bine.

— Nu ştiu, răspunse ea. Nu ştiu dacă mă voi simţi mai bine vreodată. Poate că mă simt schimbată cumva. Olivia se aşează din nou, iar John ocupă locul de lângă ea, privindu-i chipul. Ea fixa cu privirea fereastra colorată de deasupra altarului, a cărei lumină îi cădea pe obraji, marcându-i cu irizările ei. Ochii ei cenuşii erau mai rigizi ca niciodată, iar buzele mai ferme. El se simţi oarecum uşurat, dar îşi aminti că tristeţea ei era încă la cote maxime. Nimic

nu putea schimba faptul că-şi pierduse doi fii.

— Ce vrei să spui, Olivia? Cum eşti schimbată? o întrebă cu blândeţe.

— Nu prea ştiu. De parcă aş fi ieşit dintr-o ceaţă deasă, probabil. Mai sunt nişte pete, dar am început să văd din nou. Se întoarse spre el. Şi tu te-ai schimbat. Simt asta. Ceva ţi s-a întâmplat în ultimele zile şi te-ai schimbat şi tu. Asta m-a făcut şi pe mine să mă schimb.

El o privi şocat.

— Eu te-am făcut să te schimbi?

— Nu chiar, spuse Olivia, dar noi am fost întotdeauna foarte apropiaţi, nu? Am simţit la fel. Îţi aminteşti când eram însărcinată cu copiii, iar ţie îţi era rău dimineaţa? Cum ai simţit durerile facerii în acelaşi timp cu mine? Cred că acum este ceva similar. Şi atâta timp cât niciunul nu se poate elibera, îl ţine prizonier şi pe celălalt. Dar în ultimele zile am simţit ca şi cum s-ar fi desfăcut un nod înlăuntrul meu. Şi ştiu că parţial are legătură cu tine, şi chipul îţi este altul. Ţi s-au netezit câteva riduri. Ridică din umeri şi se uită din nou spre acele culori strălucitoare ale ferestrei. Sau poate îmi regăsesc calea spre credinţă, aşa cum mi-ai spus că se va întâmpla.

— Sper că aşa este, zise el aplecându-se s-o sărute pe obraz. Şi ai dreptate, ceva s-a schimbat. Făcu o

pauză, cântărind ideea în minte. Odată ce-i va spune, nu va mai exista cale de întoarcere: vor trebui să discute totul. Şi el nu ştia dacă Olivia este destul de puternică pentru asta. Apoi, văzându-i chipul, înţelese că mersese prea departe pentru a mai da înapoi. Trase aer în piept şi-i spuse încet: I-am scris lui May Prettyjohn.

O scurtă tăcere. Ea întoarse capul spre altar, spre vasul în care se aflau trandafirii. Ridică încet bărbia privind sticla pictată a ferestrei cu imaginea lui Iisus, care ducea pe umăr un miel alb. Apoi se întoarse spre el.

— Fata despre care ne-a spus Ben?

— Da. Ea mi-a scris prima. Nu ţi-am arătat scrisoarea, nevrând să te supăr. Ea a vrut să ştim că se gândeşte la noi, vrea să ne spună cât de îndurerată este. Şi a mai fost ceva.

Olivia îl rugă să continue.

— Ce altceva, John? Ce credeai că mă va supăra atât de tare?

— Mi-a spus că se logodiseră, zise el. Ben i-a cerut mâna tatălui ei cu o seară înainte de a fi ucis. Urma să cumpere inelul a doua zi.

În acea lumină slabă, el văzu cum îi pieri culoarea din faţă. Se clătină un pic, iar el o prinse de umeri.

— Logodiţi! şuieră ea.

— Da. Totuşi nu voiau să se căsătorească imediat. Nu până ce nu primeau acceptul tău. A spus asta foarte clar. Voiau ca toată lumea să afle că se vor căsători, că-şi aparţineau unul altuia, dar asta a fost tot. Urma să aştepte consimţământul tău, al nostru.

— Şi dacă eu n-aş fi fost de acord niciodată? spuse ea. Nu s-ar mai fi căsătorit?

— Cu timpul, cred că te-ai fi răzgândit, spuse el cu blândeţe. Întotdeauna ai vrut fericirea copiilor noştri. Şi poate că după ce am fi cunoscut-o…

Olivia îl întrerupse:

— Aveau cumva un motiv anume pentru care să se căsătorească, John? Cumva…?

— Sunt sigur că nu. Fata nu este în niciun pericol, sunt sigur de asta. Este doar îndurerată şi îndoliată şi vrea să împartă această stare cu noi. Pare o fată de treabă, Olivia. Iar Ben a iubit-o.

Olivia tăcu o vreme, apoi spuse:

— Am sperat întotdeauna că el şi Jeanie…

— Ştiu, draga mea. Şi mai ştiu şi că Jeanie îşi făcuse speranţe. Dar a dovedit că este o fată cu capul pe umeri. M-a făcut să înţeleg c-am greşit pentru că nu i-am răspuns lui May la scrisoare şi…

— *Jeanie* a făcut asta? Ai vorbit cu Jeanie despre asta?

— Ea a venit la mine. Mi-a mărturisit c-a găsit

scrisoarea lui May în buzunarul sutanei când i-am dat-o s-o cârpească şi a citit-o. S-a oferit să-i răspundă ea, sau să se ducă să stea de vorbă cu May, după ridicarea restricţiilor de călătorie. Atunci am ştiut că nu am de ales. Nu putem ignora această biată fată, draga mea. Ne-ar fi fost noră. Ar fi fost mama copiilor lui Ben. N-o putem ignora.

— Nu, nu putem. Olivia era din nou tăcută. Apoi, îi spuse: Aş vrea să rămân singură o vreme, John, dacă nu te superi. N-am terminat ce făceam aici.

El se opri, îi aşeză o mână pe umăr, apoi se ridică. Nici nu ştia de ce venise la biserică, poate pentru ca să ceară sprijin pentru el însuşi. Dar primise mai mult decât căutase şi inima i se umplu de mulţumire şi de uşurare. După un timp se întoarse şi ieşi încet din biserică, lăsându-şi acolo soţia, în întuneric, cu capul plecat.

Ajuns afară, fu izbit de căldură şi de lumină. O clipă rămase aşa, simţind razele soarelui pe faţă, apoi se întoarse acasă.

Când scrisoarea ajunse Ia familia Prettyjohn, May o luă în grădină s-o citească. N-o deschise imediat. Se aşeză pe vechea bancă a bunicului, care nu se putea vedea din casă din cauza rugilor de mure, ţinând scrisoarea în mână. Era un plic alb care părea gros şi umflat, de parcă a fi conţinut mai multe hârtii. Ştia că

era de Ia John Hazelwood, deşi nu se mai aştepta să primească veşti de la el. Cumva se temea să desfacă plicul, dar odată ce o tăcu, ştiu că viaţa i se va schimba cumva, fără putinţă de întoarcere.

Eşti cam smintită, May Prettyjohn, se admonestă, apoi puse degetul pe colţul plicului.

După jumătate de oră se întoarse în casă. Mama ei, aflată la masa din bucătărie, curăţa suporturile de lumânări de alamă moştenite de la bunica sa şi-şi ridică privirea spre May.

— E totul bine, fetiţo? Pari necăjită.

— Nu am nimic. May se aşeză pe marginea ferestrei, rezemându-şi capul de peretele gros. Am primit o scrisoare de la tatăl lui Ben.

— A, mi-am închipuit că asta ar putea fi. Şi ce avea să-ţi spună, frumoasa mea?

— A fost foarte amabil. Spunea că este bucuros că Ben a fost fericit în ultimele săptămâni, că a iubit pe cineva şi a fost iubit la rândul lui. Vocea lui May tremură puţin şi o lacrimă i se scurse pe obraz. Mi-a mai spus că-i pare rău că nu mi-a răspuns aşa cum trebuia când i-am scris, dar era îngrijorat din cauza mamei lui Ben. Ştiam asta. Ben mi-a spus tot, iar eu n-am vrut s-o supăr şi mai tare pe biata doamnă, ştiind prin ce trece. Dar acum, domnul Hazelwood îmi spune c-a simţit nevoia să-mi scrie. Recunoaşte c-

a făcut o greşeală că n-a scris până acum. May scuturã din cap a mirare. E preot, mamă, şi recunoaşte c-a greşit! Şi mai spune că fata aceea care locuieşte în casa lor, Jeanie, despre care ne-a spus Ben, a vrut să-mi scrie. A inclus şi un bilet de la ea. May scoase o foaie de hârtie separată din plic şi o privi. Şi acest bilet este unul drăguţ. Cred că-mi place Jeanie.

Chipul i se schimonosi şi lacrimile începură să curgă în voie. Mabel Prettyjohn lăsă curăţatul, îşi şterse mâinile pe o cârpă umedă şi veni să-şi îmbrăţişeze fiica.

— Linişteşte-te, draga mea. Plângi cât vrei, o să-ţi facă bine. Lasă lacrimile să curgă. Luă încet scrisoarea din mâinile fiicei sale, ale cărei lacrimi începuseră să întindă cerneala, şi o puse pe masă.

— Ar trebui să încetez, suspină May, încercând să-şi stăvilească lacrimile. Au trecut câteva săptămâni, ar fi trebuit să depăşesc moartea lui Ben. Încerc să-mi revin, dar când şi când tot mai cedez. Iar când am citit scrisoarea asta… este atât de plină de compasiune! Oricum, nu mai am ocazia să-i cunosc cum sunt în realitate, aşa cum aş fi făcut dacă Ben…

Mabel o bătu pe umăr, apoi o prinse în braţe.

— Şi ai mai şi aflat că şi Alison şi-a pierdut soţul, nu? Asta a înrăutăţit lucrurile.

— Au murit prea mulţi, se lamentă May. Chiar de la deschiderea aeroportului. Au venit atâţia piloţi la Harrowbeer, doar pentru a fi ucişi; toţi erau atât de tineri. Nişte copii.

— Ştiu. Este război. Întotdeauna este aşa în timp de război.

— Şi de ce nu i se pune capăt? strigă ea furioasă. De ce nu găsesc altă modalitate de a-şi rezolva problemele? Asta nu are nicio legătură cu oamenii de rând, niciunul din noi n-a vrut acest război. Nu ne-a întrebat nimeni dacă vrem să mergem la război, doar ne-au cerut s-o facem. Dar noi suntem ucişi, nu politicienii. Noi, oamenii ca Ben şi fratele său, Andrew şi alţi bărbaţi curajoşi. Nu este drept!

— Viaţa nu este dreaptă, indiferent cine ai fi, se auzi vocea lui William din încăperea alăturată. Nu trebuie să mergi la război ca să afli asta.

Cele două femei se priviră, iar May îşi şterse lacrimile şi se duse în camera în care se afla tatăl ei în fotoliul său, cu picioarele pe care nu şi le mai putea folosi întinse pe un scaun din faţa sa.

— Îmi pare rău, tată, spuse încet. Ai dreptate. Ar trebui să-mi fie ruşine.

— Nu, fetiţo, nu ai de ce să te ruşinezi. Nu asta am vrut să înţelegi. Am vrut doar să spun că nu contează cine sau ce eşti, lucrurile nu se desfăşoară aşa cum

vrem. Uneori merg aşa cum vrei, alteori nu, dar tot ce putem face noi este să ne continuăm viaţa aşa cum credem că este mai bine. Tu, fetiţo, ai plâns destul, cum spunea şi mama ta, dar de acum trebuie să-ţi revii, să-ţi duci viaţa înainte. Nu ai altă cale.

— Ştiu. May se aşeză pe marginea patului, folosit ca sofa în timpul zilei, şi-i luă mâna. Ştiu, tată, asta încerc să fac. Numai că primirea acelei scrisori m-a afectat din nou. Este atât de caldă. Deşi totul este numai tristeţe. Mare păcat!

— Da, fetiţo, aşa este, nu te contrazic. William o bătu încet pe mână. Voiam doar să spun că nu ne putem întreba de ce sunt lucrurile aşa cum le vedem. Nimeni n-a găsit acest răspuns până acum, din câte ştiu. Noi trebuie să zâmbim doar.

— Da, spuse May, ai dreptate. Şi îşi sublinie spusele prin zâmbetul pe care i-l oferi printre lacrimi. Iar acum mă duc s-o ajut pe mama cu masa. Vom face paste şi i-am promis că voi face eu sosul.

May se întoarse la bucătărie şi luă scrisoarea cu ea. Mai târziu, o va duce în camera ei şi poate o va reciti. După aceea, o va pune în cutia cu micile ei comori, împreună cu fotografia lui Ben stând pe aripa avionului. Nu credea că va mai primi veşti de la familia Hazelwood.

— Presupun că vei pleca înapoi la Lincolnshire,

spuse Ştefan. Stătea pe scaunul lui obişnuit, cu o ceaşcă de ceai, şi Hughie pe un covoraş la picioarele sale. În afară de prezenţa lui Caroline care dormea în leagănul său, parcă nu se schimbase nimic faţă de acele după-amiezi de iarnă, când venea aici să discute cu ea despre viaţa sa din Polonia. Cu toate acestea, totul se schimbase. Nimic nu va mai fi la fel vreodată.

Alison făcu o mişcare. Vremea se stricase, afară era o ceaţă deasă şi cădea chiciura. Era destul de cald, nu era nevoie să aprindă focul, cu toate că strălucirea unor flăcări în şemineu ar fi înveselit atmosfera acelei după-amiezi triste. Cu toate acestea, nu i-ar fi încălzit şi inima, se gândi ea cu tristeţe. Acolo se afla un bulgăre de gheaţă, care nu se va topi niciodată.

— Nu încă, spuse ea. Nu pot risca să nu mă găsească Andrew aici când se va întoarce.

Mama îi scrisese, implorând-o să se întoarcă acasă măcar pentru o săptămână sau două, imediat ce aflase că Andrew era dat dispărut. Şi ea va veni la Devon imediat ce se va putea, dar deocamdată era mai bine pentru Alison să fie acasă, unde avea cine să se îngrijească de ea şi de copii.

Dar Alison îi dădu acelaşi răspuns: nu părăsea Harrowbeer, până ce nu afla ce se întâmplase. Nu putea să rişte ca Andrew să se *întoarcă acasă, aşa*

cum ea se ruga să se întâmple, şi să găsească o casă goală.

Căpitanul grupului venise s-o vadă din nou după acea primă zi şi discutaseră toate variantele posibile. Mai fuseseră şi alţii daţi dispăruţi şi se întorseseră. Unii reuşiseră să se întoarcă din Franţa, fiind trecuţi peste Canal de pescari, cu mari riscuri, şi aterizaseră pe o plajă întunecată, părăsită. Dar acum plajele erau minate, blocate cu sârmă şi păzite; de aceea, oricine ajungea pe coasta de sud risca să fie aruncat în aer sau împuşcat.

Mai erau şi alte căi de întoarcere. Dacă ajungeai la o casă în siguranţă, puteai fi transmis ca un pachet periculos în Spania, unde nu te mai puteau ajunge nemţii, şi puteai traversa Canalul în siguranţă. Alison cunoştea doi bărbaţi care se întorseseră în felul acesta. Unul din ei îi povestise cum, împreună cu alţi bărbaţi, se ascunsese timp de trei săptămâni în casa unui notar din Marsilia şi nu avuseseră voie nici măcar să privească pe fereastră, ca să nu fie văzuţi, nici să tragă apa la toaletă, ca să nu fie auziţi. Fusese mutat în altă casă, apoi din nou în alta, apoi pornise într-o călătorie istovitoare şi lungă peste Pirinei, apoi în Spania. Când ajunsese în Anglia în cele din urmă i s-a dat o permisie de câteva zile, după care s-a întors la datorie.

— Crezi că se va întoarce, spuse Ştefan, jumătate întrebare, jumătate afirmaţie, iar ea încuviinţă.

— Trebuie să cred. *Până nu ştim cu certitudine, nu trebuie să renunţăm!* îi spusese comandantul de grup. Poate că este o prostie, dar simt că atâta vreme cât îmi păstrez vie speranţa îl pot ţine şi pe el în viaţă. Dacă renunţ, îi iau şi şansa pe care ar putea s-o aibă.

Ştefan se uită la Hughie şi-şi aşează mâna pe căpşorul lui blond.

— Ştiu ce vrei să spui, zise încet. Şi eu trebuie să păstrez această speranţă pentru toată familia mea. Dar este foarte greu când ştim cu toţii ce se poate întâmpla. Se lăsă un moment de tăcere, apoi el spuse cu mai multă hotărâre: în ce-l priveşte pe Andrew cred că sunt multe speranţe. Nu l-a văzut nimeni prăbuşindu-se. Iar dacă a murit, a făcut-o ca un erou. A fost un pilot extraordinar, Alison. Le vei putea spune copiilor asta, indiferent ce se va întâmpla.

Tăcură din nou câteva minute, apoi ea îl întrebă:

— Ce vei face când se va termina războiul, Ştefan? Te întorci în Polonia? I-am auzit pe unii spunând c-ar prefera să rămână aici.

— Cine ştie? Unii se tem să se întoarcă, pentru că nu ştiu ce vor găsi acolo. Iar dacă ruşii au controlul… noi îi cunoaştem de mult. Nu sunt mai buni conducători ca nemţii. Dacă ne-am putea aduce

familiile aici… dacă mai avem familii… Făcu o pauză cu chipul marcat de suferinţă. Mai sunt unii care şi-au făcut altă viaţă aici. Cei care s-au căsătorit sau intenţionează să se căsătorească cu englezoaice. Nu cred că vor să-şi ducă soţiile în Polonia, mai ales aşa cum este acum.

— Şi tu ce vei face? Eşti muzician. Vor mai exista orchestre acolo?

El începu să râdă.

— Cred că de acum voi cânta doar pentru propria mea plăcere. Lumea va avea alte priorităţi după ce îşi va reveni de pe urma catastrofelor din ultimii cinci ani. Vom duce cu toţii vieţi foarte diferite de cele pe care ne-am aşteptat să le ducem. Acest război a schimbat totul. Îşi privi mâinile cu degetele lungi, sensibile. Poate mă voi apuca de construcţii ca să ajut la reconstrucţia acestei biete lumi, dar n-am habar dacă o voi face aici sau în Polonia, ori în altă ţară.

— O, Ştefan, spuse ea uitându-se la castelul construit de Hughie. Totul este atât de trist.

El încuviinţă.

— Dar ştiu că tu obişnuieşti să spui că fiecare nor are o margine de argint. Dacă n-ar fi fost războiul, n-aş fi ajuns niciodată aici. Ezită. Nu te-aş fi cunoscut.

Uimită, ea-şi ridică privirea, văzându-i ochii. Erau foarte întunecaţi, doar cu o margine de argint

strălucitor. Simţi cum i se strânge inima şi-i evită privirea.

— Te rog, cântă-mi la pian, spuse ea. Cântă ceva cu forţă, cu putere, care să evoce câştigarea războiului. Ceva care să mă facă să cred că totul se va sfârşi cu bine, că Andrew se va întoarce, că tu te vei duce înapoi în Polonia şi-ţi vei găsi familia acolo.

El se ridică şi se duse la pian. Ridicând capacul se aşeză şi lăsă degetele să-i rătăcească pe clape. Hughie se ridică în picioare ducându-se lângă el, urmărindu-i mâinile. Apoi începu muzica.

Când acordurile Concertului nr. 4 pentru pian al lui Rahmaninov umplură încăperea, ea se rezemă de spătarul scaunului şi se gândi la Andrew, care zbura cu avionul său; de acolo de sus vedea distrugerea de jos.

34

Pe Ia mijlocul lunii iunie, Londra şi sud-estul Angliei erau atacate din nou, iar oamenii intraseră în adăposturile antiaeriene, despre care crezuseră că nu le vor mai fi de folos. Bomba zburătoare sosise.

Primele astfel de bombe fuseseră menţionate în treacăt la ştiri drept explozii de gaz. Dar întrucât erau tot mai frecvente, era imposibil să fie trecute cu vederea şi curând toată lumea află că acele avioane

fără pilot, cu aripile boante, fuseseră trimise din direcţia Calais-ului.

— Se spune că fac un zgomot diferit de al altor avioane, spuse May, când veni să facă curăţenie acasă la Alison, într-o dimineaţă. Dar atunci când se opreşte motorul trebuie să intri imediat în adăpost. Imediat se prăbuşesc, iar dacă eşti în raza lor de acţiune nu ai nicio şansă. Şi sunt destul de mari, la bombe mă refer.

— Ştiu, se înfioră Alison. Un pilot mi-a spus că astfel de avioane transportă o tonă de exploziv. Şi motorul este de tip nou. De asta zgomotul pe care-l fac este diferit, se numesc bombe bâzâitoare.

— Pot să bâzâie cât vor, zise May care lustruia pianul. Am crezut că merge bine cu invazia şi cu toate celelalte, dar văd că ne-am întors la bombardamente. Sincer îţi spun, mă întreb dacă războiul ăsta se va sfârşi vreodată.

May se duse la spălătorul aflat în spatele bucătăriei, unde fierbeau scutecele lui Caroline într-un vas vechi de aramă. Le scoase cu ajutorul unui cleşte mare de lemn şi le puse într-o găleată emailată ca să le ducă la bucătărie şi să le clătească, punând altele la Fiert. Când erau gata toate, pe sârmă flutura un şir de scutece albe ca zăpada, iar Alison o chemă să bea un ceai.

— Ar fi bine să luăm o pauză, zise ea. În timp ce May spălase şi făcuse curăţenie, ea făcuse prăjituri şi pregătise legumele pentru masa ei şi a lui Hughie. După ceai, o să te conduc acasă. Am o carte pentru tatăl tău.

— O, ce fericit va fi! Chiar se plângea seara trecută că nu are ce să citească. I-a plăcut ultima carte pe care i-ai adus-o de la bibliotecă.

Au pornit împreună cu Caroline în cărucior, cu Hughie alături de ele. Taxiul lui Bob Derry trecu pe lângă ele, iar ele se rezemară de gard ca să-i facă loc. Spre uimirea lor, el opri la poarta familiei Prettyjohn.

— Cine poate fi? întrebă May. Nu sunt prea mulţi oameni bogaţi pe aici, care să poată plăti un taxi.

Grăbiră pasul, portiera maşinii se deschise şi văzură coborând nişte persoane străine. Bob Derry coborî şi el şi discută un moment cu aceste persoane; apoi se întoarse spre aeroport, după ce le salută vesel pe May şi pe Alison. Bărbatul şi femeia se întoarseră spre ele.

— Bună dimineaţa, spuse bărbatul. Cred că eşti May Prettyjohn. Îi întinse amândouă mâinile, iar May le luă cam neconvinsă. Mă bucur mult să te cunosc, draga mea. Sunt John Hazelwood. Iar aceasta, spuse el arătând spre femeia înaltă cu părul grizonant, aflată lângă el, este soţia mea, Olivia. Mama şi tatăl

lui Ben.

May îi privea când pe unul, când pe altul. Brusc, simţi că i se face frig.

— Mama şi tatăl lui Ben? Dar… nu înţeleg, n-am ştiut că veniţi. N-aţi spus că…

— Ştiu, zise el calm. A fost ceva neaşteptat. Am hotărât că trebuie să venim să-ţi spunem chiar noi…

— Ce să-mi spuneţi? izbucni May, apoi îşi smulse mâna din palmele lui, pentru a şi-o duce la obraz. Ce s-a întâmplat? De ce aţi venit?

Olivia făcu un pas în faţă. Puse o mână pe braţul lui May şi-i vorbi pe un ton calm, liniştit:

— Draga mea, am primit veşti de la Ben. Vocea începu să-i tremure brusc. Vine acasă. Este bine, sănătos, May, Ben este în viaţă. Vocea îi pieri şi lacrimile îi scăldară obrazul.

John Hazelwood dădu drumul celeilalte mâini a lui May şi-şi luă soţia de după umeri. Se vedea cum şi lui îi tremura bărbia, dar ochii îi străluceau de bucurie. Se uită de la May la Alison, apoi la Mabel şi la bătrânul Prettyjohn care ieşiseră la poartă.

— Este adevărat. Ni s-a transmis de la Departamentul de Război. Ben s-a întors în Anglia deja. A fost rănit când avionul său s-a prăbuşit în Franţa, un fermier l-a găsit şi l-a luat acasă. L-a ţinut acolo şi a fost îngrijit de un medic local. A avut un

picior rupt, dar se pare că medicul i l-a vindecat bine, din ce ni s-a spus, dar n-au putut să-l mişte din loc câteva săptămâni. A fost adus prin Spania şi acum este la un spital în Cornwall. Ne ducem să-l vedem. O privi cu bunătate pe May. Nu ne-am putut duce fără să-ţi spunem.

— Ben, şopti May. Ben este în viaţă? Este în Cornwall. Se întoarse şi privi dincolo de câmpuri spre dealurile care străjuiau valea.

— Poţi merge cu noi, dacă doreşti, îi spuse Olivia. Domnul Derry vine să ne ia peste o oră. Lacrimile îi curgeau pe obraji, dar ochii îi erau la fel de neclintiţi. Noi vrem să ne însoţeşti.

Alison se uită la Mabel Prettyjohn care făcu un pas în faţă şi-i întinse mâna.

— Vă rog să poftiţi înăuntru, le spuse cu o voce caldă, mlădioasă. Ceainicul este pe foc; cred că tuturor ne-ar prinde bine o ceaşcă de ceai. Am pâine abia scoasă din cuptor, unt făcut în casă şi nişte brânză la fel de bună. Îndrăznesc să spun că n-aţi mâncat nimic până acum, pentru că aţi călătorit cu trenul. O privi pe Alison. Şi tu, fetiţo.

Alison se uită la cei doi Hazelwood.

— Mulţumesc, doamnă Prettyjohn, dar cred că trebuie să mă duc acasă. Este bine să fiţi în familie.

— Dar şi tu faci parte din familie, draga mea. Îi

privi pe cei doi Hazelwood. Este Alison Knight, soţia comandantului de escadron. Îl cunoaşte bine pe Ben al vostru.

— Venea destul de des la noi acasă, le explică Alison. Dar oricum, cred că este mai bine să plec. O să las cartea pentru tatăl tău, May. Mi-o poţi aduce oricând pe cealaltă. Şi dă-mi de ştire, dacă pleci să-l vezi pe Ben. Aş vrea să-i transmiţi toată dragostea mea. Alison se întoarse şi porni repede cu Hughie tropăind pe lângă cărucior. Ceilalţi se uitară în urma ei, iar Mabel se admonestă.

— Cred că am vorbit fără să gândesc. Soţul ei este dat dispărut de o săptămână sau două, le spuse celor doi Hazelwood. Copila are şase săptămâni deja, iar el n-a văzut-o. Biata Alison s-a purtat curajos până acum, dar a fost greu pentru ea; şi, de fapt, oricât de bucuros ai fi de norocul altuia, nu poţi să nu te gândeşti că ţi-ai fi dorit să fi fost norocul tău. Mabel îi invită pe cărarea unde-i aştepta bătrânul Prettyjohn, rezemat în baston. N-avem ce face, ne gândim la dumneavoastră şi la Ben. Desigur şi la May. I-aţi adus nişte veşti minunate.

May stătea încă la poartă cu mâna pe bara de sus privind în vale. Avea chipul pământiu, de parcă ar fi primit veşti proaste, iar obrajii îi erau plini de lacrimi.

— Nu pot să cred, murmură ea. Nu pot să cred. Ben trăieşte şi se află în Cornwall. Iar eu l-am crezut mort. Am crezut că n-am să-l mai văd vreodată…

— Am început deja să realizez că am greşit, le spuse Olivia, mâncând din mâncarea lor simplă. Am considerat c-am pierdut totul: cei doi fii, credinţa, chiar şi raţiunea. Nu mă gândeam decât că Ben a murit nefericit din cauza mea. Venise să ne spună că te găsise, i se adresă ea lui May, iar noi l-am respins. Eu l-am respins.

— Dar el v-a înţeles, spuse May repede. Ştia cât sunteţi de nefericită. Nu voia să vă rănească în vreun fel.

— Ştiu. Dar asta a făcut situaţia şi mai grea. El, un tânăr de douăzeci de ani, m-a înţeles, dar eu n-am fost pregătită să fac asta cu el. Ce fel de mamă am fost? A trebuit să trăiesc cu această vină. Am descoperit că eram atât de departe de tot ce ştiam, credinţa, familia, chiar şi de soţul meu. De parcă mă înecam.

— O, draga mea, spuse John calm. Nu cred c-am realizat în ce stare grea te-ai aflat.

— N-am vrut să te las să intuieşti. Cred că nici eu n-am fost conştientă. Dar într-o dimineaţă am simţit nevoia de a mă întoarce la biserică. Nu mai pusesem piciorul acolo de mult timp. Atinse mâna soţului ei,

iar el se întoarse şi o strânse uşor de mână. N-a fost uşor. Ca şi cum aş fi coborât de pe o stâncă, direct în mare. Dar imediat ce am intrat pe uşă, am ştiut că asta trebuia să fac. Apoi, stând acolo şi încercând să-mi găsesc drumul înapoi, încercând să fac pace cu mine însămi, a apărut John care mi-a spus că ţi-a scris. O privi din nou pe May. Mi-a spus că i-ai scris că tu şi Ben v-aţi logodit cu o seară înainte de dispariţia lui.

— Dar nu ne-am fi căsătorit fără…

— Ştiu. Dar nu mai contează acum. Pentru mine a contat faptul că fiul meu a fost fericit. În acea ultimă seară, acele ultime ore, a fost fericit. Atunci am simţit că trebuie să venim să te vedem.

— Dar nu ştiaţi că este în viaţă?

— Nu, atunci nu. Vestea a venit două zile mai târziu. De asta ne-am hotărât să pornim în călătorie, în Cornwall, să-l vedem. Iar tu poţi merge cu noi. Îşi trase mâna din mâinile lui John şi i-o întinse peste masă lui May. Vei veni, draga mea? Vii cu noi să-l vezi pe Ben?

— O, doamnă Hazelwood, spuse May care râdea şi plângea în acelaşi timp. Mai întrebaţi?

Au plecat imediat ce au terminat de mâncat. Nimeni nu mâncase mult, aşa că Mabel făcu sendvişuri cu pâinea şi cu brânza rămase şi le înveli

în hârtie de ambalaj. Era îngrijorată în privinţa călătoriei până când cei doi îi spuseră că vor lua trenul de Plymouth din Yelverton, apoi vor schimba pentru Penzance. Spitalul la care fusese dus Ben se afla în Falmouth, şi ei urmau să rămână acolo peste noapte. Vor lua o cameră şi pentru May şi refuzară orice ofertă din partea ei de a plăti pentru ea.

— Este invitaţia noastră, spuse John hotărât, Ben nu ne-ar ierta dacă n-am face asta.

Lui May i se părea de necrezut să i se vorbească astfel din nou despre Ben. Nu putea crede că el se afla din nou în Anglia, la mai puţin de o sută de mile distanţă. Nu-i venea să creadă că peste câteva ore va fi cu el, că-i va vorbi, că-l va putea atinge din nou. Şi era şi mai incredibil că părinţii lui se aflau aici, că atât de multe se schimbaseră doar în câteva ore.

Alergă în camera ei să-şi pregătească lucruri pentru noapte. În scurt timp Bob Derry se va întoarce să-i ducă la gară la Yelverton. Îşi aminti că dimineaţa ar fi trebuit să se ducă la muncă şi că se cădea să-i amâne pe cei pentru care lucra. O vor înţelege, era sigură. Şi mai era şi Alison, care se întorsese singură acasă, la un viitor întunecat tară soţul ei. Poate se va întoarce şi el, se gândi May cu speranţă. Ar fi grozav dacă şi Alison ar putea fi la fel de fericită cum era ea în momentul acela.

Rămase cu mâna pe capacul valijoarei, singura pe care o avea familia, cumpărată când tatăl ei era în spital după acel accident. Da, ar fi minunat dacă Andrew s-ar întoarce, dar nu era sigură de asta. Şi acum, când se întorsese Ben, i se părea şi mai puţin probabil. Cam greu să ai două finaluri fericite.

35

Iar May a plecat la Falmouth cu mama şi tatăl lui Ben, îi spuse Alison lui Ştefan. E minunat! Ca sfârşitul fericit al unei poveşti!

— Chiar aşa! spuse el sobru şi privirile li se întâlniră.

— Sunt foarte fericită pentru ei, adăugă ea. Chiar sunt. Vocea îi tremură puţin, dar continuă cu hotărâre: Cum aş putea să nu fiu?

— Sigur că eşti! Nu m-aş fi aşteptat să reacţionezi altfel. Dar pentru tine este greu. Foarte greu.

— Mai pot spera încă, spuse ea, deşi nu prea convinsă. Nu s-a aflat nimic concret. Am la fel de multă speranţă cum am avut şi înainte. Îi evită privirea, uitându-se în grădină. Hughie era în pat, iar Caroline în leagăn. Era seară, dar abia începuse să amurgească, iar aerul era încă plin de cântecul păsărilor. Rândunelele zburau printre copaci, lăstunii scoteau sunete stridente; rândunicile de casă

se agitau în cuiburile lor ascunse sub streşini şi o mierlă aşezată în vârful unei prăjini de ridicat rufe cânta atât de tare încât plămânii erau gata să-i plesnească de forţa cântecului. Andrew trăieşte pe undeva, ştiu asta. De fapt, dacă Ben s-a întors după atâta timp de când a fost dat dispărut, de ce n-ar face-o şi Andrew? N-ar fi singurii. S-au întors atâţia. Unora le-au trebuit săptămâni, luni, să treacă prin Franţa ca să găsească o cale sigură de întoarcere prin Spania. Se întoarse spre el, privindu-l cu ochii ei mari. Trebuie să cred asta.

El încuviinţă încet.

— Desigur, trebuie să speri. Se uită la mâinile sale pe care le ţinea lejer între genunchi. Tocmai voia să spună altceva, dar se răzgândi. Tăcerea deveni apăsătoare, învăluindu-i pe amândoi, iar Al ison îl privi cu o strângere de inimă, neştiind ce-ar putea să spună dacă ar vorbi.

— Mi-ai fost de mare ajutor, Ştefan, îi spuse ea. Toate acele săptămâni când Andrew a fost aşa de ocupat, iar acum de când lipseşte… nu ştiu ce-aş fi făcut fără tine. Eram atât de necăjită că n-a apucat s-o vadă pe Caroline, şi apoi când ai venit să-mi spui că este dat dispărut… nu cred că m-am descurcat foarte bine, dar ar fi fost şi mai rău fără ajutorul tău.

— Ai fost foarte curajoasă, îi spuse el. Eu am vrut

doar să fiu aici, să te ajut cumva.

Un avion trecu deasupra casei. Era una din puţinele nopţi în care Ştefan nu era de serviciu şi venise devreme, luaseră masa împreună, iar acum se odihnea într-un fotoliu. Alison stătea pe sofa şi ultimele raze ale soarelui aruncau o lumină aurie, caldă în încăpere. Războiul era încă în desfăşurare în toată lumea, dar germanii începuseră să fie alungaţi de prin Italia şi Armata Roşie, care-şi deschisese drum prin Lituania, avansa spre Varşovia. Se părea că, în sfârşit, Aliaţii alungau inamicul de pe toate fronturile.

Ştefan asculta veştile despre Varşovia cu mare interes.

— Dacă există vreo şansă de eliberare, polonezii vor profita de ea, îi spuse lui Alison. Mă tem că va fi o mare vărsare de sânge înainte de final, dar nu ne vom da bătuţi.

Toţi erau entuziasmaţi în privinţa *noului avion* cu reacţie Gloster Meteor. Alison văzuse unul zburând peste Harrowbeer; străpunsese cerul atât de repede, încât abia avusese timp să-l zărească, iar zgomotul făcut de motoare părea să vină în urma avionului; de aceea, când auzeai zgomotul şi te uitai pe cer, avionul trecuse deja.

— Şi nemţii au unul, îi spuse Ştefan când ea îi vorbi

despre acest avion nou, Me262. Asta înseamnă că putem fi egali în luptă.

— Totuşi noi nu avem bombe zburătoare, remarcă ea. Mai este mult până să se termine acest război.

Făcu o pauză, apoi adăugă: Şi când se va termina, tu vei pleca. Indiferent dacă te întorci în Polonia sau rămâi în Anglia, vei pleca de aici.

— Poate, zise el privind-o. Poate nu. Cine ştie ce vom face fiecare? Va mai dura până ce viaţa va reveni pe făgaşul normal. Dacă se va mai întâmpla asta.

— Nu, zise ea. Niciodată nu va mai fi la fel. Lucrurile s-au schimbat prea mult. Grădina era cufundată în întuneric acum, iar păsările tăcuseră în cele din urmă. Eu continui să cred că Andrew se va întoarce, spuse ea în cele din urmă, dar sunt conştientă că va trebui să-mi fac planurile ca şi cum acest lucru nu se va întâmpla. Am cei doi copii la care trebuie să mă gândesc. Presupun că dacă se termină războiul va trebui să mă întorc la Lincolnshire, dacă Andrew nu se mai întoarce. Şi totuşi, voi părăsi locul acesta cu strângere de inimă. Îşi aminti ziua în care venise la Harrowbeer, coborâse din Morrisul 8 şi cuprinsese cu privirea zonele de mlaştină. Mi s-a părut atât de incitant să văd dealurile şi văile. Am vrut să le cutreier. Am vrut să le străbat cu piciorul sau să merg pe bicicletă prin tot Dartmoorul, să

cobor pe plajă, în golfuleţe. N-am făcut nimic din ce mi-am propus şi cu toate astea m-am îndrăgostit de locul acesta şi n-aş vrea să plec de aici. N-aş vrea să plec vreodată. Se întoarse spre el aproape zâmbind. Cred că-ţi este greu să înţelegi. Tu ţi-ai dorit întotdeauna să te întorci acasă, în Polonia.

Chipul lui Ştefan era în semiîntuneric şi ea nu-i putea vedea expresia. Dar când îi răspunse o făcu pe un ton ciudat.

— Sigur că abia aştept să plec acasă, ca să-mi revăd familia. Dar nu sunt sigur c-aş vrea să rămân acolo. Ştii, m-am îndrăgostit. Şi n-aş vrea/să plec de aici.

— A fost grozav să-l revăd, spuse May când, peste câteva zile, venise să-şi bea ceaiul cu Alison. Nu-mi venea să cred că este adevărat. Voiam să-l ating mereu, să mă asigur că nu este vis. Chiar l-am rugat pe domnul Hazelwood să mă ciupească!

Alison începu să râdă.

— Şi a făcut-o?

— Nu, dar m-a bătut pe mână, spunându-mi că şi el simte la fel. Niciunul nu ştiam dacă să râdem sau să plângem, aşa că am tăcut câte un pic din amândouă. Şi apoi ştii ce au făcut mama şi tatăl lui Ben? Au ieşit şi m-au lăsat cu el. A fost un gest foarte frumos. De fapt au fost foarte amabili să mă ia cu ei, să-mi plătească şi cazarea şi tot. Sunt nişte oameni foarte

drăguţi, Alison.

— Şi mie mi s-a părut. Alison îi întâlnise din nou când o aduseseră înapoi pe May la Milton Combe. Insistaseră să scoată toată familia ei la masă la hotelul Rock, unde să rămână şi peste noapte. Chiar şi pe William îl luaseră cu ei, într-un scaun cu rotile, scos pe uşa din spate. Era prima oară când ieşea din casă de la accidentul suferit, dar era hotărât să nu fie şi ultima.

— Mă bucur să fiu din nou într-un restaurant, observase el, după ce a şasea persoană care venise să-i vorbească la masă plecase. O să-l rog pe bătrânul Bob Derry să mă mai aducă aici de câteva ori. Sau m-aş putea rostogoli de pe deal până la „Cine s-ar fi gândit? “.

— Tocmai când mă gândeam că-l supraveghez straşnic! spusese Mabel resemnată şi toţi începuseră să râdă.

A fost o seară veselă, iar Alison lăsase deoparte îngrijorarea legată de Andrew pentru a se bucura împreună cu ei. Chipul lui May era luminat de bucurie; era evident că mama şi tatăl lui Ben o acceptaseră. O invitaseră să stea la ei când va ieşi Ben din spital, lucru care avea să se întâmple curând; doctorul de la Sf. Mawgan, spitalul de lângă Newquay, l-a examinat, declarând că poate pleca

acasă imediat ce i se va scoate ghipsul de la picior. Se va întoarce cât se poate de repede în serviciul activ, dar hotărâseră că se vor căsători înainte.

— Unde va avea loc cununia? întrebă Alison. În biserica lor, la Ashford?

May scutură din cap.

— Nu, va fi aici, la Milton Combe, în special din cauza tatei. Poate că are idei grozave în privinţa mersului la restaurant, dar nu va putea face un drum atât de lung. Şi poate veni doar sora lui Ben, celălalt frate fiind încă în Italia. May o privi pe Alison cu timiditate. Vei veni, sper?

— Abia aştept! Ai domnişoare de onoare?

— Fetiţa verişoarei mele, va fi ceva deosebit pentru ea; îşi va face o rochie drăguţă dintr-o rochie mai veche a mea. Mama îi va pune nişte panglici şi fundiţe şi vom avea flori din belşug pentru buchete. Ieri, când am fost la Tavistock, am văzut nişte muselină foarte frumoasă într-o vitrină. M-am gândit să-mi fac rochia de mireasă din ea. Desigur, nu vom avea frişcă pe tort, dar lui Ben nu-i place frişca, oricum, aşa că nu vom avea problema asta. Iar doamna Hazelwood spune că-mi va da inelul de logodnă al mamei ei. Nu ţi se pare un gest frumos?

— Da, este frumos din partea ei. Sunt mulţumită şi eu de ce ţi se întâmplă, May. Meriţi să fii fericită. Veţi

locui acasă după aceea?

— Altceva nu prea putem face, nu? Mama spune că am putea sta în camera ei, pentru că acolo există un pat dublu, tata s-a mutat în camera de jos, după cum ştii, iar mama se va muta în camera mea. May roşi. Nu ştiu ce vom face când se va sfârşi războiul. Dar vom vedea ce se va întâmpla atunci. Se ridică şi duse ceştile la chiuvetă să le spele. Dacă n-ai fi fost tu, Alison, nu l-aş fi cunoscut pe Ben. Ne-am cunoscut la acea petrecere dată de voi înainte de Crăciun. Apoi, la Crăciun, Ben a venit de pe câmp, l-am văzut şi l-am invitat aici.

— Probabil ai fi făcut asta oricum, spuse Alison. Cred că aţi fost destinaţi unul altuia. Nimic nu vă mai poate sta acum în cale.

— Sper că nu, spuse May, oprindu-se cu mâinile în chiuvetă. Sper că nu…

Alison nu-l mai văzu pe Ştefan timp de o săptămână. Îşi petrecu vremea ca de obicei, având grijă de copii şi de casă, muncind în grădină sau plimbându-se pe pajişti. Trecu pe la familia Prettyjohn să mai discute cu William despre cărţi şi să ceară sfatul bunicului în privinţa cultivării legumelor, sau s-o ajute pe May la rochia de mireasă. De obicei ajungea acasă după-amiaza târziu, astfel că dacă vreunul dintre piloţi ar fi vrut să treacă pe la ea,

la un ceai, ar fi găsit-o; seara citea sau asculta radioul.

Avea multe de făcut, dar simţea permanent un gol; acela de a nu-l mai avea pe Andrew alături, chinul că nu ştia dacă trăieşte sau nu.

Şi Ştefan îi lipsea. După acea seară în care stătuseră până târziu, văzând cum se lăsa amurgul asupra grădinii, cum umbrele puneau stăpânire pe casă, nu mai auzi nimic despre el. El plecase oarecum brusc după ce spusese că n-ar vrea să plece din Anglia, fără a mai bea o ultimă ceaşcă de ceai sau cacao. La uşă, îi atinsese obrazul cu degetul, apoi dispăruse. Ea rămăsese în cadrul uşii privind după el cum dispare în întuneric, simţindu-se tulburată într-un mod ciudat, de parcă ar fi încercat să-i comunice ceva ce ea n-ar fi înţeles.

Probabil era îngrijorat pentru familia sa, decise ea. Informaţiile că Armata Roşie înainta spre Varşovia nu erau o veste prea bună pentru o naţiune care mai suferise din cauza bolşevismului. Şi trecuse atâta vreme de când nu aflase nimic despre părinţii, fraţii şi surorile sale, încât probabil că-i era şi teamă să afle. Poate că nu supravieţuise niciunul dintre ei; iar el se va simţi şi mai singur ca acum.

De aceea, a fost o surpriză să-l întâlnească plimbându-se singur pe drum, când ieşi într-o după-

amiază cu copiii. A mărit pasul să-l întâlnească, a văzut cum chipul i se însufleţeşte brusc, apoi parcă redevine posomorât.

— Ştefan! Unde ai fost până acum? Ţi-am simţit lipsa.

— Alison. El se opri, îi luă mâna ducând-o la buze, aşa cum făcea întotdeauna. Şi tu mi-ai lipsit. Dar am considerat că este mai bine să… Nu-şi încheie fraza şi o cută mică îi apăru între sprâncene.

— Ce ai considerat că este mai bine?

— Nu contează. Acum nu mai are importanţă. Îi răvăşi părul lui Hughie, se uită în căruciorul lui Caroline şi întrebă: Aţi ieşit la plimbare?

— Da, la un picnic. Este o după-amiază superbă. De ce nu vii cu noi? Am pregătit multe sendvişuri. Îl văzu că ezită şi spuse: Am putea merge la râu, dacă ai veni cu noi. Este prea departe pentru mine să împing singură căruciorul, dealul este cam abrupt la întoarcere.

Porniră împreună, iar ea îi vorbi de planurile de nuntă.

— Sunt sigură că vei fi invitat. Ben a spus că va invita tot escadronul.

— A şi făcut-o. Iar noi vom alcătui o Gardă de Onoare când va ieşi cu mireasa din biserică. Era secret, am uitat să-ţi spun. Nu spune nimănui.

— Nu voi spune. O, ar fi grozav să se întâmple ceva frumos. Ajunseseră la râu şi găsiseră un loc cu multă iarbă unde să se aşeze. În timp ce Ştefan îl duse pe Hughie spre plajă, să arunce pietre în apă, Alison o aşeză pe Caroline pe o pătură veche. Fetiţa dădu din picioare, gânguri spre frunzele care se mişcau deasupra capului ei, întinzându-şi mânuţele de parcă ar fi vrut să le prindă şi să le tragă în jos.

A crescut mult, îşi spuse Alison care o urmărea. Acum zâmbea, râdea chiar, cu acel râs pe care-l au doar copiii, care îi făcea şi pe cei din jur să râdă. Încă mai avea părul negru care semăna mult cu al lui Andrew, iar culoarea ochilor i se schimbase ajungând căprui, tot ca ai lui. Era diferită de Hughie cel blond, cu ochii albaştri; cei care îi vedeau nu credeau că sunt frate şi soră.

Ştefan se întoarse aşezându-se pe pătură lângă ea. Îl *urmăreau pe* Hughie care stătea *pe o* piatră, privind apa foarte atent.

— Ce vede acolo?

— Peşti. A văzut unii foarte mici, nu ştiu cum se numesc în engleză.

— Plevuşcă, bănuiesc. Sau săbiuţe, de la acele ţepuşe de pe spate. Sper că n-are de gând să-i prindă.

— Tocmai la asta se gândea, zise Ştefan. Dar nu are şanse.

Rămaseră o vreme în tăcere, apoi el zise:

— Vreau să-ţi spun ceva, Alison.

— Oh! exclamă ea. Simţi că inima începe să-i bată mai tare. Nu era prea sigură că voia să audă ce-i spunea el.

— Curând va veni un escadron polonez la Harrowbeer, probabil peste o săptămână sau două. Vreau să mă alătur lor.

— Oh! exclamă ea din nou. Nu se aşteptase la vestea asta deşi nu-i era prea clar la ce se aşteptase. Eşti fericit, nu? Te întorci la conaţionalii tăi!

El înclină capul.

— Da, ar trebui să fie bine, cu toate că regret că părăsesc escadronul nostru. Mi-am făcut mulţi prieteni printre colegi. Dar voi pleca de la Harrowbeer, Alison. Noul escadron merge la alt aeroport, iar eu mă duc cu ei.

— Oh! exclamă ea din nou. Apoi îşi privi mâinile, cu care-şi prinsese genunchii, şi nu ştiu ce să mai spună. Simţea că pierde ceva, de parcă ceva preţios îi era luat acum. Reuşi să spună: O să-mi lipseşti.

— Şi tu o să-mi lipseşti, Alison. Ştefan se opri şi-i întâlni privirea. Ochii lui erau foarte întunecaţi. Alison simţi o strângere de inimă şi multă tristeţe.

Tăcerea nu dură mai mult ca o bătaie de inimă. Apoi el se ridică brusc, întinzându-i mâna s-o ajute.

Alison se prinse de mâinile lui şi el o ridică în picioare. Rămaseră faţă în faţă, Alison cu o mână în palmele lui, cu cealaltă pe umărul lui. Îi simţea răsuflarea pe obraz.

— Ştefan…

— Nu, spuse el, dând drumul mâinii ei. Apoi se depărtă brusc, încât ea aproape îşi pierdu echilibrul. Nu vrei asta.

— N-aş vrea să pleci. Mi-ai lipsi foarte mult.

— Şi tu o să-mi lipseşti. Mai mult decât îţi imaginezi. Privirea lui întunecată poposi din nou asupra ei. Aş vrea să ştii, Alison, că eu am solicitat această schimbare. A fost alegerea mea. Când am auzit că escadronul va fi aici… am ştiut c-a venit momentul să mă întorc la ai mei.

Alison nu spuse nimic. Caroline gângurea şi se juca pe pătură, iar Hughie găsise o piatră pe care s-o arunce în râu. Se simţi cuprinsă de o mare tristeţe. Se aşeză din nou, sprijinindu-şi fruntea de genunchi.

Ştefan se întoarse. Se aplecă spre ea şi îi *atinse* umărul.

— Înţelegi motivul pentru care plec, da? spuse el, iar ea înclină din cap, fără a-şi ridica privirea. Sunt foarte îndrăgostit de tine. De mult timp. Ştiu că n-ar trebui să ţi-o spun, acum, dar este mai bine să ne spunem adevărul. Dacă n-ai fi fost căsătorită…

— Da, răspunse ea. Ştiu…

— Şi tu simţi la fel. Că dacă n-ai fi fost măritată…

— Dar sunt! exclamă ea ridicându-şi privirea în cele din urmă. Sunt căsătorită. Andrew trăieşte, ştiu asta. Şi chiar dacă n-ar mai fi în viaţă…

— Din acest motiv, spuse el calm, trebuie să plec.

Se priviră lung, iar el îi atinse obrazul cu mâna.

Alison închise ochii. Când el îşi retrase mâna şi ea deschise ochii din nou, el era la râu alături de Hughie, arătându-i ceva în apă.

După o vreme, el se întoarse şi au mâncat sendvişurile pe care le făcuse ea. Au băut apă dintr-o sticlă şi în timp ce Ştefan l-a dus pe Hughie la plimbare, Alison a hrănit-o pe Caroline. După aceea au urcat dealul, spre casă.

— Nu mai intru, îi spuse când ajunseră la uşă. Îţi mulţumesc pentru această după-amiază frumoasă, Alison.

— Ne mai vedem înainte să pleci? îl întrebă ea privindu-l.

El ezită, apoi îi spuse parcă prea grăbit:

— Da, cred că da.

Dar ea citi în ochii lui că nu se va mai întoarce.

— La revedere până atunci, murmură ea, iar când el îi luă mâna şi i-o sărută, simţi furnicături la atingerea buzelor lui calde.

— Rămas-bun, Alison, prietena mea. Draga mea prietenă.

Ştefan plecă, iar Alison rămase să-l urmărească până ce dispăru după colţ, dar el nu întoarse capul.

36

Ziua căsătoriei a fost frumoasă şi caldă, iar sătenii din Milton Combe au venit s-o vadă pe May Prettyjohn, într-un nor de muselină albă, intrând în biserică să se mărite cu acel pilot înalt, care revenise din morţi, parcă.

Biserica era plină şi aceia care n-au mai avut loc înăuntru s-au aliniat pe poteca din curtea lăcaşului ca s-o vadă şi să-i facă urări de bine. Înăuntru, pe pervazuri şi lângă strană, mii de flori. Pe altar se afla un vas cu trandafiri galbeni.

John Hazelwood, care oficia slujba, aştepta pe treptele altarului cu cartea de rugăciuni în mână. Ben cu cavalerul său de onoare, bunul său prieten Tony Sinclair, aştepta nervos lângă strană. În spatele lui se aflau mama, sora lui, Alexandra, şi Jeanie. Hope era domnişoară de onoare alături de verişoara lui May; veniseră împreună cu May şi bunicul ei, cu trăsura de la fermă, care fusese curăţată şi decorată cu flori.

Chiar şi William fusese adus în biserică pe un catafalc, ce-i drept, mai potrivit pentru

înmormântări, şi acum se afla în primul rând din strană, pregătit să-şi încredinţeze fiica, aşteptată să între în biserică la braţul bunicului ei. Mabel, aflată lângă soţul ei, era îmbrăcată într-un costum roz, pe care-l avea de dinainte de război, şi purta o pălărie confecţionată chiar de ea.

În spatele lor se aflau Alison cu Hughie şi restul familiei lui May; Caroline rămăsese cu doamna Potter, vecina. Se uită spre Ben şi-i zâmbi, apoi tonul calm al orgii se schimbă şi izbucniră acordurile dramatice ale Marşului Nupţial. Mireasa ajunsese.

Cei prezenţi se ridicară. Ben, care tremura vizibil, se întoarse s-o vadă, iar inima lui Alison începu să bată văzându-i chipul. Se uită la Olivia Hazelwood care avea lacrimi în ochi, recunoscătoare că fiul ei se întorsese.

May avea un buchet de trandafiri galbeni la fel ca buchetul din altar şi înainta la braţul bunicului ei. Buclele negre îi erau ridicate în vârful capului, iar zâmbetul plin de fericire i se vedea de sub voalul care-i acoperea faţa. Se opri unde începeau treptele şi se întoarse către Ben, iar acolo, după o clipă de tăcere, cu o privire care spunea totul fără cuvinte, îşi jurară credinţă veşnică.

John Hazelwood aşteptă până ce se întoarseră din nou spre el, apoi începu să vorbească pe un ton care

umplu biserica de bucurie:

— Dragii mei, ne-am adunat astăzi aici…

Aşa cum promisese Ştefan, Garda de Onoare îi aştepta la ieşirea din biserică, iar când cuplul abia căsătorit apăru pe trepte izbucniră ovaţii şi o ploaie de petale de trandafir. May, care-şi ridicase vălul de pe faţă, îmbujorată de râs şi de fericire, alergă cu soţul ei pe sub arcada alcătuită din săbii şi făcură câteva fotografii. Cum nu se găseau filme, doar una sau două persoane aveau aparat de fotografiat, dar William insistase să aducă un fotograf de la Tavistock ca să imortalizeze evenimentul.

Alison rămase undeva în spate, cu inima plină de fericirea prietenei sale, dar marcată de propria-i nefericire. Urmărind slujba, nu putuse să nu-şi amintească propria cununie cu Andrew şi bucuria pe care o simţise, visele lor de viitor, planurile, speranţele. Dar imediat ce aceste amintiri îi pătrunseră în minte, le alungă. Era o zi în care trebuia să se bucure; va putea să plângă în voie mai târziu, când va rămâne singură.

În cele din urmă, se terminară felicitările şi urările de bine. Cei care mergeau să petreacă acasă la familia Prettyjohn porniră spre deal, iar May şi Ben urcară în trăsura trasă de un ponei negru, bătrân şi porniră înaintea tuturor. În timp ce Alison rămase cu Mabel

şi bătrânul Prettyjohn aşteptând să plece invitaţii, pentru ca să-l ridice pe William de pe scaunul aşezat lângă uşa de la intrare, observă un bărbat în uniforma Forţele Aeriene Regale, care cobora pe una din uliţele satului. Părul negru şi ciufulit semăna mult cu al lui Andrew şi, văzându-l, simţi că inima i se opreşte.

Nu putea fi Andrew. Era prea slab. Îi lipsea şi un braţ, pentru că mâneca de la uniformă îi era prinsă de piept. Dar când se apropie şi începu să cerceteze din priviri mulţimea căutând pe cineva anume, ştiu că ea era cea căutată şi alergă spre el.

— Am fost doborât dincolo de liniile nemţilor, îi spuse el pe când stăteau în camera din faţă a casei, seara. Hughie, care obosise de atâta bucurie şi agitaţie că-şi revedea tatăl, era şi el culcat de acum, la fel şi Caroline, după ce fusese hrănită. Acum fetiţa se afla în leagănul ei, dormind liniştită. Am fost al naibii de norocos, un ţăran francez a văzut cum se prăbuşea avionul şi m-a scos din flăcări. Mi-am strivit braţul, dar doctorul din localitate mi l-a îngrijit destul de bine, deşi nu mi l-a putut salva. M-au ţinut câteva săptămâni într-o şură. Puteau fi ucişi din cauza mea, dar nu m-au trădat. Le datorez viaţa.

— Nu-mi vine să cred, spuse Alison. Lacrimile îi inundară ochii. Iartă-mă, dragul meu, nu mă pot opri

din plâns. A fost îngrozitor, am încercat mereu să-mi spun că te vei întoarce, dar uneori îmi era greu să mai cred. Şi era şi mai greu pentru că n-ai apucat s-o vezi pe Caroline. Nu era drept.

— Ştim prea bine că viaţa nu este dreaptă de cele mai multe ori, nu? Andrew îi înconjură umerii cu mâna dreaptă. Este bine totuşi că mai am o mână cu care să te pot îmbrăţişa. Va trebui să te aşezi întotdeauna în dreapta mea.

— Cum ai reuşit să te întorci? îl întrebă Alison. Ce a mai făcut acea familie de francezi?

— În timp ce nemţii erau în permanenţă scoşi de pe poziţii, după o vreme, când am ajuns pe teritoriul Aliaţilor, am putut să ies la lumină. Imediat ce a fost posibil, ei au luat legătura cu cea mai apropiată tabără, au venit nişte soldaţi, m-au ridicat şi m-au dus la un spital de campanie şi, după ce m-au examinat, m-au trimis acasă cu primul Iot de răniţi. Şi iată-mă din nou aici, ca o monedă găurită.

— Nu vorbi aşa, spuse ea rezemându-se de trupul lui, simţindu-i căldura. Tu eşti o monedă de aur. Abia acum înţelese ce voia să spună May când repeta că simţise nevoia să-l atingă mereu pe Ben, să se convingă că trăieşte cu adevărat. Andrew, nici nu ştii cât sunt de fericită că te-ai întors! Nu te mai las niciodată să pleci!

— Nu cred că aş mai avea vreo şansă, spuse el cu tristeţe. N-aş reuşi să conving Forţele Aeriene Regale să mă lase să zbor cu o singură mână decât pe la sfârşitul războiului.

— Sper că aşa va fi, spuse ea, apoi îşi ridică încet capul. Ascultă.

Se auzea zgomotul făcut de un avion. Se ridicară îndreptându-se spre uşă. Lumina aurie a apusului scălda cerul, presărând norii risipiţi pe cer cu umbre portocalii, aurii. Un escadron de Spitfire trecea deasupra lor în formaţie.

— Este escadronul polonez, spuse ea. Cred că Ştefan este într-unul din acele avioane. Mi-a spus că va pleca alături de acest escadron. A plecat de la Harrowbeer, Andrew.

Andrew o luă pe după umeri şi o strânse la piept. Avioanele Spitfire se îndreptau spre vest, spre Cornwall. Pe când le urmăreau, ultimul se înclină puţin, apoi porni în continuare după celelalte, iar Alison, cu o strângere de inimă, se întrebă dacă va mai afla ceva vreodată despre Ştefan, dacă acesta îşi va mai găsi familia, dacă va supravieţui acestui război teribil, atâta cât va mai dura.

Reveniră în casă, îmbrăţişaţi. Zgomotul avioanelor se pierdu în depărtare, iar Alison auzi din nou cântecul mierlei; tot cerul se înfiora de bucuria

acestui cântec în amurg.

Sfârşit

Acţiunea romanului de faţă se petrece în timpul celui de-al doilea război mondial, o perioadă ce a avut un impact puternic asupra multor destine.

În octombrie 1943, Alison Knight, împreună cu soţul şi băieţelul lor se mută la noul aeroport din Harrowbeer, unde Andrew a fost numit comandantul unei escadrile. În curând, casa lor se va transforma într-un loc cald şi primitor pentru toată lumea. Aeroportul, cu zgomotul asurzitor al motoarelor şi forfota specifică unui asemenea loc va schimba radical viaţa multora. Toţi împart veselia, speranţa şi cel mai adesea tragedia, căci războiul purtat pe calea aerului seceră multe vieţi. I se poate întâmpla chiar şi lui Andrew,...

Un roman sensibil, plin de căldură şi compasiune, o poveste despre durerea războiului, alinată de puterea iubirii.

ISBN 978-973-629-207-1

EDITURA LIDER
www.edituralider.ro

35 LEI (31,5 + 2,88 TVA + 0,62 T.L.)